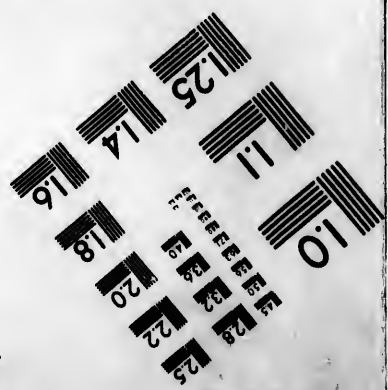
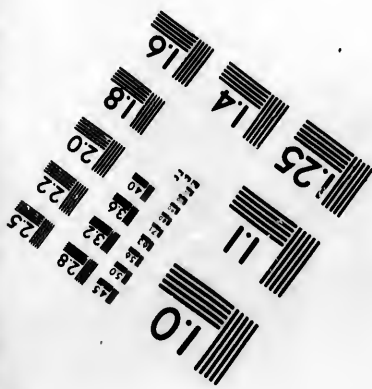
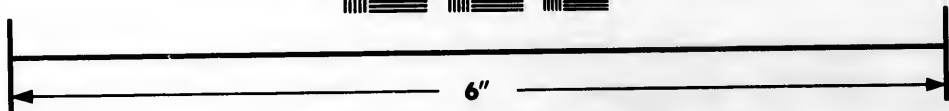
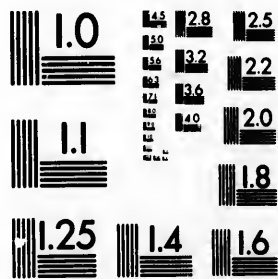

IMAGE EVALUATION TEST TARGET (MT-3)

Photographic
Sciences
Corporation

33 WEST MAIN STREET
WEBSTER, N.Y. 14580
(716) 872-4503

15 128
18 132
22 125
20
18

**CIHM/ICMH
Microfiche
Series.**

**CIHM/ICMH
Collection de
microfiches.**

Canadian Institute for Historical Microreproductions / Institut canadien de microreproductions historiques

10
01

© 1984

Technical and Bibliographic Notes/Notes techniques et bibliographiques

The Institute has attempted to obtain the best original copy available for filming. Features of this copy which may be bibliographically unique, which may alter any of the images in the reproduction, or which may significantly change the usual method of filming, are checked below.

L'Institut a microfilmé le meilleur exemplaire qu'il lui a été possible de se procurer. Les détails de cet exemplaire qui sont peut-être uniques du point de vue bibliographique, qui peuvent modifier une image reproduite, ou qui peuvent exiger une modification dans la méthode normale de filmage sont indiqués ci-dessous.

- Coloured covers/
Couverture de couleur
- Covers damaged/
Couverture endommagée
- Covers restored and/or laminated/
Couverture restaurée et/ou pelliculée
- Cover title missing/
Le titre de couverture manque
- Coloured maps/
Cartes géographiques en couleur
- Coloured ink (i.e. other than blue or black)/
Encre de couleur (i.e. autre que bleue ou noire)
- Coloured plates and/or illustrations/
Planches et/ou illustrations en couleur
- Bound with other material/
Relié avec d'autres documents
- Tight binding may cause shadows or distortion along interior margin/
La reliure serrée peut causer de l'ombre ou de la distorsion le long de la marge intérieure
- Blank leaves added during restoration may appear within the text. Whenever possible, these have been omitted from filming/
Il se peut que certaines pages blanches ajoutées lors d'une restauration apparaissent dans le texte, mais, lorsque cela était possible, ces pages n'ont pas été filmées.
- Additional comments:/
Commentaires supplémentaires:

- Coloured pages/
Pages de couleur
- Pages damaged/
Pages endommagées
- Pages restored and/or laminated/
Pages restaurées et/ou pelliculées
- Pages discoloured, stained or foxed/
Pages décolorées, tachetées ou piquées
- Pages detached/
Pages détachées
- Showthrough/
Transparence
- Quality of print varies/
Qualité inégale de l'impression
- Includes supplementary material/
Comprend du matériel supplémentaire
- Only edition available/
Seule édition disponible
- Pages wholly or partially obscured by errata slips, tissues, etc., have been refilmed to ensure the best possible image/
Les pages totalement ou partiellement obscurcies par un feuillet d'errata, une pelure, etc., ont été filmées à nouveau de façon à obtenir la meilleure image possible.

This item is filmed at the reduction ratio checked below/
Ce document est filmé au taux de réduction indiqué ci-dessous.

10X	14X	18X	22X	26X	30X
☐	☐	☐	☒	☐	☐
12X	16X	20X	24X	28X	32X

The copy filmed here has been reproduced thanks to the generosity of:

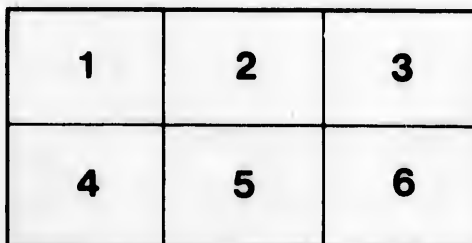
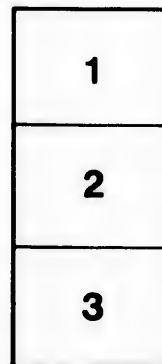
Library Division
Provincial Archives of British Columbia

The images appearing here are the best quality possible considering the condition and legibility of the original copy and in keeping with the filming contract specifications.

Original copies in printed paper covers are filmed beginning with the front cover and ending on the last page with a printed or illustrated impression, or the back cover when appropriate. All other original copies are filmed beginning on the first page with a printed or illustrated impression, and ending on the last page with a printed or illustrated impression.

The last recorded frame on each microfiche shall contain the symbol \rightarrow (meaning "CONTINUED"), or the symbol ∇ (meaning "END"), whichever applies.

Maps, plates, charts, etc., may be filmed at different reduction ratios. Those too large to be entirely included in one exposure are filmed beginning in the upper left hand corner, left to right and top to bottom, as many frames as required. The following diagrams illustrate the method:

L'exemplaire filmé fut reproduit grâce à la générosité de:

Library Division
Provincial Archives of British Columbia

Les images suivantes ont été reproduites avec le plus grand soin, compte tenu de la condition et de la netteté de l'exemplaire filmé, et en conformité avec les conditions du contrat de filmage.

Les exemplaires originaux dont la couverture en papier est imprimée sont filmés en commençant par le premier plat et en terminant soit par la dernière page qui comporte une empreinte d'impression ou d'illustration, soit par le second plat, selon le cas. Tous les autres exemplaires originaux sont filmés en commençant par la première page qui comporte une empreinte d'impression ou d'illustration et en terminant par la dernière page qui comporte une telle empreinte.

Un des symboles suivants apparaîtra sur la dernière image de chaque microfiche, selon le cas: le symbole \rightarrow signifie "A SUIVRE", le symbole ∇ signifie "FIN".

Les cartes, planches, tableaux, etc., peuvent être filmés à des taux de réduction différents. Lorsque le document est trop grand pour être reproduit en un seul cliché, il est filmé à partir de l'angle supérieur gauche, de gauche à droite, et de haut en bas, en prenant le nombre d'images nécessaire. Les diagrammes suivants illustrent la méthode.

ils
u
ifier
ne
age

ata

elure.
à

32X

NO

N

GA

J

R E I S
I N H E T
NOORDOOSTELIJKE SIBERIE,
E N
O P D E I J S Z E E
E N D E N
NOORDOOSTELIJKEN OCEAAN,

D O O R
GAWRILA SARYTSCHEW,

RUS KEIZERLIJK GENERAAL MAJOR TER ZEE;

uit de hoogduitſche vertaling van

JOHANN HEINRICH BUSSE

OVERGEZET DOOR:

N. MESSCHAERT.

In Twee Deelen.

T W E E D E D E E L.

TE AMSTERDAM, BIJ
JOHANNES ALLART.

M D C C C V I I I .

457.50
OCT 2 '57

NW
910.4R
S251r
C 2
V. 2

Zeer
een
str
va
de
don
de
Al
Ja
pit
een
An
va

I N H O U D

VAN HET

TWEEDE DEEL.

EERSTE AFDEELING.

Zeereis van Ochotsk naar de rivier de Ulkan op eene Baidar. Aanmerkingen over het lage strand. Het voorgebergte Chaneendga. Gevaarlijke storm. Over het eiland Nansekan en de jagt op hetzelfde. De bogt van den H. Theodorus. Aankomst aan den Ulkan. Reis naar de rivier de Aldoma. Beschrijving van den Aldomaschen zeeboezem en van den weg naar Jakutsk. Onverwachte aankomst van den kapitein FOMIN. Gevoelen over het aanleggen eener haven aan de Aldoma. De rivier de Amur. Terugreis naar de rivier de Ulkan en van daar naar Ochotsk. . . . Bladz. 1.

* 3

TWEE-

202939

TWEEDE AFDEELING.

Het afschoopen van het schip Dobroe Namerenie. Uitrusting der schepen. De Slawa Rosfii gaat aan den mond der Ochota, en daarna op de reede, liggen. Het schip Dobroe Namerenie begeeft zich insgelijks op de reede, maar verbrijzelt aan den mond der Ochota. Vertrek van de reede van Ochotsk. Hevige wind. Ontdekking van het eiland Jonas. Vaart tusschen de Kurilische eilanden. Aankomst in de baai Awatscha, en het binnenloopen in de haven van Petropawlowsk. Bladz. 22.

DERDE AFDEELING.

*Toebercidfelen, om te Petropawlowsk te overwinteren. Het opzetten van Jurten. Het opnemen der landstreken rondom de haven. Aanmerkingen over de vischerij en het invoeren der fokkerij van horenyce in Kamschatka. Hondenpost. Reis naar de vesting Bolscherezsk. Dans der Kamschadalen. Terugreis naar de haven. Tegenwoordige toestand der Kamschadalen. Bezigheden gedurende den winter op het schip Slawa Rosfii. Toevoer van timmerhout uit Kamschatka. Aardbeving en vuur-
spu-*

spuwing van den Crater des bergs Klutschew. Scheurbuik onder de gemeenen. Gereedmaking van het schip. Beschrijving van de bogt Awatscha. Gedachten over het gemakkelijk vestigen van een' geregelden handel tuschen Kamschatka en Oostindie. Bladz. 44.

VIERDE AFDEELING.

Vaart uit de bogt Awatscha, voorbij de Aleutische eilanden, naar het eiland Unalaskha. Beschrijving der bogt Bobrowaja (de Beverbogt) en der Kapiteinshaven. Aanmerkingen over de Aleuten. Vaart van Unalaskha naar Kadjak. Beschrijving van de tuschen beide liggende Aleutische eilanden, en van het eiland Kadjak en deszelfs bewoners. Bladz. 76.

VIJFDE AFDEELING.

Vaart van Kadjak naar de Schugatschskische bogt, en voorvallen aldaar. Vaart uit de Schugatschskische bogt oostwaarts naar het eiland Kadjak, en terugreis van daar naar Kamschatka. Aankomst in de haven Petropawlowsk, en overwintering aldaar. Bladz. 126.

ZESDE AFDEELING.

Vaart van de baai Awatscha naar het Behrings-eiland, en van daar bij de noordzijde der Aleutische eilanden langs naar het eiland Tanaga. Voorvallen gedurende onze ankering aldaar. Vaart bij de Andrejanowseilanden langs naar Unalaskha, en aankomst in de Kapiteinshaven. Vaart van Unalaskha noordwaarts, voorbij de eilanden St. George, St. Paulus, St. Mattheus, naar het eiland St. Laurens. Komst aan het laatstgenoemde. Gevaarlijke toestand van de Slawa Rosfii. Voorvallen gedurende de ankering. Vaart naar de kust van Noordamerika, en ontmoeting der inwoneren. Ankering in de baai St. Laurens. Bladz. 167.

ZEVENDE AFDEELING.

Aankomst der Rendiertunguzen met den tolk DAURKIN. Beschrijving van dezen volksstam. Onderneming van kapitein BILLINGS, en deszelfs vertrek met de Tschuktschen, om door hun land naar de rivier de Kolyma te trekken. Vaart uit de baai St. Laurens, langs het land der Tschuktschen en het eiland St. Laurens, naar Unalaskha. Aankomst in de Kapiteinshaven.
 Het

He
 ha
 bes
 Aa
 der
 van
 dan
 eila
 wen
 ma

Mijn
 pla
 las
 nem
 Spe
 op
 gene
 jeen
 man
 Bes

Voerbe

Het vaartuig Tschernoi-Orel komt ook in deze haven, en er wordt in eene raadsvergadering besloten, met beide vaartuigen te overwinteren. Aanstelling van eene Commissie, om den eilanderen eenen Jassak op te leggen. De Tojeen van het eiland Atcha komt met een aantal Baidaren, en door Aleuten van het Andrejanows-eiland vergezeld, bij ons. Vangst van zeeleuwen. De scheurbuik openbaart zich onder de manschap van beide schepen. Bladz. 209.

ACHTSTE AFDEELING.

Mijn vertrek in eene kleine Baidar van drie zitplaatsen, om de noordzijde van het eiland Unalashka, in de rigting naar het westen, op te nemen. Aankomst in het vlek Makuschinsk. Spelen der eilanderen. Beschrijving der bogten op de westzijde van het eiland. Een Schaman geneest eene zieke vrouw. Terugreis. De Tojeen van het vlek Koschiga bezweert als Schaman eenen geest. Terugkomst aan het schip. Beschrijving van het eiland Unalashka. Bl. 247.

NEGENDE AFDEELING.

*Voorbereiding tot de reis. Raadpleging over het
be-*

besteden van den zomer. Vaart van Unalaska naar de haven van Petropawlowsk, en van daar naar Ochotsk. Einde van den togt. Bl. 302.

NASCHRIFT VAN DEN HOOGDUITSCHEN VERTALER.
Bl. 329.

*

REI-

HE

R

Zeere

op

lag

Gen

seke

den

kan

sch

en

te

voe

de

II.

R E I Z E

N A A R

HET NOORDOOSTELIJKE GEDEELTE

V A N

R U S L A N D.

EERSTE AFDEELING.

Zeereis van Ochotsk naar de rivier de Ulkan op eene Baidar. Aanmerkingen over de lage strand. Het voorgeërgte Chaneendga. Gevaarlijke storm. Over het eiland Nanskan en de jacht op hetzelfde. De bogt van den H. Theodorus. Aankomst aan den Ulkan. Reis naar de rivier de Aldoma. Beschrijving van den Aldomaschen zeeboezem en van den weg naar Jakutsk. Onverwachte aankomst van den kapitein Fomin. Gevoelen over het aanleggen eener haven aan de Aldoma. De rivier de Amur. Terug-
II. DEEL. A reis

reis naar de rivier de Ulkan en van daar naar Ochotsk.

1789.
April.

In de lente moest ik, op last van den bevelhebber, de zeekust, van den mond der Ochota af, zuidwestwaarts tot aan de rivier de Ulkan opnemen. Tot dat einde werd er eene houten Baidar van omtrent 25 voet getimmerd, juist groot genoeg, om met dezelve langs het strand de zee te kunnen bevaren. Het timmerwerk was in April afgedaan, en ik reisvaardig; maar de zee langs de kust nog vol ijs; weshalve ik niet voor den 31sten van Mei van den mond der Ochota konde uitloopen. Ik nam tien mannen, en onder deze twee onderofficieren der landverdeling, mede. Levensmiddelen had ik voor drie maanden.

Junij.

Den eersten dag ging het met onze reis juist niet zeer voorspoedig, omdat wij den wind tegen hadden, en de stroom zeer sterk was. Den volgenden dag voeren wij de rivier de Urak voorbij, in wier mond wij, uit hoofde van den sterken stroom en het slechte weder, niet konden inloopen. Niet ver voorbij den Urak ontlasten zich twee andere, evenwel niet zeer aanmerkelijke, rivieren, de Tschitschikonka en
de

de Chomot, in de zee: deze hebben dertig Wersten landwaarts in, in de Uraksche gebergten, haren oorsprong.

1789.
Juniij.

Gedurende twee dagen konden wij, uit hoofde van een' zwaren storm, het strand niet naderen; den derden dag kwamen wij met het wassende water in den mond der twee zamengevloide beken Mariakanka en Adytscha, welke beide uit de naastbijgelegene bergen voortkomen, en eene streek lands van ongeveer 40 Wersten besproeijen. Aan de laatstgenoemde wonen, bijna twee Wersten van den mond, eenige Jakutische huisgezinnen. Tusschen de rivieren de Mariakanka en de Chomot is een meer, het Mariakankische gheeten, hetwelk, omtrent 10 Wersten lang en anderhalve Werst breed, in eene evenwijdige lijn met de zee-kust voortloopt, en door een middelmatig kanaal met de rivier de Chomot vereenigd is. Dit meer ligt in dezelfde rigting als al de andere meren langs deze kust; en het schijnt mij toe, dat zij alle ontstaan zijn uit beken, die voorheen, op geen grooten afstand van de kust, mischien eenige Wersten ver langs dezelfde voortliepen, maar in lateren tijd, bij gelegenheid eener zware overstroming, met haren sterkeren stroom de smalle landengte, die

1789.
Junij.

haar nog van de zee scheidde, doorbraken, en alzoo eenen nieuwen mond voor zich openden, waarna zij haren vorigen loop langs de zee hebben laten varen: daardoor zullen er zich eerst langwerpige, uit de rivieren zamenvloeiende plasfen langs de zee gevormd hebben, de monden vervolgens door vloed en onweders met kleine steenen toegeftopt, en de plasfen op die wijze eindelijk in meren veranderd zijn.

Zoo dra het te middernacht hoog water was, zetten wij de reis weder voort, en den volgenden morgen moesten wij ons, met geen geringe moeite, tegen den hevigen stroom op, in den mond der rivier de Ulja, die daar omtrent 75 vademen breed is, laten intrekken. Wij werden bij het inkomen der rivier in het geheel geene banken gewaar, en zelfs bij laag water is de diepte hier niet beneden de twee, maar in den mond niet lager dan drie en vier vademen. Aan de rechterzijde der rivier vormt zich van hare wateren een boezem, die zich op een' kleinen afstand van de zee zeven Wersten ver uitstrekt, en ongeveer eene halve Werst breed is; aan de linkerzijde stort zich vlak bij den mond de beek de Elgan in haar uit, welke loop men op eene uitgestrektheid van 150 Wersten berekent, en die, voor haren inval in
de

de
vo
kle
zij
bee
I
het
Ma
ren
hoe
he
ben
nen
volg
op
baar
om
well
fnee
bed
H
zeer
acht
eene
die
wijn
gene

de Ulja, zes Wersten ver digt langs de zee voortvloeit. Deze Elgan ontvangt ettelijke kleine beken, en onder dezelve de, ter rechterzijde van de naastgelegene bergen invloeiende, beek de Dfhudmal, in haren schoot.

1789.
Junij.

De rivier de Ulja heeft haren oorsprong in hetzelfde gebergte, hetwelk den Ulkan van de Maja scheidt. Twee honderd Wersten van haren mond heeft zij eenen waterval, die, uit hoofde van zijne buitengewone hoogte en steilheid, voor geenerlei vaartuigen bevaarbaar is: beneden denzelfden kan men zeer goed met kano's op de rivier voortkomen. Ook wordt er, volgens de verzekering der Tunguzen, hoogerop aan de rivier eene goede hoeveelheid bruikbaar timmerhout gevonden. Wij bleven hier, om het slechte weder, eenen dag liggen, op welken er eerst regen, en naderhand zelfs sneeuw, viel, waarmede alle naburige bergen bedekt werden.

Het strand is, tot hier toe, van Ochotsk af zeer laag, niet boven de drie ellen hoog; en achter hetzelfde ziet men, in het verschiet, op eenen afstand van 15 Wersten, eene bergketen, die bij de rivier de Ulja de kust nadert. Dewijl dit lage strand, van de achterwaarts gelegene bergen af, geheel uit kleine afgerolde

1789.
Junij.

steen en bestaat, mag men uit dit verschijnsel gissen, dat de zee eertijds den voet dezer bergen afgespoeld, en met der tijd daarvan dit strand gevormd heeft, waartoe de van deze bergen afvloeiende beken dan waarschijnlijk niet weinig zullen bijgedragen hebben, dewijl zij de zee onophoudelijk kleine steenen toevoeren, welke deze door den slag van het water wederom op het strand terugwerpt, en hetzelfde daarmede telken jare oogenschijnlijk vergroot.

Van de Ulja zeilden wij met een' gunstigen wind verder. Vijf en twintig Wersten van dezelfde af traden de bergen als het ware op de kust ten voorschijn; en van hier af beginnen de rotsige steilten, die omtrent twintig Wersten ver voortduren, en naar oogenschijn op eenige plaatsen omtrent honderd vademen hoog zijn. Verder heeft de kust hier en daar aarden wallen en schuinten, die op eenige plaatsen acht vademen hoog zijn, en alwaar de bergen een weinig terugwijken. In deze streken vonden wij drie Jurten van Rendiertunguzen, die zich daar tot de beerenvangst hadden nedergeslagen; want deze dieren worden daar in groote menigte gevonden: en dewijl hun voornaamste voedsel door de zee opge-
wor-

wor
heel
zoek
moe
zijn
en t

D
fchi
de e
zuid
Met
Nan
de a
van
op n
derd
ga,
onde
sche
eeni
gen.
men
zijn
ken

*
(a

worpene zeekool * is, gaan zij altijd met geheele troepen naar het strand, om dezelve te zoeken, en zoo worden zij zonder groote moeite door de Tunguzen nedergeveld. Ook zijn de beeren in deze streken zeer vreedzaam en bevreesd voor menschen.

1789.
Junijs.

Den vierden dag voeren wij de rivier Guntfchi voorbij, wier wijdte bij den mond tegen de elf vademen bedraagt. Zij ontspringt in de zuidwestwaarts van hier gelegene bergketen. Met haar vereenigen zich de twee rivieren de Nandakan en de Ula, de eerste aan hare linker-, de andere aan de regter zijde. Vijftien Werften van deze rivier af begonnen de rotsige steilten op nieuws. De eerste, die ter hoogte van honderd vademen in zee uitsteekt, heet Chaneendga, en is daarom meldenswaardig, dat zich onder dezelve gaarne zeeleeuwen, hier *Siwut-schen* genaamd, ophouden, gelijk wij er ook eenige op de steenen onder de rots zagen liggen. Op de toppen dezer rotsen nestelt eene menigte van verscheidenerlei vogelen, als daar zijn Tschaiken, Urilen, Aren, Toporken, Ipatken en Kamenufchken (a).

Bij

* [De *Crambe maritima*. L. De Holl. vert.]

(a) *Tschsika* is mééur. *Urila*, *Pelecanus violaceus*. *Ara*,

1789.
Junij.

Bij dit voorgebergte overviel ons een hevige, hoewel gunstige wind, maar die tegen den stroom inliep, en daardoor eene zeer hooge zee maakte. De zee sloeg geweldig tegen de steile rotfen van de kust, en door deze breking en branding der golven verhieven er zich waterzuilen, die ons alle oogenblikken dreigden te overftelpen: maar de buitengewoon snelle vaart der Baidar, die toen zes goede mijlen in een uur afleide, hield de van beide kanten op ons aanbruisende golven terug, en behoedde ons voor verdrinken. Bij geluk ontdekten wij op zekere plaats tusfchen de rotfige steilten een vrijer strand, waar wij derhalve voorhadden aan te leggen. maar toer wij hetzelfde naderden, fmeten de golven onze Baidar op zijde; en, waren eenigen uit ons midden niet bij tijds aan land gefprongen, om dezelve op te helpen,

ZOU

Alca torda, de Pinguin. *Toporka*. *Alca arctica* [de *Alk*, de Zeepegaaiduiker]. *Ipatka*, eene aanverwante foort van de vorige, op het eiland *Kola* de *Typica* genaamd. *Kamenscha*, *Anas histrionica*, de Kruipeend. Men zie ook BLUMENBACH'S *Natuurlijke historie* onder het artikel *Anferes*, alwaar men de kunstnamen van eenige dezer foorten vindt opgegeven. In het *Woordenboek der Rusfische Akademie* is alleen de *Ipatka* of Zeeëend nader befchreven. *De Hoogd. vert.*"

OPHOUDEN.

J. P. Verbeke sculp.

GEZIGT DER ROTS CUKAN, ONDER DEWELKE ZIC

skiba. jimp.

EWELKE ZICH ZEELEEUWEN OPHOUDEN.

17
38

ze
on
de

de
In
sti
be
ste
we
de
va
ee
als
he
W
te
bee
de
de
hel
wij
om
mo
l
ach
een

zou de tweede golf haar ongetwijfeld geheel omgeworpen of verbrijzeld hebben, en dan hadden wij daar ligtelijk ons graf kunnen vinden.

1789.
Junij.

Hier vertoefden wij twee dagen, en droogden onze natgewordene kleederen en voorraad. Inmiddels ging de storm liggen, het water werd stiller en wij zetten onze reis voort: in het begin moesten wij terstond het steil in zee uitstekende gebergte Enkan voorbijzeilen, aan welks uiterste spits eene steenen zuil gevonden wordt, door eene wijde van zeven vadem van hetzelfde afgescheiden. Zij ziet er uit als een lange, dunne toren, en is bijkans even hoog als het gebergte zelf. Zeven Wersten achter hetzelfde valt de beek Kekra in zee, na zestig Wersten ver tusschen gebergten doorgelopen te zijn, en twee rivieren, welke beide met de beek Guntfchi uit eene bergketen ontspringen, de Kiwangda van de regter- en de Incena van de linkerzijde, in haren schoot ontvangen te hebben. Voor den mond dezer Kekra moesten wij eenen geheelen nacht voor anker liggen, omdat haar hevige stroom ons het invaren onmogelijk maakte.

Den zesden van Junij liepen wij een weinig achter de rots Odshan, alwaar wij tegenover een klein eiland vier Jurten van Rendiertungu-

1789.
Junij.

zen vonden, die zich hier hadden nedergeslagen, om aan het strand beeren, op de bergen wilde schapen en op het eiland Nansikan zeebeeren te jagen. Dit eiland ligt omtrent drie mijlen van de kust; het is geheel met klippen van ruwen steen omringd, en bestaat ongeveer eene halve Italiaansche mijl in de lengte. Er zijn op hetzelfde veel watervogels van de genoemde soorten, waarvan de Tunguzen gedurende den ganschen zomer eijeren in overvloed bekomen, welke zij alle twee of drie dagen versch in de holen der rotfen opzoeken.

Hier overnachtten wij: maar den volgenden morgen zetten wij onze reis voort, en kwamen tegen den middag voorbij de beek Toktschi, die aan haren mond ongeveer tien vademen breed is, en van haren oorsprong af eene lengte van twintig Wersten doorloopt. Zeven Wersten boven haren mond vereenigt zich met haar van de regterzijde de beek Ogunken, ontspringende uit de bergketen, die de rivieren, welke in zee uitloopen, scheidt van die, welke zich in de Maja ontlasten. Van deze plaats af werd de kust weder, omtrent twintig Wersten ver, zeer rotzig en hier en daar bergachtig. Aan het einde der klippige steilten leiden wij bij den mond eener kleine beek aan, om daar te overnachten.

Den

I
van
H.
van
wes
zand
maa
ten
geva
gron
eene
met
oost
lend
flag
hetz
groc
V
die
kan
som
zijn.
wij
voor
wel
Bij
sche

Den 7den kwamen wij bij eene bogt, die van mij den naam ontving van *Baai van den H. Theodorus*: zij heeft eene uitgestrektheid van vier mijlen, en is tegen de zuid- en noordwestelijke winden beschermd. Zij heeft een' zandigen grond, en op denzelfen vindt men maar zelden groote steenen. In dezelve ontlasten zich beken noch stroomen, en tegen alle gevaar vindt men er ook een' goeden ankergrond. Eene halve Werst van den wal is er eene diepte van vijf, zes en zeven vadem: maar met roeivaartuigen kan men alleen aan de noordoostelijke zijde aanleggen. Het strand is hellend en zandig, en van alle kanten voor den slag van het water beveiligd: maar dicht bij hetzelfde vindt men onder water eenige vrij groote steenen.

1789.
Junij.

Van deze bogt af begint eene rotsige steilte, die den naam draagt van het Voorgebergte Jeikan, en uit ruwe steenen bestaan, welke op sommige plaatsen meer dan honderd vadem hoog zijn. Op hare vooruitsstekende klippen zagen wij veel zeebeeren liggen. Niet ver achter dit voorgebergte Jeikan volgt eene kleine *bogt*, welke ik die *van den H. Theodorus* noemde. Bij het inkomen van dezelve, met hoog water, scheen het mij toe, dat zij eene goede haven

1789.
Junij.

zou kunnen oplevren; ik nam haar derhalve zeer zorgvuldig op: maar, hare diepte ook bij laag water peilende, vond ik haar buitengewoon ondiep. Op het zandige strand dezer bogt zagen wij eene menigte verscheidenerlei mosfelen uit derzelve schelpen geworpen. De breedte was hier volgens mijne waarneming $57^{\circ}, 3'$.

Van hier kwamen wij tegen den middag bij de rivier de Ulkan, alwaar ik volgens den mij gegevenen last de komst van den bevelhebber moest afwachten. Hij was namelijk voornemens, van Jakutsk, bij den oever dezer rivier langs, tot aan haren mond toe af te komen.

De Ulkan was in het vorige jaar reeds opgenomen door den stuurman, welken ik afgezonden had. Zijne breedte was bij den mond omtrent 9 vadem; zijne diepte bij laag water tegen de drie voet, en niet ver van den mond slechts anderhalve voet. Wij bevonden ons hier onder de breedte van $57^{\circ}, 00'$; en het water liep hier tegen de 6 of 7 voet op, en ten tijde der nieuwe maan omtrent 9 of 10 voet.

De nabijheid der Aldoma, en hetgeen ik te Jakutsk van dezelve gehoord had, lokten mij uit om deze rivier te gaan bezien. Derhalve ging ik den 15den van Junij met mijne Baidar

op

op
nen
toe
wij
gene
kant
de o
kenc
en l
is.
zem
en z
voor
van
er n
rivie
ande
D
voor
kete
der
deze
en o
beid
gaat
kon
ber

op dezelve af, voornemens zijnde, om op mijnen togt meteen de kust tot aan haren mond toe op te nemen. Tegen den middag kwamen wij in de Aldomasche bogt, haren naam dragende naar de rivier, die zich van den westkant in dezelve ontlast. Deze boezem is aan de oostzijde gedekt door een zuidwaarts uitstekend schiereiland, dat slechts door eene smalle en lage landengte met het moederland vereenigd is. Bij laag water is er in den geheelen boezem geene grootere diepte dan van $5\frac{1}{2}$ vadem, en zulks nog maar alleen bij den ingang; want voor het overige wordt bijna het derde gedeelte van den boezem met de ebbe droog, zoo dat er niets dan eenige kleine uitwateringen der rivier overblijven, die echter ook niet boven anderhalven voet diepte hebben.

De Aldoma heeft twee bronnen. Namelijk, vooreerst ontspringt zij op de Jablonische bergketen, en daar heeft zij dezen naam; maar onder den naam van Tentschi ontspringt zij uit dezelfde bergen, van welke de Ulkan afkomt; en dertig Werften van haren mond vereenigen beide rivieren zich. De weg naar de Maja gaat bij haar langs. Zestig Werften van zee komt men over eene niet hooge, schuinste bergketen bij de rivier de Tschelasta, die in
de

1789.
Juni.

1789.
Junij.

de rivier de Ua valt; honderd en twintig Werften achter dit gebergte komt men aan de rivier de Maja, nabij den mond der Ua, van waar men verder met kanen of ander platbodemd vaarttuig te water in den Aldan kan komen. Hieruit is derhalve wel te zien, dat de weg van Jakutsk hier naar toe veel gemakkelijker is, dan die naar Ochotsk: de weg over land bedraagt, van den zeekant af, slechts 180 Werften, en in deze gansche streek ontmoet men maar eene vlakke bergketen, welke men met Telegen * kan overtrekken. Voorts gaat de reis geheel en al de rivier de Maja af, die noch watervallen noch ondiepe plaatsen heeft; en dat haar stroom ten minste zoo sterk is als die van de Judoma, blijkt daaruit, dat men haar zelfs met ponten kan afvaren, en de Judoma integendeel, niet zonder groot gevaar, slechts met kanen. Aan den mond der Aldoma vonden wij drie Jurten van Voettunguzen, die zich geheel met de visfcherij in deze rivier generen: men heeft hier dezelfde foorten van visch als te Ochotsk, en zij komen hier insgelijks op vaste tijden van het jaar: alleen vindt men geene Neerken, Lomken of Chariusfen in de Aldoma.

Te-

* [Telega. Zie I Deel, blads. 174 a.]

Tegen het einde van Junij komen ook Rendiertunguzen van de Uda en de Maja zich hier voor eenigen tijd, tot de visfcherij, nederzetten.

1789.
Junij.

Geboomte, dat timmerhout zou kunnen opleveren, is er, volgens de verzekering der Tunguzen, aan de Aldoma in het geheel niet: nochtans bemerkte ik onder het drijfhout aan hare oevers eenige flukken van 4 vadem lengte, en van 12 tot 14 duim dik.

Ik vertoefde twee dagen aan de Aldoma, om de rivier op te nemen. Ondertusfchen kwam, geheel tegen mijne verwachting, de kapitein FOMIN van de Uda hier aan. Wij zagen beide vreemd op, toen wij elkander herkenden; want wie onzer zou zich hebben kunnen verbeelden, dat wij in eene zoo afgelegene, woeste plaats, en zoo geheel zonder alle afspraak, elkander zouden aantreffen! Maar des te hartelijker was wederzijds onze welkomstgroot.

De heer FOMIN had in last, aan de Uda eene haven aan te leggen. Maar dewijl hij haren mond te ondiep, en tot berging van vaartuigen in alle opzigten ongefhikt vond, moest hij eene andere en voordeeliger gelegenheid opzoeken: derhalve vertrok hij met eene Baidar
van

1789.
Junij.

van de vesting Udskoi, en onderzocht de geheele kust, zoowel oostwaarts, van den mond der rivier de Uda tot aan de Chinesche grenzen, als naar het noordoosten tot aan de Aldoma; doch hij vond nergens hetgeen hij wenschte. De boezem der Aldoma alleen schieen hem ten naasten bij bruikbaar toe, dewijl hij slechts tegen den zuidenwind niet gedekt is: doch aan dien kant konde men op een rif, dat, van het aldaar gelegene bergachtige schiereiland afkomende, twee honderd vadem ver in den boezem uitsteekt, gemakkelijk eene verfchanfing optrekken. De diepte is achter dit rif omtrent dertien of veertien voet, en bijgevolg kunnen vaartuigen, die niet al te groot zijn, daar veilig en zonder gevaar opgelegd worden. Ook is de weg naar Jakutsk van deze plaats af gemakkelijker, dan die van de vesting Udskoi. Voor het overige is het zoowel uit vroegere, als uit onze tegenwoordige, waarnemingen bekend, dat er buiten dezen boezem geene andere bruikbare plaats te vinden is, gelijk er ook, behalve den beroemden Amur, die, na omtrent 4000 Wersten, meerendeels op Chineesch grondgebied, doorgelopen te zijn, eindelijk niet ver van de grenzen in de Ochotskische zee valt, geene an-

ander
pen.

De
toe,
Kozak
die a
Jasak
ren f
de la
baar,
genot
met o
ste va
Chine
zucht
daaru
ontsta
ding
te ve
onaan
storer
dat e
Chine
hetwe
Amur
Schil
land l
II.

andere grootte rivieren in deze zee uitloopen.

1789.
Junij.

Deze rivier behoorde voorheen aan Rusland toe, en van 1664 tot 1689 zamelden Rusfische Kozakken en jagers van al de volksstammen, die aan dezelve wonen, tot haren mond toe, Jaskak (schattingen) in. Aan hare oevers waren steden, dorpen en vestingen gebouwd en de landbouw ingevoerd. Het land is vruchtbaar, de wateren zijn vischrijk. De inwoners genoten derhalve de volkomenste welvaart, en met der tijd hadde deze landstreek de bloeiendste van geheel Rusland kunnen worden. De Chinezen zagen de nieuwe stichtingen met ijverzuchtige vreës; zij duchtten mischien, dat daaruit het eene of andere nadeel voor hen ontstaan konde; zij zochten derzelve uitbreiding derhalve, zoo veel in hun vermogen was, te verhinderen, en zonden eindelijk een niet on aanzienlijk Corps troepen, om dezelve te verstoren: doch wij verweerden ons dapper, tot dat er in het jaar 1689 tuschen ons en de Chinezen een verdrag gesloten werd, volgens hetwelk alleen het bovenste gedeelte van den Amur, onder den naam van de rivieren de Schilka en de Arguna, in het bezit van Rusland bleef. Namelijk deze twee stroomen ver-

1789.
Juniij.

eenigen zich bij het punt der nieuwe grens-
scheiding, en vormen dan de rivier de Amur.
Van deze plaats af nederwaarts is de geheele
rivier aan de Chinezen afgestaan, en de gewe-
zene Russische stad Albafin, voorheen aan den
oever van den Amur gelegen, is met hare on-
derhoorige plaatsen, benevens de vesting Ar-
gansk aan de zuidzijde van de Arguna, ver-
woest, en de stad Nertschinsk alleen in wezen
gebleven: doch naderhand heeft men aan de
noordzijde der Arguna eene nieuwe vesting van
denzelfden naam gesticht.

De Chinezen hebben van deze heerschappij
over de rivier de Amur geen het minste voor-
deel: maar zoo zij, tot den tegenwoordigen
tijd, onder het Russische rijksg gebied gebleven
was, zouden wij ongetwijfeld reeds meesters van
den oosteroceaan zijn, en met veel meer voor-
deels op die wereldzeeën den handel kunnen
drijven, dan eenige andere Europische mogend-
heid.

De heer FOMIN hield mij nog twee dagen
aan de Aldoma terug, dewijl hij in mijn ge-
zelschap met rendieren langs de kust naar de
rivier de Ulkan wilde trekken; ik zond der-
halve mijne Baidar vooruit, om de reis ter zee
te doen. De afstand tusfchen de Aldoma en
den

den Ulkan langs het strand bedraagt ongeveer dertig Wersten: wij bragten niet meer dan zes uren op den weg door, en kwamen aan den mond van den Ulkan, alwaar eene tent was opgeslagen, en mijne lieden mij afwachtten. De Heer FOMIN bewees mij de vriendelijkheid van twee dagen bij mij te vertoeven, waarna hij afscheid nam, en naar de Aldoma terugkeerde.

1789.
Juni.

Ik heb reeds gemeld, dat ik, door den mij gegevenen last, verpligt was om den kapitein BILLINGS hier af te wachten, die voorgenomen had, van Irkutsk af langs den oever dezer rivier herwaarts te komen, en de reis naar Ochotsk in mijn gezelschap met mijne Baidar te doen.

In deze verwachting gaf ik mijnen lieden verlof, om op het voorgebergte Eikan zeeleeuwen te gaan jagen. Na drie dagen kwamen zij met twee zeeleeuwen terug, welke zij met getrokkenene busfen geschoten hadden. Men schiet hen gewoonlijk, wanneer zij op de rotsen stil nederliggen, en op een' zeer korten afstand, zoo dat men hen, zonder misfen, op den kruin of aan de slapen van den kop treffen kan; want alleen op deze twee plaatsen kunnen zij doodelijk gewond worden. Treft men hen op eene andere plaats, zoo springen zij in het water; en schoon zij daar dan ook sterven, krijgt men hen echter

1789.
Junij.

niet; want zij zinken onmiddellijk naar den grond. Met het vleesch van deze twee dieren, herwelk wel tegen de tachtig pond bedroeg, belaadden wij de geheele Baidar; mijne lieden aten het met veel graagte, en vonden het zeer smakelijk: ik konde daar zoo goed niet mede te regt komen, behalve met de pooten, het hersenmerg en de nieren, die in het geheel geen en walgelijken reuk hadden, en zeer goed smaakten.

Julij.

Den 27sten van Junij verkreeg ik door eenige Tunguzen bevel van kapitein BILLINGS, niet langer op hem te wachten, maar naar Ochotsk terug te keeren; weshalve ik de terugreis aannam. Den zesden dag kwam ik met een' zeer hevigen wind en eene alleronstuimigste zee in den mond der Ulja; naderhand liepen wij ook den Urak in, alwaar wij twee dagen vertoefden, om denzelven op te nemen. Deze rivier heeft aan haren mond eene breedte van zeventig vadem; de diepte is daar, met laag water, vijf of zes voet, en niet veel hooger op in de rivier twee of anderhalf voet. Nog maar drie jaar geleden ontlastte de Urak zich verder westwaarts in zee: doch bij gelegenheid van eene zware overstroming brak hij de smalle landengte door, die hem van de zee scheidde. De

vo-

vorige mond werd fints dien tijd door hem verlaten, en de Urak kreeg zijnen uitloop door de nieuwe doorbraak. Men zegt, dat de vorige mond ongelijk veel dieper was.

1789.
Julij.

Hier aan den Urak wonen eenige Jakuten, die van Jakutsk hier naar toe getrokken zijn; ook heeft de koopman SCHELECHOW hier eenige kazernen aangelegd, en eene werf, waarop hij drie vaartuigen heeft getimmerd.

Den 7den van Julij kwamen wij aan den mond der Ochota, alwaar wij door bijkans al de inwoneren der stad ontvangen werden. Onze bevelhebber en al de andere officieren van onzen togt waren reeds te Ochotsk. Ik leverde het dagverhaal en de kaarten van mijne laatste vaart in, en werd daarna onder het opperbevel van kapitein BILLINGS op het fchip *Slawa Rosfi* (*Ruslands roem*) geplaatst, hetwelk reeds van stapel was gelooopen, en nu uitgerust werd. De lengte van het fchip was op het verdek zes en tachtig voet, zes duim; de diepte negen voet, zes duim; de wijdte drie en twintig voet, acht duim. Het tweede vaartuig stond nog op de werf, en werd gereed gemaakt om af te loopen.

 TWEEDE AFDEELING.

Het afloopen van het schip Dobroe Namerenie. Uitrusting der schepen. De Slawa Rosfii gaat aan den mond der Ochota, en daarna op de reede, liggen. Het schip Dobroe Namerenie begeeft zich insgelijks op de reede, maar verbrijzelt aan den mond der Ochota. Vertrek van de reede van Ochotsk. Hevige wind. Ontdekking van het eiland Jonas. Vaart tusfchen de Kurilische eilanden. Aankomst in de baai Awatscha, en het binnenloopen in de haven van Petropawlowsk.

1789.
Julij.

Den 8sten van Julij lieten wij het tweede vaartuig met de gebruikelijke plegtigheden van stapel loopen, en noemden het *Dobroe Namerenie* (*het goede voornemen*). Het was slechts vijf en een half voet kleiner dan de Slawa Rosfii. De kapiteinluitenant HALL werd tot bevelhebber op hetzelfde aangesteld, en de kapiteinluitenant BEHRING met de noodige manschappen aan hem toegevoegd.

Wij gingen met beide vaartuigen op de Ochota tegen over de stad voor anker liggen, en deden

der
uit
kos
Ko
fted
had
zel
hur
mal
me
Oc
vee
rust
ten
twe
ren
hur
C
geh
zw
voe
der
het
hek
hei
het
en

den ons best om dezelve zoo spoedig mogelijk uit te rusten, hetwelk ons niet weinig moeite kostte. In de plaats van matrozen hadden wij Kozakken, zoo als zij ons uit onderscheidene steden van Siberie waren toegezonden. Zij hadden niet alleen nooit de zee bevaren, maar zelfs nooit zeefchepen gezien; het werk was hun derhalve vreemd, en het viel niet zeer gemakkelijk hen daaraan te gewennen. Wij namen ook wel eenige der havenmatrozen van Ochotsk te hulp: maar die waren ook niet veel bekwamer dan de andere; want onze uitrusting verschilde veel van die hunner galjootten. De schipper BAKOW, de bootsman en de twee onderofficieren, die met ons gekomen waren, moesten bij gevolg het meeste werk voor hunne eigene rekening nemen.

1789.
Julij.

Onderusschen hadden wij de *Slawa Rosfii* geheel uitgerust; doch wij konden haar geen' zwaarderem last geven, dan tot 8 en een half voet diepte, omdat er in de Ochota tot aan den mond toe veel zandbanken zijn, die met het hoogste water niet meer dan 9 voet diepte hebben. Over deze banken, die eene uitgestrektheid hebben van anderhalve Werst, moest men het vaartuig heenslepen. Met een' goeden wind en behulp van zeilen zouden wij er in een half

Aug.

1789.
Aug.

uur over geweest zijn: maar nu moesten wij het schip eenige dagen met het ankertouw langs den oever voorttrekken, en elken dag tweemaal omtrent 11 uren lang op de ondiepe plaatsen blijven liggen. Daarenboven konden onze touwen menigmaal niet helpen, omdat derzelver snoer het onmogelijk houden kon, uit hoofde van den ongelijken bodem der rivier, en van den sterken stroom, die bij de invallende ebbe en vloed in een uur tegen de zes mijlen voorliep.

Toen wij het schip over de banken gesleept hadden, bragten wij het van den oever der rivier Kuchtui naar de andere zijde van den mond der twee vereenigde rivieren, alwaar wij eene behoorlijke diepte vonden. Wij lieten vooruit het groote anker, en achteruit het vertui- en werpanker vallen, en zoo scheen het schip vast genoeg te liggen. Ook bleven wij twee dagen gerust in dezen stand. Maar in den nacht van den derden, bij het invallen van de ebbe, werd de aandrang van den stroom zoo sterk, dat het schip zich van zijne ankers losrukte: doch dewijl de touwen van den oever het vasthielden, werden wij tegen den wal gezet, en moesten 12 uren lang op eene droogte blijven zitten. Den volgenden dag kozen wij, met hoog water, de diepte weder, en wierpen toen

toen tegen de aankomst der ebbe twee ankers uit. 1789.
Aug.

Den 27sten van Augustus kwam het vaartuig *Slawa Rosfi* met eene zachte, gunstige koelte gelukkig op de reede, en ging vier Wersten van den wal voor anker liggen, op eene diepte van 6 vadem. De kapitein ging aan land, en droeg aan mij op te zorgen, dat alles in behoorlijke orde gebragt werd, en het schip zijnen last geheel inkreeg, waartoe men de Ochotskische galjooten gebruikte.

Ondertusfchen had men aan de uitrusting van het schip *Dobroe Namerenie* ook de laatste hand gelegd, en het ging voor de stad bij den mond der rivier liggen. Doch de 8ste van September was voor hetzelfde de ongelukkige dag, waarop wij niet slechts het begin, maar ook tot onzen grooten schrik het einde, van deszelfs vaart moesten aanschouwen. Des morgens had men reeds alles gereed, om het schip naar buiten op de reede te halen; alle touwen werden ingehaald, en het vaartuig vlak in den mond der rivier gebragt. Ten 9 uren wies het water, en het schip maakte, met eene zeer zachte, maar gunstige koelte, met al de zeilen in top, en met behulp van eenige roeivaartuigen, die het boegferen moesten, voortgang. Doch

Sept.

1789.
Sept.

zoo als men buiten den mond der rivier gekomen was, ging de wind geheel liggen, zoo dat men van de zeilen voltrekt geenen dienst had; en eene buitengewone verheffing der golven, die uit zee komende vlak tegen de boeg aansloegen, brak de kracht van het boegferen, en veroorzaakte eene schrikbarende schudding van de kiel. Nu vorderde het vaartuig maar zeer weinig, en konde, niet dan met veel moeite, standhouden tegen het geweld der hemelhoogrijzende golven, die het naar eene zandbank drongen. Tegen 11 uren werd de slag van het water nog heviger, en eene groote baar bracht de boegferende sloepen in zulk eene verwarring, dat derzelve werking bijkans geheel ophield. Eensklaps viel nu het schip op zijde, en het duurde geene minuut, of het zat op de zandbank vast. Nu ontstond er een hevige maalfroom met schuimende golven rondom het schip: nu eens werden de golven tot over de marsstengen heengejaagd, dan het schip weder met eene geweldige kracht diep naar den grond geslagen; eindelijk werd het digter naar den wal gedrongen, waar het met onbeschrijfelijke hevigheid onophoudelijk van de eene naar de andere zijde oversloeg, en al zijne masten brak. In al dezen rampspoed kon men voltrekt geene
hulp

toebrengeu. Al de inwoners der stad waren naar het strand toegeschoten, maar konden niets anders doen, dan het ongeluk aanschouwen. Het was mogelijk naar het schip toe te roeijen, en even min kon deszelfs manschap zich aan den wal redden: de branding was te hevig. Met deernis zagen derhalve de eenen het verschrikkelijke schouwspel aan, en vol verwijfeling verwachtten de anderen iedere minuut den dood. De eene golf volgde op de andere; ieder derzelve sloeg met een verschrikkelijk geweld tegen het schip aan, dat zich van de eene zijde op de andere smeet, en door zijn vervaarlijk stampen en slingeren dikwijls de manschappen van de touwen, waaraan zij zich vasthouden wilden, afrukte, en eenige derzelve ook werkelijk in het water smeet, terwijl de andere ieder oogenblik gevaar liepen, van door de losgefcheurde stukken der masten, raas en maststengen verpletterd te worden. In dezen verschrikkelijken en deerniswaardigen toestand bragten zij 4 uren door, tot dat de ebbe inviel, en de slag der golven en de branding der zee ophielden. Nu sloeg men terstond handen aan het werk, om de geheele lading en al den voorraad uit het schip te halen, en tevens al de beschadigde plaatsen te onderzoeken; en men vlei-

1789.
Sept.

1789.
Sept.

vleide zich, dat het schip nog zou kunnen hersteld worden. Alle noodige voorbereidselen werden gemaakt, om hetzelfde tot dat einde, zoo dra het gelost zou zijn, met het eerste hooge getij op den wal te kunnen halen. Maar dewijl de twee volgende vloedden nog veel heviger en onstuimiger waren dan de eerste, bleef er in het geheel geene hoop op de herstelling van het schip over. Dienvolgens besloot de heer BILLINGS, met toestemming van al de aan wal zijnde officieren, hetzelfde te verbranden, om ten minste het ijzer uit hetzelfde weder te krijgen. En zoo hadden wij dan, des avonds van den 9den, het allertreurigste schouwspel, van ons schip *Dobroe Namerenie*, dat ons zoo veel arbeids, zorg en gelds gekost had, door de vlammen te zien verteren.

De beweging in het water duurde drie geheele dagen, en in den mond der rivier, alsmede bij de zandbanken, waren de branding en roering der golven zoo sterk, dat men van ons schip volstrekt niet in de stad konde komen. Nu verwachtte ik, dat er van den kant, van welken de waterbeweging gekomen was, een hevige storm zou opsteken: maar in plaats daarvan bleef het acht dagen lang volkomen stil; waaruit men zou mogen besluiten, dat de storm die-

diep
reik
uit
en
D
RINC
tot
zelve
D
op,
het
fchr
ke
mer
sten
de
maa
niet
ten
wer
der
stor
zijn

(
het
ank

dieper in zee was gebleven, en ons niet bereikt had. Gedurende al dien tijd werden ons uit het verbrande schip allerlei gereedschappen en bouwstoffen toegevoerd.

1789.
Sept.

Den 15den kwam de kapiteinluitenant BEHRING aan boord, waarna ik vrijheid had, om tot bezorging van noodwendigheden voor mij zelve aan den wal te gaan.

Den 16den stak er een hevige wind uit zee op, eerst uit het zuidoosten, en vervolgens uit het oosten, die in den nacht tot een' verschrikkelijken storm aanwies, en zulk eene sterke beweging in het water veroorzaakte, dat men op het schip genoodzaakt was om de stengen en raas neder te halen. De kapitein, de heer HALL en ik waren wel aan land, maar konden nogtans den ganschen nacht niet slapen; want tegen den avond bemerkten wij aan de vuren, dat het schip driftig werd (*a*). Dewijl wij nu den slechten grond der reede kenden, die uit kleine steenen bestond, hadden wij alle reden om bekommerd te zijn, dat hetzelfde ongeluk ons schip bejegenen mogt,

(*a*) Eene kunstuitdrukking, die zoo veel beteekent als: het schip drijft (of slingert) aan een onvast (doorslippend) anker heen en weder.

1789. mogt, hetwelk ettelijke Transportschepen hier
 Sept. reeds beproefd hadden; want in het jaar 1787,
 gedurende ons verblijf alhier, was er nog een
 op het strand gesmeten.

Namelijk dat vaartuig was van Inshiga hier
 aangekomen, en dewijl het juist laag water, en
 het onmogelijk was, in den mond der rivier te
 komen, was het bij de gemelde banken voor
 anker blijven liggen. Nu was de wind toege-
 nomen, en had eene zware zee veroorzaakt;
 het schip was driftig geworden, en, schoon
 men hierop al de ankers had geligt, was het
 in 't wil van alle pogingen op eene ondiepte
 gedreven, en tegen het strand geworpen. —
 Ons schip kwam er derhalve nog goed genoeg
 af.

Den 19den van September ging de wind ge-
 heel liggen, en toen gingen de kapitein, de
 heer HALL en ik aan boord. Men haalde de
 stengen en raas weder op. In den volgenden
 nacht viel er zoo veel sneeuw, dat dezelve een
 half voet hoog op het verdek stond, en het
 strand er ook geheel mede bedekt was.

Den 20sten van September werd de wind gun-
 stig, en wij gingen in zee. Het was reeds vol-
 komen herfst; derhalve werd Kamtschatka het
 doel onzer bestemming, en wij wilden, tus-
 schen

schep
 naar
 daar
 en i
 nen

D
 bij.
 die
 geno
 te h
 later

H
 voer
 dat
 gew
 joeg
 aan
 berg
 ge o
 geva
 'de

(b
 dem
 len,
 den
 aan

schén de Kurilische eilanden door, regelregt naar de haven van Petropawlowsk stevenen, om daar den aanstaanden winter door te brengen en in de volgende lente des te vroeger te kunnen in zee gaan.

1789.
Sept.

De gunstige wind bleef ons slechts 24 uren bij. Daarna stak er een hevige oostewind op, die zulk eene holle zee veroorzaakte, dat wij genoodzaakt waren, om al de overige zeilen in te halen, en het alleen onder het bezaanzeil te laten drijven (b).

Het meerendeel der manschap, die met ons voer, was nog nooit op zee geweest: van daar, dat er gedurig velen ziek waren; en het buitengewoon hevige hellen en slingeren van het schip joeg hun alle oogenblikken een' nieuwen schrik aan; want zij verbeeldden zich, dat iedere te bergen rijzende golf hen zou verzwelgen. Eenige der matrozen van Ochotsk, die reeds meer gevaren hadden, fluisterden den anderen toe, dat de storm in niets anders zijnen oorsprong had, dan

(b) *Het onder het bezaanzeil laten drijven (sich unter dem Besan auf den Dreif liegen)*, wil zeggen: al de zeilen, op het achterste na, inhalen, het roer naar de streek van den wind vastmaken, en zich zoo op genade of ongenade aan wind en golven overgeven.

1789.
Sept.

dan in den arend, welken kapitein BILLINGS aan den wal levend gevangen, en met zich had genomen; derhalve kwamen zij allen ernstig verzoeken, dat men het dier toch de vrijheid zou geven, dewijl zij in de goede hoop verkeerden, dat de wind dan wel zou ophouden te woeden. Doch zij werden niet verhoord. Gelukkig be- daarde ook buitendien de storm binnen twee da- gen, en den 22sten kwam er weder een gunstige wind uit het noorden. Wij zetten alle zeilen bij, en stuurden zuidoostwaarts, vlak op het tweede Kurilische eiland af.

Hoewel wij in deze streek nu op geene nieu- we ontdekking verdacht waren, dewijl de zee hier bekend is, en er jaarlijks ettelijke Trans- portschepen van Ochotsk naar Kamschatka varen, sielden wij echter altijd eenen man op de brand- wacht, om naar alle kanten uit te zien. Deze riep ons ten tien uren des morgens toe, dat hij aan stuurboordszijde land zag. Wij allen draaiden onze verrekijkers daar naar toe, en werden met der daad overtuigd, dat daar land was. Om nu allen twijfel weg te nemen, hielden wij daar regt op aan, en kwamen ook in een uur nabij ge- noeg, om te onderscheiden, dat het een klein, ongeveer eene halve mijl groot, en omtrent hon- derd vademen boven de oppervlakte van het wa-
ter

ter uitstekend eiland was. Het kwam ons voor, aan alle kanten met hooge, steile rotfen en onder het water verborgene klippen omringd te zijn, en geleck in de verte naar eenen hooiberg.

1789.
Sept.

Dit eiland was, zoo lang het onbekend bleef, voor de bevaarderen dezer zee in den nacht en met mistig weder ongetwijfeld zeer gevaarlijk; en, indien ik wel gis, is ook het in September des vorigen jaars van Ochotsk naar Kamfchatka vertrokkene, en zonder alle narigt verlorene, Transportschip bij dit zoo gevaarlijke eiland gebleven; want op den derden dag na deszelfs vertrek kwam er een zeer hevige wind, verzeld van een' dikken mist, uit het zuidoosten op, en daardoor kan het zeer ligt des nachts op deze klippen gedreven en verbrijzeld zijn. Het is waar, dat zulk een ongeluk hetzelfde ook aan de vaste kust of aan een der Kurilische eilanden kan overgekomen zijn: maar dan moest men daar toch narigt van bekomen hebben. Wij noemden dit eiland *Jonas*, ter eere van den heiligen, wiens gedachtenis op dezen dag gevierd werd. De breedte was hier, volgens mijne waarneming, 56°, 53', en de diepte omtrent 87 vadem; de grond was van grof steenzand, en het eiland toen 15 mijlen zuiden ten westen buiten onzen koers.

1789.
Sept.

Zoo lang wij op de reede lagen, had ik opgemerkt, dat de zeevogels, en in het bijzonder de meeuwen, alle avonden de kust verlieten, en over zee naar het zuiden vlogen, en dat zij des morgens vroeg weder terugkwamen. Hieruit mag men besluiten, dat zij op het eiland *Jonas*, of op een ander mischien nog naderbij gelegen eiland, overnachtten; want op zulke rotfige eilanden pleegt dit gevogelte gaarne zijne nesten te maken, omdat het daar niet zoo ligt gestoord wordt.

De gunstige wind vergezelde ons tot de Kurilische eilanden, waarvan wij het eerste, *Aleid*, den 27sten zagen: dit is een weinig ter zijde van het tweede Kurilische eiland gelegen, en wordt daarom ook niet in de keten dezer eilanden geteld. Het bestaat uit een' enkelen zeer hoogen, zijnen top boven de wolken uitstekenden berg, die met eeuwige sneeuw bedekt is. Naar onzen kant vertoonde het zich als een suikerbrood: maar van den zuidoostkant schijnt het vlakker, doordien de berg daar een' breeder' voet heeft. Men zegt, dat hij van tijd tot tijd rookt. Aan gene zijde van *Aleid* kwam nu ook het tweede Kurilische eiland uit zijnen nevel te voorschijn.

Dewijl wij met deze zee niet regt bekend waren, hielden wij tegen den nacht van de eilanden af:

af:
het
tege
oov
zijn
ring
hier
eila
gels
den
kor
niet
ter
kee
rug
vog
der
nab
van
ber
in
het
de

af: maar zoo dra de dag aanbrak, naderden wij het derde Kurilische eiland *Schirinki*, en voeren tegen den middag dicht voorbij deszelfs linker-oever. Het mag omtrent twee mijlen groot zijn, is aan alle kanten van steile rotsen omringd, en bestaat uit steenachtige bergen, die hier en daar met mos bedekt zijn. Van dit eiland bezochten ons eene menigte zwarte vogels, *Urilen* genaamd. Zij vlogen de eene na den anderen elk op zijne beurt, op een' zeer korten afstand, rondom ons schip, en wel allen niet minder dan driemaal, even als of zij ons ter dege naauwkeurig wilden bezien; en dan keerden zij naar hunne nesten in de rotsen terug. Het verschijnen van dezen nieuwsgierigen vogel zal, naar men zegt, bij stormachtig weder een zeker teeken zijn, dat er land in de nabijheid is, dewijl hij zich volstrekt niet ver van het strand verwijdert.

Van dit derde stuurden wij, langs het vierde berg- en rotsachtige eiland, *Mamrish* geheeten, in de straat tusfchen het tweede en het vijfde, hetwelk *Onkotan* heet (c). Hier overviel ons

te-

(c) Het tweede en het vijfde eiland liggen in eene linie langs de keten der Kurilische eilanden, maar het derde en het vier-

1789.
Sept.

tegen den middag, toen wij ons juist in het midden van deze straat bevonden, eene volkomene windstilte. Wij wierpen het dieplood uit, maar peilden geen' grond. Deze straat is omtrent 27 mijlen breed, en derhalve eene der grootste en veiligste tusschen de Kurilische eilanden. Men ontmoet in dezelve geene aanmerkelijke aangeflijkte ondiepten, en de stroom van het water is daar op ver na zoo sterk niet, als in de andere naauwere straten.

Het derde en het vierde der Kurilische eilanden hebben in het geheel geen geboomte, en zijn onbewoond: maar op het tweede en vijfde wasfen hier en daar eenige berkenstruiken; en men vindt daar ook eenige, hoewel weinig, inwoneren, die in uitzigt en levenswijs meer naar de Kamschadalen dan naar de zuidelijke Kurilen gelijken, en zich door lange baarden onderscheiden, van waar zij ook den bijnaam van harige Kurilen bekomen hebben. De noordelijke Kurilen stammen, indien men uit de overeenkomst een besluit mag opmaken, van de Kamschadalen af: maar van waar de harige komen, is moeijelijk te bepalen; want al de volken van deze ge-

hee-
de eenigzins ter zijde van dezelve, en wel meer noordoost-
waarts.

heele wereldstreek, als daar zijn de Japanners, Chinezen en over het geheel al de noordelijke volken aan de zeekusten van Azie, behalve de Gileeken alleen, die aan den mond van den Amur wonen, hebben bijkans in het geheel geen baard.

1739.
Sept.

Deze 28ste van September was ongetwijfeld de schoonste dag onzer zeereis. De zon scheen bestendig, tot dat zij onderging, en verwarmde ons, als of het in het midden van den zomer was. Volgens de koude, welke wij reeds zoo aanhoudend gehad hadden, kwam het ons nu voor, als of wij eensklaps uit de koude in de warme luchtstreek waren overgezet; en echter waren wij sedert eene week in der daad maar 10 graden zuidwaarts gevorderd. De warmte der lucht, het aangename gezigt van het land, de stille, spiegelgelijke oppervlakte der zee, vervrolijkten en bekoorden alleman. Het was een ware feestdag; wij waren gedurig op het dek, terwijl anders bij slecht weder niemand de kajuit verliet, dan die de wacht had.

Tegen middernacht kregen wij weder een' gunstigen wind, met wiens behulp wij, eenige uren zuidoostwaarts koers houdende, uit de sraat kwamen. Tegen den morgen hielden wij noord-oost-, en vervolgens noordnoordoostwaars, langs

1789.
Sept.

het tweede Kurilische eiland, hetwelk zich in eenen digten nevel voor ons verborg. Dezen dag zagen wij eene menigte noordkapers en bruinvisfchen (d). /

Oct.

Dezen noordoostelijken koers hielden wij, met eenen gunstigen wind en mistig weder twee dagen lang. Toen de lucht den derden dag ophelderde, zagen wij de bergachtige kust van Kamfchatka voor ons, langs welke wij den eersten van October, tot op de hoogte der haven van Petropawlowsk, onze reis voortzetten.

Daar zagen wij vijf hooge en ongemeene bergen, waaraan men de Awatschinskische bogt zeer gemakkelijk kan onderkennen. Een dezer bergen heet Wiluitschinskaja, en ligt aan de linkerzijde van de bogt; en drie andere liggen naast elkander aan de rechterzijde, omtrent 50 Werste van zee: van deze heet de westelijkst gelegene Streloschnaja, die eenen hooger en spitseren top heeft dan de andere; de naast hem liggende, Awatschinskaja of ook Gorelaja geheeten, is vuurspuwend; de derde is ongenoemd en lager dan de twee andere; de laatste, Schupanowa genaamd, ligt noordelijker en verder dan al de

(d) *Delphinus orea* en *Delphinus phocaena*. Men zie BLUMENBACH'S *Handboek der Natuurlijke Historie*.

1789.
Oct.

de andere, en schijnt van verre vlakker. Hoewel deze bergen niet aan zee, maar tamelijk diep landwaarts liggen, ziet men hen, door hunne buitengewone hoogte, echter veel eer, dan de naderbij gelegene, en anders ook niet vlakke, maar bergachtige, kust. Eene zeer naauwkeurige teekening van het gezigt, hetwelk deze bergen opleveren, vindt men in *COOK'S laatste reis*. Want schoon wij ons nog op een' grooten afstand bevonden, en in het geheel niet op de plaats waren, alwaar deze teekening gemaakt is, herkenden wij uit dezelve echter terstond wat het was, hetwelk wij zagen. Wanneer men de teekening van *COOK* met de mijne vergelijkt, zal men geen ander verschil tusschen dezelve bespeuren, dan hetwelk uit dit onderscheid van de plaats, alwaar zij ontworpen zijn, voortkomt.

In den nacht lieten wij het drijven, en den volgenden morgen hielden wij aan op de baai *Awatscha*. Binnen eenige uren kwamen wij reeds aan derzelver mond bij den vuurtoren, die aan de oostzijde van derzelver ingang op eenen hoogen, rotsachtigen en ver vooruitstekenden berg is opgerigt. Aan onze linkerzijde hadden wij een klein klippig eiland, bestaande uit een' enkelen niet hoogen berg, en hetwelk naar den

1769.
Oct.

naam van zekere; kleine zeevogels, die hier in groote menigte plegen te nestelen, *Staritschkow* (e) heet. Ook hier werden wij verwelkomd door Urilen, die ons even zoo nieuwsgierig, als de andere, bekeken, en daarop terstond weder wegvlogen. Behalve de twee genoemde foorten vindt men hier nog eene menigte zeepapegaaijen en meeuwen.

Zeven mijlen buiten den ingang der baai peilden wij grond met het dieplood: de diepte was zestig vadem, en de grond zandig. Hoe meer de diepte van hier af verminderde, des te langzamer ging het vooruit; aan den ingang der baai,

(e) De vogel heet *Starik*, de *Procellaria aurita* [de onweersvogel]. Een vogel van de grootte eener duif, met een' blaauwachtigen snavel, die met kleine, borstelachtige vederen bedekt is. De kop is donkerblauw, doch heeft in het midden eenige witte vederen, die dunner en langer zijn dan de overige, en bovenop eene nul vormen. De hals is bovenaan zwart, en van onderen wit gevlekt. Het onderlijf is wit; de korte en de groote vederen der vleugels zijn zwartachtig, en de andere blaauw. De zijden en de staart zijn zwart. De pooten zijn rood en met drie vingers voorzien, maar die onderling door eene roode zwenhuid vereenigd zijn; de klauwen zijn zwart. Op de kleine eilanden van Kamtschatka worden zij in groote menigte gevonden, en worden met weinig moeite door de Kamtschadalen gevangen.
Woordenb. der Rusf. Akad.

baai, en zelfs bij den vuurtoren, vonden wij maar 13 vadem. De breedte van dezen ingang is twee en een vierde mijl, en in de lengte heeft hij eene uitgestrektheid van omtrent 5 mijlen; de wederzijdsche oevers zijn steenachtig en scherp, en hebben hier en daar bij afwisseling uitstekende punten en inhammen. Aan de rechterzijde ziet men niet ver achter den vuurtoren drie op zich zelve staande, hooge, naar zuilen gelijkende rotten, alle naast elkander, en daarom *de drie Banden* genaamd. Niet ver achter deze steenen banden, en ter zijde van dezelve, is een kleine *boezem*, welken men dien *der zoutziederij* (*f*) noemt, dewijl aan den oever deszelfs eene zoutkeet staat. Aan den ingang van dezen boezem ligt een klein en laag, klippig eiland, het *Verraderseiland* (*g*) geheeten. Aan de andere zijde staat, dicht bij den oever, eene hooge rots, de *Grootmoederlijke* (*h*) genaamd, waarop eene groote menigte meeuwen nestelen. Twee mijlen voorbij dezen boezem loopt de ingang

1789.
Oct.

(*f*) *Solovarenni*.

(*g*) *Ismennoi*. Zoo genaamd ten tijde der opstanden van de Kamtschadalen tegen de Rusfen, om dat derzelve aanvoeders zich daar verfloken hielden. *De Hoogd. vert.*

(*h*) *Babuschkinoi*.

1789.
Oct.

gang ten einde, en uit denzelven komt men in de groote baai Awatscha, die omtrent 26 mijlen in den omtrek heeft. Deze eindigt met drie naast elkander liggende boezems, waarvan de eerste Tarjinskoi, de tweede Rakowoi heet, en de derde de haven van Petropawlowsk uitmaakt. In dezen laatsten liepen wij in. Hij ligt van den mond of den ingang af meest noordelijk. In het midden van zijnen ingang is een niet vooruitstekende en ook niet groote zandbank, op welke de diepte naauwelijks anderhalf vadem bedraagt; weshalve men niet regt toe regtaan in denzelven inloopen kan, maar zich eenigzins aan de linkerzijde moet houden. De diepte in de baai zelve is van 6 tot 15 vadem; de grond is modderig; en men vindt derhalve overal eene goede ankerplaats. Het strand en de landstreek aan de baai zijn rondom bergachtig; naar het noordwesten alleen vindt men eenige laagten en vlakten; en van dezen kant loopen ook de rivieren Awatscha en Paratunka in de baai.

Tegen den avond kwamen wij in de haven van Petropawlowsk, wier grootte eene Werst en 300 vadem in den omtrek bedraagt, voor anker: van de westzijde is zij door een bergachtig, smal schie-reiland gedekt, en van de zuidzijde door eene van den wal vooruitstekende, uit kleine stee-

steenen bestaande, smalle landtong, *Koschka* (*i*) genaamd. Tusschen dat schiereiland en deze *Koschka* door moet men de haven inloopen, die omtrent 40 vadem wijd, en bijkans 7 of 8 en in het midden wel 8 of 9 vadem diep is. Zij heeft een' modderigen grond.

1789.
Oct.

Gebouwen vindt men daar op twee plaatsen: 12 houten woonhuizen, waarvan er acht op de bovengemelde *Koschka* staan, tusschen welke ettelijke *Balaganen* (*k*) opgeslagen zijn, en de overige aan den noordelijken wal der haven. Daar is ook een ziekenhuis, een houten gebouw, en de, bij gelegenheid van den vorigen togt naar *Kamschatka*, onder den *Commodore BEHRING*, opgerigte magazijnen, die in een' zeer goeden staat gebleven zijn. De inwoners dezer plaats zijn spoedig geteld: namelijk, er zijn hier 11 *Kamschadalen*, een vaandrig van de *Armée* en 23 man *Kozakken*. De oever rondom de haven is bergachtig: evenwel zouden er aan de noord- en oostzijde, op het hellende vlak dat naar de haven afloopt, omtrent 300 huizen kunnen plaats vinden.

(*i*) *Kat*.

(*k*) *Balaganen* zijn tenten, welker dekkleeden aan hooge palen vastgemaakt zijn.

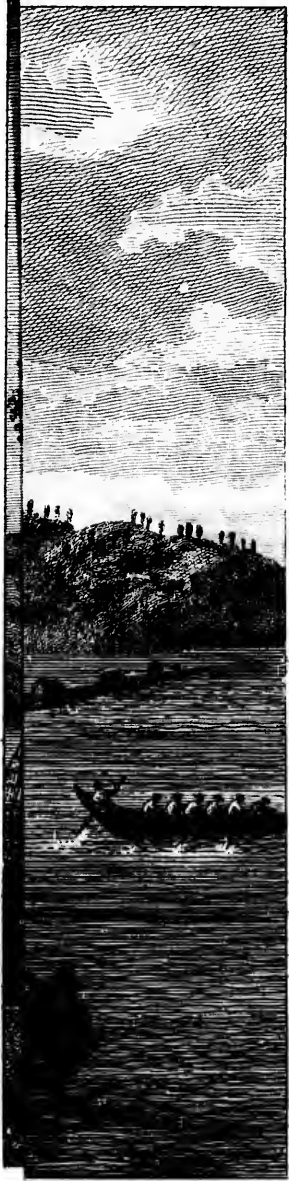
DER-

 DERDE AFDEELING.

Toebereidselen, om te Petropawlowsk te overwinteren. Het opzetten van Jurten. Het opnemen der landstreken rondom de haven. Aanmerkingen over de vischerij en het invoeren der fokkerij van horenvee in Kamschatka. Hondenpost. Reis naar de vesting Bolscherezsk. Dans der Kamschadalen. Terugreis naar de haven. Tegenwoordige toestand der Kamschadalen. Bezigheden gedurende den winter op het schip Slawa Rosfi. Toevoer van timmerhout uit Kamschatka. Aardbeving en vuurspuwing van den Crater des bergs Klutschew. Scheurbuik onder de gemeenen. Gereedmaking van het schip. Beschrijving van de bogt Awatscha. Gedachten over het gemakkelijk vestigen van een' geregelden handel tusfchen Kamschatka en Oostindie.

1789.
Oct.

Den 5den van October liepen wij in de haven van Petropawlowsk zelve binnen, en leiden het vaartuig aan de noordzijde tegen den wal bij de

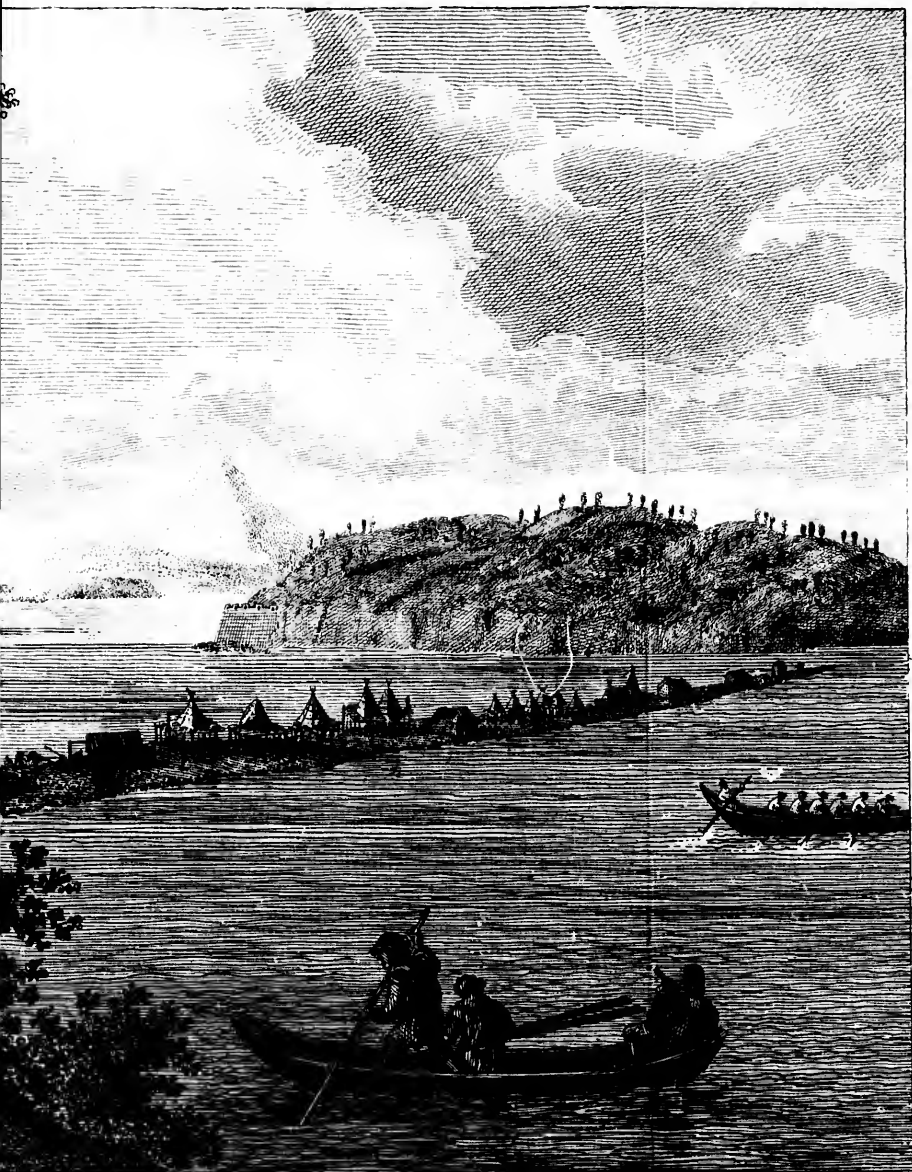

WATCHEE

A. Schellin. del.

GEZICHT VAN DE HAVEN VAN PETROPOWLOYSK
NAAR DERZELVER MOND OF

Andersz. v. d. W.

POWLOUSK EN VAN DE BAAI AWATCHUK
MOND OF UITLOOP TOE

c
s
s
a
l
c
f
v
H
e
c
H
g
f
t
d
h
f

e
a
J
w
e
r
h

de magazijnen, waarin wij alle drooge levensmiddelen en eenigen anderen voorraad bragten. Wij gingen allen aan land, en verdeelden ons zoo goed als wij konden, of liever zoo bekrompen als wij moesten, in de daarzijnde woningen. De heer BILLINGS nam het gebouw der kroon, dat in eene volmaakt geregelde orde zamengefeld, en van alle noodige ruimte wel voorzien was, tot zijn gebruik. De kapiteinluitenant HALL, BAKOW en ik woonden daar dicht bij in een Kozakkenhuis, hetwelk zoo klein was, dat onze opgehangene hangmatten het bijkans geheel vervulden. De hoogte was aan de grootte geëvenredigd: wij konden naauwelijks overeind staan, zonder het hoofd tegen het dak te stooten. De Doctor en de stafsheelmeester woonden naast ons in een ander huis; de overigen hadden zich in de huizen op de Koschka verspreid.

Om onze inkwartiering voor de inwoners eenigzins gemakkelijker te maken, besloten wij, aan de noordzijde van de haven eene groote Jurte, eene badstoof en eene smederij te bouwen. Ons timmerhout was berkenhout, het eenige, dat hier gevonden wordt, en hetwelk rondom de haven aan de bergwegen en in het hangen der bergen wast. Ons werk ging voor-

spoe-

1789.
Oct.

1789.
Oct.

spoedig voort en kwam weldra tot stand. Het weder begunstigde hetzelfde; want tot den eersten van November was het goed en warm. Tot dien tijd toe zag men ook geene sneeuw, behalve op de hoogere bergen, die daarmede reeds lang bedekt waren.

De oevers hadden wel geen aanlokkend groen meer, en de reeds van bladeren beroofde boomen misten de bekoorlijkheden van de lente en den zomer; evenwel vond men aan het hangen (a) der bergen, op drooge plaatsen, hier en

(a) [*Abwallungen der Gebirge.*] Ik moet mij eindelijk toch over het Russische woord *Kosfogor*, hetwelk hier gevonden wordt, als het ware beklagen. In mijn woordenboek is het vertaald: *de kromte van den weg aan eenen berg*. Maar dat laat zich niet gemakkelijk in een enkel woord zeggen. Hiervoor heb ik het reeds door *Hohlweg* (*holle weg*) vertaald, schoon ik wel wist, dat het iets anders beteekent, dan hetgeen in Duitschland zoo genoemd wordt: het beteekent, namelijk, zulke plaatsen op boschrij zoo wel als op kale bergen, waar de gewone helling eerst zachter afloopt, en dan weder even steil wordt, waardoor dan inderdaad eene voort van hollen, of zoo men wil krommen, weg ontstaat. Of nu het woord *Abwallung* (*helling, het hellen*) het regte, — of zoo men er waarlijk in het Hoogduitsch nog geen woord voor hebben mogt, — een goed woord zij om het bedoelde denkbeeld uit te drukken, onderwerp ik aan het oordeel van geoefender taalkenners. *De Hoogd. vert.*

en daar een' cederstruik of een berkenboschje, die voor ons veel bekoorlijks hadden, en waar wij dikwerf vermaakshalve heenwandelden: maar de sneeuw maakte aan dit ons genoeg zeer spoedig een einde. Nu was er nog maar een eenig smal voetpad, in het hangen van het gebergte, over, waarlangs de inwoners naar de Koschka gingen, en nog een ander, over steile afhellingen der bergen, naar een 300 vadem ten noorden van onze woning gelegen meer: anders konde men nergens meer doorkomen. Aan dezen laatste weg, niet ver van de woningen, aan de regterhand, en aan den oever van eene in de haven uitloopende beek, liggen nabij elkander twee merkwaardige mannen begraven, de hoogleeraar DE L'ISLE DE LA CROYÈRE, die den Commodore BEHRING als sterrekundige vergezeld heeft, en de kapitein CLARKE, die na den dood van COOK het bevel voerde. Van het zoo even gemelde meer kan men, wel is waar, bij laag water, onder de steilten der bergen door, het bergachtige schiereiland, hetwelk de haven van de westzijde dekt, omgaan, welke weg ongeveer de lengte van een paar Wersten hebben zal: maar hij is zoo steenachtig en altermoeijelijkst, dat hij zeer weinig, en bijkans niet dan door jagers, die op de meeuwen- en

Saw-

1789.
Oct.

1789.
Oct.

Sawken-jagt (*b*) uitgaan, gebruikt wordt. Van deze foorten van vogelen, en nog eenige andere, ziet men gedurende den ganschen winter eene groote menigte in de bogt.

Bij eene rotsige hoogte van dit schiereiland vonden wij verkleurden groenen Jaspismergel, waarop figuren van struiken en boomen te zien waren; ook ontdekten wij in de spleten der rotsen eenige, hoewel niet groote en zeer dunne lagen Amianth.

Den 28sten van October riep de bevelhebber ons allen bijeen, om ons aan te kondigen, dat, volgens eene allerhoogste, hem te Petersburg medegedeelde, Ukaze, de heeren HALL, BEHRING en ik, op den dag van ons vertrek van Ochotsk, en derhalve den 19den van September, tot kapiteins van den 2den rang, en eenige andere onzer togtgenooten tot den eerstvolgenden rang boven den hunnen bevorderd waren, terwijl aan de overige eene buitengewone wedde was toegelegd.

Bij onze aankomst vonden wij hier geen' verschen

(*b*) *Sawka* of *Aangitsch*, eene soort van eend, *Anas himmalis*. Den naam *Aangitsch* heeft deze vogel van de Kamtschadalen om zijn geschreeuw verkregen, hetwelk veel naar deze klanken gelijkt. *Woordenb. der Rusf. Akad.*

fchen visch. Maar in het begin van November vingen wij met netten een' tamelijken voorraad van Wachnen (*c*) in de haven. Deze visch is aan de Pikscha (*d*), zoo wel in smaak als in gedaante, volkomen gelijk: doch hij verschilt van dezelve in grootte, en is daarin zelf ook zeer ongelijk; want wij vingen er verscheidene van meer dan een' voet, en andere van een' halven voet lengte: de meeste hadden eene klein-korrelige, welsmakende kuit. Onder deze vischen vingen wij nu en dan ook haringen. Op deze wijs hadden zoo wel wij als de inwoners der plaats, tot de helft van November, overvloed

1789.
Nov.

(*c*) *Wachna* is hier de naam van eene kleine soort van visch. *De Hoogd. vert.* *Wachna, Gadus Aeglefinus* [*de schelvisch*]. Eene soort van stokvisch, van eene halve el lengte, rond van lijf en met drie rugvinnen. Wanneer hij uit het water getrokken wordt, is hij volkomen koperkleurig, maar binnen korten tijd verbleekt hij geheelenaal. Zijn vleesch is blank, maar weekelijk en niet aangenaam van smaak. Hij behoort ook in den Europischen oceaan te huis: maar bij Kamschatka wordt hij bovenal in groote menigte gevangen. *Woordenb. der Rusf. Akad.*

(*d*) *Pikscha*, een hier geheel onbekende, en in mijne grootte, en anders zoo veilige toevlugt, *het Woordenboek der Rusfische Akademie*, ook niet voorkomende naam. *De Hoogd. vert.* [*Zie Voorberigt voor het Eerste Deel, bladz. vii. De Holl. vert.*]

II. DEEL.

D

1789.
Nov.

vloed van visch: maar daarna was het met het vangen, en tevens met alle versch en gezond voedsel, gedaan; en wij zouden genoodzaakt geweest zijn, om ons geheel bij het gezoutene te bepalen, zoo wij niet eenen Kozak overgehaald hadden, om ons eene koe, die juist niet zeer groot was, voor 65 roebels te verkoopen; hoewel wij er waarlijk ook niet veel vleesch van bekwamen. Ondertusfchen moest men er spaarzaam niede zijn, en zoo duurde het nog eene poos tijds. Aan de geheele haven van Petropawlowsk was slechts deze eene koe; nog stonden hier wel zeven osfen: maar die waren de eigendom van de kroon, en uit de vesting Werchne-Kamschatsk hier naar toe gedreven ten dienste van de Expeditie, die onder bevel van kapitein MULOWSKY (e) uit Kroonstad naar deze zeën stond te vertrekken. Ten tijde van den eersten togt naar Kamschatka, en dus omtrent 50 jaar ge-

(e) Kapitein MULOWSKY was een, om zijne kun'igheden en goedhartigheid, algemeen hooggeschatte officier. Hij sneuvelde in den Zweedfchen oorlog, en wel, zoo ik mij niet zeer bedriege, reeds in den eersten zeetlag deszelven, onder bevel van den Admiraal GREIGH, in het jaar 1788. Deze oorlog verhinderde het uitzeilen der Expeditie; anders zou de Rusifche vlag waarschijnlijk reeds 14 of 15 jaar vroeger onder de linie gewaaid hebben. *De Hoogd. vert.*

geleden, was hier eenig horence naar toe gebragt, hetwelk in zulk een' geruimen tijd, naar mij dunkt, aanmerkelijk in getal moest toegenomen zijn, zoo men daar eenige oplettendheid aan had besteed. Men kan geene betere plaats voor de veefokkerij wenschen dan Kamtschatka. Hooilanden vindt men genoeg, voornamelijk in de nabijheid van Petropawlowsk, aan de rivieren Awatscha en Paratunka; en gedurende den zomer zou men overvloed van weiland hebben: het gras wast er zeer hoog, en is sappig en voedzaam, zoo dat het vleesch hier zeer goed wordt, en het vet een' zeer aangenamen mergachtigen smaak verkrijgt.

Met den aanvang van den winter begonnen al de inwoners dezer plaats hunne sleden gereed te maken; de honden bond men aan palen, om hen door dat middel weder bekwaam te maken tot het trekken; want tot dezen tijd toe hadden zij vrij rondgelopen. Namelijk sleden en honden zijn het algemeene rijtuig van deze menschen, zoo wel voor hen zelve, als tot het halen en brengen van huishoudelijke noodwendigheden. De Heer HALL en ik hadden ons ook zulk eene toerusting aangeschaft. In het begin spanden wij maar drie honden voor, en waagden ons niet ver: maar in vervolg van

1789.
Nov.

1-89.
Nov.

tijd wisten wij er reeds vijf te besturen, en werden zoo stout, dat wij zelfs geene bergen meer ontzagen, en meermalen een ridje deden naar Paratunka, eene bewoonde plaats wel 25 Wersten van Petropawlowsk gelegen.

De sleden zijn hier geheel anders dan die van Ochotsk: zij zijn, namelijk, veel korter, nauwer, ligter en twee maal hooger. Niet meer dan twee personen kunnen er op zitten, en dat nog met moeite; en door hare hoogte staan zij zeer los. Over de bergen, en overal waar de weg maar eenigzins afhelt, moet men zeer voorzigtig rijden, en zich van de kunst, om den Oschtol te gebruiken en met de voeten te sturen, wel te pas kunnen bedienen: door den geringsten misflag hierin kan men zich tegen de naar den weg overgebogene boomen ligt te pletteren stooten, welke lot, naar men ons verhaalde, geoeffenden hondenrijders wel moet overgekomen zijn. Men spant, wel is waar, slechts vier of vijf honden voor: maar het is zeer moeilijk hen op te houden, zoo dra zij van het eene of andere dier de lucht krijgen, of als zij eenen berg afloopen.

Om hen eenigzins tegen te houden, sleeft men den Oschtol tusfchen de dieren en het voorhout van de slede, en laat dien zoo diep mogelijk

lijk

lij
bo
zo
is,
den
het
loc
van
tak
die
Ko
het
reg
om
wo
een
wil
gen
wil
de
den
vee
het
hor
mer
me
de

lijk in de sneeuw loopen, en trekt men daarenboven het voorste paar honden met eenen afzonderlijken riem, die aan hunne halsbanden vast is, nader bij de slede, waardoor zij belet worden de strengen geheel uit te trekken, en ook het volgende paar verhinderen ter dege nit te loopen. Wanneer een berg zeer steil of gevaarlijk schijnt, slaat men banden of ringen van takken van berkenboomen om de onderliggers, die dan voor ijzers moeten dienen. Het geluid *Ko Ko Ko* houdt de honden op, *Aach Aach* drijft hen voort, *Chna Chna Chna* doet hen naar de rechter- en *Oega Oega Oega* naar de linkerhand omflaan. Maar een jager bedient zich van deze woorden niet, uit vrees van het wild door zulk een geroep weg te drijven: maar als die rechtsaf wil gaan, slaat hij zachtjes met den Oschtol tegen de rechterzijde van den disselboom aan, en wil hij linksaf, slaat hij aan de linkerzijde op de sneeuw. Voor het overige is er in het rijden met honden, behalve het gevaar, nog zeer veel ongemaks; en het is, om het in eens met het regte woord te noemen, een waarachtig hondsche rijden. Men moet wel oppassen, dat men de honden niet loslaat. Gebeurt het, dat men met de slede omvergesmeten wordt, en zelf van de been geraakt, zoo moet men volstrekt de slede

1789.
Nov.

1789.
Nov.

niet loslaten, hoe ver men ook door de sneeuw wordt voortgesleept; want het wordt voor eene groote schande gerekend, wanneer men zich niet ter dege vastgehouden, en de honden losgelaten heeft, en daardoor genoodzaakt is geweest om eenige Wersten te voet achteraan te komen. Bovendien geraken de honden zeer dikwijls in hunne tuigen verward, en dan moet de rijder, in de selfte vorst, zijne handschoenen uittrekken, en hen met zijne bloote handen weder in orde brengen; waarbij het dan ook wel gebeurt, dat hij met hunnen drek bevuild wordt. Om iemand, die achteraan komt rijden, eene poets te spelen, behoeft de voorste slechts een stuk Jukol op den weg te smijten: de honden vallen zonder misfen op zulk eene prooi aan, raken onder elkander in het tuig verward, bijten en kwetsen elkander, en de rijder moet dus noodwendig afklimmen, om hen weder in orde te brengen, waardoor hij ver achter zijn gezelschap geraakt. Achteraan te rijden is buitendien ook niet verkieslijk, omdat de sledelijzers dan eer gevaar loopen van met hondenmest besmeerd te worden, die terstond vastvriest en het rijtuig tegenhoudt, zoo dat men alle oogenblikken afklimmen moet, om het gerij met het mes schoon te maken. En komt men bij de herberg,

berg, dan is men nog van zijne honden niet ontslagen: zoo dra zij uitgespannen zijn, moet men hen met dunne kettingen aan eenen paal binden. Men durft hen niet terstond voederen, maar moet daarmede eenige uren wachten, tot dat hun zweet opgedroogd is. Dan geeft men hun een' geheel of halven Jukol: maar de heer moet er met den stok bijstaan, om toe te zien, dat iedere hond zijn deel verkrijgt, en de eene het den anderen niet voor den neus weghapt; ook moet men de kraaijen verjagen, die hier te lande in het geheel niet blood zijn. Die komen daar in groote menigte bijvliegen, en als een hond niet oppast, is hij zijn voeder kwijt.

1789.
Nov.

In het laatste van November vertrok kapitein BILLINGS naar de vesting Bolscherezsk, en nam den kapitein HALL, den stafscheelmeester en den schipper BAKOW met zich.

In het begin van December werd de koude heviger, en de haven van Petropawlowsk met ijs bedekt.

Dec.

In de laatste dagen dezer maand namen, op eenen brief van uitnoodiging van den kapitein BILLINGS, ook de heer BEHRING en ik de reis met honden aan. Wij reden van Petropawlowsk, in het begin langs de baai Awatscha,

D. +

over

1789.
Dec.

over kleine met berkenboschjes bedekte hoogten. Op den top van eene derzelve zagen wij eenen zeer ijlen, doorgebrander steen, van bijkans vijf vadem in den omtrek. Hij scheen uit den eenen of anderen vuurspuwenden berg uitgeworpen te zijn: maar dewijl er van hier tot den naastbijgelegenen Vulkaan van Awatschinsk zekerlijk een afstand is van 40 Wersten, zoo is het niet waarschijnlijk, dat die, zelfs bij de hevigste ontbranding, eenen zoo zwaren steen zoo ver zou hebben kunnen werpen: veeleer zou men der gissing plaats mogen geven, dat er voorheen meer in de nabijheid eene uitbraking moet voorgevallen zijn. Het is toch zeer mogelijk, dat er voorheen op de plaats, waar nu de baai Awatscha is, een vuurspuwende berg was, die door zijne inwendige ontbranding is ingestort, en alzoo deze haven gevormd heeft, wier oevers nog heden werkelijk menige sporen dragen, dat zij door eene aardbeving ontstaan zijn. Op zeven Wersten afstands van de haven verlieten wij de gemelde hoogten voor eene vlakte, die omtrent 20 Wersten lang is, en door de twee rivieren de Awatscha en de Pararunka wordt doorgesneden. Bij de laatste leidden wij aan in de Kamschadalische bewoonde plaats, die aan haren regter oever, op eenen
af-

afstand van zeven Werften van haren mond, gelegen is, en eene houten kerk heeft, die aldaar nog sints den togt van Commodore BEHRING is overgebleven.

1789.
Dec.

Van de Ostrog of vesting Paratunsk (*f*) liep de weg langs de rivier de Awatscha opwaarts. Dezen dag vonden wij op onzen weg veel sporen van fabledieren en vosfen, en op de rivieren van otters.

De fabels van dit land worden juist niet voor de beste gehouden, terwijl integendeel de Kamtschatkasche roode vosfen de voortreffelijkste van hunne foort geacht, en, naar gelang van hunne deugd, in het bijzonder wanneer zij regt vuurrood zijn, ook zeer duur betaald worden. Naar hunne kleur dragen zij den bijzonderen naam van Ognenken (*g*). Behalve deze dieren zijn er, naar het zeggen der Kamtschadalen, in de gebergten nog veel wilde schapen en rendieren, alsmede veel beeren en wolven, onder welke de laatste meest gevaarlijk zijn, en in den winter meermalen zelfs reizigers aanvallen, terwijl integendeel de beeren

ZOO

(*f*) Alle woonplaatfen worden hier Ostrogs, of met een verkleinwoord Ostroskhen (Ostrogjes) genoemd.

(*g*) Van *Ogon, Vuur*.

1789. zoo tam zullen zijn, dat zij de menschen vree-
Dec. zen, en zoo dra zij dezelve gewaar worden,
wegloopen.

Drie en dertig Wersten van hier namen wij ons nachtverblijf in de kleine vesting Koreeks, zoo genoemd, omdat de Koreeken dezelve aangelegd en eerst bewoond hebben. Aan de andere zijde dezer plaatsen reist men door bergachtige landstrecken, en dertig Wersten verder overnachtten wij in de vesting Natschikinsk.

Twee Wersten van hier is eenigzins bezijden den weg eene heete bron, de Natschikinskische genoemd. Wij verlieten den weg, om haar te bezoeken. Het water was toen in de hevige koude nog heet genoeg; het had eenen zwavelreuk, en was bitterachtig van smaak. Wij wierpen er eenige stukken gelds in, en die waren binnen eenige uren als vertind, en hadden eene ligtgraauwe kleur gekregen. De Kamschadalen gebruiken het bad van deze bron dikwijls, om welke reden er twee plaatsen in dezelve met planken zijn afgezet, de eene, voor den winter, geheel bovenaan bij den oorsprong, en de andere verder benedenwaarts voor den zomer. Wij wilden het ontspringen zelf van nabij zien, maar konden uit hoofde van het weeke moeras aldaar niet ver genoeg komen.

De

De plaats Natfchikinsk verlieten wij zeer vroeg, reeds voor het aanbreken van den dag, om tot aan de kleine vesting Apatfchinsk in eenen dag 95 Werften af te leggen. De weg liep over de hooge bergen, die als eene keten midden door Kamschatka loopen, en die zich oostwaarts tot de kust uitstrekken en daar in steile, rotsachtige hoogten eindigen. Apatfchinsk ligt, even aan de andere zijde dier bergen, aan de rivier de Bolschaja. Van hier tot aan de vesting Bolscherezsk schieten er nog 40 Werften over, welke wij op eenen vlakken, regten weg in minder dan 4 uren afleiden.

1789.
Dec.

De vesting Bolscherezsk ligt aan den oever der Bolschaja; de plaats bestaat uit dertig woonhuizen, en heeft eene kerk; hare inwoners zijn meërendeels Kozakken; kooplieden en burgers zijn er maar weinig. Voor de verheffing der vesting Nishne-Kamschatsk tot eene stad hield de eerste overheidsperfoon van Kamschatka hier zijnen zetel: maar nu is een serjant bevelhebber der vesting Bolscherezsk. De Kozakken van deze plaats zijn welgestelder dan die van Petropawlowsk; zij hebben bijkans allen hun horencee en eene soort van boerderij. In hunne tuinen wasfen goede rapen en aardappelen. De laatstgenoemde zijn hier nog niet lang bekend

1789. kend geweest, en men heeft derzelver invoering
 Dec. aan den voor maligen opperbevelhebber van Kam-
 schatka, den hofraad REINIKE, te danken.

De gewone kleeding der inwoneren bestaat, even gelijk die der Kamschadalen, in Parken (*h*) en Kamlejen (*i*): maar op feestdagen trekken de vrouwen een zijden Grozetten * of stoffen kleed van ouderwetsch maakfel aan, zoo als het 60 jaar geleden in Rusland gedragen werd, en winden eenen zijden gevleekten doek om het hoofd.

1790. In de eerste dagen van het nieuwe jaar kwa-
 Jan. men de inwoners bijna alle avonden bij elkan-
 der om te dansen. De vrouwen dansten zeer goed op de Russische wijze, en, hetwelk ons verwonderde, ook zeer getoelicht Poolse dan-
 sen en *à la Grecque*. Drie Kozakken gaven op hunne oude vedels daar de muziek toe.

Den Kamschadalischen dans zag ik hier niet, terwijl de Kozakken van Petropawlowsk dien integendeel zeer gaarne dansten. Hij is zoo on-

(*h*) *Parken* heeten hier kleederen van rendiervellen, als hemden gesneden.

(*i*) *Kamlejen* zijn kleederen van onthaarde, weekgeklopte luiden, voor het overige veel naar de *Parken* gelijkende.

* [*Grossettenes*: dit woord ken ik niet. *De Holl. vert.*]

zedig, dat eene beschaafde vrouw zich zou schamen, ik zeg niet hem te dansen, maar zelfs er naar te zien. Namelijk eene vrouw begint hem, die, een' doek in eene schuinsche rigting en uitgespreid voor zich houdende, in het midden der Isba optreedt, en, langzaam voet voor voet verzettende, met de handen, het ligchaam en het hoofd allerlei bewegingen maakt. Het hoofd buigt nu op den eenen, dan op den anderen schouder, nu eens op den rug, dan weder op de borst. Zoo gaat zij eindelijk op eenen man af, en zet hetzelfde gebaren- en ledenspel digt voor hem staande voort: hetwelk dan beduidt, dat zij hem ten dans noodigt. Deze vat daarop zijnen doek even zoo aan, als zij den haren, en gaat bij haar staan. Nu bewegen beide zich met al hunne leden tegen elkander; de vrouw keert zich van tijd tot tijd van den man af, maar komt ook altijd weldra weder terug; eindelijk zinkt zij langzaam op hare knien neder, en buigt zich, gestadig onder dezelfde bewegingen van al hare leden, achterover; dan valt ook de man neder, en gaat over haar heen liggen; en zoo loopt de dans met de ontuchtigste bewegingen ten einde. Zoo lang als hij duurt, zingen zoo wel de dansers als de aanbouwers altemaal een gezang, bestaande in de

1790.
Jan.

1790.
Jan.

gedurig herhaalde woorden: *An-Kelle An-Kel-get*. Maar dit is hun eenigste lied niet. Zij hebben er meer, maar die ook niet langer zijn, en waarbij zij bijkans eveneens dansen. In eenige hunner dansen apen zij vogelen en andere dieren na. De man, bij voorbeeld, verbeeldt den beer, en de vrouw de beerin. Onderwijlen dansen er ook wel eens meer dan twee, en springen als de oorhoenderen, of waggelen als de ganzen, en zoeken, kortom, dit gevogelte zoo veel mogelijk te verbeelden.

Wij bleven twee weken te Bolscherezsk; daarna gingen BILLINGS en HALL naar Nishne-Kamschatsk, en BEHRING en ik keerden langs onzen vorigen weg naar Petropawlowsk terug, waar wij in 5 dagen aankwamen.

Zoo wel op deze terug- als op de heenreis ontvingen de Kamschadalen ons zeer vriendelijk in hunne woningen, en onthaalden ons met de grootste hartelijkheid. Ook gaven zij ons veldhoenders, versche Malmen, welke men hier Goltfen noemt, bevrozene Keta, Jukol, beziën en wortelen ten geschenke, welke laatste zij in geen geringe hoeveelheid uit muizengaten opzamelen, en die eene hunner voornaamste spijzen uitmaken.

Tot het inzamelen van deze wortels gaan zij
in

1790.
Jan.

in den herfst opzettelijk op het veld, stampen met het eene of andere werktuig herhaalde keeren op de aarde, en waar het dan hol klinkt, daar graven zij, en sporen de voorraadkamers van deze dieren op. Intusfchen nemen zij niet alles, maar laten ten minste een derde deel voor de muizen over, waarschijnlijk om deze schepfelen, die hun van zoo veel nut zijn, niet geheel weg te jagen. Zij zelve maken elkander intusfchen bang met het sprookje, dat eene muis, waarvoor men niets overlaat, zich uit wanhoop aan den eersten den besten boom verhangt. Waarschijnlijk is er eens eene muis bij toeval in de takken van eenen boom verward en dood gevonden; en van daar dan het vertellingje.

Wanneer men den tegenwoordigen toestand der Kamschadalen en hunne levenswijs met de beschrijving, welke KRASCHENINIKOW van hen gegeven heeft, vergelijkt, bespeurt men eene zeer groote verandering. Bijkans alle hebben thans hunne oude bijgeloovige gebruiken verlaten en den doop ontvangen. Nergens ziet men meer Jurten of aardholen, maar in derzelve plaats overal Rusfische Isben (*k*). Bijna al de
Kam-

(*k*) De *Balaganen* zijn hier echter nog als voorheen in gebruik. *De Hoogd. ver.*

1790.
Jan.

Kamschadalinnen gaan op feestdagen eveneens gekleed als de Kozakkinnen: zij dragen neerflikken (1) en rokken, en winden even gelijk die eenen doek om het hoofd. Voor het overige zijn de Kamschadalen nog even vuil als voorheen. De overvloed van visch, welken zij zonder alle moeite vangen, en hunne sterke gehechtheid aan deze spijs zijn waarschijnlijk de reden, waarom zij van den landbouw en de veehoederij in het geheel geen werk maken. Nog zonderlinger is het, dat zij door een' zoo langdurigen omgang met de Rusfen niet voorzigtiger en wijzer zijn geworden; want nog heeten ten dage leveren zij fabel- en vosfenvelen voor de nietigste beuzelingen aan de opkooopers. Ondertusfchen hebben zij met deze ruwheid ook hunne goede eigenschappen behouden: zij zijn nog even zoo goedhartig, ópregt, vredelievend, dienstvaardig en gastvrij als voorheen. De gebreken, welke men in hen bemerkt, zijn luiheid en onreinheid. Dieverij is zeer zeldzaam onder hen, en nog zeldzamer een doodslag.

Eeni-

(1) In het Russisch *Dufchgrejka* (*horstverwarmer*), een warm, de horst bedekkend en van achteren beneden den hals in de gedaante van een halven cirkel uitgesneden, kort kleed, zonder mouwen.

Eenige reizigers beschuldigen hen van neiging tot dronkenschap: maar dit kan ik niet bevestigen; want schoon men eenige schurftige schapen vindt, mag men hen alle naar deze niet beoordeelen.

1790.
Jan.

De Kamschadalen hebben wel hunne oude bijgeloovige gewoonten laten varen: echter gelooven zij nog tegenwoordig aan Schamannen en derzelve vermeende wonderwerken. Deze ligtgeloovigheid kwam eenen Kozak wel te stade, die zich beroemde in de wetenschappen der Schamans ingewijd te zijn, en op die wijze eenen dief ontdekte. Namelijk, deze man was met eenige Kamschadalen op reis, een van welke hem zijnen tabak had ontfolen. De Kozak ondervroeg ieder hunner afzonderlijk: doch geen van alle wilde bekennen, dat hij de dief was; en dus verzon hij het volgende middel, om zijn verloren goed weder te bekomen. Hij nam verscheidene stokjes, maakte die alle even groot, en gaf er aan elken Kamschadaal een, met de vertrouwelijke verzekering, dat, door het vermogen en ter eere der Schamannerij, het stokje, hetwelk de dief had, zonder fout zou beginnen te wasfen en dus langer worden dan al de andere. De man, die den tabak gestolen had, was nu den geheelen nacht ongerust, en ging

1790.
Jan.

herhaalde malen zien of zijn stokje niet grooter geworden was, en, — terwijl zijn geloof vast, zijne verbeelding sterk was, — scheen het hem weldra toe, dat dit stokje werkelijk langer was geworden; — en om dit te verhelpen, brak hij er een stukje af. Den volgenden dag bragten al de Kamschadalen den Kozak hunne stokjes terug, en de dief was spoedig ontdekt. Hij werd overtuigd, en kwam tot bekentenis, terwijl hij tot zijne verschooning inbragt, dat hij zijnen eigenen tabak reeds geheel opgebruikt, en geen geld had om anderen te koopen, en het hem volstrekt onmogelijk was zonder denzelfden te leven (*m*). In dien tijd was de tabak in Kamschatka buitengewoon duur: er zijn voorbeelden van, dat men een enkel pond voor 100 roebels verkocht heeft; en echter kochten de inwoners van dit land denzelfden, en offerden hun laatste geld op, om hem maar te hebben. De gewone prijs van den tabak is, wanneer er gesta-

(*m*) Behoort dit voorvalletje op meer plaatsen te huis? — Gebeurde het hier niet voor de eerste maal? — Hoe zeer men verplicht is deze vragen met ja te beantwoorden, hoop ik echter, dat de lezer billijk genoeg zijn zal, om deswege ten allermeeste slechts aan de geloofwaardigheid van den Kozak, niet aan die des schrijvers, te twifelen.

stadig versche toevoer komt, slechts anderhalve of twee roebels.

1799.
Jan.

Over het geheel is er voor de kooplieden alhier geene voordeeler waar dan tabak: zij kunnen denzelfen zeker, spoedig en met groote winst verkoopen, hoe veel zij er ook van hebben; want al de volksstammen alhier, die slechts eenige verkeerung met Rusfen hebben, rooken, kaauwen en snuiven tabak, waardoor er jaarlijks eene groote hoeveelheid verbruikt wordt. Bureeten, Jakuten, Koreeken, Jukagiers en Tschukfchen beminnen den Tscherkassischen tabak, die zeer heet is, maar nemen niet gaarne dien, welke in den omtrek van Irkutsk wast. Zij rooken hem voor de helft met houtkrullen vermengd: de Kamfchadalen en Aleuten integendeel rooken geen' tabak, maar snuiven en kaauwen hem (*n*).

Gedurende den winter floeg men de handen aan het eene en andere werk, dat te Ochotsk niet had kunnen afgedaan worden. Ook timmerden wij een' nieuwen zesriemigen kotter van elzenhout, hetwelk wij dertig Werften ver van de oevers der Paratunka haalden. Het berkenhout,

(*n*) In het oorspronkelijke eigenlijk: en leggen hem tusfchen de lippen en tanden; of: achter de lippen.

1790.
Jan.

hout, dat in de nabijheid van de haven wast, konden wij slechts tot eenige gerijfelikheden in het schip gebruiken; want tot het bouwen van kleine zeevaartuigen was het wel groot, maar niet digt genoeg. Voor het overige had ook de floep, die ten tijde van den eersten zeetogt van Kamschatkisch berkenhout gemaakt was, gedurende dien ganschen togt gediend, en nog 12 jaren daarna als Transportvaartuig met levensmiddelen van Ochotsk naar Kamschatka gevaren. Tot blokken en dwarsbalken gebruikt men, bij het timmeren van koopvaardij- en Transportschepen, het berkenhout van dit land ook nog heden. Uit de vertigheid van den grond mag men besluiten, dat eikenboomen hier ook wel voortkomen, en door eikels zouden kunnen ingevoerd worden.

Febr.

Den 25sten van Februarij bespeurden wij, gedurende eenige Seconden, eene aardbeving, hoedanige er hier, door de nabijheid des vuurspuwenden bergs van Awatscha, juist niet zelden voorvallen, en die menigmaal vrij sterk zijn: doch gedurende ons verblijf alhier was deze de eerste. Ook hield de gezegde berg zich al dien tijd stil, zonder iets uit te werpen, maar gaf slechts eenen matigen rook van zich; terwijl integendeel de Klutschewitche bergspits
in

in Januarij vlammen, steenen, Lava en eene menigte zwart zand uitbraakte, waarmede de geheele omliggende landstreek bedekt werd.

1790.
Febr.

Den 5den van Maart kwam kapitein BILLINGS van Nishne-Kamfchatsk terug. Omtrent de helft van April begonnen wij ons vaartuig uit te rusten, en er alle scheepsbehoefden in te laden; en om dezen tijd werd ook de baai Awatfcha vrij van ijs, waarmede zij, gedurende den winter, trouwens niet geheel, maar slechts rondom langs het strand, was bedekt geweest: maar de aangelogene boezems, de Rakowoi, de Tarjinskoi en de haven Petropawlowsk waren tot den eersten van Mei met ijs bedekt, weshalve het onmogelijk was ons schip vroeger in zee te brengen.

Maart.

April.

Gedurende onze overwintering te dezer plaats waren velen onzer manschap reeds, uit gebrek van versch voedsel, met de scheinbuik geplaagd geweest, en met den aanvang der lente nam deze kwaal toe: maar zoo dra, omtrent de helft van April, de visfcherij begon, en de keuschen, Malmen, de haring en Kambalen verschenen, en het eerste groen, in eene soort van knoflook bestaande, en alhier Tscheremscha gheeten, gezien werd, begonnen alle zieken, onder het gebruik van dit versche voedsel, zeer merkbaar te

1790.
Mei.

beteren, zoo dat er in de maand Mei maar weinig zoo zwak meer waren, dat zij niet konden werken.

Den eersten van Mei was het ſchip reeds volkomen zeilvaardig, en al de manſchappen verzamelden zich aan boord. Wij bragten het naar buiten, en leiden het in den mond der haven voor anker, om met den eerſten gunſtigen wind te kunnen in zee loopen. Ik voer intuſſchen rond, om de baai Awatſcha en de twee andere uit deze voortkomende zijwaarts gelegene boezems op te nemen. Rakowoi is, van het noordweſten ten weſten $\frac{1}{2}$ weſt naar het zuidoosten ten oosten $\frac{1}{2}$ oost, drie mijlen lang; dezelfs breedte bedraagt eene halve mijl; de diepte is van 6 tot 13 vadem, en de grond modderig. De andere baai, Tarjinskoi, ligt aan de noordweſtzijde der baai Awatſcha, in eene lengte van vijf mijlen, van het noordweſten ten weſten $\frac{1}{2}$ weſt naar het zuidoosten ten oosten $\frac{1}{2}$ oost, en in eene breedte van eene halve mijl. Haar noordoostelijke oever beſtaat uit eene ſmalle bergachtige kaap, die haar van de baai Awatſcha ſcheidt. De diepte is in het midden dezer baai 15 vadem: doch verder benedenwaarts neemt dezelve af; haar grond is ook modderig.

In

In het noordelijke gedeelte der bogt Awatscha ontlasten zich twee rivieren, de Awatscha en de Paratunka, die van de gebergten afkomen, maar voor het einde van haren loop eene streek vlak land doorstroomen. Van den mond dezer rivieren af ontmoet men eene droogte van anderhalve mijl breedte. Voor het overige is het in de geheele bogt ook langs den wal tamelijk diep, zoo dat men zelfs met groote vaartuigen zeer nabij het strand kan ten anker komen. In het midden der bogt is de diepte overal 14 of 15 vadem; aan den wal vermindert dezelve tot op 6 vadem: de grond is op de diepste plaatsen modderig, op de minder diepe zandig.

In deze bogt en de bijgelegene boezems zou de talrijkste vloot veilig kunnen voor anker liggen. Het is waarlijk jammer, dat deze zoo voortreffelijke, door de natuur zelve als het ware aangelegde haven zich in zoo verafgelegene zeeën bevindt, waar geene vloten zijn, en daardoor geheel onnut blijft. Doch met der tijd zou zij toch wel eene gewigtige en druk gebruikte ankerplaats kunnen worden, wanneer onze kooplieden eens hunne aandacht op de voordeelen zullen vestigen, welke zij van den handel op China, Japan en Oostindie kunnen

1790.
Mei.

1790.
Met.

trekken, waardoor de scheepvaart in deze zeeën noodwendig zou uitgebreid worden.

Dan zal de baai Awatscha de voornaamste verzamelpplaats van alle schepen worden, zoo wel die op de jagt en den inkoop van vellen naar de eilanden en naar Amerika varen, als die den handel op Oostindie drijven; want er is in de zeeën van deze wereldstreek, langs al hare kusten, zoo ver dezelve Rusland toebehooren, geene geschikter en veiliger plaats tot berging van schepen: weshalve dan ook de magazijnen, tot bewaring der verscheidene goederen, hier moesten gebouwd worden.

Wat de voortbrengselen aangaat, die van onze zijde in den handel met China en Japan zouden kunnen gebruikt worden, zouden die, welke in deze streken vallen, zonder dat men die van het binnenste van Rusland behoeft mede te rekenen, alleen reeds genoegzaam zijn: als, bij voorbeeld, zeebevers en zeeleeuwen, otters, vosfen, steenvosfen en het bont van den eekhoren, en daarenboven de slagtanden van den walrus. Maar de gewigtigste handel zou met traan en vischbeen kunnen gedreven worden, zoo dra men slechts eene afzonderlijke stichting voor de walvischvangst tot strand bragt; want er is hier eene verbazende menigte van deze dieren. Einde-

delijk zou men van den overvloed van visch in het algemeen, die in Kamschatka gevonden wordt, een zeer voordeelig gebruik in den handel kunnen maken, wanneer men denzelven behoorlijk toebereidde, en gedroogd of gezouten verzond.

1790.
Mé.

De toevoer der Oostindische waren, uit de bogt van Awatscha naar het binnenste van Rusland, zou ook zeer gemakkelijk kunnen gemaakt worden, wanneer men dezelve eerst, met kleine zeefschepen, uit deze bogt naar den Aldomaschen boezem bragt, die zeer bekwaam is om vaartuigen, welke niet al te groot zijn, te ontvangen; en van daar, gelijk ik in mijne beschrijving van die kust reeds heb aangetoond, is de reis te water de Maja op naar Jakutsk zeer gemakkelijk.

Indien er nu, behalve de voordeelen, die uit dezen handel konden ontstaan, volkplantingen nedergezet, de landbouw uitgebreid, vee aangefokt en allerlei fabrieken opgericht werden, zou Kamschatka met der tijd het land van overvloed, rijkdom en geluk worden. De luchtsgesteldheid is hier gematigd, en de vruchtbare grond zou rijkelijk alles leveren, wat tot levensonderhoud noodig is. De landbouw wordt reeds, sints eenigen tijd, aan de rivier de Kopp-

1790.
Mci.

fchatka, bij de bovenste vesting en in het door Rusfische boeren gebouwde en bewoonde dorp Klutfchewsk, met veel voorspoeds beoefend: maar de voordeelen, die daarvan getrokken worden, zijn nog naauwelijks merkbaar, doordien er te weinig landbouwers zijn.

De levensmiddelen voor de bezetting worden uit Ochotsk toegevoerd. Het Pud rogge-meel komt de kroon hier, met de onkosten der levering, op 3 Roebels, 75 Kopeken te staan, het Tschetwerik boekweit en gepelde gerst op 6 Roebels. De aardappelen, die hier omtrent 10 jaar geleden ingevoerd zijn, gedijen zeer goed, en men verkrijgt er vooral te Bolscherezsk, waar men zich daarop toelegt, allengs eene grootere hoeveelheid van. Ook is er geen twijfel aan, of men zou hier zeer wel vlas telen en linnen kunnen maken, hetwelk dan goedkooper zijn zou, dan dat hier wordt ingevoerd, en waarvan de groffte soort, door de hier gezetene kooplieden, voor 70 Kopeken of eenen Roebel de el, verkocht wordt.

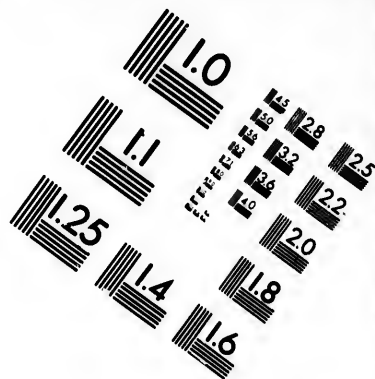
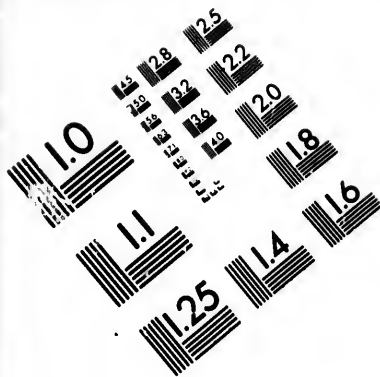
Men trekt hier uit een zoet kruid brandewijn, die ongemeen walgelijk van reuk en smaak is, en waarvan een half aam voor 40 Roebels verkocht wordt. Eene sloop Franfchen

fchen brandewijn kost hier 16 of 18 Roubels. 1790.
Mci.

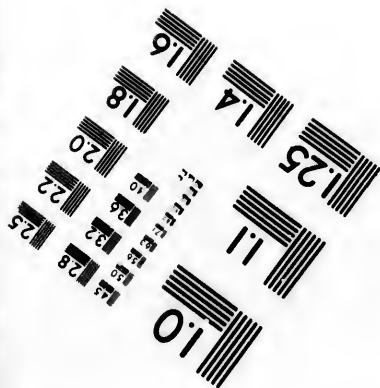
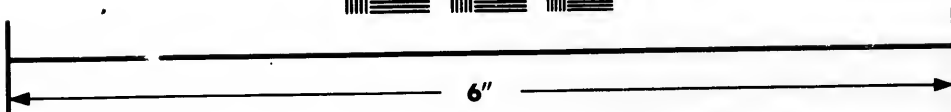
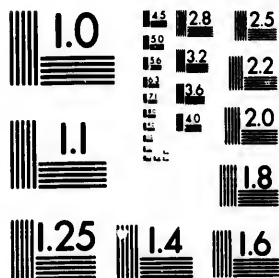
Kopergeld is er in Kamschatka bijna in het geheel niet: voor onze komst was er niet dan zilvergeld in omloop; doch nu kwamen er ook kleine briefjes aan toonder in gebruik.

**IMAGE EVALUATION
TEST TARGET (MT-3)**

**Photographic
Sciences
Corporation**

23 WEST MAIN STREET
WEBSTER, N.Y. 14580
(716) 872-4503

15
128
132
136
22
20
18

11
10
5
7

 VIERDE AFDEELING.

Vaart uit de bogt Awatscha, voorbij de Aleutische eilanden, tot aan het eiland Unalaskka. Beschrijving van de bogt Bobrowaja (de Beverbogt) en van de Kapiteinshavn. Aanmerkingen over de Aleuten. Vaart van Unalaskka naar Kadjak. Beschrijving van de Aleutische eilanden in dien koers liggende, en van het eiland Kadjak en deszelfs bewoners.

1790.
Mei.

Den 9den van Mei kwam er een gunstige wind op, waarmede wij de baai Awatscha verlieten, en onzen koers zuidoostwaarts zetten. Den 10den zagen wij eene plank in zee drijven, die waarschijnlijk van het eene of andere vaartuig was afgesprongen. Volgens het ons gegevene voorschrift moesten wij naar de naastgelegene Aleutische eilanden koers houden, voorts langs derzelve keten naar Amerika sturen, en middelerwijl eene beschrijving en eene kaart van dezelve opmaken. Maar dewijl het van ons vertrek uit de baai af onophoudelijk

mis-

anistig weder was, besloot kapiteins BILLINGS, met toestemming van al de officieren, geenen tijd te verliezen met de bezigtiging der naderbij gelegene eilanden; maar zich slechts, zoo veel mogelijk, aan derzelve zuidzijde te houden, van dezelve alleen die nauwkeurig op te nemen, welke hij niet door eenen nevel overdekt vinden zou, en voor het overige regelregt naar Amerika koers te houden.

1790.
Mci.

Den 16den zagen wij veel zeekool en takkig * hout rondom het schip drijven; ook omringde ons eene menigte vogels, waarvan eene zeeëend zelfs op ons schip kwam. Wij bevonden ons toen onder de noordelijke breedte van 50° , $19'$, en 169° , $4'$ lengte van Greenwich (*a*), en het naastbij zijnde land was het eiland Atta, hetwelk ongeveer 180 mijlen (*b*) van ons aflag.

Ons volk, dat gedurende den winter veel
aan

* [Ik wist *gezweigtes Holz* niet beter te vertalen. *De Holl. vert.*]

(*a*) Als er bij eene opgave der lengte in dit werk niet uitdrukkelijk gemeld staat: *volgens waarneming*; geschiedt dezelve eeniglijk volgens *berekening*. *De Hoogd. vert.*

(*b*) Italiaansche mijlen, waarvan er 60 in eenen graad gaan.

1790.
Mei.

aan de scheurbuik geleden had, maar bij het vertrek van Kamschatka toch tamelijk gezond schein, bevond zich nu, terwijl wij werkelijk in zee staken, meerendeels zeer zwak; en het gewone eten, gezouten vleesch, diende juist niet zeer om de manschap te herstellen: maar versch vleesch konden wij hun niet geven; want van waar zouden wij dat in Kamschatka bekomen hebben? Wilde schapen zijn daar in het geheel niet, en in plaats van alle ander tam gevogelte hadden wel eenige weinige inwoners van dat land een paar hoenders: maar die zouden zij voor geen prijs verkocht hebben.

Tot den 23sten van Mei viel er niets opmerkenswaardigs voor. De winden waren gunstig, maar de mist ook aanhoudend. Des avonds ontdekten wij bij droevig weder land in het noordoosten, kwamen den volgenden dag nader bij hetzelfde, en zagen, dat het een der Ratten-eilanden, namelijk Amfchitka, was. Voor zoo ver men het door den mist onderscheiden kon, schenen deszelfs kusten niet zeer hoog, maar kaal en bergachtig te zijn; aan de westzijde daalde het tot eene effene vlakke, en op eenen kleinen afstand van hetzelfde ontdekte men, hoe mistig het ook was, het eigenlijk allereerst zooge-

gena
Amt
vorn
ten
wij
te;
24°
ons.
reke
len.

D
een
nooc
alsm
avon
en d
hoog
land
neve
D
gen

(c)
waarf
desze
fints
geleg

genaamde Ratteneiland (c). De oostzijde van Amtschitka is bergachtiger, en deszelfs kust vormt van het zuidwesten naar het noordoosten eene rotsige steilte. Op den middag waren wij onder 51° , $18'$ breedte en 179° , $21'$ lengte; de zuidelijke spits van dit eiland lag toen 24° , 00 ongeveer 7 mijlen ten noordwesten van ons. Deszelfs uitgestrektheid in de lengte berekenden wij gedurende onze vaart op 34 mijlen.

1790.
Mci.

Den 26sten stak er in den namiddag zulk een hevige noordewind op, dat wij ons noodzaakten te vinden, om al de bovenste zeilen, alsmede het marszeil, in te halen. Tegen den avond zagen wij vlak voor ons in het noorden, en den volgenden dag in het noordwesten, de hooge, met sneeuw bedekte gebergten der eilanden Adach en Jegitka, nog gestadig in eenen nevel gehuld.

Den 28sten was de wind gaan liggen. Tegen den middag trok de mist ook een weinig op,

(c) Voorheen waren er geene ratten op hetzelfde; maar waarschijnlijk hebben deze dieren zich eens van een aan deszelfs kust gestrand Japansch vaartuig op hetzelfde gered, sints welken tijd eerst dit eiland, en vervolgens al de nabij gelegene, den naam van Ratteneilanden verkregen hebben.

1790.
Mai.

op, en toen ontdekten wij het eiland Amlja eri het hooge aan deszelfs westzijde nabij hetzelfde gelegene gebergte Atcha, welke beide tot de Andrenajowseilanden behooren. Onze breedte was, omtrent dezen tijd, volgens onze waarnemingen, $51^{\circ}, 54'$, en de lengte $187^{\circ}, 57'$; de westelijke punt van Amlja was noordwestwaarts van ons op $52^{\circ}, 30'$, op eenen afstand van omtrent 15 mijlen. Wij hielden den ganschen dag eene evenwijdige lijn met dit eiland, waarvan wij ongeveer 8 mijlen verwijderd bleven. Hetzelve is kaal, bergachtig, smal en lang, van het westen naar het oosten 44 mijlen beslaande. Deszelfs oostelijk gedeelte stuit op een' steilen en hoogen muur van rotsen. In zijn midden heeft het eenige onbeduidende bergen, die zich op een' tamelijken afstand van elkander als kegels verheffen. Deszelfs geheele bevolking zal, naar men zegt, in 60 menschen bestaan.

Tegen den avond ontdekten wij het bergachtige eiland Siguam. Hetzelve ligt 22 mijlen van Amlja in het noordoosten ten oosten. Een berg op hetzelfde moet voorheen vuur uitgeworpen hebben. Meer is er niet van te zeggen, dan dat hetzelfde 24 mijlen in den omtrek bestaat, en onbewoond is.

Den 29sten voeren wij, tegen den middag,
 op

op eenen afstand van 6 mijlen, het bergachtige eiland Amuchta voorbij. Wij namen onze breedte waar op $52^{\circ}, 24'$; het eiland heeft omtrent 27 mijlen in den omtrek, en zal, naar men zegt, een' vuurspuwenden berg hebben. Tegen den avond gingen wij, omtrent 12 mijlen beoosten Amuchta, het eiland Tschugagan voorbij, dat tegen de 12 mijlen lang en 5 mijlen breed is.

1790.
Mei.

Den 30sten kwamen wij 'smorgens zeer nabij de vier vuurspuwende eilanden, die van de vier Craters, welke op dezelve gevonden worden, dezen naam ontleenen. Zij liggen zeer nabij elkander, en ieder hunner heeft nog eenen afzonderlijken naam. Het zuidwestelijke heet Uleega, het noordoostelijke Tschiginok, het noordwestelijke Tana en het zuidoostelijke Chamagil. De twee eerste zijn de grootste, en beslaan ongeveer 20 mijlen in den omtrek. Omtrent den middag namen wij onze breedte waar op $52^{\circ}, 34'$, de lengte op $151^{\circ}, 36'$. Toen waren wij omtrent 10 mijlen ten zuidzuidoosten van het eiland Chamagil. In vroegeren tijd waren er inwoners op deze vier vuurspuwende eilanden: maar nu zijn zij onbewoond. Tegen den avond ontdekten wij het eiland Umnak, een van de Vosfneilanden, welker keten zich

1790.
Maj.

van hier tot Amerika uitstrekt. Vosfeneilanden heeten zij naar hunne talrijke zwarte, donkerbruine en roode vossen, welke integendeel, op de Andrenajows-, Ratten- en alle andere nader bij Kamschatka gelegene eilanden, niet gevonden worden: op die vindt men, namelijk, slechts witte steenvossen, welke op deze Vosfeneilanden niet voorkomen. Tien mijlen van de zuidwestelijke punt van Umnak wierpen wij het dieplood uit, en vonden eene diepte van 55 vadem, en op den grond zwart kies met uitgeworpene vulkaanstoffen. Gedurende den volgenden nacht lieten wij het drijven, en bemerkten naderhand, dat de stroom ons 13 mijlen naar het zuidzuidwesten gedreven had.

Het eiland Umnak is aan zijnen westkant zeer vlak, verheft zich vervolgens in het noordoosten, en eindigt aan de zeeëngte, die het van Unalashka scheidt, met bergen, waarvan er een zichtbaar ongelijk veel hooger dan al de andere, vuurspuwend en met eeuwigdurende sneeuw bedekt is. Deszelfs lengte bedraagt, van het zuidwest ten zuiden naar het noordoost ten noorden, eene uitgestrektheid van 55 mijlen. De zeeëngte tusschen Umnak en Unalashka is op de naauwste plaats $2\frac{1}{2}$ mijlen wijd. Dertig Wersten van deze engte, en omtrent 7 mij-

mijlen van Umnak, zijn twee kleine klippige eilanden, die den 31sten van Mei 5 mijlen ten noordwesten van ons aflagen. Wij namen hier de breedte waar van $52^{\circ}, 49'$, en de lengte van $192^{\circ}, 45'$.

1790.
Mei.

Den eersten van Junij bevonden wij de breedte $52^{\circ}, 53'$, de lengte $193^{\circ}, 44'$ te zijn; de zuidwestelijke punt van Unalashka was toen in het noordoosten $43^{\circ}, 00'$, omtrent 23 mijlen van ons verwijderd. Van dit punt af naar het noordoosten verheft dat eiland zich allengs tot bergen.

Junij.

Den derden kwamen wij bij het eiland Spirkin, ten oosten van Unalashka gelegen, en slechts door eene fraat, van niet meer dan eene mijl breedte, van hetzelfde afgezonderd. Tegen den middag namen wij onze breedte waar op $53^{\circ}, 44'$, en onze lengte op $195^{\circ}, 09'$. Dewijl de lengte van het eiland Unalashka, door dikwijls herhaalde waarnemingen van kapitein Cook, zeer naauwkeurig bepaald is, bemerkten wij, dat wij slechts 57 Italiaansche mijlen te oostelijk gerekend, en derhalve, in de 25 dagen na ons vertrek van Petropawlowsk, ons slechts zoo veel vergist hadden.

In den voormiddag kwamen er reeds 7 Aleuten van Unalashka met Baidaren van eene zitplaats bij ons aan boord: twee hunner spraken vrij goed

1790.
Juniij.

Rusfisch. Zij boden hunnen dienst aan, om ons op eene goede ankerplaats te brengen. Kort daarna leide er ook eene groote met leder overtrokkene Baidar bij ons fchip aan, waarop zich een Rusfifche jager en acht Aleuten als roeijers bevonden, en die uitgevaren was, om het uit zee naar de kusten aandrijvende hout, tot brandftof, op te zamelen. Deze jager berigtte ons, dat hij op het koopvaardifchip *Bartholomeus en Barnabas* behoorde, hetwelk door de maatschappij onder het beftuur des koopmans PANOW uitgezonden was, en nu bij het eiland Unimak in de zeeëngte van Isfanokz voor anker lag; doch dat hij hier op Unalafchka, als bevelhebber van eene Baidar, met de noodige manfchappen, tot de jagt was achtergelaten. Des namiddags werd het bijna doodftil; wij zetten onze roeivaartuigen uit, en boegfeerden zoo ons fchip in de zeeëngte tufchen Spirkin en Kigalga. Voor dat men deze zeeëngte inloopt, ontmoet men twee zeer nabij elkander gelegene, boven het water uitftekende, klippen, die van het eiland Kigalga, tegen $880\frac{1}{2}^{\circ}$, ongeveer derdhalve mijl af liggen. Deze klippen zijn dezelfde, tufchen welke kapitein Cook, met mistig weder, verdwaald geraakte, en in groot gevaar verviel,

wes-

weshalve hij aan deze plaats den naam van *Cap de Providence* gaf.

1790.
Junij.

Tegen den avond voeren wij, met behulp van onze roeivaartuigen en den gunstigen stroom, bij het noordelijke voorgebergte van Spirkin om, waarachter wij, bij het Aleutische vlek Sedanka, nabij den wal, voor anker kwamen, in de vrolijke hoop, dat wij hier met verschen visch en groente onze zieken zouden kunnen genezen.

Voor onze ankerplaats liep er in eene zuidwestelijke rigting, naar het binnenste van het eiland Unalasccha, eene groote baai, waaraan men den naam van Beverbaai (*d*) heeft gegeven. Door den bevelhebber gelast om deze baai op te nemen, ging ik den volgenden dag, met Doctor MERK, deszelfs medehelper en twee jagers, in eene Jagersbaidar daarop af. Wij voorzagen ons van levensmiddelen voor 7 dagen. Onze koers liep van het schip af zuidwestwaarts de Beverbaai in, langs den wal van het eiland Spirkin, hetwelk aan dezen kant geene zoo steile kust heeft als aan de zuidoostzijde;

(*d*) *Bobrowaja*, eigenlijk *Otterbaai*: maar ik meen den naam, welke in den tekst staat, reeds elders te hebben gevonden. *De Hoogd. vert.*

1790.
Junijs.

de; want hier loopen alleen de uiterste einden der voorgebergten in kleine klippige punten uit, en voor het overige loopt de schuinsche afhelling van het gebergte tot het water voort, terwijl integendeel de zuidzijde van het eiland doorgaans steil is. Er loopen vier niet onaanzienlijke bogten, op een' matigen afstand van elkander, ver binnen in het eiland. Derzelver diepte klimt in het midden tot over de 50 vadem, maar neemt in het naderen van de kust allengs af. In eene dezer bogten leiden wij aan, om ons nachtverblijf te houden, en vonden daar, toen des avonds het water viel, op de drooggeloopte plaatsen eene menigte schelpen, die kleine onrijpe parelen bevatten. Den volgenden morgen moesten wij nog tot 9 uren op dezelfde plaats blijven, om onze Baidar te herstellen, wier lederen huid van de puntige steenen aan den wal niet weinig geleden had.

Zeven mijlen van de ankerplaats van ons schip vonden wij de engte, die Spirkin en Unalashka van elkander scheidt. Hier bleef de Doctor, om aan wal planten op te zoeken; ik voer verder, om de engte geheel te bezigtigen. Zij is eene mijl breed, en strekt zich naar het zuidoosten $3\frac{1}{4}$ mijlen ver uit, tot aan de zijbogt Ilmudichtschit, die drie mijlen diep in het bin-

nen-

nenste van Unalashka indringt. De diepte is, de geheele engte door, gelijk mede in het midden der bogt, omtrent 50 vadem. Verder opwaarts naar de zee toe wordt de engte de helft naauwer, en hare kusten ongelijk veel steiler. De diepte gaat van 20 tot 25 vadem, en op den grond vindt men zand met schelpen vermengd. In het midden van deze straat, en voornamelijk een weinig meer naar de regterzijde, zijn veel verborgene klippen, en bij derzelve uitgang is er eene, die aanmerkelijk hoog boven het water uitsteekt. Ook is er in de nabijheid dezer klippen slechts eene diepte van 10 vadem. Van de grootere was het gedeelte, dat onder water stond, met roodachtig koraalmos bedekt, waaraan zich veelkleurige schelpen en Polypussen hadden vastgehecht, hetwelk met elkander eene zeer fraaije figuur vormde.

Laat in den avond kwam ik terug. Mijn Doctor had intuschen eene groote menigte planten verzameld en onder de pers gelegd. Mijn jager had twee oorhoenders geschoten, en derzelve nest vol versche eijeren gevonden, zoo dat wij een zeer goed avondmaal kregen. Veel strandvogelen zagen wij niet, maar eenige wikkoppige arenden, en verscheidene kleine vogels, van welke de meeste ons toefchenen eene

1790.
Juni.

1790.
Junij.

foort van vinken te zijn, met wier roode vederen de Aleuten hunne Kamlikken plegen op te pronken.

Den 6den van Junij zetten wij onze vaart voort, en voeren vijf bogten voorbij, waarvan de eerste, Amugul, eene mijl van de zeeëngte verwijderd is, en in haar midden een klein eiland heeft; de tweede, Taneska, bevat vier zulke eilanden; de derde ligt ongeveer derdehalve mijlen van de tweede af, en heet Uglochmich; de vierde heet Kisfelek; en de vijfde Kikukalen: de twee laatste vormen den binnensten oever der Beverbaai. Al deze bogten loopten twee of drie mijlen landwaarts in; hare diepte is in het midden omtrent 50' adem: maar aan de kanten en achteraan zijn zij niet zoo diep. Van de gebergten stroomden beken van versch en zuiver water. Uit den laatste boezem voeren wij langs den anderen kant der Beverbaai tot aan derzelve mond, waar wij, een' kleinen waterval, die van eenen hoogen berg afkwam, voorbijgevaren zijnde, ons nachtverblijf namen.

Den 7den zetten wij onze vaart voort, voeren de bogt Unytchaba voorbij, en vonden twee mijlen verder de bogt Ugadaga, welke wij inliepen, om ons middagmaal te houden.

Hier

Hier vertelden onze Aleuten ons, dat de afstand van deze plaats naar de Kapiteinshaven over de bergen niet zeer groot is, welke haven haren naam daarvan ontleend heeft, dat kapitein LEWASCHEW eens eenen winter in dezelve heeft doorgebracht. De heer MERK en ik kwamen tot het besluit, dezelve te bezien; en om, terwijl het nog dag was, op de plaats te komen, lieten wij ons middagmaal in den loop, en begaven ons oogenblikkelijk op weg. Omtrent twee mijlen ver moesten wij eenen berg opklimmen, tot dat wij ons op de hooge bergketen bevonden, die het geheele eiland Unalashka rondloopt, en waartoe ook een Crater aan deszelfs noordzijde behoort. Grootstendeels zijn deze bergen slechts tot op de helft met mos en gras bewasfen; van boven zijn zij kaal, en eindigen in barre rotsen. In de dalen en aan de oevers der beken en meren vindt men eenig kreupelbosch van elzen- en ander hout. Op de oppervlakte van den berg, welken wij opgeklommen waren, vonden wij twee kleine meren met zoet water, waarin wij op den grond veel ijzeroker zagen, waarmede ook de nabijgelegene moerasfige plaatsen opgevuld waren. Van hier moesten wij nog eenige onbeduidende bergen overtrekken, tot dat wij, nog vijf mijlen voortge-

1790.
Junij.

1790.
Junij.

gaan zijnde, naar het Aleutische vlek Illuluk nederdaalden.

Dit vlek ligt aan den oever van het oostelijke voorland aan de Kapiteinshaven, bij den mond eener beek. Het bestaat uit vier juist niet groote Jurten of aardhutten, die, in de gedaante van een langwerpig vierkant, een weinig onder den grond, van hout, dat uit zee is aangespoeld, gebouwd, met gras gedekt en met een weinig aarde bestrooid zijn: om in dezelve te komen, moet men door eene kleine opening kruipen, en vervolgens langs eenen balk afklimmen, op welken evenwel eene soort van trappen is uitgehakt. In zulk eene Jurte wonen de Aleuten, in familien verdeeld, rondom langs de wanden, de eene naast de andere, in daartoe gemaakte afdeelingen, die met grasmatten afgezet zijn, welke hun tevens voor een bed dienen. Elke vrouw zit in hare afdeeling, zich met eenig handwerk bezig houdende, hetwelk meestal in het vlechten van zakken en korven van grasmatten bestaat, welke zij zeer kunstig en ongemeen handig maken. Zij zoeken daartoe de zuiverste en langste grashalmen uit, die door uitdrooging eene strookleur verkrijgen. Als zij sijn werk willen maken, snijden zij deze met hare eigene nagelen in de leng-

lengte door; en tot dat einde heeft iedere zoodanige werkvrouw aan haren voorsten vinger een' langen uitgewasfenen nagel, zoo fcherp als een mes, waarmede zij niet alleen grashalmen, maar ook pezen van zeedieren, in dunne reepen snijdt, waarvan zij alleen met de vingers, zonder eenig ander werktuig, allerfijnst, glad en zuiver garen twijnt, met hetwelk zij al hare kleedingstukken naait. Tot het laatste werk gebruiken zij naalden van beenderen, maar die geen oog hebben, en waaraan het garen wordt vastgebonden. Al geeft een Rus haar eene zijner naainaalden, breken zij daar toch het oog af, en schuren het stompe einde zoo lang op eenen steen, tot dat zij daar eene kleine kerf in gemaakt hebben, waarin zij haar garen kunnen vastbinden.

Hare eigene naalden maken zij van de beenderen van zeeleeuwenpooten, van verschillende grootte, nu eens grover en dan fijner, naar dat haar werk het vereischt. De fijnste gebruiken zij tot het borduren van hare borstlappen, die zoo kunstig en handig bewerkt zijn, dat eene Europeaanfche borduurster haar zeker niet kan evenaren. Zij borduren gemeenlijk op eene tamelijk ftevige huid, die van de dunne opperhuid van vogelkelen bereid is. Lang bokken-

haar

1790.
Junijs.

1790.
Junij.

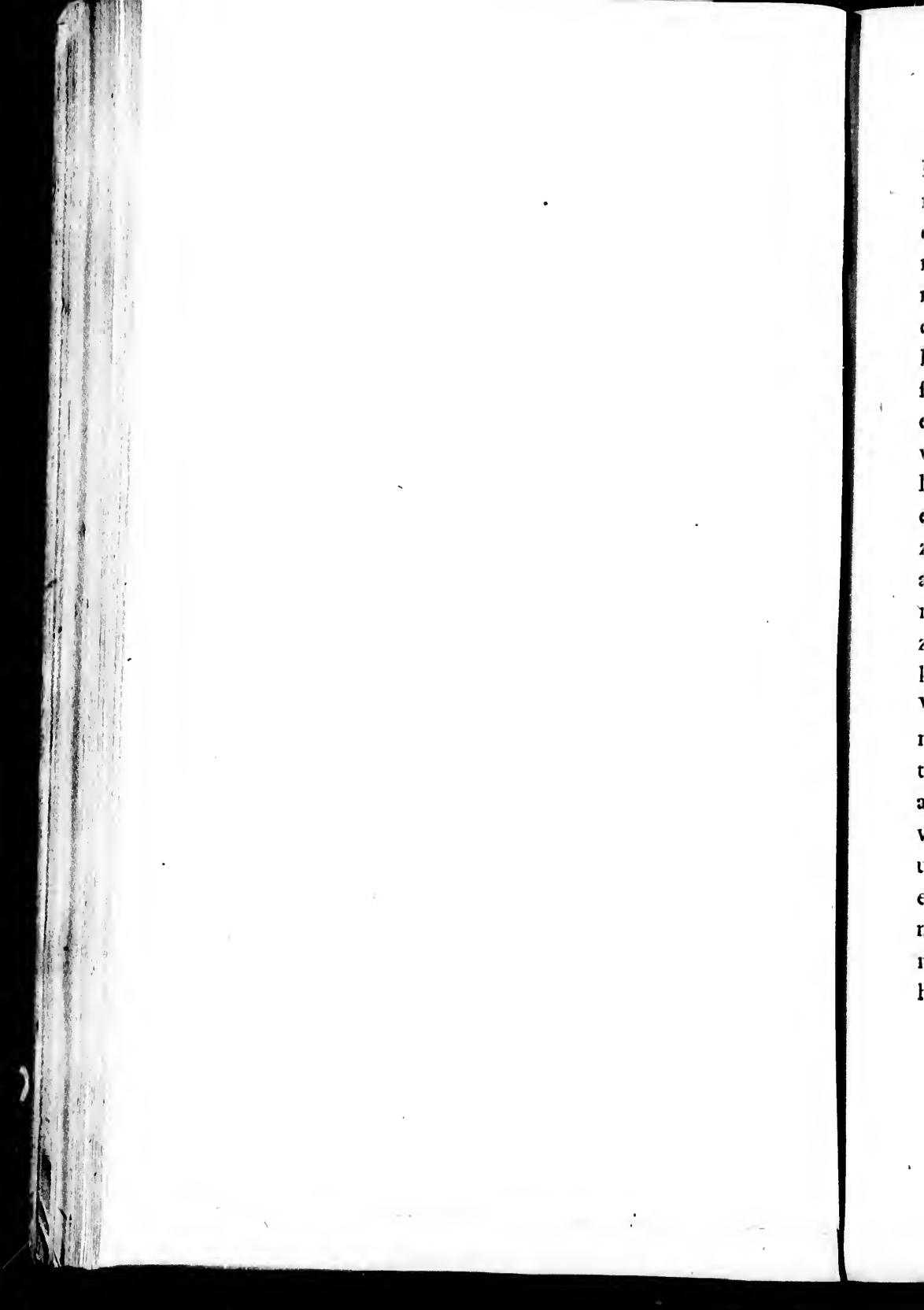
haar dient haar in dit werk voor garen: daarmede naaijen zij lang paardenhaar aan de huid vast, hetwelk zij met witte rendierwol en met zijden lappen van verschillende kleuren doorvlechten, waardoor haar borduurwerk zeer veel naar eene rij zeer kleine parelen begint te gelijken. Bijna eveneens stikken zij ook de Staatse- of Feestdagsparken harer mannen, alsmede hare gordels en mutsen en eene soort van mouwen, die alleen bij het dansen gebruikt worden. De Parka of het manskleed gelijkt naar een hemd, maar is aan de opening niet ingefneden, en heeft een' ronden staanden kraag, doorgaans van elandshuid. Het is van Toporkenhuid gemaakt, met bokkenhaar opgesierd, en met smalle reepen van zeebeerenhuid opgelegd.

Het gemeenc- of werkkleed der vrouwen is eveneens overdekt als dat der mannen: doch hetzelfde wordt niet van vogel-, maar van zeebeerenvel gemaakt. Het heeft een' staanden kraag eene hand breed, die met eene schakering van parelen van verscheidene monsters geflikt is. Voor aan den kraag hangt een lang snoer van aaneengeregene vlamsteken en koralen bij het kleed neder, hetwelk in de lengte, alsmede aan de mouwsgaten, met boordfels belegd is. Haar staatskleed is eveneens, maar heeft

aar-
nuid
met
oor-
veel
ge-
aat-
ede
ou-
or-
aar
ge-
g,
or-
en
d.
is
ch
e-
n
e-
-
g
n
-
r
t

MAN VAN KVALASCHKA IN ZIJNE STAATSIKLEEDING.

heeft meer verscheidenheid van kleuren, en is met een aantal strepen van bokkenhaar, en aan den rand met koralen, Toporkensnavels en kleine riemen doorgenaaid. Op zee trekken de mannen over hun gewoon kleed nog een hemd van darmen van zeedieren genaaid met eene regenkap; dan dragen zij ook een beenbekleedfel en stevels van het halsvel van zeeleeuwen gemaakt, en zetten eenen houten hoed op, waarbij een versierfel, met koralen en baardharen van zeeleeuwen gestoffeerd, nederhangt. Wanneer zulk een Aleut, in volle toerusting, in zijnen Baidar zit, heeft hij in der daad iets achtbaars in zijn aanzien: maar als hij opstaat, ziet hij er jammerlijk onhandig uit. Door het menigvuldig zitten kunnen zij hunne beenen niet regtuit steken, maar gaan altijd met gebogene knien. Voor het overige is hun uitzigt vrij wild, maar niet afschuwelijk; hunne gestalte is middelmatig, hun gelaat niet onaangenaam, en in zijne afzonderlijke deelen evenredig gevormd, hoewel de oogbeenderen een weinig sterk vooruitsteken. Hun hoofdhaar is zwart en stroef, eenen baard hebben de meesten in het geheel niet, en die hem hebben, zeer dun: ik zag maar een' eenig' oud' man, die eenig lichtgrijs haar om de kin had.

1790.
Junij.

De

1790.
Junij.

De mannen bederven hun gezigt niet: maar de vrouwen misvormen zich uit zucht tot opschik op eene allervreemdste wijze, en alle bijkans eveneens. Namelijk zij snijden, van het onderste gedeelte van den neus af tot aan de ooren, twee voren in hare wangen, en eene nog breedere in de verdieping tusschen de onderlip en de kin, en wrijven dezelve duchtig met kolen in, waardoor de voren, wanneer zij verwassen, eene blaauwachtige kleur verkrijgen. Het middelschot of de scheiding in den neus doorboren zij onmiddellijk beneden het kraakbeen, en dragen daarin eene foort van lange ringen, bestaande in vier snoeren aan elkander geregene stukjes gebrandschilderd glas, koralen en stukjes barnsteen. Het geschilderde glas krijgen zij van de Rusfen; koralen en barnsteen van de Amerikanen van Alakfa: zij stellen beide op hoogen prijs. De verdieping onder de lippen boren zij twee maal door, en steken daar dan een lang, dun beentje doorheen; en rondom de ooren stikken zij, met geverwde pezen, blaauwe en witte vlammen op haar vel.

Doch er zijn ook reeds veel vrouwen, die, om den Rusfen te behagen, zich met zulk een optooifsel niet meer misvormen; tot deze behoo-

VROUW VAN UXALASCHKA IN HARE STAATSKLEEDING.

h
g
g
n
re
w
n
te
h
k
v
b
z
g

d
w
kl
tr
ge
wi
na
dr
ze
en
de
in

hooren in het bijzonder alle, die uit vermen-
ging van Rusfen met inboorlingen zijn voort-
gekomen. Van deze laatste hebben verscheide-
ne een volkomen Europeaansch blank gezigt of
roodachtig haar. Er zijn er onder haar niet
weinig, die naar mijn gevoelen ook in Europa
niet onder de gewone schoonheden zouden ge-
teld worden. De vrouwen gaan altijd bloots-
hoofds, binden het haar van achteren in eenen
knoop, en kammen het van voren over het
voorhoofd, waar zij het kort boven de wenk-
braauwen afhijden. Voor het overige hebben
zij behalve de Parka geene kleeding meer, en
gaan barrevoets.

Des avonds kwamen er eenige Aleuten van
de jacht te huis, en verhaalden, dat zij aan de
westelijke landtong der Kapiteinshaven eenen
kleinen walvisch gedood en op den wal ge-
trokken hadden. De Doctor was zeer verlan-
gende om dien te zien: derhalve overnachtten
wij hier; en hij voer den volgenden morgen
naar den walvisch en ik op eene Baidar met
drie zitplaatsen naar de Kapiteinshaven, om de-
zelve op te nemen. De dag was zeer helder,
en de lucht stil en liefelijk: weshalve ik zon-
der alle bezorgdheid met eene zoo kleine kaan
in zee ging. Derzelve lengte was 23, de
breed-

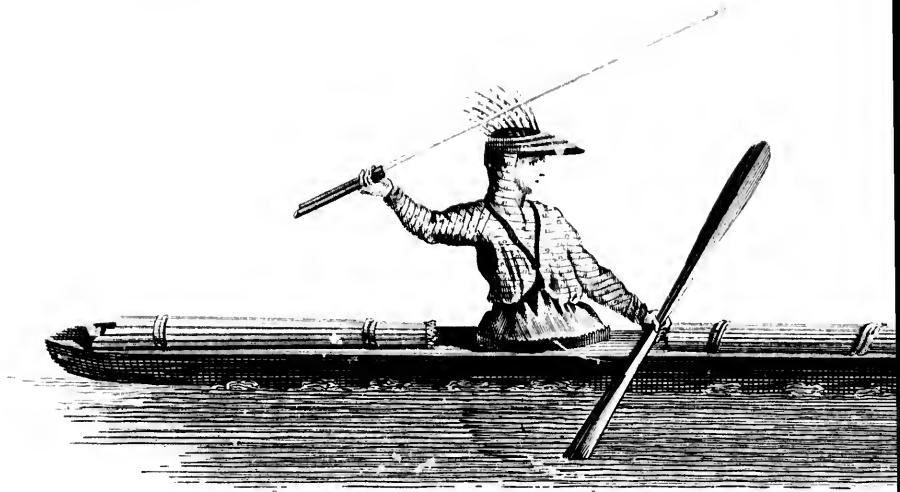
1790.
Juniij.

1790.
Junij.

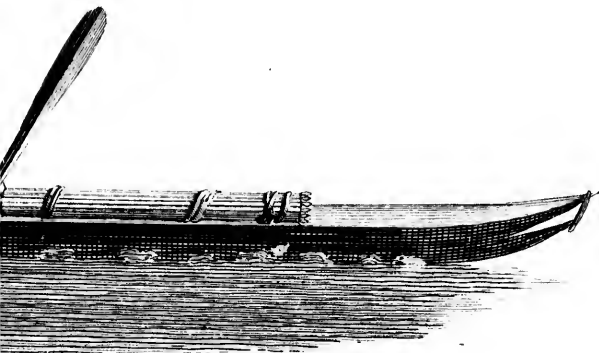
breedte anderhalve en de diepte maar drie vierde deel van een' voet. Zij was geheel met Zeekalvenhuid overtrokken, waarin men slechts drie openingen had gelaten, in iedere van welke een mensch kon zitten: in de middelste zat ik, en in de achterste en voorste twee Aleuten. Daarenboven geleidden mij vier Aleuten in Baidars met eene zitplaats, aan eenen van welke ik het dieplood gaf, om, waar ik het noodig vond, de diepte te peilen; het kompas nam ik, om van de Baidar af de windstreken te bepaten; en waar het mogelijk was, ging ik aan wal, om de kustverkenningen op te nemen. Op deze wijze konde ik in eenen dag de geheele Kapiteinshaven of baai met volkomene naauwkeurigheid opnemen. Haar mond wordt, aan de noordzijde, door het bergachtige eiland Amaknak in twee voorhavens of zeeëngten gedeeld, die met de binnenste, ware Kapiteinshaven gemeenschap hebben. De oostelijke voorhaven is omtrent eene mijl wijd, en in het midden aan den ingang 22 of 23 vadem diep: maar slechts een weinig verder noordwestwaarts, nader aan zee, vindt men reeds eene diepte van 100 en meer vadem. Doch meer binnenwaarts naar het zuiden zijn de diepte en grond zeer ongelijk: in het begin vermindert de diepte van 23 tot

vie-
Zee-
drie
een
en
aar-
lars
het
nd,
om
en;
ral,
Op
ele
uw-
de
ak-
ld,
ge-
n is
aan
hts
aan
en
aar
k:
tot
io

2 Heuten in bunne . . .

zwei Baidaren.

v
f
f
c
z
f
t
s
f
v
e
v
v
f
u
n
v
d
d

10 vadem; en bestaat de grond uit fijn zand; naderhand verkrijgt men eene streek van 3 kabeltouws lengten lang 9 of 10 vadem diepte, en daar vindt men op den grond grove steenen; eindelijk neemt de diepte toe tot 25 vadem, en is er een modderige grond. Eene en een vierendeel mijl van den mond, bij het eiland Amaknak, is de boezem Udachta ongeveer eene halve mijl wijd, en naar de zee toe met een' smallen rand van kleine steenen omringd; in het midden is hij van 17 tot 20 vadem diep, en hij heeft een' modderigen grond. Van dezen boezem af vindt men in eene uitgestrektheid van twee mijlen, tot aan het vlek Illuluk toe; eene goede ankerplaats, die eenen moddergrond; en zeven, acht en negen vadem diepte heeft. De straat wordt hier ongelijk veel nauwer, draait naar het westen; en dringt in het eiland Amaknak in, hetwelk tegen wind en golven tot eene beschutting kan dienen. Doch voor het midden van den ingang naar deze schuilplaats vindt men groote, boven het water uitstekende steenen, langs welker linkerzijde men moet binnenloopen. Zij zijn daar wel maar 60 vadem van den wal af: maar aan deze zijde is de diepte van 5 tot 8 vadem, terwijl die aan de regter zijde ten hoogste slechts $3\frac{1}{2}$ of 4 vadem

1790.
Junijs.

1790.
Junijs.

dem bedraagt. Omtrent anderhalve mijl van dit vlek, de straat dieper in, eindigt het eiland Amaknak, en komt men in de binnenste Kapiteinshaven. Hare wijdte bedraagt ongeveer eene mijl; naar het zuiden strekt zij zich $3\frac{1}{2}$ mijl uit; en in het midden heeft zij eene diepte van 50 vadem, maar die verder binnenwaarts afneemt; de grond is modderig. Op den achtersten grond ontlast zich in dezelve eene, van eenen berg afdalende beek, waarbij te regter zijde vier kleine eilanden liggen, achter welke het vaartuig des kapiteins LEWASCHEW gedurende eenen winter had voor anker gelegen. Mijne Aleuten wezen mij eenen onbeduidenden heuvel aan den wal, als de plaats, waar de Jurten voor zijne manschap gestaan hadden: doch ik vond daarvan geene andere sporen, dan een omgevallen houten kruis, dat bijna verrot was, en waarop ik met moeite dit opschrift ontteijferde: „ Van 1768—1769 overwinterde hier met zijn schip de kapiteinluitenant LEWASCHEW.” De eigenlijke en veiligste ingang der Kapiteinshaven is bij de zuidelijke punt van het eiland Amaknak, langs de regter zijde van hetzelfde, uit de westelijke voorhaven of de zee-
ëngte; en deze ingang is omtrent 200 vadem
wijd. Deze voorhaven is twee maal zoo breed
als

als de oostelijke; hare diepte is in het midden zoo groot, dat het dieplood aan eene lijn van 50 vadem geen grond raakte. Bij haren ingang vindt men, te regter zijde uit zee komende, aan den langzamerhand dalenden wal, het Aleutische vlek Pestreekowo; en te linker zijde ligt, naast het eiland Amaknak, het kleine, ongeveer eene mijl groote eiland Uknodok. Tusschen deze eilanden bedraagt de diepte 16, 12 en ook hier en daar slechts 7 vadem; de grond is zandig.

1790.
Junij.

Laat in den avond kwam ik eerst van mijn werk in het vlek Illuluk terug, waar ik den heer MERK op mij wachtende, en veel Aleuten uit naburige plaatsen verzameld vond. Name-lijk, ik had in last nauwkeurig te onderzoeken naar de slechte behandeling, welke eenige Rusfische jagers, die twee jaar geleden alhier geweest waren, zich veroorloofd hadden den eilanderen aan te doen. Het verslag van den serjant BUILOW, die de gemelde jagers vergezeld had, om den Jassak in te zamelen, moest mij daartoe tot handleiding dienen. Deze had bij hen gewoond, had al de onderscheidene kwellingen en mishandelingen, welke zij den eilanderen aandeden, opgemerkt, dezelve in zijn dagboek opgeteekend, en dit bij zijne terug-

1790.
Juli.

komst te Ochotsk zijnen bevelhebbers voorgelegd; die hetzelfde verder hadden opgezonden. Ingevolge daarvan droeg de Gouverneur Generaal van Irkutsk aan kapitein BILLINGS den last op, om de waarheid van BUILOW's dagboek op de plaats zelve te onderzoeken: nu was dit vlek juist de schouwplaats van eenige geweldnarijen geweest; en veel inwoners verzekerden mij, dat BUILOW de regte waarheid had geschreven: ik verzekerde daartegen dezen eilanders, dat de schuldige jagers voor hunne wreede handelwijs tegen hen onvermijdelijk de welverdiende straf zouden ondergaan, en deed mijn best, om hen te overtuigen, dat onze groote keizerin niets dan hun geluk beoogde, en het al haren onderdanen ten allerge strengste verboden was, hun eenigerlei belediging aan te doen. Dewijl ik hier op het gedrag van onze jagers jegens deze eilanders gekomen ben, acht ik mij verpligt, om openhartig mijne gedachte van de zaak te zeggen; en dat zoo veel te meer, daar buitenlandsche schrijvers, in hunne reisbeschrijvingen, zeer verschillend, en alle juist niet even grondig, over dezelve denken. Eenige prijzen deze menschen; andere spreken **kwaad** van hen; en velen besluiten, met groote onbedachtzaamheid, van hen tot de Russen in het

het algemeen (e). Om een behoorlijk begrip van deze lieden te vormen, moet men dan weten,

1790.
Juniij

(e) In de *Reisbeschrijving* van kapitein BILLINGS, door zijnen Secretaris SAUER uitgegeven, leest men, in het 16de hoofdstuk, waar van de ontmoeting van den Engelschen kapitein COXE en de Russische jagers op de Aleutische eilanden gesproken, en melding gemaakt wordt van de geschenken, welke de heer COXE aan den fluurman PRIBYLOFF deed: „*Nothing in the world can astonish a Russian more than disinterested liberality, or any kindness without some prospect of future benefit. Greatness of soul is applied to everyman, who is just and grants his servants some few indulgences; every thing beyond this is called folly and is sure to be imposed upon; nor have they any sentiment of feeling except it be excited by blows. Taking this for the ruling character of the Russian hunters, it will be easy to conceive the astonishment of PRIBYLOFF and his companions at the liberality of Mr. COXE,*”

„Niets kan eenen Rus meer verbazen dan onbaatzuchtige milddadigheid, of eenigerlei dienstbetooning, waarmede geen toekomend eigen voordeel bedoeld wordt. Grootmoedig wordt iedereen genoemd, die niet meer dan regtvaardig is, en zijnen bedienden eenigerlei vriendelijkheid bewijst; al, wat daar boven gaat, wordt dwaasheid geheeten, en onvermijdelijk met bedrog vergolden. Zij hebben geen anderen zin voor gevoel, dan voor hetgeen door slagen kan opgewekt worden. Wanneer men dit voor het heerschende karakter der Russische jagers neemt, zal men de verbazing van PRIBYLOFF en zijne gezellen over des heeren COXE's milddadigheid gemakkelijk kunnen verklaren.”

1790.
Junij.

ten, dat de Rusfische jagers, die met koopvaardijfchepen in den oostelijken oceaan komen, grootfendeels menfchen zijn, wier welvaart of door een buitensporig gedrag, of door ongeluk-

Eenige lezers der woorden *Nothing in the world can astonish a Russian more* [*niets ter wereld kan eenen Rus meer verbazen*] enz. zouden kunnen denken, dat de heer SAUER daar niet slechts de Rusfische jagers, maar de Rusfen in het algemeen bedoelt: doch een zoo onberaden, onverftandig oordeel kan noch de heer SAUER over ons, noch de bedachtzame lezer over hem, vellen. Hij beoogt daar alleen onze jagers, gelijk uit het vervolg duidelijk blijkt: *Taking this for the ruling character of the Russian hunters* [*wanneer men dit voor het heerschende karakter der Rusfische jagers neemt*]; en dan moet men dit zelfs zoo uitlegen, dat de heer SAUER hiermede slechts het karakter van eenige hem bekend gewordene Rusfische jagers befchrijven wilde; want over hen allen in het algemeen zulk een oordeel te vellen, zou veel te geftreng zijn. Overal, zoo wel in Rusland als in Engeland, worden arme lieden door milddadigheid van de rijken in verwondering gebragt: maar in Rusland zekerlijk minder, dan in eenig ander land ter wereld; ook vindt men overal menfchen, wier aandoeningen dikwerf veel meer door fchrik en vrees, dan door de ftem der eer en des gewetens worden opgewekt: is het dan vreemd, dat men dezulke ook onder de *jagers* vindt? Men vindt hen niet zelden zelfs onder degenen, die zich *Wijsgeeren* noemen. *Aann. v. d. Schrijver.* „Keurig en waarachtig!”
De Hoogd. vert.

lukkige toevallen, heeft schipbreuk geleden, en die daardoor zoo ver gebragt zijn, dat zij zich na zoo afgelegene oorden hebben moeten begeven, om met veel moeite en gevaar hun onderhoud te zoeken. Ochotsk is van het binnenste van Rusland zeer ver verwijderd, en de weg daar naar toe even moeijelijk als de zee-reis van daar verder naar Amerika, dewijl deze met vaartuigen moet geschieden, die, door het gebrek dier landstreken aan alle onontbeerlijke behoeften, ligt opgetimmerd zijn, en de noodige takelaadje misfen, en in het algemeen zoo niet kunnen uitgerust worden, als een zeevarend persoon behoort uitgerust te zijn: dit zijn de redenen, waarom er zich, aan den eenen kant, zoo weinig liefhebbers tot zulk eene onderneming laten vinden, en men, aan den anderen kant, niet veel keuze heeft. Zulk een zamen-vloed van allerlei foorten van menschen kan derhalve onmogelijk zoodanige welingerigte handelmaatschappijen evenaren, wier leden gewoon zijn zich, als met de vaardige ondergeschiktheid eens krijgsmans, aan hunne opperhoofden te onderwerpen, en alwaar iedereen van zelf op het bewaren van orde en welvoegelijkheid bedacht is. In zulke omstandigheden behoeft men zich niet meer te verwonderen,

1790.
Junij.

1790.
Junij.

dat menschen, niet slechts van een' lagen stand en onbeschaafde zeden, maar daarenboven niet zelden reeds door ondeugden en misdaden ont-eerd, zich, op verafgelegene en alleen door de inboorlingen bewoonde eilanden, somwijlen aan de verachtelijkste buitensporigheid en los-bandigheid overgeven. De jagers, met welke de serjant BUILOW daar was, hadden eenen man uit hun midden tot opperhoofd verkozen, doch die door niemand gehoorzaamd werd; en hier-uit volgde zeer natuurlijk, dat de eilanders ve-lerlei onderdrukkingen van hen te lijden had-den, die, volgens de verklaring van den ser-jant, meestal daarin bestonden, dat de jagers hen noodzaakten, om dieren voor hen te van-gen, welke zij hun afnamen, zonder daar iets voor te betalen. Doch tegenwoordig wordt deze handelmaatschappij op eenen beteren voet gebragt; er zijn reeds eenige zeeofficieren daar-heen vertrokken, en deze zullen door nog meer gevolgd worden, om over de schepen, die op Amerika handelen, het bevel te voeren; welke maatregel grond geeft om te hopen, dat er niet alleen eene betere orde en krijgstucht onder-houden, maar er ook tot een' onvermijdelijk noodigen grondregel zal aangenomen worden, dat geene maatschappij, die met verafgelegene
vol-

volken handelt, zich daarvan eenige winst beloven mag, ten zij zij voor haren handel de regtvaardigheid, het goede vertrouwen dier volken en het wederzijdsche voordeel der handelende partijen, ten grondslag legt (*f*).

1790.
Junij,

Den 9den van Junij keerden wij des morgens weder naar onze Baidar in de Beverbaai terug, alwaar wij omtrent den middag aankwamen, en van waar wij, terstond na het middagmaal, onze reis langs den noordwestelijken oever van deze baai naar haren mond toe voortzetten. Omtrent drie mijlen zullen wij afgelegd hebben, toen wij aan den boezem Agangik kwamen, die vlak tegenover de zeeëngte Spirkin gelegen is. Volgens het verhaal der Aleuten had hier, in het vorige jaar, een Engelsch koopvaardijfchip voor anker gelegen. De boezem liep anderhalve mijl ver binnenwaarts; zijne wijdte bedraagt aan den mond eene mijl, en zijne diepte in het midden 50 vadem: doch deze neemt verder binnenwaarts tot 5 vadem af; op den grond vindt men modder, en hier en daar ook zand. Vierdehalve mijl van dezen boezem kwamen wij aan het vlek Utschujug, hetwelk op eene bogtige plaats van den

oe-

(*f*) Tegenwoordig is dit reeds geschied. *De Hoogd. vert.*

1790.
Junij.

oever gelegen is aan den zoom eener van de gebergten afdalende beek. Van hier af is het strand aan de baai eene rotfige steilte, langs welke men veel boven de oppervlakte des waters uitstekende klippen vindt, en die drie mijlen van daar in eene steile rotfige kaap eindigt.

Den 10den volbragt ik de opneming der Beverbaai, en keerde naar de *Slawa Rosfi* terug, die, reeds zeilvaardig, slechts naar een' gunstigen wind wachtte.

Gedurende al den tijd, dat wij hier ten anker lagen, bragten de Aleuten ons dagelijks zulk eene menigte roggen en stokvisch, dat de geheele manschap daar genoegzaam van kon voorzien worden. De jagers, welke wij naar het eiland Kigalga gezonden hadden, hadden verscheidene soorten van zeevogelen, en eene bijzondere soort zwartkoppige ganzen, welke onze Doctor Kanadische noemde, voor ons geschoten. Op eene van het eiland afgescheidene, boven het water uitstekende, klip velde men ook eenen zeeleeuw (g).

On-

(g) *Siwutscha*, of ook *zeeleeuw* geheeten: doch deze naam kan alleen door de kleur van het haar, en door eene soort van leeuwenmanen geregvaardigd worden. De laatste worden ook bij de wijfjes niet gevonden. Die bij de man-

ne-

Ondertusfchen had onze priester 92 eilanders op hunne begeerte en verzoek gedoopt: doch dewijl hij geen Aleutisch verstond, kon hij hen niet behoorlijk onderwijzen; en deze nieuwe Christenen werden dat derhalve alleen door de uiterlijke plegtigheid van het bondzegel, zonder van de leer huns nieuwen geloofs de regte begrippen te hebben.

1790.
Junij.

Hoewel wij reeds eene week zeilvaardig gelegen hadden, werden wij nog steeds door tegenwinden belet onze reis voort te zetten.

Den 17den van Junij voer kapitein BILLINGS met mij naar de andere zijde der Beverbaai, naar

nelijke worden omtrent drie vadem lang, maar zijn bij de borst bij vergelijking het sterkste; naar den staart toe loopt het lijf, allengs dunner wordende, in eene punt uit. De kop is rond, heeft baardharen, wenkbraauwen en aan den neus blazen, die zich sterk uitzetten, wanneer het dier vertoornd is; de bek is vol van eene menigte zeer spitse tanden. Men vindt hen bij troepen op de eilanden van den stillen oceanus; en dikwijls vechten zij met elkander over hunne legerplaatsen en wijfjes. Hun voedsel bestaat in vischen en andere kleine zeedieren. De Kamschadalen schieten hen, als zij slapen, met pijlen, en gebruiken derzelver vleesch en vet tot spijs, en de huid tot boven- en onderkleederen, als mede tot overtrekkels over hunne sneeuwschoenen. *Uitgetrokken uit het Russische Kort begrip der Natuurlijke Historie voor de Kweekfcholen.*

1790.
Junij.

naar het vlek Utschujug, waar de aldaar wone-
nende Rusfen de badstooft voor ons hadden warm
gemaakt; want deze vindt men hier alleen bij
hen. Zij hebben dezelve in onderaardsche ho-
len gemaakt, welker wanden slechts eenen steen
dikte hebben.

Daar zeiden de Aleuten ons, dat men achter
de baai terstond bij de bogt komt, alwaar ka-
pitein COOK met zijne schepen had gelegen.
Wij wilden de plaats zien, maar hadden ons
naauwelijks op weg begeven, toen wij ontdek-
ten, dat ons schip het anker geligt had, en
reeds onder zeil was: wij gaven derhalve ons
voornemen op, en keerden naar het schip terug.
Namelijk, kapitein HALL had in dezen den last
des bevelhebbers gevolgd, inhoudende, dat hij
met den eersten gunstigen wind en weder het
anker moest ligten. Ondertuschen kwamen wij
hiermede vooreerst slechts tot in het midden
der bogt, waar het doodstil werd. Hier von-
den wij met eene lijn van 120 vadem geen
grond. Tegen den avond verhief er zich we-
der een gunstige wind, waarmede wij de baai
uitliepen door dezelfde engte, waardoor wij
daarin gekomen waren, en toen koers zetten
naar het oosten. Zeer gaarne zoude ik de tee-
kening van dezen ingang hebben opgenomen;

maar

maar
het in
korte
heelen
verhin
en tw
laatste
waren
oosten
landen
namen
dikke
te 7 u
met zi
zelve
werde
brood
Umin

(4)
integen
te korte
keninge
zoo dra
Wanne
zich in
een gel
relijks

maar de duisernis belette het mij, gelijk bij het inloopen op den derden van Junij de al te korte afstand (*b*), waarop wij s toen den geheelen dag van dit strand bevonden, mij daarin verhinderd had. Hier namen wij eene Aleutin en twee Aleuten van Unalashka in, van welke laatste de eene zeer goed Rusfisch sprak; beide waren reeds op al de eilanden geweest, die ter oosten van Unalashka naar de Schumaginscilandten toe gelegen zijn, en kenden derzelve namen. Omtrent middernacht kwam er een dikke mist op, die tot den volgenden morgen te 7 uren aanhield, wanneer het eiland Akutan met zijn' rookenden Crater, en de rondom hetzelfde gelegene kleine eilanden, allengs zichtbaar werden. Te 10 uren begonnen de naar suikerbrooden gelijkende bergtoppen van het eiland Uminak, een van welke vuurspuwend is, en
toen

1790.
Junij.

(*b*) Te weten, ik keur het in het geheel niet goed, maar integendeel zelfs nadeelig, de teekening der kusten op een' te korten afstand van dezelve op te nemen. Uit zulke teekeningen kan men dezelfde plaats niet weder herkennen, zoo dra men maar een weinig van standpunt veranderd is. Wanneer men verder in zee is, leveren de gebergten, die zich in de nabijheid van het land nauwelijks zien laten, een geheel ander gezicht op, waardoor de zeevaarders grootelijks kunnen misleid worden.

1790.
Junij.

toen een' zwaren rook opgaf, zich mede te vertoonen: deze berg heet Agajedan, en was $2^{\circ}, 30'$ noordwestwaarts van ons. Van een' anderen, Chagyaan geheeten, die toen $12^{\circ}, 00'$ noordwestwaarts van ons lag, schein het bovenste gedeelte van den top ingestort te zijn. De derde heet Kugidach Agutscha en was $18^{\circ}, 30'$ in het noordwesten van ons af.

Op den middag bevonden wij ons onder $53^{\circ}, 52'$ breedte, en $194^{\circ}, 51'$ lengte. Kort na den middag verborgen al de eilanden zich voor ons in een' dikken mist. Wij zetten intusfchen onze vaart voort, koers houdende naar het eiland Sannach, en vonden te middernacht eene diepte van 60 vadem en een' modderigen grond: doch naar gelang wij verder kwamen, nam de diepte af, en werd de grond op eenige plaatsen steenachtig met schelpen vermengd, op andere plaatsen zandig. Tegen 5 uren des morgens zagen wij, door den nevel heen, regt voor het schip verscheidene boven het water uitstekende stukken van rotfen, die ons dus noodzaakten om van koers te veranderen; en kort daarna trok de mist zoo zeer op, dat wij achter de rotfen in het zuidoosten het eiland Sannach op eenen afstand van $\frac{7}{8}$ mijlen, te linkerzijde van het tegenover de Ifanozkische engte liggende eiland Aka-

tun

run en een gedeelte van Unimak ontdekten. Wij wendden het schip, zeilden weder op Sannach aan, en kwamen weldra aan de noordzijde op eenen afstand van twee mijlen nabij hetzelfde. Hier ontdekten wij op deszelfs noordwestelijke zijde een gebergte met drie toppen; voor het overige schein de kust van het geheele eiland niet hoog. Deszelfs lengte bedraagt 12 mijlen. Aan de westzijde loopen er, van den wal af, steenklippen zes mijlen ver in zee, die slechts hier en daar boven het water uitsteken, en waarop zich, naar het zeggen van onze Aleuten, veel otters bevinden. Aan de oostzijde van Sannach liggen, op geen' grooten afstand, drie kleine, vlakke eilanden. Op den middag kwamen wij onder 54° , $22'$ breedte en 197° , $52'$ lengte. Wij vonden eene diepte van 40 vadem, en op den grond kleine steenen met zand en schelpwerk. Sannach lag toen $14\frac{1}{2}$ mijlen ten zuidwesten van ons; en van nu af leiden wij noordoost aan, regt op de Schumaginseilanden af. In dezen koers lieten wij eene menigte eilanden aan de linkerhand liggen van welke de acht grootste de volgende namen hebben. Het naast bij Sannach, 12 mijlen ten noordnoordoosten, gelegene heet Nainmak; ten zuidoosten van dit liggen eenige na-

me-

1790.
Junij.

1790.
Junij.

melooze kleine eilanden, die slechts met aardheuvelen boven het water uitsteken. Het tweede heet Animak of ook het Rendiereiland (*i*), uit hoofde der menigte wilde rendieren op hetzelfde, en ligt omtrent 6 mijlen van het eerste af. Op hetzelfde ziet men ook, in het oosten en zuidoosten, veel zulke kleine eilanden als bij Nainmak. Het derde eiland, Laluskich, ligt 14 mijlen ten noordoosten van het Rendiereiland. Het vierde, Agajanakfich, ligt slechts drie mijlen noordwaarts van het derde; het vijfde ten noordwesten van het vierde; en het zesde, Kujlach, 2 mijlen ten oosten mede van het vierde. Drie mijlen ten oostzuidoosten van dit ligt het zevende eiland Kitagotach, en het achtste, Unatchoch, twee mijlen ten noordoosten van het zesde. In de zee-enge tuschen deze twee laatste is eene puntige, hoog boven het water uitstekende klip. Nog is hier aanmerkelijk de hooge vuurspuwende berg aan de kust van Alecksa, tegenover het eiland Unatchoch, wiens top, in eene uitbersting ten jare 1786, met een geweldige gekraak afgebroken en nedergeworpen is.

Den 21sten kwamen wij bij de Schumagins-ei-

(*i*) *Olennoï*.

eilanden, welke kapitein BEHRING dus genoemd heeft naar den matroos SCHUMAGIN, die op een derzelve begraven is. Er zijn er 13, onder welke Unga en Ilagai zich door hunne grootte onderscheiden; de namen van eenige andere zijn Kagai, Saluluktusfich, Nuneek, Tachkinach en Kunujutanany; de overige zijn name- loos; zij zijn alle bergachtig en liggen nabij elkander. Op den middag waren wij onder $55^{\circ}, 2'$ breedte en $199^{\circ}, 27'$ lengte, en hadden toen het eiland Kagai juist drie mijlen ten noorden van ons.

1790.
Juniij.

In den namiddag zagen wij ettelijke kleine Baidaren van deze eilanden op ons afkomen, die ons ook bereikten, schoon wij op dien tijd 4 mijlen in een uur afleiden. Op een derzelve was een Rusfische jager, volgens zijn zeggen behorende op een koopvaardijfchip, dat met 80 man Aleuten naar de Schumaginseilanden op de ottervangst was gezonden, en nu in de Ifonozkische engte ten anker lag. Wij lieten het drie uren lang drijven, in welken tijd kapitein BILLINGS voor den bevelhebber van het gezegde fchip eene order vervaardigde.

Den 23ften hadden wij tegen den middag, volgens eene naauwkeurige waarneming, de breedte van $50^{\circ}, 09'$, en de miswijzing van

1790.
Junij.

het kompas was 20° oostelijk. Kort na den middag ging de wind bijna geheel liggen. De zee was vol gevogelte van velerlei foort; en in het bijzonder zag men geheele scharen van duikers (*k*), waarvan wij er ook eenige sichten, welke wij wel vet genoeg, maar anders juist niet zeer smakelijk vonden. Rondom het schip zagen wij verscheidene Cetaceën * (eene foort van walvischen), die op de oppervlakte van het water eene vetachtige stof achter zich lieten, welke door de meeuwen en duikers zeer scheen gezocht te worden. Er sprongen dikwijls zeeleuwen en zeebeeren zeer nabij ons schip uit het water.

Den 24sten hadden wij omtrent den middag 55°, 4' breedte en 201°, 40' lengte. Des namiddags was de wind zuidzuidoost, en na een uur

(*k*) *Glupysch procellaria glacialis*. Een vogel, die in het bijzonder aan de kusten der Ijszee te huis behoort, van de grootte eener tamme eend. Zijn onderlijf is wit, de rug aschkleurig, alsmede zijn kop en hals; de staart is wit en rond, de snavel cilindervormig en lichtgroen; de pooten zijn rood en van eene zwemhuid voorzien; hij voedt zich met het vet van gestorvene walvischen, is zeer driest, en zet zich dikwijls op vaartuigen neder. *Woordenb. der Rusf. Akademie.*

* [Een mij onbekende naam. *De Holl. vert.*]

uur zeilens zagen wij, in het noordoosten op 40°, 00', eene tamelijk groote, steile en van andere kleine, boven het water uitstekende steenen omringde rots, waarop men zegt, dat zich veel zeeleeuwen ophouden.

1790.
Junij.

Den 25sten kwamen wij bij de zeven Ewdokejewfche eilanden. De drie eerste heeten Abekfinoi, Samidin en Agejech; de vier laatste hebben nog geene namen, en zijn ook aanmerkelijk veel kleiner. Zij zijn alle bergachtig, zeer nabij elkander gelegen en met blinde en zichtbare klippen omringd. Omtrent den middag, toen wij ons juist in de straat tusschen deze eilanden bevonden, werd het doodstil. De breedte, waaronder wij ons bevonden, was volgens onze waarneming 56°, 10', de lengte 202°, 51'; wij hadden eene diepte van 40 vadem, op eenen grond van wit kies.

Des namiddags kwamen er verscheidene Amerikanen, in Baidaren met twee en drie zitplaatfen, aan ons schip, en met dezelve een Russische jager, die, volgens zijn verhaal, uit Schebehowsvlek op het eiland Kadjak, met 300 eilanders, hier naar toe was gezonden, om zeeleeuwen en gevogelte te jagen.

Een van deze medegekomene Kadjakkers, naar gisfing omtrent veertig jaar oud, had een

1789.
Junij.

geheel ander gelaat en voorkomen dan de overige; hij zag er uit als eene vrouw, had zijn gezigt gestipt, en droeg ringen van gebrandschilderd glas en parelen. De jager verhaalde ons van dit mensch, dat hij bij eenen eilander de plaats van vrouw bekleedde, en al het werk van eene vrouw verrigtte.

Door de aanhoudende stilte dreef ons schip slechts zeer langzaam met den stroom door de straat heen. De heer BILLINGS en de Doctor voren intusfchen aan land, en schoten eenige zeevogels, die daar in eene groote menigte gevonden worden, en zeer mak zijn, omdat de eilanden onbewoond zijn, en de inwoners der andere eilanden maar zelden hier komen.

Des avonds kwam er een zuidoostewind op: maar twee van onze jagers waren op het eiland achtergebleven, en dus hielden wij het gedurende den nacht drijvende. Den volgenden morgen kwamen zij, en zeiden, dat de avond hen 'sdaags te voren op de jagt verrast had. Nu zetten wij de zeilen bij, en koers naar Kadjak. Op den middag was onze breedte volgens de waarneming $56^{\circ}, 20'$, en de lengte $203^{\circ}, 20'$. Ten een uren na den middag zagen wij op eenen afstand van 26 mijlen, in het zuidoosten op $56^{\circ}, 00'$, het vlakke eiland Ukamok.

Den

Den 27sten naderden wij het eiland Kadjak. Omtrent den middag was deszelfs westkust tegen de 23 mijlen in het noordwesten, op 40° , $30'$, van ons af, en de zuidwestkust tegen de 15 mijlen in het noordoosten, op 59° , $30'$. Onze breedte was op dat tijdstip 56° , $55'$, en onze lengte 204° , $35'$.

1790.
Juniij.

De wind, die ons tot hier toe zoo gunstig was geweest, liep tegen den avond wel om: doch wij konden met een' zachten noordenwind langzaam de eilanden Tugudok en Sitchinok naderen, die aan de zuidwester punt van Kadjak liggen. Den geheelen nacht zwommen er walvisfchen rondom ons vaartuig, en veroorzaakten onder het water zulke zware geluiden, dat wij ons dikwerf verbeeldden kanonschoten te hooren.

Den 28sten kwamen er ettelijke eilanders in Baidaren met twee zitplaatfen bij, en zonder vrees op ons fchip, waar zij alles met oplettendheid befchouwden, doch ons niets te koop aanboden, maar spoedig naar hun vlek terugkeerden. Intusfchen kwam er een gunstige wind op, en daarmede liepen wij naar de zuidwestelijke landpunt van Kadjak. De diepte verminderde tot 16 vadem; de grond was zandig, en hier en daar vol kleine fteenen.

1790.
Junij.

Tegen den middag waren wij het zóo even gemelde eiland Tugudok voorbijgevaren, en bevonden ons nu in de straat tusfchen de zuidwestelijke kust van Kadjak en het eiland Sitchinok. Hier liggen nabij Kadjak, en nagenoeg langs deszelfs ftrand, nog vier kleine eilanden in eene rij, van welke het eerste en grootste Anajachtalich, en het laafte, dat het aanzien van een hoog gebergte heeft, Nafikach genoemd wordt. Wij voeren bij derzelve zuidzijde om, en wendden het toen om het noordwesten, tusfchen de eilanden Sachlidok en Kadjak, naar de haven Crech Sweetitelei, uit welke ons de bestuurder van het aldaar door den koopman SCHELECHOW aangelegde Rusfifche vlek te gemoet kwam. De straat is bij den ingang $4\frac{1}{2}$ mijlen breed, de diepte in het begin onpeilbaar, maar verder binnenwaarts van 75 en 70 vadem, en de grond modderig.

Uit hoofde van de opkomende ftilte moesten wij onze twee roeivaartuigen uitzetten, en het fchip boegferen. Doch kort daarna ftak er een frifche wind van de zijde der haven op, van welke wij gebruik maakten, en met cenige gangen gelukkig den wal bereikten, waarop wij ons fchip in de haven Crech Sweetitelei lieten halen, die door de inwoners Manikakfeek genoemd wordt.

Zij

Zij ligt aan de linker zijde van Kadjak, aan de gemelde straat, en aan den ingang der zeer veilige bogt Leechik. De haven is niet groot, en wordt van den zeekant door eene vlakke landtong, die uit een gebergte uitschiet, en met eene kromte zich binnenwaarts naar de bogt Leechik, en wederom naar hetzelfde gebergte ombuigt, gevormd en beveiligd. De ingang derzelve is 50 vadem wijd en van 5 tot 8 vadem diep: maar in het midden heeft de haven eene diepte van 12 vadem; de grond is modderig. Zij beslaat ongeveer anderhalve Werst in den omtrek.

1790.
Junij.

Tegen den avond gingen wij aan wal, en bezagen Schelechowsvlek, hetwelk aan de zuidzijde der haven langs het strand is aangelegd. Het bestaat uit eenige aardhutten, een pakhuis en twee Isben, die van elzenhout opgetimmerd zijn, hetwelk men van de oostzijde des eilands met galjooten heeft moeten aanvoeren. Het wordt door Russische jagers bewoond, die onder het opzigt van den Griek DELAROW staan. In eene der aardhutten vonden wij een aantal kinderen van inwoneren des eilands, die toegijzelaars voor de getrouwheid hunner ouderen verstrekten. Men behandelt hen zeer goed en niet gestreng; ook vergunt men hun niet al-

1790.
Junij.

leen, zoo dikwerf zij het begeeren, hunne ouderen te zien, maar geeft hen dezen ook wel voor eenen tijd mede naar huis. Voor het overige zijn de vaders verplicht, om hun hun voedsel, en alles wat zij noodig hebben, te brengen.

Het eiland Kadjak (1) is den Rusfen reeds sedert dertig jaar bekend. In het jaar 1763 overwinterde hier de tolk GLOTOW met het koopvaardijfchip eener Actiecompagnie, en in het jaar 1765 de tolk BRAGIN met een ander fchip. In het jaar 1770 de ftuurman OTSCHEREDIN. Bij gelegenheid van den eerften togt naar Kamschatka ontdekte kapitein BEHRING dit eiland op zijne terugreis van Amerika, en noemde dezelfs noordoostelijk voorgebergte *Kaap Hermogenes*; kapitein COOK noemde hetzelfde *Kaap Grenville*, en de eilanden Tugudok en Sitchinok *de Drieeenheids-eilanden*.

Den 30ften bragten wij onze watervaten aan land, en fchepten uit eene van den berg af-
ftroo-

(1) SCHELECHOW heeft dit eiland *Kychtak* genoemd: doch dewijl dit woord, in de taal der Kadjakken, ieder groot eiland beteekent, heb ik hetzelfde liever zoo genoemd, als de inwoners zelve doen.

stroomende beek versch water voor het onze, dat reeds geheel bedorven en stinkend was. Op den tegenover liggenden oever rigtten wij eene sterrekundige tent, en digt daarbij eene veldbakkerij op. De eilanders kwamen dagelijks in menigte bij ons, en bekeken ons schip met veel nieuwsgierigheid. Voornamelijk verwonderden zij zich over deszelfs, in vergelijking met de koopvaardijgaljooten zeker verbaazende, grootte. Doch zij boden ons niets te koop aan, waarschijnlijk louter uit vrees voor de Russische jagers, die hier eenen uitfluitenden handel willen drijven.

Hoewel de inwoners van het eiland Kadjak zeer nabij de andere Aleuten wonen, verschillen zij echter veel van dezelve: zij zijn veel grooter, hebben een glad en plat aangezigt, en spreken eene geheel andere taal. Hunne kleeding bestaat alleen in eene Parke van vogelhuiden, die zonder alle sieraad aan elkander genaaid zijn, en uit een' kleinen, platten, van wortels gevlochten' hoed: de haren snijden zij af, latende boven op het hoofd eene **kuif**, welke zij met vet infineren; eenige bestrooijen dezelve ook nog wel met een rood poeder, en trekken er een kapje van witte pluimen over heen. Een hunner had door het weeke

1790.
Juni.

1790.
Junij.

van het middelschot in den neus een puntig been van vijf duim lengte gestoken, en een andere in plaats van dat daar eenige koralen in hangen. Wanneer zij een' bijzonderen vreugde- of speeldag hebben, bestrijken zij hun gezicht met velerhande kleuren, en zetten het, naar dat hun smaak het goedvindt, met zwarte, witte en roode strepen 'en vakken af. Hunne Baidaren of huidkanen zijn twee maal zoo wijd als de Aleutische, maar veel korter, gewoonlijk met twee zitplaatsen, doch dikwijls ook met maar eene; de riemen zijn kort en gelijken naar schoppen. Hunne woningen heb ik niet gezien; want in de nabijheid waren er geene: maar naar het zeggen van kapitein BILLINGS en Doctor MERK, die op zekeren dag naar Sachlidok voeren, en dezelve daar zagen, zijn zij evencens als die der Aleuten. Het getal van al de inwoneren op de eilanden Kadjak en de omgelegene Aphognak, Sachlidok, Schujech, Tugudok en Sitchinok bedraagt, volgens de verzekering van DELAROW, 3000 menschen.

Julij.

Den derden van Julij voer ik des morgens zeer vroeg af, om de bogt Leechik op te nemen. Zij begint bij de haven der drie Kerkleeraren, alwaar hare breedte eene mijl bedraagt,

draagt, en dringt ongeveer $3\frac{1}{2}$ mijl in het binnente van Kadjak in, in de streek van noord-noordwest $\frac{1}{2}$ west; vervolgens draait zij naar het zuidwesten, en loopt dan twee mijlen verder ten einde. Het naast binnenwaarts gelegene strand aan dezelve verdeelt zich in twee zandige kromten, waarin een paar beken met zuiver zoet water, van de nabijgelegene bergen afkomende, zich onlasten. Van den ingang der bogt af tot aan den hoek, waar zij draait, heeft het water eene diepte van 55, 60 en 50 vadem, en van den hoek af naar binnen van 45, 40 en 30 vadem; de grond is modderig. Nabij den binnensten oever vermindert de diepte tot op zeven vadem, en op den grond vindt men zand en kleine steenen. Het strand is aan de bogt doorgaans bergachtig, en hier en daar zeer steil. Houtgewas ziet men niet anders dan aan de beken, en in de bergscheidingen eenig kreupelhout van elzen. Ik kwam van deze opneming des avonds laat weder aan het schip.

Den 6den maakten wij ons geheel reisvaardig, voorzagen ons van al het noodige, vulden al onze vaten met versch water, en namen onze Astronomische tent en onze veldbakkerij weder in. De noorderbreedte van deze haven had-

1790.
Julij.

1790.
Julij.

hadden wij, gedurende ons verblijf, waargenomen 57° , $12'$ te zijn; de lengte bepaalde kapitein BILLINGS, volgens den afstand der zon en maan, op 205° , $47'$ van Greenwich. De miswijzing van het kompas was, volgens het Azimuth, op 26° berekend. De hoogte van den vloed werd opgemerkt 3 of 4 voet te zijn; de gemiddelde tijd van deszelfs begin was 11 uren, 45 minuten.

De opziener DELAROW gaf ons twee tolken, van welke de eene een Kadjakker, de andere een Amerikaan van de ten zuiden van kaap St. Elias gelegene kusten was; beide spraken zij goed Rusfisch.

Toen DELAROW vernam, dat wij voornemens waren naar de Kenaiskische bogt te zeilen, verzocht hij kapitein BILLINGS hem mede te nemen; want hij had ook daar een Artell (*m*)

Rus-

(*m*) *Artell* komt af van het Turksche *Orta* (*Gemeene zaak*), en beteekent een gezelschap menschen van lagen stand, die zich tot een' gemeenschappelijken handel of bedrijf vereenigen, en meestal eene gemeene tafel onder elkander houden. „*Een Artell wordt vast door zijnen Ataman,*” is een spreekwoord, hetwelk beteekenen moet, dat de duurzame welstand eens gezelschaps altijd van de deugdelijkheid van deszelfs voorstander afhangt. *Woordenb. der Rusf. Akademic.*

Rusfische jagers, van welke hij berigt ontvangen had, dat er een Spaansch driemast oorlogschip was aangekomen, en bij kaap St. Elizabeth het anker had laten vallen.

1790.
Julij.

*

 VIJFDE AFDEELING.

Vaart van Kadjak naar de Schugatschkische bogt, en voorvallen aldaar. Vaart uit de Schugatschkische vogt oostwaarts naar het eiland Kadjak, en terugreis van daar naar Kamschatka. Aankomst in de haven van Petropawlowsk, en overwintering aldaar.

1790.
Julij.

Den 6den van Julij lieten wij het schip ter haven uittrekken, en gingen onder zeil. Tegen den avond gingen wij het zuidoostelijke voorbergte van het eiland Sachlidok voorbij, waarachter, eene Werst verder, eene van hetzelfde afgescheidene klip boven de oppervlakte der zee uitsteekt. Den 7den stevenden wij langs het eiland Kadjak noordwaarts. De kusten van Kadjak zijn doorgaans bergachtig en bar; en op verscheidene plaatfen loopen er zeebogten de eilanden in, in welke men, volgens DELAROW's verzekering, zeer goede ankerplaatfen vindt. Omtrent den middag waren wij, volgens waarneming, onder de breedte van $57^{\circ}, 25'$, en de lengte van $207^{\circ}, 15'$; en toen was het noordoostelijke voorbergte van Kadjak tegen 37° ,
om-

omtrent 15 mijlen van ons verwijderd. Op de Engelsche kaart heet dit voorgebergte *Grenville*, en is hetzelfde 13 mijlen zuidelijker geplaatst. De Commodore BEHRING zag het op zijne terugreis van de kaap St. Elias, en noemde hetzelfde *St. Hermogenes*; de Rusfische jagers noemden het naar deszelfs houtgewas Jelowyi (het *Dennengebergte*).

1790.
Juli.

Den 8ten hadden wij omtrent den middag 58°, 10' breedte en 207°, 45' lengte, en toen lag het kleine eiland Ewrafchitschei, dat omtrent 2 mijlen van het eiland Aphognak gelegen is, 55°, 00' ten noordwesten, ongeveer 10 mijlen van ons af. Dit eilandje noemde kapitein Cook *St. Hermogenes*, en plaatste het 15 mijlen zuidelijker; waaruit men zou moeten opmaken, dat mistig weder hem daar ter plaatse in het doen van naauwkeurige waarnemingen verhinderd, en dezen misflag in de opgaaf der breedte heeft veroorzaakt. Tegen den avond zagen wij de, in den mond der Kenaiskische bogt, of de *Cooksrivier*, gelegene kleine eilanden Schujech, en in de verte de kaap St. Elizabeth. De invallende nacht en tegenwind beletten ons dezelve nader te komen, en vervolgens werden wij, gedurende eene aanhoudende filte, en in een' gestadigen mist, door den
 stroom

1790.
Julij.

stroom der zee, ver naar het oosten gedreven.

Den 12den trok de mist op, en toen ontdekten wij in het noorden, op den afstand van 5 mijlen, de bergachtige kust van Amerika. Kort daarop zagen wij twee Amerikanen, in Baidaren met eene zitplaats, naar ons toeroeijen. Zij waren nog niet ten voije aan ons schip gekomen, toen zij stil hielden, de armen uitbreidden, en herhaalde keeren het woord *Lali Lali* riepen. Wij lieten hen door onzen tolk bij ons noodigen: maar zij schenen niet terstond te kunnen besluiten, en waagden het eerst na herhaalde verzekeringen, dat zij volkomen gerust konden zijn, aan ons schip aan te leggen, en niet zonder veel teekenen van vrees op hetzelfde te komen.

Van deze Amerikanen vernamen wij, dat de voor ons liggende baai Nuka heette, en dat het voorgebergte, hetwelk ten oosten van dezelve gezien werd, tot een eiland behoorde, hetwelk slechts door eene kleine straat van het vaste land was afgescheiden. Ook zeiden zij, dat er in deze baai verscheidene zijwaarts inloopende baaijen met een' goeden zandgrond gevonden werden, waarin men met veiligheid zou kunnen voor anker liggen; en dat aan eene derzelve

hun

hun vlek gelegen was, waarheen zij ons met veel hartelijkheid noodigden. Kapitein BILLINGS gaf bevel met het schip te wenden, en de bogt in te loopen; waarop wij ook werkelijk langs het gemelde eiland heen-, en te linkerzijde eene klip voorbijvoeren, die ongeveer 2 mijlen van hetzelfde aflag. Doch toen wij aan den ingang der bogt gekomen waren, vond kapitein BILLINGS niet goed verder voort te gaan; hij gaf dus bevel terug te keeren, en wij kwamen weder in volle zee. Intusfchen verlieten ons de Amerikanen.

1790.
Julij.

De Nukabaai is aan haren ingang $7\frac{1}{2}$ mijl breed. Hare lengte bedraagt 9 mijlen; het strand aan dezelve is bergachtig en met hourgewas bedekt. Aan de meest binnenwaarts gelegene kust der baai zagen wij in eene bergscheiding de sneeuw of het ijs zoo hoog liggen, dat men er de toppen der boomen slechts hier en daar zag uitsteken.

Den 13den was het des morgens doodstil. Dewijl DELAROW nu zag, dat het ons niet mogelijk was in de Kenaiskische baai in te loopen, verliet hij ons, en rocide met zijne Baidar met drie zitplaatsen naar kaap St. Elizabet. Om trent den middag bevonden wij onze breedte 50° , $17'$ en de lengte 209° , $26'$ te zijn; de

1790.
Juli.

Nukabaai lag toen omtrent 9 mijlen in het noordwesten van ons af.

Tot den 16den dreef ons, bij een' zachten wind of volkomene stilte, de stroom langs de kust van Amerika heen en weder; daarna stak er een zuidewind op, waarmede wij naar de Schugatschskische baai, door de Engelschen Prins Willem's straat genoemd, koers zetten. De wind draaide onder de hand naar het zuidwesten, en liep eindelijk geheel westelijk.

Den 17den kwamen wij tegen den middag bij het eiland Tschukli, door kapitein Cook Montague geheeten, welks zuidelijke punt toen ongeveer $2\frac{3}{4}$ mijl van ons aflag; wij bevonden ons onder 59° , $46'$ breedte en 202° , $32'$ lengte. Zoodra wij die punt voorbijgezeild waren, wendden wij ons noordwaarts, en voeren langs de oostzijde van het eiland Tschukli heen. Het eiland is bergachtig en hier en daar ook vol bosfchaadje. Tegenover het midden van deszelfs oostkust ziet men, op den afstand van twee mijlen, vijf klippen of kleine eilandjes op eene rij achter elkander liggen. Toen wij deze zeer nabij gekomen waren, beliep ons eene volkomene stilte. Daar ter plaatse was de diepte 45 vadem, en de grond vol steenen en schelpwerk.

Den

Den 18den waren wij, omtrent den middag, op 59° , $50'$ breedte en 213° , $17'$ lengte, en hadden wij de evengemelde klippen op eenen afstand van ongeveer vijf mijlen van ons. Des namiddags voeren wij met eenen zuidoostenwind aan de noordzijde langs het eiland Tschukli heen.

1790.
Julij.

Den 19den was onze breedte 'smiddags 60° , $02'$, en onze lengte 214° , $09'$; de noordwestelijke punt van Tschukli was, tegen het noordwesten 16° , $00'$, omtrent $10\frac{1}{2}$ mijl, en de uitstekende klippen voor den ingang der Schugafschkische baai, in het noordoosten 56° , $00'$, omtrent $3\frac{1}{2}$ mijl, van ons af: op deze laatste onthouden zich veel zeeleeuwen.

Hier kwamen des namiddags twee Amerikanen in kleine Baidaren naar ons toe, doch hielden zich insgelijks op eenigen afstand stil, spreidden hunne armen uit, en riepen: *Lali, Lali*. Onze tolk noodigde hen onophoudelijk nader te komen: doch zij konden slechts met moeite bewogen worden, om bij ons schip aan te leggen, en kwamen er niet op. Wij gaven hun eenige valsche parelen, waarmede zij zich terstond wegmaakten, belovende, dat zij met meer makkers zouden terugkomen.

Tegen den avond liepen wij den ingang der

1790.
Juli.

bogt Nutschek in, die te regter zijde aan den ingang der Schugatschskische baai tegenover de noordelijke punt van Tschukli ligt. Wij lieten ons anker kort bij den ingang vallen, op eene diepte van 7 vadem in eenen zandigen grond, op den afstand van drie kabeltouwslengten van den wal, tegenover den mond eener uit eene bergscheiding nederstroomende beek, waaruit wij zeer gevoegelijk onze watervaten konden vullen. De geheele kust en de aangrenzende bergen vonden wij met kreupelhout van berken en elzen en eene bijzondere soort van boomer, naar dennen gelijkende, bewassen.

Den 20sten kwamen er reeds des morgens vroeg eenige Amerikanen bij ons aan het schip, en maakten kennis. De volgende dagen kwamen zij in grooter getal, en boden ons, op een opgetarnd kleed, stukken bevervel, pijlen en houten huisraad in ruiling, waarvoor zij zeer gaarne kleine blaauwe glaskoralen namen. Onder het handelen riepen zij dikwerf de woorden *Amico* en *Plenty* (*a*), en zeiden, dat zij die op andere sche-
pen

(*a*) Zou men uit de bijzonderheid, dat deze Amerikanen van de Spanjaarden het woord *viend*, en van de Engelschen het woord *veel* of *genoeg* geleerd hebben, ten aanzien van het

pen gehoord hadden, hetwelk dan Spaansche en Engelsche moeten geweest zijn.

1790.
Juli.

De Amerikanen van deze kust zijn van middelmatige grootte, en bruin van kleur; hun hoofdhaar is zwart, stroef en regt; over het geheel gelijken zij veel naar de Aleuten. Hunne gansche kleeding bestaat in eene Parke van vogelhuid, en hunne hoeden zijn even zoo van wortelen gevlochten, als die der inwoneren van Kadjak. Eenige hebben de holte beneden hunne onderlip, in eene evenwijdige lijn met den mond, anderhalve duim ver doorgesneden, en dragen in de opening blaadjes van groen Jaspis, die $\frac{3}{4}$ duim breed en $2\frac{1}{2}$ duim lang zijn. Zij hebben even zulke Baidaren met eene en twee zitplaatsen, als wij op Kadjak gevonden hadden. Hunne woningen hebben wij niet gezien; in de nabijheid van het strand waren er geene; ook zeiden onze gasten ons zelve, dat zij ver van onze ligplaats woonden.

Den 21sten maakte kapitein BILLINGS ons bekend, dat hij, ingevolge der Allerhoogste Ukazze, tot kapitein van den eersten rang opklom, zoodra hij met het hem toevertrouwde schip
bij

het karakter beider natien welligt eenig gevolg mogen trekken? *De Hoogd. vert.*

1790.
Julij.

bij kaap St. Elias was gekomen; en dewijl hij, volgens de hem door het Admiraliteitscollegie medegegevene kaart, dit voorgebergte nu bereikt had, nam hij dezen thans ook aan.

Den 22sten ontving ik schriftelijken last van hem, om de Schugatschikische bogt van binnen te bevaren, derzelver kusten te bezigtigen en te onderzoeken, of deze tot het vaste land of tot een eiland behoorden.

Een der Amerikanen liet zich overhalen, mij in zijne Baidar te vergezellen, en de namen der eilanden en beken aan mij op te geven: ik vleide hem, schonk hem gebrandschilderd glas en koralen, noodigde hem bij mij in de kajuit, en onthaalde hem op thee, die hem zeer goed smaakte, omdat zij zoo zoet was. Maar toen hij de thee gedronken had, stak hij het kommetje tusfchen zijn kleed, en wilde zijn afscheid nemen; ik eischte het terug, en zeide hem, dat ik hetzelfde volstrekt niet konde missen, waarop hij het mij teruggaf, met de verklaring, dat hij gemeend had, dat het hem te gelijk met de thee geschonken was. Men mag hier aanmerken, dat de inwoners dezer landstreek over het geheel ongemeen veel neiging tot dieverij hebben. Er verliep maar zelden een dag, dat zij niet iets, het zij bij ons of bij

bij onze lieden, gestolen hadden. Menigmaal rukten zij ons uit de handen, hetgeen hun aansond, en ontsnapten daarmede; dit gebeurde vooral niet zelden aan den wal. Zoo sprak eens een Amerikaan zeer vriendschappelijk met eenen onzer jagers, doch rukte denzelfden eensklaps den helm van het hoofd, sprong in zijne Baidar en wilde wegroeijen: maar men haalde hem nog in, en nam hem zijnen buit weder af; een ander rukte onzen snijder de schaar uit de hand, en ontkwam daarmede. Voor het overige gingen onze matrozen altijd vriendelijk met deze menschen om; zonder met hen te twisten; en maar eene eenige maal rees er een misverstand, dat echter spoedig werd bijgelegd. Het bestond hierin: het eene Artell * matrozen had zekeren middag eenen Amerikaan te gast genoodigd op boekweiten grutten: hij nam eenen lepel vol in den mond, en slokte er een weinig van door: maar dewijl de kost hem waarschijnlijk niet smaakte, spoog hij het overige weder in den gemeenen schotel uit. De matrozen namen dit zeer kwalijk en wilden hem nu op eene dragt slagen onthalen: doch wij hoorden het gerucht, schoten toe, en bevrijdden

1790.
Juli.

* [Zie noot *m* in de vorige Afdeling, bl. 124.]

1790.
Julij.

den den armen man van het tweede geregt. Hij zelf begreep intusfchen niet, waarom men zoo boos was geworden, en verzocht deswege om opheldering. Maar toen men hem daarop zeide, dat hij zich zeer onwelveogelijk had gedragen, en dat nu, na dat hij in de grutten gespogen had, niemand meer van dezelve zou eten, werd hij moeilijk, en verklaarde, dat zijn mond niet onrein was, en dat zijne landslieden zich aan iets dergelijks nooit zouden gestoofd hebben.

Den 23sten ging ik met de barkas op reis. Tot het verzamelen van voorwerpen der natuurlijke historie werd mij de mijnopziener HAUS medegegeven. Buitendien hadden wij 16 man, en eenen der Kadjakfche tolken, bij ons. Allereerst voeren wij den ingang der bogt Nutfchek voorbij, die omtrent twee mijlen breed is, en in wier midden drie hooge Flippen ver boven het water uitsteken.

Van deze bogt Nutfchek af loopt het strand omtrent elf mijlen ver regt noordwaarts voort, en draait dan naar het oosten. Wij voeren gestadig op een' korten afstand langs hetzelfde. De eerste vier mijlen vonden wij hetzelfde bergachtig en steil, maar verder was het vlakker en beschrijk. Hier haalden ons vier Baidaren met

zes Amerikanen in, die ons tot den avond bleven vergezellen. Toen ik stil hield, om een nachtverblijf te nemen, rieden zij mij nog een weinig verder voort te gaan tot aan den mond eener beek, die volgens hun zeggen zeer vischrijk was; en toen ik hunnen raad niet wilde volgen, verlieten zij ons, en voeren alleen verder. Wij namen ons nachtverblijf in een' kleinen inham, maar gingen slechts aan wal om te koken en te eten, en gingen toen weder aan boord onzer barkas, welke wij een weinig van den wal afhaalden, en waarmede wij voor een klein anker gingen liggen. Ook zetten wij den geheelen nacht wachten uit, om ons tegen een' onverwachten aanval der wilden in zekerheid te stellen.

Den volgenden morgen zette ik mijne reis voort, en kwamen wij weldra de beek voorbij, waarheen de Amerikanen ons des avonds te voeren genoodigd hadden. Aan derzelver oever stond een kruis, met het Latijnsche opschrift, hetwelk gewoonlijk op de kruisen der Catholijken gevonden wordt. Na dat wij 16 mijlen hadden afgelegd, wendden wij regtsaf, den boezem in, die ongeveer twee mijlen wijd was, en voeren in denzelfen eerst twee mijlen zuidzuid-oostwaarts, en toen noordoostwaarts. De kust

1790.
Julij.

1790.
Julij.

vonden wij wederzijds in het begin vlak, maar dieper binnenwaarts verhief zij zich tot kleine bergen.

Tegen den middag ontmoetten ons 8 Baidaren met twee zitplaatsen met Amerikanen, onder welke zich eenige bekenden bevonden, welke wij reeds op ons fchip gezien hadden. Zij waren op de otterjagt geweest, en zeiden mij, dat het water, waarin wij voeren, en hetwelk wij voor eenen boezem hadden gehouden, eene ftraat was, maar zoo naauw, dat zij met hunne kleine Baidaren naauwelijks daardoor en in volle zee konden komen. Zij noemden ons ook nog een aan de linkerzijde der kust gelegen klein eiland, dat insgelijks door eene naauwe ftraat van het vaste land zou afgezonderd zijn. Op dit eiland gingen wij aan wal, om ons middagmaal te bereiden, gelijk ook de Amerikanen deden. Zij trokken hunne Baidaren op het ftrand, en bragten ons een' pas gedooden wijfjesotter, met twee jonge otters en eenige aardbezien, waarvoor ik hun gebrandschilderd glas en koralen gaf. Ondertusfchen bereidde men mijn middagmaal, waarbij zij vol nieuwsgierigheid zamenschoolden: ik noodigde hen te eten, hetwelk zij met veel blijdfchap aannamen, en waarop zij ook zoo gretig toetastten, dat ik slechts

flechts vol verwondering bij hen toekeek, en zelf zonder eten bleef. Doch daarna onthaalden zij van hunne zijde mij ook op gekookt ottervleesch, hetwelk ik niet walgelijk vond, en dewijl ik toen nog honger had, liet ik een stuk van eenen jongen otter voor mij braden. Warm smaakte het vleesch zeer aangenaam, bijna zoo als een speenvarken: maar koud had het een' al te sterken nasmaak van zeegewasfen.

Na den maaltijd verlieten wij onze vriendschappelijke Amerikanen, en liepen de straat verder in: doch dewijl wij hier in een' dikken mist kwamen, hielden wij ons nabij den wal aan de linker zijde. Twee uren later trok de mist op, en wij konden den wal te regter zijde, en voor ons de zee, zien. Nu stuurde ik dwars over de straat heen, om dezelve te meten, en vond hare diepte $2\frac{1}{2}$, 2 en $1\frac{1}{2}$ vadem, haren grond zandig, en hare wijdte op deze plaats $1\frac{1}{2}$ mijl. Het was toen hoog water: waarom ik, vreezende, dat ik, bij het invallen der ebbe, wel met de barkas zoude kunnen vast geraken, tegen 7 uren des avonds terugkeerde, en voor het aanbreken van den volgenden morgen weder uit de straat in de Schugatschskische baai kwam. Gaarne zoude ik de geheele baai bezigtigd hebben: maar ik had

flechts

1790.
Juli.

1790.
Julij.

flechts levensmiddelen voor 6 dagen en daarenboven bevel van kapitein BILLINGS, om na verloop van vier dagen zonder fout terug te keeren; weshalve ik het niet waagde verder te gaan, maar uit noodzake de terugreis naar de *Slawa* aannam.

Den 25sten bragten wij den laatsten nacht $6\frac{1}{2}$ mijlen voor Nutschek door, waar wij dicht bij het zeestrand eenige Amerikaansche familien vonden, die daar gekomen waren om te vischen. Eenige derzelve woonden in hutten van zamengevoegde planken; andere onder drie omgekeerde groote lederen Baidaren. Toen zij ons zagen aankomen, maakten zij de gewone beweging, spreidden hunne armen uit, en riepen: *Lali! Lali!* Nauwelijks had ik voet aan land gezet, of er kwam een der Amerikanen naar mij toe, en leide zijne wang tegen de mijne aan. Deze man was ongelijk veel grooter dan de overige, en had zijn aangezicht met zwarte verw bestreken. De tolk zeide mij, dat hij en nog een ander, die naast hem stond, de Tojenen of Oudsten in hunne familien waren. In het begin was het duidelijk te bemerken, dat zij ons niet volkomen vertrouwden. Doch ik sprak hen minzaam aan, en verzekerde hun, dat wij hen volstrekt niet beledigen, maar

maar vriendelijk met hen wilden leven. Daarop
 wezen zij mij naar de zon, als of zij bij dezelve
 wilden betuigen, dat zij niets kwaads in den zin
 hadden. „Gij zijt zoo goed jegens ons,” zeiden
 zij, „en gedraagt u veel beter dan degenen,
 die hier anders met hunne schepen aan onze
 kust komen: waarom zouden wij dan met u
 twisten?” — Gaarne zoude ik geweten hebben,
 van welke natie de schepen geweest waren,
 waarop zij doelden: maar zij waren niet bewaam
 om dat te onderscheiden, en zeiden slechts,
 dat er thans jaarlijks twee- en driemaste
 schepen hier kwamen, en er nog dit jaar twee
 in de Kenaiskische bogt hadden gelegen. Onderdes
 kwam het ook in mij op, hen naar de Commodore
 BEHRING te vragen, en te vernemen, of zij zich
 zijn schip niet herinneren konden, hetwelk het
 eerste moet geweest zijn, dat op hunne kust
 gezien is. Gaarne hadde ik de ankerplaats van
 dezen zeevaarder uitgevorsch: maar ik twijfelde
 er zeer aan, of *Tschukli* wel het eiland ware,
 hetwelk hij het *voorgebergte van St. Elias*
 noemde, zoo als hetzelfde nogtans op de kaarten,
 ons door het Admiraliteitscollegie medegegeven,
 was aangeteekend. Een der Amerikanen zeide
 in der daad ook, dat zijn vader hem iets van dat
 schip had verhaald;

1790.
 Julij.

doch

1790.
Julij.

doch dat hetzelfde niet bij Tschukli, maar bij het eiland Kadjak was aangekomen, hetwelk omtrent twee dagreizen ten oosten van hier gelegen was, en waar de Amerikanen gewoonlijk des zomers heengingen, om otters te vangen; en dat de menschen van dat schip waren aan land gekomen, en hun eenige messen en korallen gegeven hadden; en dat er twee jaar later een ander en grooter schip was aangekomen, hetwelk echter bij het eiland Tschukli gestrand, en met al het volk vergaan was.

Tegen den avond bragten de Tojenen mij twee kleine planken, vier voet lang, twee voet breed, en eene halve duim dik, welke zij mij verzochten als een teeken hunner vriendschap aan te nemen; ik schonk aan ieder hunner daarvoor een' spiegel, een mes en eenig gebrandschilderd glas, hetwelk zij met groote blijdschap aannamen, ons waarschuwend, dat wij zorgvuldig op onze goederen moesten passen, en ons voor eenige hunner kameraden wachten, die grooten trek hadden om ons te bestelen. Den volgenden morgen vernamen wij reeds, hoe zeer zij gelijk hadden gehad; want met al onze voorzigtigheid had een Amerikaan onzen stuurmansjongen deszelfs Parka bijna onder het lijf weggestolen, en dat zoo handig, dat deze

niets

niets in het minste had gemerkt, schoon hij niet geslapen had. De dief trok een ander kleed aan, besmeerde zijn hoofd en aangezicht met roode verw, en kwam zoo weder naar ons toe met zijne kameraden, die klaarblijkelijk van zijnen diefstal wisten; want zoo dra men den Tojeen ons verlies berigtte, werd de dief ook ontdekt, en de dader bragt zelf de Parka weder, en gaf haar aan den jongen grimlagchend terug met den raad, dat hij voortaan toch beter op zijn goed moest pasfen.

1790.
Julij.

Mijne matrozen berigttten mij, dat zij in een bosch achter een meer rook hadden zien opgaan; en op mijre navraag deswege zeiden de Amerikanen mij, dat daar hunne woningen waren. Denkende, dat het hunne winterwoningen zouden zijn, wilde ik die gaarne zien, en verzocht hun mij daarheen te brengen, hetwelk zij ook zeer gewillig deden; ik nam slechts den mijnopziener HAUS en den tolk mede, en zoo gingen wij in hunne Baidaren. Wij voeren eerst eene kleine rivier op, en uit deze over het meer, dat omtrent vijf Wersten in den omtrek groot, niet zeer diep en sterk met zeegras was begroeid. Aan de overzijde landden wij niet ver van den mond eener beek, maar vonden daar, in plaats van winterwoningen, slechts

om-

1790.
Julij.

omgekeerde Baidaren, en eene van planken zamengevoegde hut, waarin zich eenige vrouwen met kleine kinderen onthielden. Hier hadden zij zich nedergeslagen om te vischen; want aan den mond der beek was veel visch, en voornamelijk veel bultzalm (*b*). Voor het overige is de beek zoo ondiep, dat de rugvinnen van den regen den stroom opzwemmenden visch bijna gedurig boven het water uitstaken; en wij zagen eenen hond, die zeer op zijn gemak de vischen met zijne tanden onder het water greep, en op het land trok.

De vrouwen hadden oude Parken van ottersvellen aan, en haar haar was boven het hoofd in eenen bondel opgestoken. Hare aangezichten
wa-

(*b*) *Gorbuscha Salmo, Gibbosus*. Een visch van de zalmfoort, ongeveer anderhalven voet lang, wit van vleesch; hij heeft een' kleinen kop, een' scherpen neus, uit welken eene opwaarts gebogene kaak uitsteekt, en in de kaken en aan de tong kleine tanden; de rug is blaauwachtig vol ronde, zwartachtige vlekken; zoo is ook de zonderling opgestokene en voor het overige blaauwe staart. Hij heeft zijnen naam van de bijzonderheid, dat bij de mannetjes, als zij mager worden, op den rug een groote bult uitwast. Deze vischen trekken in aanzienlijke scharen, van Julij tot half October, door de rivieren en meren van Kamtschatka. *Woordenb. der Rusf. Akademie.*

waren niet zoo misvormd als die der Aleutische vrouwen: ik schonk haar alle gebrandschilderd glas, kralen en naainaalden, en keerde naar mijne barkas terug.

1790.
Julij.

Des middags nam ik ook afscheid van de Tojenen, bedankte hen voor hunne beleefdheden, verzekerde hen van onze vriendschap, en keerde naar de *Slawa* terug, alwaar ik ook tegen den avond aankwam.

Gedurende onzen ganschen togt was ik gefladig op mijne hoede tegen eenen aanval der Amerikanen; zoo dat, als ik ergens landde, ik nooit verlof gaf aan de geheele manschap om de barkas te verlaten, of zich ver van dezelve te verwijderen: maar tegen den nacht moesten zij alle weder aan boord van de barkas komen, waarna ik altijd van wal aftak, en op eenigen afstand voor anker ging liggen. Daarenboven moest er gestadig een man op de wacht staan. Zulk eene voorzigtigheid scheen toen in de oogen van eenige mijner reisgenooten overvloedig: maar naderhand zagen zij alle de noodzakelijkheid daarvan in, en dat wij daaraan alleen mischien het behoud van ons leven te danken hadden. Men moet zulke ruwe menschen niet onbepaald vertrouwen; want dewijl zij hunne neigingen nimmer door eenig zedelijk begrip

1790.
Julij.

kunnen bedwingen, maar altijd louter hunne driften volgen, zijn zij ook alle oogeblikken in staat, eenen mensch om de beuzelachtigste reden van het leven te berooven. Zeer ligt hadden wij zelve daarvan tot een treurig voorbeeld kunnen verstrekken. De wilden hadden van onzen tolk vernomen, dat ik veel gebrandschilderd glas en kralen bij mij had; en dit deed een onwederstaanbaar verlangen in hen ontstaan, om zich van die schatten meester te maken: maar dewijl het niet mogelijk scheen dezelve te stelen, kwamen zij tot het besluit, ons allen bij de eerste gelegenheid dood te slaan. Zij gingen met onzen tolk te rade, beloofden hem zijne vrijheid en hunne hulp, om hem in zijn vaderland te doen wederkeeren, en deden hem daarbenevens verschrikkelijke bedreigingen, indien hij iets in het minste ontdekte. Hij zeide mij toen ook in der daad geen woord van dezen aanslag, maar eerst eenigen tijd naderhand. Het ontwerp hunner zamenzwering zou namelijk, de eerste maal, op den eersten dag van ons vertrek van het schip uitgevoerd worden; en daarom rieden zij mij, toen ik het opleide om mijne nachtrust te nemen, dat ik nog een weinig zoude voortvaren naar de vischrijke beek, alwaar zij meenden meer gelegenheid te zullen

vin-

vinden, om ons allen af te maken. Want niet beter hadden zij het reeds eenmaal gemaakt met zekere Spanjaarden, die, zoo als zij zelve zeiden, onvoorzigtig genoeg waren geweest, om zonder alle geleide te gaan visfchen, en zich geheel op hunne eerlijkheid te verlaten. De tweede maal hadden diegenen het ontwerp gemaakt, om ons te overvallen, die bij ons waren, toen wij in de zeeëngte aan wal gingen, om het middagmaal te houden. Er waren toen, namelijk, over de twintig Amerikanen in acht Baidaren met twee zitplaatsen: in iedere derzelve zaten er twee op de behoorlijke plaatsen, en de derde lag binnen in. Het was juist tot bereiking van hun oogmerk, dat zij zich zeer dienstvaardig en vriendelijk aanstelden: maar zij wachtten er slechts op, dat al de manschap uit de barkas aan land zou gaan, wanneer zij dit vaarttuig dachten te ontvoeren, waardoor wij aan den wal achterblijven, en ons zonder tegenstand zouden moeten overgeven: maar dewijl zij zich in hunne verwachting bedrogen vonden, begonnen zij reeds vrij zichtbaar zich velerlei grofheden tegen de matrozen te veroorloven. Nu beval ik aan den eenen kant mijn volk, zoo veel mogelijk, alle geschillen te vermijden, en vriendelijk met hen

1790.
Julij.

1790.
Julij.

om te gaan: maar aan den anderen kant zocht ik hun een weinig ontzag in te boezemen, en liet eenen onzer jagers zijnen met hagel geladenen snaphaan onder eenen hoop over ons heen vliegende meeuwen affchieten, van welke hij er gelukkig eene trof. In het eerst verschrikten zij van het schot; vervolgens bekeken zij nieuwsgierig en verwonderd de nedergevallene meeuw, en vroegen waar de pijl was, waarmede men haar getroffen had: weshalve ik den tolk beval, hun de werking onzer snaphaanen te verklaren; en om hen ten volle te overtuigen, liet ik nog eenen kogel door een dik stuk hout schieten, hetwelk hen zoo zeer verbaasde, dat zij lang in diep gepeins bleven staan. Ondertuschen hadden wij al onze zaken weder in de barkas gebragt, staken met dezelve van wal, en voeren weg.

Deze hoopen Amerikanen bestonden beide geheel uit jonge lieden; zij hadden geene ouden of afgeleefden onder zich, en daardoor konden de ondernemendsten en koensten onder hen de zamenzwering des te gemakkelijker smeden. Ondertuschen behoort men daaruit het besluit geenszins te trekken, dat al de inboorlingen dezer streek zoo boos zijn. De Amerikanen, met welke wij den laatsten nacht doorbrag-

bragten, gingen zonder uitzondering geheel openhartig en vriendelijk met ons om; zelfs zouden zij meer gelegenheid gehad hebben om ons te overrompelen dan de eerste, en in het bijzonder, toen ik, slechts van een' eenig' man vergezeld, de barkas verlaten had, en alleen ongewapend onder velen hunner stond: maar ik heb geen oogenblik eenige booze bedoeling bij hen bespeurd. Ook schonk ik hun mijn vertrouwen, voornamelijk deswege, dat ik veel achtbare lieden van zekere jaren en eerwaardige grijsaards onder hen vond.

1795.
Juli.

Den 27sten kwam ik op het schip terug, hetwelk ik echter nog niet volkomen zeilvaardig vond. Men was nog bezig met hout te hakken en de watervaten te vullen. In het tegenover ons schip gelegene bosch had men stengen, raas en sprietten in voorraad gehakt; ook had men eenige stammen van Amerikaansche dennen in het schip geladen, die wel naar het uiterlijke aanzien volkomen gelijk zijn aan onze dennen, maar in sterkte en vastheid zelfs den lariksboom overtreffen. Ook zijn de pennen, die van dezelve gemaakt worden, even taai als die van den lariksboom. Voor het overigè zijn de boomen groot genoeg, om vrij aanzienlijke vaartuigen van dezelve te timmeren.

1790.
Julij.

Versehen visch bragten de Amerikanen ons niet: maar wij hadden zelve met onze netten intusfchen eenige bultzalmen en andere kleine visfchen gevangen.

Den 30sten van Julij ligttten wij de ankers, en liepen in zee. Tegen den middag waren wij in het midden der straat, tusfchen den boezem Natschek en het eiland Tschukli. Toen hadden wij $60^{\circ}, 16', 49''$ breedte en $213^{\circ}, 02'$ lengte.

Tot den derden van Augustus hielden wij koers naar het oosten, gestadig langs de kust, die ons zandig en vlak toefcheen, terwijl er zich slechts in de verte eenige bergen vertoonden. Des morgens zagen wij drie kleine eilanden voor ons, waarvan het eene Kadjak, of volgens COOK Kai, heet. Hetzelve is bergachtig en boschrijk, en steekt voor de andere bij hetzelve gelegene eilanden in zee uit; het strekt zich in de lengte van het noordoosten naar het zuidwesten uit, en heeft aan het laastgenoemde einde eenen bijzonder merkwaardigen berg, die aar den zeekant in eene steile op het strand afloopende helling eindigt, welke zoo wit is, dat men daar den grond van den berg te naauwer nood van de sneeuw, die op hem ligt, kan onderscheiden. Van de zuidzijde
be-

bezien, schijnt hij ook alleen een' spitzen top te hebben; van den oostelijken en westelijken kant bijna geheel vlak. Op eenigen afstand van denzelfen steekt boven de oppervlakte der zee eene Kekuur (c) of hooge steenen zuil uit, van de gedaante eener Pyramide. Aan de kust van het vaste land zagen wij in de verte onder de bergketen een' zeer hoogen, met eeuwige sneeuw bedekten, berg uitstekende, aan welken kapitein COOK den naam van St. Eliasberg had gegeven. Hier zou mischien ook het voorgebergte wel te zoeken zijn, hetwelk Commodore BEHRING het *Voorgebergte van den H. Elias* heeft genoemd; want de gelegenheid van het eiland Kadjak, deszelfs Kekuur of Afspringer, deszelfs hooge berg of Crater, en de overeenkomst der breedte met de in het dagverhaal van BEHRING opgegevene, bewijzen, dat het eerste schip, hetwelk, gelijk de Amerikanen in de Schugatschskische bogt ons verhaalden, hunne vaders bij dit eiland gezien hebben, juist het schip van BEHRING geweest is. Ook leest men

1790.
Julij.

(c) Alle zulke boven het water uitstekende rotsige zuilen worden in Siberie *Kekuren* genoemd, en wanneer men dezelve in de nabijheid van den wal of van steile bergzijden vindt, dragen zij den naam van *Afpringers*.

1790.
Julij.

men in het dagverhaal van den luitenant WACHSEL, dat zij den 19den van Julij het voorgebergte St. Elias in het zuidwest ten westen $\frac{1}{2}$ west, en naast hetzelfde eenen Affspringer in het zuidwesten ten westen, ontdekt hadden; maar dat twee dagen vroeger de hooge Crater in het noorden ten westen van hen had gelegen. Van al de kusten in deze streken kan nu met deze opgaven niets zoo zeer overeenkomen, als dit standpunt. In het zuidwest ten westen ziet men volstrekt geen voorgebergte, behalve die van dit eiland en van Tschukli, welk laatste eiland geen Affspringer bij zich heeft, en ook zoo klein niet is, dat, gelijk men in BEHRING's dagverhalen leest, een schipper CHITROW hetzelfde in eenen dag zou hebben kunnen omvaren en nog wederom aan het schip terugkomen: en bovendien is de diepte tusschen het eiland Tschukli en het tegenover gelegene strand niet vijf of zes vadem, maar zij loopt wel tot honderd vadem.

Den 31sten berekenden wij de breedte op $59^{\circ}, 49'$, en de lengte op $214^{\circ}, 58'$; de zuidkust van het eiland Kadjak lag toen twaalf mijlen in het noordoosten, $20^{\circ}, 00'$, van ons af.

Aug.

Den eersten van Augustus vonden wij, na gedane waarnemingen, onze breedte $59^{\circ}, 2'$ en de leng-

lengte $215^{\circ}, 6'$ te zijn. Tegen den avond bij het ondergaan der zon namen wij waar, door middel der Amplitude, dat het kompas eene miswijzing had naar het oosten van $26^{\circ}, 00'$.

1795.
Aug.

Wij hadden nu nog maar voor korten tijd voorraad van eenigen scheepskost, en konden ons nergens op nieuws daarvan voorzien, dan alleen in de haven van Petropawlowsk, doch konden, uit hoofde van den grooten afstand, niet berekenen aldaar spoediger dan in twee maanden te zullen komen. Kapitein BILLINGS besloot derhalve, op raad van alle officieren, tot de terugreis naar Kamtschatka, werwaarts wij hoopten, dat, ingevolge zijner vordering, in dezen zomer de voorraad van scheepsbehoefden uit Ochotsk zou aangevoerd zijn; en wij beklagden ons slechts ten hoogste, dat men niet verlangd had, dat men denzelven ons naar het eiland Kadjak of in de Schugatschkische bogt had doen volgen: want dan waren wij niet tot de terugreis naar Kamtschatka genoodzaakt geweest, om daar te overwinteren, maar hadden dezen tijd zeer nuttig tot bezigtiging der zuidwaarts gelegene kusten van Amerika besteden, den winter in warmere streken doorbrengen, en in Maart weder naar het noorden kunnen terugkeeren, terwijl wij nu integendeel

1790. *Aug.* het vooruitzigt hadden, van zeven maanden lang geheel werkeloos op Kamschatka te zullen blijven.

Kapitein BILLINGS besloot deze terugreis naar Kamschatka te volbrengen, zonder eenige kust of eiland aan te doen, weshalve hij de uiterste spaarzaamheid in het gebruik van water aanbeval. Ook ontbrak het ons vooral aan bescheit, zoo dat men de dagelijksche portie der manschap terstond tot de helft moest verminderen.

Den 4den van Augustus hadden wij, volgens onze waarneming, $57^{\circ}, 02'$ breedte, en $215^{\circ}, 9'$ lengte. De miswijzing van het kompas werd, naar de Amplitude, berekend $24^{\circ}, 50'$ noorde-lijk zijn.

Den 16den waren wij onder de breedte van $53^{\circ}, 48'$, en lengte $199^{\circ}, 54'$; de miswijzing van het kompas was $20'$ oostelijk.

Den 29sten geloofden wij in de nabijheid van Unalashka te zijn, waarom kapitein BILLINGS den officieren vroeg, of men dit eiland zou aandoen, om versch water in te nemen, of de reis naar Kamschatka onverwijld voortzetten. Allen kwamen overeen, dat, dewijl de herfst zoo nabij was, en men ook reeds gebrek aan levensmiddelen had, men geen tijd moest verliezen, om zich naar Petropawlowsk te spoeden.

Ei-

Eigenlijk waren wij wel verplicht, om de Aleuten van Unalashka, welke wij bij ons hadden, volgens onze belofte, op onze terugreis wederom aan hunne haardsteden te brengen; ook vleiden zij zich met die hoop, en waren zoo lang weltevreden, tot dat zij bemerkten, dat de reis regtuit naar Kamtschatka ging. Toen werden zij zeer treurig, en' de eene zelfs doodelijk wanhopend, zoo dat hij zich met een mes in de keel sneed. Onze stafscheelmeester bezag de wond, vond die niet doodelijk, en naaide dezelve ook weder dicht: doch in weerwil van al de zorgvuldigheid, welke men tot heeling van dezelve aanwendde, stierf hij straks na onze aankomst op Kamtschatka.

Den 30sten ontdekten wij bij droevig weder in het noordwesten $\frac{1}{2}$ west een land met twee heuvelen, doch dat spoedig weder in eenen mist voor ons gezigt verscholen werd. De twee volgende dagen vorderden wij anderhalven graad westelijk, maar bleven op dezelfde breedte, en zagen daarop, den eersten van September, hetzelfde land op nieuws in het noordoosten 63° , $00'$. Nu vertoonden er zich ook veel meer zeevogels dan gewoonlijk, en onder dezelve ook Urilen, die, volgens de algemeene waarneming van alle zeevarenden in

1790.
Aug.

Sept.

de-

1790.
Sept.

deze gewesten, een teeken zijn, dat er land in de nabijheid is. Om dezen tijd namen wij de breedte waar 53° te zijn, en berekenden de lengte op $190^{\circ}, 02'$: doch toen wij naderhand gelegenheid verkregen, om onze waarneming naar den afstand der maan van de zon te verbeteren, ontdekten wij, dat wij ons toen 7 graden oostelijker bevonden hadden. Volgens deze lengte en de opgegevene breedte konden wij geen der ons bekende eilanden voor het gezicne land houden, en moesten derhalve gelooven, dat het een nieuw, tot nog toe onbekend eiland was.

Naar mijn gevoelen zijn er ook, zoo wel ten zuiden als ten noorden van de bekende keten Aleutische eilanden, veel tot nog toe door niemand ontdekte, hetwelk ook schijnt bevestigd te worden door de menigte zeedieren, bij voorbeeld otters en zeeleeuwen, die in de maand Julij de Aleutische eilanden uit het zuiden naar het noorden voorbijtrekken, en daarna in October van het noorden naar het zuiden terugkeeren, waaruit men zou mogen besluiten, dat zij den zomer omtrent noordwaarts, en den winter omtrent zuidwaarts van de keten gelegene en ons nog onbekende eilanden doorbrengen. De noordelijke moeten intuschen niet verder dan
tot

tot onder den 60sten graad, en de zuidelijke slechts tot aan den 45sten graad, gelegen zijn; want slechts tusfchen deze graden der breedte vindt men otters en zeeleeuwen.

1790.
Sept.

Des namiddags van den 4den van September braken door een' hevigen rukwind onze top- en fokkemast en spriet, welke wij den volgenden morgen weder in orde bragten. Sinds ons vertrek van de Amerikaanfche kust hadden wij gestadig tegenwinden gehad; wij waren bijna altijd genoodzaakt, om het zoo hoog mogelijk bij den wind te houden, en hadden in 52 dagen niet meer dan de helft van den weg kunnen afleggen. Petropawlowfck was nog tamelijk ver af, en wij moesten nog zuiniger op het water worden; want den 21ften van September hadden wij er nog maar 20 ton van over. Iedere perfoon op het fchip, zoo wel officieren als gemeenen, ontving dus van nu af slechts eenen kroes dagelijks; en om den dorst niet te zeer aan te prikkelen, werd er geen geouten vleefch meer gegeven, maar alleen erwten gekookt.

Den 24ften ontdekten wij des morgens in het noordwesten $\frac{1}{2}$ west de hooge, met fneeuw bedekte bergen van het eiland Tanaga, en in het noorden den hoogen Crater van het eiland Go-

1790.
Sept.

zelin ongeveer 50 mijlen van ons. Den volgenden dag kregen wij het kleine en bijna vlakke eiland Amatygnak in het gezicht, dat op den middag 19 mijlen in het noordwesten, $19^{\circ}, 00'$, van ons af was. Wij namen onze breedte toen waar $50^{\circ}, 48'$ te zijn, en onze lengte $169^{\circ}, 36'$; de miswijzing van het kompas was $11^{\circ}, 19'$ oostelijk.

Oct.

Den 5den van October konden wij onze waarningen naar den afstand der maan van de zon doen, en bevonden toen onze lengte $167^{\circ}, 10'$ te zijn, waaruit wij derhalve zagen, dat wij dezelve tót dien tijd toe $11^{\circ}, 16'$ te veel voorwaarts hadden berekend. De fout was waarschijnlijk reeds in het begin van ons afvaren uit de Schugatschkische bogt ontstaan, dewijl de stroom der zee ons daar onbekend was, en wij veel met tegenwind te worstelen hadden; want de wind was meestal westelijk, nu meer ten zuiden dan meer ten noorden, en liep zeer zelden naar het zuiden of zuidoosten. Eenen regten oostenwind hadden wij sedert den 2den van October maar eene eenige maal, gedurende 48 uren. Eenen noorden- of noordoostenwind hadden wij in het geheel niet. Daarbij deden wij de waarneming, dat het met noordweste-, weste- en zuidwestewinden wel eens eene bewolk-

wolkte, maar nooit eene droevige (dikke) lucht was, terwijl de zuidooste-, ooste- en zuidewinden ons integendeel altijd regen of mist aanbragten.

1790.
Oct.

Den 6den van October hadden wij nog maar achthalf ton water, en tot aan de haven van Petropawlowsk nog eene reis van 350 mijlen: weshalve wij de uitdeeling van het water nog eens verminderden, en voor ieder' man dagelijks slechts 8 kleine glazen tot koken en drinken toefonden. Eenigen verdroegen deze ontbering zeer geduldig: maar velen werden verschrikkelijk door den dorst gekweld; om dien eenigzins te stillen, staken dezen van tijd tot tijd een stukje lood in den mond. Eene uitbundige vreugde ontstond er in allen, als er regen kwam; en dan was ieder voor zich in de weer, om hem op te vangen. De minste verandering van den wind was oorzaak van eene nog grootere in de stemming der gemoederen: werd hij gunstig, dan juichte in ons allen de hoop, van spoedig in de haven te zullen zijn; dan rekende men, naar den gang van het schip en den weg die nog afgelegd moest worden, den tijd uit, wanneer wij de zoo verlangde kust zien zouden: maar eensklaps verstoorde een ~~een~~ ~~ij~~ ~~ij~~ ~~ij~~ nieuws opkomende tegenwind alle hoop, en vernie-

1790.
Oct.

nietigde alle ontwerpen, en dan zag de eene met een oog vol bittere mismoedigheid op den anderen; men zweeg, en stilzwijgend kroop ieder in zijne kajuit. Na vier lange dagen, in welke de wind gestadig omliep en het mistige weder aanhield, naderden wij eindelijk met moeite de kusten van Kamschatka eerst. Namelijk den 10den zagen wij, tot aller onuitsprekelijke vreugd, het Schipunische voorgebergte en den hoogen Wilnitschinischen Crater: doch wij konden niet eer dan des avonds van den 13den in de Awatschabaai binnenkomen, en in de haven zelve kwamen wij eerst na middernacht, en leiden ons schip met touwen op dezelfde plaats vast, waar het den verlede-
nen winter gelegen had.

Men kan zich de blijdschap onmogelijk verbeelden, welke wij gevoelden, toen wij onze vaart gelukkig volbragt en onze ankerplaats bereikt hadden. Het water was reeds op het laatst; en zoo wij nog maar een- of tweemaal vier en twintig uren door tegenwinden in zee gehouden waren, zouden wij in den treurigsten toestand geweest zijn. En nog was het wonder, dat wij bij het gebruik van zoo weinig, en daarenboven bedorven, water allen gezond waren gebleven, en er zich daarvan geene slechte
ge-

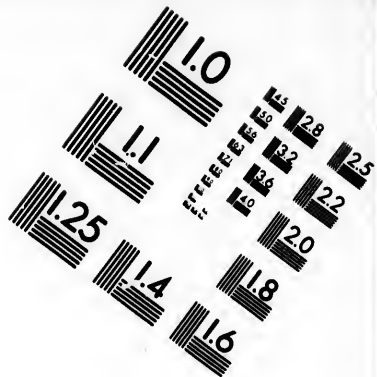
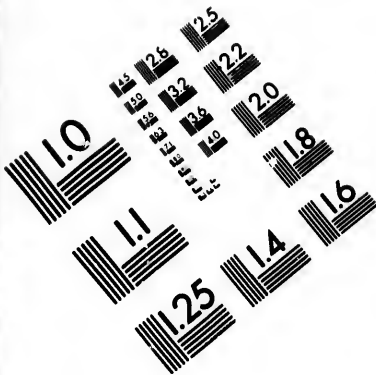
gevolgen openbaarden. Op het eerste versche water, dat ons van den wal gebragt werd, vielen wij allen met eene onbedwingbare drift aan, en zeker kwam dat eenen ieder voor de aangenaamste drank te zijn, welken hij in zijn leven genoten had. Binnen twee dagen ging de geheele manschap aan wal, en werd in de oude Jurten, welke wij gebouwd hadden, ingelegerd. Wij onttakelden het schip, en bragten al den voorraad, dien wij nog overig hadden, in de magazijnen. Ook vonden wij het uit Ochotsk ons toegezondene galjoot met levensmiddelen reeds in de haven op ons wachten, waarmede ook de aldaar achtergeblevene manschap van de *Dobroe Namerenie* was overgebragt.

1700.
Oct.

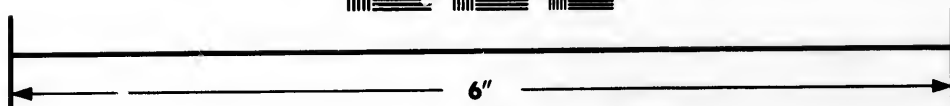
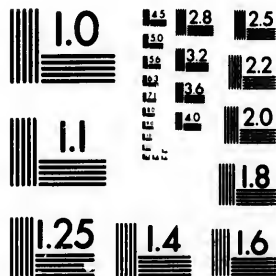
Tot het einde van October bleef het weder goed: daarna kregen wij sneeuw en koude. Om den aldaar verzamelden voorraad te bewaren, alsmede omdat de Jurten al te bekrompen waren, werden er 34 gemeenen naar de vesting Bolscherezsk gezonden.

Reeds in den vorigen winter had kapitein BILLINGS het plan gevormd, hier eenen nieuwen kotter te timmeren, die de *Slawa Rosfi* in de rivier Kamschatka vergezellen moest, en tot dat einde toen eenen timmerman en ver-

**IMAGE EVALUATION
TEST TARGET (MT-3)**

**Photographic
Sciences
Corporation**

23 WEST MAIN STREET
WEBSTER, N.Y. 14580
(716) 872-4503

1.8
2.0
2.2
2.5
2.8
3.2
3.6
4.0
4.5

5.0
5.6
6.3
7.1
8.0
9.0
10.0

1790. scheidene houtwerkers (Plotniken) naar de stad
Oct. Nisjne Kamfchatsk gezonden. Als de oudste
 in den dienst moest kapitein HALL op het nieu-
 we vaartuig het bevel voeren, weshalve hij den
Dec. 16den van December uit de haven vertrok, om
 het opzigt over de timmering van hetzelfde op
 zich te nemen. De noodige bouwstoffen en de
 takelaadje werden hem met honden nagezon-
 den.

Wij deden kapitein HALL uitgeleide, en be-
 nijdden hem allen, dat hij vertrok, om pligts-
 halve werkzaam te zijn, terwijl wij integendeel
 den geheelen winter in volkomene werkeloos-
 heid en zelfsverveling, en dat in zulk eene
 woeste landstreek, zouden moeten doorbrengen.
 Nog vier maanden moesten wij wachten, eer
 wij beginnen konden tot de nieuwe uitrusting
 van ons vaartuig hand aan het werk te slaan.
 Om intusfchen dezen tijd toch op eenigerlei
 wijze te verdrijven, deden BILLINGS, BEHRING
 en ik, in het laatst van December, een reisje
 naar Bolscherezsk; de heer BEHRING en ik ble-
 ven daar slechts veertien dagen, de heer BIL-
 LINGS langer. Op de terugreis overviel ons tus-
 fchen de bergen, die Kamfchatka in het midden
 doorsnijden, eene hevige koude; en in dienzelf-
 den tijd had het, honderd Wersten van daar, in
 het

het zoo nabij de zee gelegene Petropawlowsk, 1790.
Dec.
gedauwd en geregend.

Kort daarop vertrok kapitein BEHRING, met een gedeelte van het tot bemanning van den nieuwen kotter bestemde Commando, naar Nishne-Kamschatsk.

In de laatste helft van Januarij, en gedurende geheel Februarij, heerschte er eene zoo hevige koude, dat het gedeelte der Awatschabaai, van het binnenste der haven af tot de schelpbogt Rakowoi toe, met zulk een dik ijs overtoegen werd, dat wij in volkomene veiligheid met onze hondensleden daarover konden rijden. 1791.
Jan.

In het begin van April haalden wij ons schip op zijde, zoo om deszelfs benedenste gedeelte te onderzoeken, als ook om het van zeegewassen te zuiveren; want aan den geheelen bodem was zeekool van vijf voet lengte vastgegroeid, en tuschen dezelve hadden zich eene menigte nesten van verscheidene schelpsoorten aan de planken vastgehecht. April.

Zoo maakten wij ons, gedurende de geheele maand April, tot de nieuwe vaart gereed. Den eersten van Mei voer ik in eene houten Baidar naar het Schipunische voorgebergte, om de nabij hetzelfde gelegene bogt te bezigtigen, waarvan de inwoners mij veel goeds gezegd hadden. Mei.

1791.
Mci.

Terftond na het uitkomen buiten de Awatfchabaai zeilden wij met een' gunftigen wind noord-oostwaarts $\frac{1}{2}$ oost, regt op het fteile rotfige gebergte Nalatschew toe. Tot daartoe vormt het ftrand eene onbeduidende kromte, en begint van de Awatfchabaai af met eene rotfige fteilte, maar wordt kort daarop tot aan het gebergte toe vlak en zandig. Zes mijlen aan deze zijde van het gebergte ontlast zich de beek Nalatschewa. Achter het gebergte wordt het ftrand weder zandig en vlak. Tegen den avond leiden wij, om ons nachtverblijf te nemen, aan bij een eiland tegenover den mond der kleine beek Ostrownaja (*d*), dat omtrent eene mijl van het naast bijgelegene ftrand, en van het voorgebergte Nalatschew, dat in het zuidwesten ten zuiden $\frac{3}{4}$ west van hetzelfde ligt, omtrent vijf mijlen verwijderd is. Het heeft eene fteile kust, en is zelf bergacntig en ongeveer eene mijl groot.

Den 2den van Mci voeren wij regt naar de Bitfchewifche bogt toe, werwaarts wij, naar het westen ten noorden $\frac{3}{4}$ west, eenen weg van 6 mijlen hadden af te leggen, hetwelk wij bij
dood

(*d*) *Ostrownaja* is het bijvoegelijke naamwoord van Ostroweiland (*Oestereiland*.)

dood ftil weder in twee uren met de riemen deden.

1791.
Mei,

Van den mond der bogt af loopt het strand aan beide zijden onder hooge bergen, naar het Schipunifche voorgebergte in den koers van oostzuidoost, en naar den berg Nalatschew in dien van zuidwest, tot aan de beek Wachilskaja, in welke voorheen koopvaardijgaljooten plagten in te loopen om te overwinteren, weshalve wij aan haren mond nog eene vuurbaak vonden. De bogt is bij het inkomen eene mijl breed, en hare binnenfte, hooggebergde kust heeft, in eene rigting naar het noordoosten ten noorden, eene uitgestrektheid van omtrent twee mijlen. Verder vindt men nog eene meer binnenwaarts gelegene bogt of een meer, hetwelk vier mijlen in den omtrek heeft, en waarin men komt door eene kleine straat, die 50 vadem breed en 3 of 4 vadem diep is. Verder naar het midden van het meer vermeerderd de diepte tot 15 vadem, en is de grond modderig. Maar in de eerste bogt bedraagt de diepte voor den ingang naar het meer niet meer dan 4 voet. Derhalve kunnen er in deze anders zeer voortreffelijke haven niet dan kleine roeivaartuigen inloopen, en deze ook alleen dan, wanneer de zee niet al te hol staat. Hier

1791.
Mci.

overnachtten wij, en namen den volgenden morgen de terugreis naar de Awatſchabaai aan. Om trent den middag waren wij bij den berg Nalatschew, waar wij de breedte waarnamen $53^{\circ}, 04'$ te zijn.

Den 5den kwamen wij weder in de haven. Ons ſchip was geheel uitgerust, en had ook reeds alle behoeften aan boord: maar de haven was nog vol ijs, en dit belette ons op de reede te gaan liggen.

Den 7den kwamen de officiers en manschappen te ſcheep, en wij kwamen bij den mond der haven te anker.

ZESDE AFDEELING.

Vaart van de baai Awatscha naar Behrings-eiland, en van daar langs de noordzijde der Aleutische eilanden tot aan het eiland Tanaga. Voorvallen, terwijl wij daar ten anker lagen. Vaart bij de Andrejanowseilanden langs naar Unalascška, en aankomst in de Kapiteinshaven. Vaart van Unalascška naar het noorden, voorbij de eilanden St. George, St. Paul en St. Mattheus, tot aan het eiland St. Laurens. Aankomst aan dit laatste. Gevaarlijke toestand van de Siewa Rosfii. Voorvallen gedurende de ankering. Vaart naar de kusten van Noordamerika, en ontmoeting van de inwoneren aldaar. Ankering in de baai St. Laurens.

Den 16den van Mei lichtten wij het anker, en wilden de baai Awatscha verlaten, maar waren nauwelijks tegenover den vuurtoren gekomen, toen er zulk een ongunstige wind opstak, dat wij terugkeeren, en op nieuws tot den 19den moesten voor anker liggen; waarna wij met een'

1791.
Mei.

L 4

gun-

1791.
Mci.

gunstigen westzuidwestenwind in zee liepen, en op den middag omtrent $7\frac{1}{2}$ mijlen in het noordoosten van den vuurtoren verwijderd waren. Wij namen de breedte waar, en bevonden die 52° , $49'$ te zijn. Naar onze gedachte moest het vaartuig, dat op Kamschatka getimmerd werd, tegen het einde dezer maand gereed zijn om uit te loopen; en derhalve zetten wij onzen koers regelreht naar den mond der rivier, om den kotter af te halen. Hiervan was aan kapitein HALL berigt gegeven, met de bepaling, dat, wanneer hij voor onze komst mogt in zee loopen, hij ons tot den 29sten van Mei aan de noordelijke spits van het Behringseiland moest afwachten.

Den 21sten op den middag werd de breedte waargenomen 53° , $00'$ en de lengte 161° , $39'$ te zijn; toen hadden wij de zuidoostelijke punt van het voorgebergte Schipunsk in het noordoosten van ons op 87° , $00'$.

Den 24sten des morgens zagen wij het Kronozkische voorgebergte, en enen hoogen Crater ten westen van hetzelfde. Op den middag was onze breedte 54° , $53'$ en de lengte 162° , $20'$; de Kronozkische Crater was toen in het noordwesten 63° , $30'$ omtrent 50 mijlen van ons af, en de oostelijke punt van het Kronozki-

kifche voorgebergte in het noordwesten, 20° , $30'$, tegen de 20 mijlen.

1791.
Mei.

Tegenwinden lieten ons niet toe den mond der rivier Kamschatka te naderen; derhalve zetten wij koers naar Behringsciland als de tweede voor het andere schip bepaalde verzamelplaats.

Dit kregen wij den 27sten des namiddags in het gezigt, en naderden tegen den avond deszelfs zuidwestelijke zijde, die overal langs de kust tamenlijk hooge bergen heeft, terwijl wij noordwestwaarts koers houdende langs de kust heenliepen, met een' gestadigen westzuidwestenwind, die tegen den nacht zoo sterk opstak, dat hij ons naauwelijke toeliet eene van den wal afgescheidene hooge klip te boven te zeilen. Tegen middernacht schein het eiland ons zoo nabij te zijn, als of wij het met eenen steenworp konden raken.

Den 28sten des morgens voeren wij bij de vlakke noordkust van het eiland om, en vervolgden van deszelfs noordoost- naar den zuidoostkant. Op den middag was de breedte volgens onze waarneming 55° , $14'$, de lengte 166° , $22'$, en waren wij omtrent $3\frac{1}{2}$ mijl van het eiland verwijderd, in zulk eene rigting, dat deszelfs oostelijke spits in het zuidoosten ten zuiden van ons was, Hier waren wij ook zeer nabij

1791.
Mei.

de plaats, waar de Commodore BEHRING, tot verkrijging van hulp in zijne benarde omstandigheden, genoodzaakt was geweest aan land te gaan, en zijn leven had moeten eindigen. Wij beklagden ons zeer, dat het ons onmogelijk was nader bij den wal te komen, om de plaats te bezien, waar die eerste bevaarder der zeeën van deze wereldstreek zijne rustplaats vond, om daar aan zijne asche ook den tol onzer eerbiedenis te betalen, en het beschreijenswaardige noodlot onzer met hem hier begraven medeburgers met stille zuchten te vieren. Wij liepen de plaats voor de vereeniging bepaald voorbij, en dewijl wij geen vaarttuig gewaar werden, bestoot kapitein BILLINGS naar de Aleutische eilanden voort te zeilen.

Tegen den avond werden wij door een' dikke mist overdekt. Kapitein BILLINGS stelde onzen koers, volgens eene Engelsche, bij gelegenheid der reizen van COOK opgenomene kaart, veel noordelijker, dan het kopereiland aldaar was opgegeven. Dewijl deze koers ons volgens de Russische kaart juist midden op het kopereiland zou gebragt hebben, deed ik deswege van mijnen kant voorstellingen aan den kapitein: doch hij vertrouwde de Russische kaarten zoo weinig, dat ik hem niet dan met moeite over-

overhaalde, om den koers een paar streken noordelijker te zetten; en alleen daardoor ontkwamen wij het dreigende gevaar: want den volgenden morgen te vier uren, toen de mist een weinig opgetrokken was, ontdekten wij, dat wij de noordelijke punt van het kopereiland op eenen afstand van niet meer dan 200 vadem waren voorbijgevaren; zelfs waren er achteruit van het schip nog verborgene klippen te zien.

1791.
Mci.

Nu werden allen overtuigd, dat dit eiland op de Engelsche kaart veel zuidelijker aangewezen was dan het behoorde.

Men verhaalt, dat er bij laag water aan het kopereiland, in de spleten van rotfen aan deszelfs kust, zuiver koper gevonden wordt, van waar hetzelfde dan ook waarschijnlijk zijnen naam heeft ontvangen. Wij voeren bij hetzelfde om, en zetten koers naar het eerste bewoonde groote Aleutische eiland Atta.

Den 4den van Junij ontdekten wij door den mist heen een deel der gebergten op de zuidzijde van het eiland Atta, en zagen dezelve geheel met sneeuw bedekt. Des namiddags waren wij omtrent 15 mijlen ten zuiden van dezelve, en toen vertoonde het eiland Agatta zich schemerachtig door den mist heen vlak voor ons. Deszelfs kust en schenen uit middel-

Junij.

ma-

1791.
Juliij.

matige zacht afhellende bergen te bestaan, en het kwam ons voor 34 mijlen in den omtrek groot te zijn.

Den 5den vertoonden zich, bij het aanbrenken van den dag, des morgens te drie uren, de bergtoppen van het eiland Semitsch in het noordwest ten westen. Des namiddags voeren wij het eiland Buldyr voorbij, hetwelk onder de breedte van $52^{\circ}, 40'$ en de lengte van $176^{\circ}, 13'$ van Greenwich ligt, 12 mijlen in den omtrek heeft, geheel uit bergen bestaat en met eenen muur van steile rotsen omgeven is. Omtrent anderhalve mijl ten zuidwesten vindt men eenige hoog boven de oppervlakte van het water uitstekende rotsen.

Den 6den kwamen wij bij de Ratteneilanden, waarvan het eerste aan het westeinde Kyska genoemd wordt. Het is een bergachtig eiland; echter schein deszelfs oostzijde vlakker te zijn dan de westzijde, ja zelfs een geheel vlak strand te hebben.

Tegenover deszelfs noordwestzijde, op eenen afstand van 3 mijlen, verheft zich eene hooge rotsige zuil. De zuidzijde van het eiland konden wij, uit hoofde van den mist, niet zien. Verder oostwaarts vertoonden zich vier niet groote bergachtige eilanden: omtrent den middag

dag was het eerste dezelve, Tschegula geheeten, 5 mijlen in het zuidwesten, het tweede 11 mijlen in het zuidoosten ten oosten, en de twee laatste, die zeer nabij elkander liggen, in het zuidzuidoosten $\frac{1}{2}$ oost, omtrent 8 mijlen van ons af; maar het noordelijke voorgebergte van het eiland Kyska in het zuidwesten, 75° , $00'$, omtrent 17 mijlen. Op dien tijd waren wij, volgens onze waarneming, onder de breedte van 52° , $23'$, en de lengte van 176° , $59'$.

Des namiddags stak er een zuidoostewind op, waarmede het ons gelukte ons van de gemelde eilanden te verwijderen, die zich tegen den avond in eenen nevel voor ons gezigt verborgen.

Des avonds leiden wij over stuurboordszijde oostnoordoost aan, toen de wind eensklaps uit diezelfde streck opstak, weshalve wij het over de andere boeg wendden. Allengs liep de wind om naar het noorden, en toen stuurden wij weder noordnoordoostwaarts. Gedurende al dien tijd was er een dikke mist.

Den 9den beweerde een onzer reisgenooten, dat er land in het gezigt was, en wees bijna boven ons, door den donkeren mist heen, het gebergte van het eiland Tomaga. Wij wendden terstond, en wierpen het dieplood uit, maar

1791.
Junij.

be-

1791.
Junij.

bereikten geen grond. Kort daarna trok de mist op, en toen vertoonde zich een hooge vuurspuwende berg, die nauwelijks twee mijlen van ons af was, en ons eenen zwarten, verschrikkelijk hoogen muur van rotfen voor oogen stelde. Wij rekenden toen onder de breedte van $52^{\circ}, 06'$ en de lengte van $180^{\circ}, 22'$ te zijn. Des namiddags werd het bijna doodstil. Met een zeer gering koeltje en den stroom dreven wij zuidoostwaarts bij het eiland Tanaga langs.

Deszelfs kust was in het begin bergachtig; maar verder zuidwaarts liep dezelve in eene matige hoogte voort. De Baidarenvaarder, welken wij van Ochotsk hadden medegenomen, en die te voren reeds op het eiland geweest was, zeide ons, dat niet ver van hier eene goede en groote bogt was, waarin de vaartuigen der Rusfische jagers wel plagten aan te leggen. Ik voer terftond met eene Baidar vooruit, om dezelve te bezigtigen, en had van het fchip af omtrent 4 mijlen afgelegd, toen de weg bij eene landtong om de bogt inliep, welker diepte midden in den ingang 40 en verder binnenwaarts 25 vadem bedroeg: nader aan den wal te linker zijde nam de diepte allengs af, en op den afstand eener halve mijl van den-
zel-

zelve was zij slechts zeven of acht vadem: op den grond ontdekte ik fijn zwart zand. Aan de andere zijde der bogt is een Aleutisch vlek, waar wij echter, uit hoofde van de invallende avondschemering, niet aangingen: integendeel keerden wij terug, om, terwijl het nog licht was, weder aan het schip te komen. In deze terugvaart vond ik op eene landtong eene Aleutische Zomerjurte, en in dezelve eene oude vrouw, die mij verhaalde, dat bijna al de eilanders naar een schip van Russische jagers aan het eiland Atcha gevaren, en er maar zeer weinigen van hen waren achtergebleven. Wij waren nauwelijks twee mijlen van de bogt af, toen een dikke mist alles donker voor ons maakte. Nu zochten wij ons schip, den ganschen nacht door, op de plaats, waar het des avonds geweest was: maar vergeefs; en eindelijk zagen wij ons genoodzaakt, om bij den wal aan te leggen. Den volgenden dag helderde de lucht op, maar ons schip zagen wij niet; derhalve besloot ik, hier tot den avond te wachten, en, wanneer het zich dan niet zien liet, het Aleutische vlek op te zoeken. Doch wij waren geheel ontbloot van levensmiddelen; zoo dat de honger ons niet toeliet hier langer te blijven: en hij was zelfs op het punt ons te nood-

1791.
Junij.

1791.
Junij.

noodzaken, om vroeger onze toevlugt tot het laatstgezegde middel te nemen, toen wij, omtrent den middag, tot onze blijdschap ons schip van achter een voorgebergte zagen verschijnen, en wij gelukkig op hetzelfde aan boord kwamen. Toen vernam ik van mijne reisgenooten, dat des vorigen avonds de stroom veranderd was, en hen achter het eiland om naar het noordoosten had gedreven, waar zij den geheelen nacht door hadden moeten laveren, en van waar zij eerst dezen morgen op de oude plaats hadden kunnen terugkomen.

Toen kapitein BILLINGS van mij hoorde, dat de bogt eene goede ankerplaats had, gaf hij bevel naar dezelve toe te houden. Des avonds liepen wij, met een' zachten wind en met hulp van boegferen, de bogt in, die van de westzijde het eiland indringt, ongeveer acht mijlen lang en vijf mijlen breed is. De kust is aan dezelve hier en daar een zandig strand, maar bestaat elders ook uit steile rotfen, die echter niet hoog zijn. Wij lieten aan de noordzijde van den mond, tegenover twee van het gebergte afftroomende beken, ons anker vallen op eene diepte van 8 vadem en een' zwarten zandgrond, alwaar wij, op den afstand eener halve mijl van het zandige strand bleven liggen,

ter-

terwijl het steile voorgebergte, zoo wel als de, voor hetzelfde uitschietende, hoog boven het water uitstekende klippen, ons naar de zijde der zee dekten. Niet ver ten noorden van dit voorgebergte ontlast zich, uit eene bergscheiding, eene beek van zoet water, waarbij een roeivaartuig zoo na komen konde, dat men dezelve met roeispanen bereikte om onze vaten te vullen. Het strand was aan de bogt, ter plaatse waar ons vaartuig lag, vlak en zandig: maar dieper in het eiland verheft het land zich, tot dat het in het noorden met hooge, besneeuwde bergen eindigt, waarvan er een vuurspuwend is, maar nu slechts rookte. Hij scheen niet ver van ons af te zijn; weshalve eenige onzer lieden eene poging deden om nader bij hem te komen: maar zij waren door den al te bezwaarlijken weg genoodzaakt om terug te keeren, en bragten slechts een weinig zwavel en lava voor ons mede. Houtgewas brengt het eiland in het geheel niet voort: maar aan het hangen der bergen en op de lage gronden wast tamelijk lang gras.

Den tweeden dag na onze aankomst kwamen er, uit een vlek aan de zuidzijde der bogt, twee Aleuten met verschen visch bij ons. Des middags namen wij de breedte waar, en bevon-

1791.
Junij.

den dezelve $51^{\circ}, 52'$ te zijn. Den 12den kwamen er ook van de zuidwestzijde van het eiland zes man Aleuten, die ons insgelijks verschen visch bragten.

Den 15den des voormiddags ligten wij het anker, en zetten langs de noordzijde van het eiland Tanaga koers naar het oosten.

Den 16den bevonden wij des middags onze breedte $52^{\circ}, 18'$ en de lengte $180^{\circ}, 56'$ te zijn; en des avonds bij het ondergaan der zon namen wij waar, dat het kompas $16^{\circ}, 25'$ oostelijk miswees.

Den 17den waren wij omtrent den middag aan de straat, die de eilanden Tanaga en Kanaga scheidt. Dit laatste eiland heeft aan zijne noordzijde eenen buitengewoon hoogen Crater, maar is anders overal vlak. Voor de straat verheft zich een nietsbeduidend eiland als tot eenen berg; het heet het Bevereiland (*a*), en lag omtrent 12 mijlen in het zuidwestenwesten van ons af. Wij namen toen onze breedte waar $52^{\circ}, 08'$ en de lengte $181^{\circ}, 37'$ te zijn. De toen heerschende noordoostewind liet ons niet toe bij de eilanden Kanaga en Adach om te varen; weshalve wij door dezelfde straat terugkeer-

(*a*) *Bobrowoi.*

1791.
Junij.

keerden, en bij het eiland Tanaga langs naar het zuiden koers zetten. Ten westen van Tanaga ligt op eenen afstand van 17 mijlen het eiland Gozeloï (*b*), hetwelk bijna 17 mijlen in den omtrek groot is, en waarop een uitstekend hooëge, met eeuwige sneeuw bedekte vuurspuwende berg gevonden wordt. Tegen den avond kwamen wij aan de zuidzijde der Aleutische eilanden, en voeren aan de rechter hand drie eilanden voorbij, waarvan de twee eerste klein en vlak, en van de zuidwestelijke punt van het Tanaga omtrent zestien mijlen afgelegen waren. Het derde heet Illak, is hooger dan de andere, en ligt meer zuidelijk, in het zuiden ten westen van Tanaga, op eenen afstand van ongeveer 13 mijlen. Tegenwinden, eerst uit het noordoosten en toen uit het oosten, noodzaakten ons, om twee dagen lang in het gezigt der eilanden Tanaga en Kanaga te laveren.

Den 19den des middags was de breedte, volgens onze waarneming, $51^{\circ}, 27'$, en de lengte $181^{\circ}, 29'$. Toen lag Kanaga omtrent 19 mijlen in het noordoosten van ons. De zuidzijden van beide eilanden hebben een vlak strand.

Den

(b) De Brandende.

1791.
Juniij.

Den 20sten liep de wind zuidelijk, waarmede wij in een' dikken mist noordoostwaarts stевenden.

Den 21sten was onze breedte op den middag $51^{\circ}, 05'$, onze lengte $182^{\circ}, 29'$. Des namiddags te half vijf uren ontdekten wij, door den mist heen, in het noorden ten westen, op eenen afstand van omtrent 17 mijlen, het eiland Adach, dat zich echter weldra weder in den mist verschool. Den geheelen nacht door hielden wij het drijvend, en zetten den volgenden middag koers naar het noordoostennoorden.

Te 8 uren daagden er aan onze linker zijde uit den mist een aantal kleine eilanden op, die nabij elkander lagen, en zich tot het eiland Atcha toe uitstrekten. Omtrent den middag was de westelijke punt van dit eiland in het noordwesten, $3^{\circ}, 00'$, omtrent 8 mijlen van ons af. Toen bevonden wij onze breedte $51^{\circ}, 58'$, onze lengte $184^{\circ}, 41'$ te zijn. Des namiddags te half twee uren bevonden wij ons in eene straat tusfchen Atcha en een klein eiland, dat van de westelijke punt van Atcha, in het zuidwesten $80^{\circ}, 00'$, omtrent 7 mijlen aflag; in dezelve peilden wij eene diepte van 45 vadem, en op den grond kleine steenen.

Door

1791.
Junij.

Door deze straat gingen wij naar de noordzijde der keren van eilanden, alwaar wij, in eene evenwijdige lijn met dezelve, en op eenen afstand van 3 of vier mijlen van Atcha, koers hielden naar het noordoosten. De kusten van dit eiland zijn bergachtig en kaal; naar de noordzijde rijzen de bergen meer en meer, en sluiten ten laatste op eenen hoogen met sneeuw bedekten Crater. Wij bemerkten bij dit eiland veel bogten, waarvan de grootste, welke men de Korowinsche haven noemt, zeer nabij het noordelijke voorgebergte van Atcha ligt. Deze bogt verdeelt zich, terstond bij den ingang, in twee bogten, en dringt dan diep in het binnenste des eilands in.

Zoo dra wij Atcha voorbij waren, hielden wij met eenen zuidoostelijken wind, die echter kort daarop in een' zuidwestelijken veranderde, regt op het eiland Umnak af.

Den 24sten des middags berekenden wij onze breedte $53^{\circ}, 27'$, onze lengte $191^{\circ}, 28'$ te zijn. Te half twee uren kwam het zuidwestelijke gedeelte des eilands Umnak op eenen afstand van omtrent 6 mijlen in het zuidoosten uit den mist ten voorschijn. Toen was onze diepte 50 vadem. Tegen den avond voeren wij de noordoostelijke zijde van dit eiland voorbij,

1791.
Junij.

waarop het westelijke gedeelte van het eiland Unalashka zich aan ons ontdekte. In het midden der straat tusfchen deze twee eilanden verheft zich eene hooge klip boven het water.

Te 10 uren des avonds naderden wij het noordwestelijke voorgebergte van het eiland Unalashka, hetwelk, naar de bogt en een op hetzelfde gelegen Aleutisch vlek, Alakufschin heet.

Den 24sten des morgens kwamen wij aan het westelijke voorland der Kapiteinshaven, alwaar zeer kort voor ons fchip eene groote menigte walvisfchen van verfcheidene foorten uit het water opfprongen. Tegen den middag kwamen wij bij het oostelijke voorland der haven, waar wij, bij het Aleutifche vlek Illuluk, op eene diepte van 8 vadem het anker lieten vallen.

Wij hadden dezen zomer onzen koers en voortgang zoo goed berekend, dat er van Petropawlowfck tot hier geen de minfte misflag was ingeflopen.

Zoo dra men in de onderscheidene vlekken onze aankomst vernam, kwamen de inboorlingen met verfchen visch aan ons fchip. Het was allermeeft het gebrek aan tabak, hetwelk hen uit de verafgelegenfte woningen, en zelfs van andere eilanden, tot ons bragt. Kapitein

BIL-

BILLINGS deed zijn best om hun genoeg te geven, en schonk hun tabak en verscheidene kleinigheden, maar beloofde hun allen nog veel meer, indien zij tegen onze terugkomst een' goeden voorraad visch en bezien voor ons wilden droogen. Wij konden verzekerd zijn, dat zij aan dit verlangen met den grootsten ijver voldoen zouden; want zij zijn al te groote liefhebbers van tabak, en hadden daaraan thans groot gebrek.

1791.
Junij.

De vrouw, welke wij in het vorige jaar van hier hadden medegenomen, was zeer verblijd, dat zij hare aanhoorigen wederzag: zij keerde naar hare woning terug, door kapitein BILLINGS mildheid met eene uitstekend fraaije kleeding versierd, en met zoo veel tabak en gebrand-schilderd glas vereerd, dat al hare landsmanninnen haar geluk met ijverzuchtige oogen aanschouwden, en zij voortaan voor de rijkste van alle bewoneresfen des eilands doorging.

In afwachting van kapitein HALL en den nieuwen kotter lagen wij hier twee wken ten anker: maar dewijl hij nog al niet opdaagde, wilden wij geenen tijd meer verliezen; derhalve lieten wij de gereedschappen en levensmiddelen, welke hij van nooden had, alsmede den heelmester ALLEGRETH met eenen jager, te

1791. Illuluk, en zetten onze vaart naar de Behrings-
Junij. straat voort.

Julij. Den 8sten van Julij ligttten wij het anker en liepen in zee. Kapitein BILLINGS wilde de door den stuurman PRIBYLOW nieuwelings ontdekte eilanden zien, werwaarts wij derhalve regelregt onzen koers zetten.

Den 9den waren wij zeventig mijlen benoorden Unalashka; en vonden 88 vadem diepte, en eenen moddergrond; ook zagen wij veel zeeleeuwen en zeebeeren (c).

Toen

(c) *Kot morskoi. Phoca ussina.* Een zeedier van het geslacht der zeerobben, omtrent zeven voet lang. Het haar der mannetjes is donkergrauw, der wijfjes graauw, met donkere vlekken tuschen de voorste zwempooten. De mannetjes hebben zeer zacht borsthaar; hunne huid is dik en vast; ook zijn zij veel grover van gebeente, grooter, sterker en wilder dan de wijfjes; hun kop is groot en rond; het voorhoofd boven de oogen uitgewasfen; aan den muil hebben zij eenige lange witte borstels; hunne oorlappen zijn niet groot, maar staan regtop en zijn spits, van buiten met haar begroeid, maar van binnen glad. Derzelve opening is langwerpig, en zoo ingerigt, dat zij dezelve onder het water kunnen toefluiten. Voor het overige is het geheele maakfel van hun ligchaam, alsmede de zwempooten, zeer gelijk aan die der zeehonden of robben. Men vindt dezelve in het noordelijke gedeelte der stille zee en in den zuider-ocean. De mannetjes zijn zeer jaloersch op hunne wijfjes,

Toen wij den 11den, volgens onze berekening, reeds in de nabijheid der gemelde eilanden moesten zijn, verminderde de diepte tot 45 vadem: doch de ongemeen dikke mist verhinderde ons iets te zien. Er vlogen eene menigte alken (*d*) rondom ons schip, en zeebeeren zagen wij heden nog meer dan eergisteren.

1791.
Julij.

Des

jes, van welke zij dikwijls een aantal van acht tot vijftig hebben, en met welke en vier jongen zij gewoonlijk eene afzonderlijke kudde uitmaken. Hunne ijverzucht veroorzaakt dikwerf zware en bloedige gevechten. De Kamtschadalen dooden hen met hunne werpspietfen in zee, om derzelve vet en huid, die, bij de jonge, in zachtheid van haar en dons, alsmede in vastheid, den Kamtschatkischen otter zeer nabij komt. *Woordenb. der Rusf. Akad.*

(*d*) *Ara tarda alca**: de naam van een Kamtschatkadaalsch gevogelte van het geslacht der *Gagara* (*Columbus arcticus*, het Waterhoen); deze vogel wordt in de koude noordelijke wereldstreken bij menigte in de nabijheid van klippige eilanden gevonden: de kop, hals en rug zijn zwart; de buik is wit; de snavel lang, regt en spits; de pooten donkergrauw met drie door eene zwemhuid vereenigde teenen. Op Kola noemt men deze vogels Gegarken. *Woordenb. der Rusf. Akad.*

* [Ik heb dit woord in den tekst door *alk* vertaald, omdat ik oordeelde, dat *Aar*, zoo als er in de Hoogduitsche overzetting staat, en hetwelk eigenlijk in het algemeen eenen *roofvogel* of wel eenen *arend* of *gier* beteekent, het regte woord niet was. De *alk* behoort tot het geslacht der duikers. Zie BLUMENBACH.]

1791.
Julij.

Des middags van den 12den trok de mist op, en toen ontdekten wij beide eilanden: het eerste derzelve, of St. Paul, lag in het noordwesten, $25^{\circ}, 00'$, op een' afstand van bijna 8 mijlen voor ons; het andere, St. George, des namiddags te een uren, omtrent 22 mijlen achter ons in het zuidoosten, $57^{\circ}, 00'$. De kusten dezer eilanden bestaan uit bergen van middelmatige hoogte: doch de noordoostelijke zijde van St. Paul daalt tot een' vlakken grond. Tegenover deszelfs zuidwestzijde ligt nog een klein, en wel niet hoog, maar steil te beklimmen eiland. Op denzelfden dag rekenden wij onder de breedte te zijn van $56^{\circ}, 29'$ en onder de lengte van $189^{\circ}, 45'$. Wij vonden eene diepte van 52 vadem, en op den grond modder met fijn zand. Op eenen afstand van 6 mijlen van het westelijke voorgebergte des eilands St. Paul ten zuidwesten, vonden wij eene diepte van 35 vadem, en op den grond steenen en schelpen.

Deze eilanden werden in het jaar 1786 door PRIBYLOW, den stuurman van een koopvaardij-schip, ontdekt: deze man vond daar eene menigte zeedieren en walrustanden; weshalve hij met zijne reisgenooten op deze eilanden vertoefde, en binnen twee jaren tijds 2320 otters,

ters (e), 30,000 zeebeeren, 480 jonge otters en beeren en 8000 blaauwe vosfen schoot; bovendien vond men aan het strand 700 Pud walrustanden: alles bragt hun, naar den te Ochotsk gewonen matigen prijs berekend, 250,000 roebels op. Van de Pribylowseilanden zetten wij koers naar het eiland St. Mattheus, hetwelk door de Engelschen Goveseiland wordt genoemd. De diepte nam eerst toe tot 55 vadem, maar verminderde naderhand weder.

1791.
Julij.

Den 14den zagen wij des morgens, onder den mist door, een klein eiland in het noordoosten, 50°, op eenen afstand van 11 mijlen: des-

(e) *Bobr* beteekent eigenlijk *Bever*. De *Bobr Kamtschazkoï*, welke hier bedoeld wordt, is de *Mustela lutra*, en behoort eigenlijk tot de rivierdieren, wordt tegen de drie voet lang, heeft korte paoten, drie teenen, die door eene vaste harige zwemhuid vereenigd zijn, een' platten kop, een' dikke bek, zwart en zeer dicht haar, dat zoo zacht is als dons, vooral dat aan het onderlijf, hetwelk bijzonder zacht en graauwachting van kleur is. De staart heeft het vierde deel der lengte van het lijf: het dier loopt, zwemt en duikt met veel gezwindheid; het wordt bij Kamtschatka en op de eilanden van den oosterocean gevonden, en het voedt zich met vischen en andere kleine zeedieren. Het vel van den Kamtschatkafchen otter is om zijne deugd en vastheid zeer gezocht en duur. *Woordenb. der Rusf. Akad.* Zie ook BLUMENBACH's *Handb. der Nat. Hist. Palmata*, bl. 166—168 [Holl. uitgave].

1791.
Julij.

deszelfs oppervlakte scheen eene zamenhangende keten van eene menigte puntige rotfen te zijn, en hetzelfde heeft van de Engelschen den naam Pinnacle ontvangen. De diepte was aldaar 28 vadem, en op den grond vond men kleine steenen. Toen de lucht nog meer opgehelderd was, ontdekten wij het eiland St. Mattheus; en toen wij nader bij hetzelfde kwamen, verminderde de diepte tot 14 vadem: wij liepen bij deszelfs westkust langs. Op den middag bevonden wij onze breedte $60^{\circ}, 29'$, onze lengte $187^{\circ}, 15'$ zijn; het kleine eiland Pinnacle hadden wij toen omtrent $10\frac{1}{2}$ mijlen in het zuidoosten van ons, en het westelijke voorland van het eiland St. Mattheus in het noordoosten, $32^{\circ}, 00'$, omtrent 6 mijlen.

Naauwelijks waren wij de noordwestelijke punt van dit eiland voorbijgevaren, toen er zich een ander vertoonde, dat drie mijlen in het noordwesten van deze punt aflag. Wij liepen tusfchen deze eilanden door naar derzelver oostzijde toe. In het midden dezer straat was de diepte 12 vadem, en op den grond vond men steen en schelpwerk. Kapitein BILLINGS wilde het kleine eiland nader bezien, weshalve wij $1\frac{3}{4}$ mijl van hetzelfde, op eenen zandigen grond en eene diepte van 13 vadem, het anker lieten val-

vallen. Te drie uren des namiddags gingen BILLINGS, MERK en ik naar den wal, en waren naauwelijks een weinig nader bij het eiland gekomen, toen ons eene groote menigte zeevogels omringde, die gestadig om ons heenvlogen, en een zoo sterk gerucht maakten, dat wij geen woord van elkander verstaan konden. Aan land gekomen zijnde verdeelden wij ons: eenigen gingen naar het binnenste des eilands; anderen beklommen de steile rotsen aan de kust; en anderen bleven beneden aan het strand: en nu ging het van alle kanten zoo aan het vuren, dat wij eene groote menigte van velerlei zeevogels, maar voornamelijk alken, naar het schip terug bragten. Onze jagers schoten ook twee jonge zwarte vossen, en vonden twee walrustanden. Voor het overige bejegende ons op dit eiland niets merkwaardigs, ten zij men er dit voor houden mogt, dat een onzer schutters eenen grooten witten beer ontmoette, die hem zulk eenen schrik aanjoeg, dat hij ademloos en op het punt van te bezwijken aan de sloep terugkwam. Op de bergen van dit eiland vonden wij groote brokken eener steensoort van het geslacht der vuursteen: de zachte veelkleurige aderen van dezen steen gaven hem een orgameen schoon aanzier. Op de oostzijde

1791.
Julij.

van

1791.
Julij.

van het eiland vindt men aan het strand eene groote menigte drijf hout: doch aan de westzijde wordt er geen een eenige stam gevonden; waaruit de gissing ontstaan moet, dat er zich tegenover de eerstgenoemde, aan de kust van Amerika, eene groote boschrijke rivier in de zee ontlast.

Tegen den avond ligten wij het anker, en zetten koers naar het noorden; en weldra waren beide eilanden in een' dikken mist voor ons verborgen. Den geheelen nacht door hielden wij het drijvend, en wendden het bij het aanbreeken van den dag wederom noordwaarts. In het begin hadden wij eene diepte van 40 vadem: doch naderhand verminderde die, hoe noordelijker wij kwamen. De grond was moderig.

Den 16den hadden wij tegen den avond slechts eene diepte van 27 vadem, en vonden eenen grond van fijn zand. Volgens onze berekening moesten wij ons in de nabijheid van het eiland St. Laurens, of, gelijk de Engelschen het noemen, Clarke's eiland, bevinden, en hielden het diensvolgens den geheelen nacht drijvend.

Den 17den ligten wij, schoon de geheele zee met een' dikken mist bedekt was, het anker, en vervolgden onzen koers: intuschen nam onze diep-

1791.
Julij.

diepte met zoo veel snelheid af, dat wij des morgens te 6 uren slechts $5\frac{1}{2}$ vadem hadden; derhalve veranderden wij van koers, en leidden, bij den wind, zuiden $\frac{1}{2}$ west aan. Kort daarna trok de mist eenigzins op, en toen ontdekten wij in het noordwesten, omtrent drie mijlen van ons af, eene vlakke kust. Kapitein BILINGS gaf bevel, te regt op aan- en vervolgens bij dezelve langs te houden naar het west-noordwesten: maar dewijl de diepte nog al gestadig afnam, en het eiland zich weder in den mist verschool, loefden wij weder op, en zeilden bij den wind zuidzuidwest aan. Te half tien uren was de diepte van 7 tot 4 vadem verminderd; toen wendden wij het over staag, en zeilden oostnoordoostwaarts. Terwijl wij deze streek nu hielden, vermeerderde de diepte weder tot 11 vadem. Toen ter tijd bevonden wij ons, volgens onze berekening, onder $63^{\circ}, 23'$ breedte en $189^{\circ}, 29'$ lengte. Maar des namiddags verminderde de diepte weder, waaruit wij het gevolg trokken, dat wij ons binnen de eene of andere baai moesten bevinden, waar wij met den toen waaijenden zuidoostenwind en de sterke stroom niet konden uitlaveren; want wij bespeurden in het wenden, dat wij gestadig meer verloren dan gewonnen hadden; weshalve wij

des

1791.
Julij.

des namiddags te drie uren, op eene diepte van 6 vadem en eenen zandgrond, het anker lieten vallen. Wij moesten een vierde deel van het touw (f) uitvieren: het anker vatte niet; derhalve wierpen wij nog een tweede uit, waarvoor wij ook bleven liggen. Uit de diepte, die toen bij ons achterfchip niet boven de $4\frac{1}{2}$ vadem ging, maakten wij op, dat wij niet ver van eenen wal zijn konden; en hoewel die in eenen dikken mist voor ons onzichtbaar bleef, verkondigde ons echter het geklots der golven het gevaar van onzen toestand, die, daar de hand over hand toenemende wind den slag en de perfsing der golven uit zee allengs sterker maakte, van uur tot uur bezwaarlijker werd.

Wij gaven intusfchen aan de touwen van beide ankers eene volmaakt gelijke lengte, en bleven zoo gedurende den nacht onbeschadigd: doch des morgens liep er eene groote golf met volle kracht tegen de boeg van ons fchip aan, en brak een der ankertouwen in fukken: wij wierpen nu nog wel twee ankers uit: maar op derzelver touwen kon men zich weinig verlaten, dewijl zij van flecht geteerd garen, en daardoor in het vochtige weder van deze ftreken bijna geheel verrot waren.

Den

(f) Een ankertouw is 120 vadem lang.

Den 20sten was het stiller, en de mist begon te verdunnen, waarop er zich achter ons, op den afstand eener mijl, een vlak land ver-
toonde. Des middags namen wij onze breedte waar $63^{\circ}, 24'$ te zijn; des namiddags zagen wij twee eilanders aan het strand, die eene Parka op eenen stok opstaken, en door hun wuiven ons bij zich schenen te noodigen. Wij zonden den schipper BAKOW in eene Baidar met geschenken naar hen toe: maar zij wachtten hem niet af, en liepen weg; ook kon de schipper door de zware branding niet aan wal komen, weshalve hij genoodzaakt was terug te keeren.

Op dezen dag bevonden wij door het Azimuth, dat het kompas eene miswijzing had van $24^{\circ}, 11'$ oostelijk.

Den 21sten ging de wind geheel liggen; ook trok de mist op; en regt tegenover ons schip daagde eene zich ver naar het oosten uitstrekende kust op, waarachter men van de toppen der masten een groot meer, en verder steile hier en daar met sneeuw bedekte bergen zien konde. Naar de westzijde had het strand eene kromte, en deszelfs laatste punt lag in het zuidwesten, $50^{\circ}, 00'$, omtrent 14 mijlen van ons af. Ten zuiden van die punt meenden wij door den mist heen twee kleine eilanden te zien, het eene

1791.
Julij.

1791.
Juij.

in het zuidwesttenzuiden , en het andere in het zuiden ten westen (g).

Kapitein BILLINGS, Doctor MERK, schipper BAKOW en de tweede luitenant BAKULIN gingen met twee roeivaartuigen naar den wal. Dit kon slechts met veel moeite geschieden; want door eene hevige windvlaag werd de sloep op het strand en vol water gezet. Kapitein BILLINGS ging met sommigen van hen het land in naar het westen, in de hoop, van daar eene bewoonde plaats te zullen vinden: de overigen bleven bij de sloepen. Ondertusfchen zagen wij van den top van den mast eene Baidar met eilanders, die van de overzijde van het meer naar ons toeroeiden, en hun vaartuig over de strook lands, die de zee van het meer scheidde, schein te willen heentrekken, om bij ons te komen. Maar de matrozen, die aan het strand bij de sloepen waren gebleven, wilden, zoo dra zij de Baidar zagen aankomen, kapitein BILLINGS daarvan berigt geven, en schreeuwden hem dus uit alle krachten achterna: maar hij was reeds te ver weg, en kon hun geroep niet hooren; derhalve kwamen zij op de gedachte, hem door eeni-

(g) Naderhand vernamen wij, dat deze eilanden niets anders geweest waren, dan een dikke mist.

eenige snaphaanschoten opmerkzaam te maken: doch ook dit gelukte hun niet, maar wel had het ten gevolge, dat de wilde eilanders verschrikt werden, die, zoo dra zij het schieten hoorden, ijlings terugkeerden, en spoedig buiten ons gezigt geraakten. Eene bloote onvoorzigtigheid beroofde ons dus van het vermaak, met de bewoners van dit eiland kennis te maken.

1791.
Juli.

Tegen den avond kwam BILLINGS met allen, die aan den wal geweest waren, weder aan boord, zonder eenige bewoonde plaats gevonden te hebben; en dewijl er juist een westewind begon op te blazen, ligten wij het anker, en verwijderden ons van het eiland naar het zuidzuidoosten. Op omtrent tien mijlen afstands van hetzelfde lieten wij het drijven, om den dag af te wachten.

Den 22sten gingen wij naar de oostelijke punt van het eiland, terwijl wij ons nabij den wal hielden, alwaar de diepte van 16 tot 10 vadem verminderde, en er op den grond kleine steenen, en op eenige weinige plaatsen ook zand, gevonden werden. De kust was doorgaans vlak: maar op eenigen afstand van dezelve zagen wij ettelijke van elkander afgezonderde bergen. Voor ons in het oostmoordoosten

1791.
Julij.

daagden er eenige bergachtige eilanden op: doch toen wij nader kwamen zagen wij onderscheidenlijk, dat deze vermeende eilanden onderling door een vlak strand aan elkander gehecht waren, en dus eigenlijk een enkel eiland (*h*) uitmaakten. Hetzelve bezit niet ver van zijne zuidoostelijke punt, op twee plaatsen aan het vlakke strand, geen onbeduidende vlekken. Deze punt lag des middags slechts 4 mijlen in het noorden $\frac{1}{2}$ west van ons af; onze breedte was toen, volgens onze waarneming, $62^{\circ}, 53'$, en onze lengte $191^{\circ}, 07'$; wij hadden eene diepte van 21 vadem, en op den grond vond men kleine steenen. Eene onder het water verholene bank, tegen welke de golven braken, lag toen in het noordwesten, 55° , omtrent 12 mijlen van ons af.

Des namiddags voeren wij bij de zuidoostelijke kaap van het eiland om, en wendden ons
naar

(*h*) Op de kaart van den luitenant SINDE vindt men, in plaats van dit eene groote eiland, eene menigte kleinere aangeteekend; weshalve men op de gedachte komt, dat hij hetzelve op een' grooteren afstand gezien, en, even zoo als wij in het eerst, de door het vlakke land met elkander vereëenigde bergen voor afzonderlijke eilanden heeft gehouden.

naar de noordoostelijk gelegene, vindende de kust tusfchen dezelve een weinig binnenwaarts gebogen. Zes en eene halve mijl van de zuidoostkaap vonden wij een vlek digt bij het water. Tegen den avond voeren wij het laatste noordoostelijke voorgebergte van St. Laurens voorbij, van waar wij op eenen afstand van $4\frac{1}{2}$ mijlen, in het zuidoosten, drie kleine eilanden naast elkander bemerkten, en op een derzelve eene Pyramideswijze gevormde Kekuur, rondom welke hutten van planken en rakken tot het droogen van visch waren opgerigt: maar menschen zagen wij niet; weshalve wij gisten, dat men daar van tijd tot tijd slechts van de andere eilanden naar toe ging, om te visfchen en te jagen. Van het eiland af zetten wij met een' gunstigen wind koers naar het noordwesten; de diepte nam tot 25 vadem toe: maar op den grond vonden wij zand.

In den nacht van den 24sten liep de wind naar het noorden om en ons derhalve tegen; en den volgenden morgen ftak hij uit dien hoek zoo hevig op, dat hij ons noodzaakte alle zeilen in te halen. Daar wij ons echter slechts op den afstand van 20 mijlen vlak voor het midden van het eiland St. Laurens bevonden, wendden wij het veiligheidshalve naar het oosten,

1791.
Julij.

1791.
Julij.

liepen bij dit eiland om, en lieten het toen onder het bezaanzeil drijven.

Den 26sten filde de wind. Des middags bevonden wij onze breedte $63^{\circ}, 10'$, en onze lengte $193^{\circ}, 25'$ te zijn. De noordoostelijke kust van St. Laurens lag toen in het noordwesten, $89^{\circ}, 30'$, omtrent 33 mijlen van ons af; bijgevolg bevonden wij ons volgens de kaart van Cook op dezelfde plaats, waar hij het Andersonseiland heeft geteekend: wij ontdekten echter niets, schoon de gezigteinder helder genoeg was. Wij peilden met het dieplood 18 vadem water, en vonden den grond zandig.

Den 27sten bevonden wij, bij den afstand der maan van de zon, dat de lengte van ons standpunt slechts 56 minuten oostelijker was, dan wij dezelve berekend hadden.

Des morgens van den 28sten zagen wij het voorgebergte der Amerikaansche kust, hetwelk van de Engelschen den naam Kaap Rodney heeft ontvangen. Des middags bepaalden wij, volgens de waarnemingen, onze breedte op $64^{\circ}, 11'$, en onze lengte op $193^{\circ}, 58'$: Kaap Rodney lag toen in het noordwesten $56^{\circ}, 00'$, 27 mijlen van ons af, en het eiland Fledge, $63^{\circ}, 00'$, ongeveer 26 mijlen in het noordwesten.

ten. Kort na 5 uren des avonds kwamen wij 8 mijlen van de Amerikaansche kust, en 11 mijlen van Fledge, op eene diepte van 14 vadem en eenen moddergrond ten anker.

1791.
Julij.

BILLINGS, MERK, BAKOW en de teekenmeester WORONIN gingen met twee roeivaartuigen naar den wal: tegen den avond werd een derzelve met het berigt teruggezonden, dat zij aan den wal inwoners gevonden hadden, die hen vriendelijk hadden ontvangen, en bij welke zij derhalve wilden overnachten.

Den 29sten zagen wij van achter het voorgebergte eene groote Baidar met Amerikanen naar ons toekomen. Doch niet zeer ver van ons bleven zij liggen, zoo dat wij met den verrekijsker konden zien, dat er 9 man in de Baidar waren, en er vooraan in dezelve aan eenen stok eene opgeblazene blaas, en achterin aan een' anderen stok twee roode vosfen, waren opgehangen; hetwelk wij natuurlijker wijze als eene betuiging van vredelievende gezindheden opvatten. Echter bleven zij tamelijk lang in denzelfden stand, zonder nader te komen, en hieven hunne handen in de hoogte. Ik beval den matrozen, die op het dek stonden, hetzelfde te doen, om ook hun te toonen, dat wij geene wapenen tegen hen hadden.

1791.
Julij.

Eindelijk grepen zij moed, en kwamen bij het schip: maar onze tolken verstonden hen niet; derhalve konden wij juist niet veel met hen spreken. Zij hadden eenige roode vosfen, eenige Parken van jonge rendieren en berghazen (*i*), houten drinkfchalen en verscheidene van walrustanden gemaakte fluisterijen bij zich, welk alles zij aan onze matrozen voor korallen, gebrandschilderd glas en knoopen verruilden: tabak namen zij in het geheel niet. Na dat deze handel gedreven was, wilden zij naar den wal terugkeeren: maar toen ons volk een Russisch

(*i*) *Jewrescha* of *Pischtschucha*, de *Lepus alpinus*, behoort tot het geslacht der hazen; is van de grootte van een' hamster; heeft een' langwerpigen kop; een' hazenbek; groote en trechtvormige ooren; een buikig lijf; korte pooten, de voorste met vijf teenen, en onder deze een' sterken korten teen, de achterpooten met vijf teenen. Al de voet-zolen zijn met zeer dicht zwart haar begroeid; in plaats van den staart heeft het dier een vetachtig uitwas van de grootte eener noot. Zijn haar is geel, met eene donkere punt; nabij de schaamdeelen zijn twee tepels, en vier onder de borst. Zijne stem is piepend, en het dier wordt op de Siberische Alpen gevonden. In de maand Augustus knaagt het dier gras voor zich in voorraad af, legt het te droogen, en verbergt het in de openingen en spleten der gebergten, waarom het ook *Semostawez* (*Hooiberger*) genoemd wordt. *Woordenb. der Rusf. Akademie.*

fisch lied aanhief, hielden zij stil, kwamen weder aan het schip en luisterden met veel oplettendheid toe.

1791.
Julij.

Vervolgens zongen zij zelve op hunne wijze, en twee hunner dansten. Deze dans bestond in eene veelzins veranderde geweldige beweging van het geheele ligchaam, en voornamelijk van de handen en het hoofd, hetwelk zij zeer gewind naar alle kanten omdraaiden, terwijl zij met de beenen van de eene plek op de andere huppelden, in beide bewegingen de maat van het gezang en de trommel volgende.

Deze Amerikanen zijn middelmatig van grootte, en bruinachtig van kleur in het gelaat; evenwel zagen wij er ook blanke onder hen. Het haar snijden zij eveneens af als de Jakuten, met welke zij eenige overeenkomst hebben: doch in de vorming van hun gelaat komen zij nader aan de Europeanen. Zij hebben een vrolijker en veel openhartiger gelaat dan de Amerikanen, welke wij in de Schugatschkische baai gezien hadden. In hunne ooren droegen zij een versierfel van gebrandschilderd glas; en aan beide kanten van den mond hadden zij, in de onderlip, gaten gesneden, waarin zij twee albasteren steenen, in den smaak van een' dubbel hemdsknoop, gestoken hadden. Hunne

1791.
Julij.

kleeding bestond uit korte Parken van rendier-vel, en beenkleederen van zehondenheid; aan de voeten zelve hadden zij geene bedekking. Ik gaf aan deze gasten eenige kleinigheden ten geschenke, die hen zeer vrolijk maakten, zoo dat zij heengingen met de belofte van spoedig te zullen wederkomen.

Tegen den avond keerde kapitein BILLINGS terug; de overigen waren met de barkas nog aan den wal gebleven. In den nacht kwam er een dikke mist op, die niet voor den avond van den volgenden dag een weinig optrok. Toen kwam ook de barkas: maar nog waren er 6 matrozen afwezig met de Baidar, welke men van de bewoners dezer kust voor gebrand-schilderd glas had ingeruild. Wij waren zeer ongerust, en geloofden reeds, dat hun een ongeluk was overgekomen: maar 'smorgens van den volgenden dag kwamen zij ook in volmaaktten wellstand aan, en schoven de schuld van hun uitblijven op de duisternis; want zij hadden het wat te laat laten worden, eer zij de terugreis aannamen, en den geheelen nacht vergeefs naar het schip gezocht.

Terwijl wij hier ten anker lagen, maakten wij nog de opmerking, dat de stroom der zee langs de kust, van de Nortonsbaai af naar het
west-

westzuidwesten, meestal eene halve mijl, en somwijlen omtrent anderhalve mijl, in een uur aflegr.

1791.
Julij.

Den 31sten ligten wij het anker, en liepen naar het eiland Fledge, door de Amerikanen Ajak geheeten. Des middags was onze breedte, volgens de waarnemingen, $64^{\circ}, 34'$, en onze lengte $193^{\circ}, 31'$; het eiland Ajak lag in het zuidwesten, $67^{\circ}, 00'$, omtrent 5 mijlen van ons af. Des namiddags ging de wind geheel liggen; derhalve lieten wij, op eene diepte van 10 vadem en eenen grond met steengruis, op 2 mijlen afftands van de Amerikaansche kust, het anker vallen. Hier kwamen dezelfde Amerikanen weder bij ons, die den vorigen dag bij ons geweest waren, en met hen veel anderen, welke wij niet kenden. Zij bragten ons dezelfde waren, en verhandelden die met veel drift aan de matrozen: meer dan al het overige zochten zij glaskoralen in te ruilen, welke zij ook allerduurst betaalden. Kapitein BILLINGS kocht voor een enkel snoer eene Baidar met eene zitplaats, en de verkooper verborg de koralen, zoo dra hij dezelve ontvangen had, zeer gezwind, waarschijnlijk uit vrees, dat wij onze overijling, in hem voor zulk een gemeen ding een' zoo kostbaren schat te geven, spoedig inzien,

1791.
Julij.

inzien, ons misfchien bedenken en hem zijne koralen weder mogten afneemen. Deze Baidar was juist zoo groot en zoo gemaakt, als die der eilanderen van Kadjak, alleen met dit onderscheid, dat zij niet met zeeleeuwen-, maar met walrushuid was overtrokken, hetwelk men, om deszelfs dikte, driemaal in de dikte had doorgesneden.

Aug.

Tegen den avond blies er een noordewind op; toen ligten wij het anker, en liepen tusfchen Ajak en Kaap Rodney door, aan welke wij op verfcheidene plaatfen eenige Zomerjurtten zagen ftaan. Den eerften van Augustus namen wij, op den middag, waar, dat wij de breedte van $64^{\circ}, 40'$ en de lengte van $192^{\circ}, 27'$ bereikt hadden; en des namiddags omtrent te 4 uren zagen wij, in het noordwesten $\frac{1}{2}$ west, het bergachtige eiland, dat bij de Amerikanen Okiben heet, maar door de Engelschen King genoemd is; en tegen den avond kwamen wij, op eenen afstand van twee mijlen, te regter hand naast hetzelfde. Deszelfs omtrek is 5 mijlen groot. Naar de ontoegankelijk fteile rotfen, die hetzelfde aan alle kanten omringen, en de woestheid van deszelfs aanzien te oordeelen, fcheen het in het geheel niet bewoond: maar naderhand hoorden wij van de
Tschukt-

Tschuktsehen, dat er werkelijk eenige families op hetzelfde leefden.

1791.
Aug.

Des morgens van den 2den ontdekten wij door den mist heen een klein eiland, namelijk het kleinste van de drie Nageleilanden (*k*), welke in de Behringsstraat liggen; des middags ontdekten wij ook twee andere. Zij lagen van ons af, het eerste in het noordwesten, $15^{\circ}, 00'$, omtrent 21 mijlen, het tweede in het noordwesten, $4^{\circ}, 00'$, omtrent twintig, en het derde in het noordoosten, $14^{\circ}, 00'$, omtrent vijftien mijlen. De twee eerste zijn bergachtig; het laatste ziet er uit als een kleine heuvel. Volgens onze waarneming bevonden wij ons onder de breedte van $65^{\circ}, 24'$, en de lengte van $190^{\circ}, 29'$; wij hadden eene diepte van 28 vadem; de grond was zandig.

Den derden laveerden wij, met eenen noordenwind, in de Behringsstraat, tussehen het noordoostelijke voorgebergte van Azie en het noordwestelijke voorgebergte van Amerika. Beide kusten zijn bergachtig en kaal, en de bergen hier en daar met sneeuw bedekt.

Des namiddags van den 4den waren wij met het laveren zoo ver noordwaarts gevorderd, dat wij

(*k*) *Gwosdewyje*.

1791.
Aug.

wij in de bogt van St. Laurens konden binnenloopen. Bij den ingang derzelve zagen wij, op het strand te regter zijde, aan den mond der kleine beek Ureegma, eenige Zomerjurten van Standtschuktschen opgeslagen. Wij liepen de bogt $4\frac{1}{2}$ mijl ver binnen, en lieten het anker vallen in eene diepte van zes vadem, op een' zandigen grond, aan den regter oever, bij eene vlakke plaats, alwaar vier hutten van planken of Tschukotsche Zomerjurten waren opgezet. Onbewust hadden wij dit gedaan, en begonnen onze zeilen in te halen, toen wij eenige Tschuktschen in eene groote Baidar naar ons zagen toekomen, die echter niet geheel bij ons kwamen, maar ons wenkten aan den wal te komen, en ons een papier als een brief toegevouwen toonden. Wij noodigden hen door eenen onzer Kozakken, die Koreckisch sprak, op het schip: maar zij verstonden hem niet, of zij vreesden ons; kortom, zij verrijderden zich. Hierop gingen kapitein BILLINGS, Doctor MERK en ik aan wal; en nu kwamen de Tschuktschen ons met vriendelijkheid te ontmoet, en noodigden ons in hunne Jurte; echter verzochten zij ons, onze degens in de sloep te laten. „Wij,” zeiden zij, „komen geheel ongewapend als vrienden bij u: maar dan moet

moet gij van uw en kant hetzelfde doen." Hunne begeerte werd ingewilligd; en daarop bragten zij ons in hunne Jurten, waar zij ons het toegevouwene) papier gaven, hetwelk wij in hunne handen hadden gezien. Het was een Rapport aan kapitein BILLINGS van den Sotnik KOBELÉW, die reeds in het jaar 1787, met den tolk DAURKIN, uit de vesting Nishne-Kolymsk hier naar toe was gezonden, om den Tschuktischen ons bezoek aan te kondigen. KOBELÉW berigtte, dat hij, in gezelschap van Rendiertunguzen, hier en op het oostelijke voorgebergte, van den 26sten van Junij tot den 26sten van Julij de komst van ons schip had afgewacht; maar dat, dewijl de Tschuktischen niet langer wachten wilden, hij genoodzaakt was geweest, met hen in eene Baidar ter zee naar het eiland Kulutschin in de IJszee te vertrekken, waar de Tschuktischen hunne rendierkudden hadden achtergelaten, en waar hun hoofdleger was: daar, zoo besloot hij, zouden zij tot den 15den van Augustus blijven, en alsdan met de rendieren naar het binnenste des lands vertrekken. KOBELÉW schreef niets van den tolk DAURKIN; weshalve wij de Tschuktischen naar hem vroegen, die ons ten antwoord gaven, dat hij niet ver van hier woonde bij den Rendiertschuktisch

1791.
Aug.

1791. IMLERAT-KIRENJEW, die niet ver van hier weid-
Aug. de, en wien zij beloofden terstond door eenen
bijzonderen bode berigt van onze aankomst te
zullen geven.

Kapitein BILLINGS bleef aan den wal: mij gaf hij bevel, de diepte der straat tusfchen den vlakken oever en de zandbank die van denzelfven uitschiet te peilen, en wanneer ik dezelve toereikend vond, het fchip naar den wal te brengen. Ik vond in het midden dezer straat eene diepte van $2\frac{1}{2}$ vadem, waarop wij dan ook den volgenden morgen ons fchip met behulp van zeilen zonder alle zwaarigheid binnenbragten, en het op eene diepte van 12 vadem, en eenen moddergrond, tegenover de Tschuktfsche zomerwoning voor anker leiden. Deze woonplaats bestond uit vier hutten, van houten ftaken en walvischbeenderen zamengefteld, en van boven met beenderen van walrusfen gedekt. De St. Laurensbaai dringt van deze plaats af nog zeer diep in het land, en loopt geftadig tusfchen twee bergachtige, kale kusten door, op welke hier en daar veel ijs gewordenen sneeuw te vinden is. De toppen der bergen zijn bijkans altijd in een' dikken nevel verholen. Op den middag namen wij de breedte der plaats op, waar wij ankerden, en bevonden dezelve $65^{\circ}, 40'$ te zijn.

ZE-

ZEVENDE AFDEELING.

Aankomst der Rendiertunguzen met den tolk DAURKIN. Beschrijving van dezen volksstam. Onderneming van kapitein BILLINGS, en zijn vertrek met de Tschuktſchen, om door derzelver land naar de rivier de Kolyma te gaan. Vaart van de baai St. Laurens, voorbij het land der Tschuktſchen en het eiland St. Laurens, naar Unalaskha. Aankomst in de Kapiteinshaven. Het vaartuig Tſchernoi-Orel komt ook in deze haven, en er wordt in eene raadsvergadering besloten, met beide vaartuigen te overwinteren. Aanstelling eener Commissie, om den eilanderen eenen Jassak op te leggen. De Tojeen van het eiland Atcha komt met verscheidene Baidaren, en van Aleuten van het Andrejanowseiland vergezeld, bij ons. Zeelceuwenvangst. De scheurbuik openbaart zich onder de manschap van beide schepen.

Tegen den avond kwam de tolk DAURKIN met 12 groote Baidaren vol Rendiertunguzen

1791.
Aug.

II. DEEL.

O

en

ZE-

1791.
Aug.

en derzelver Tojeen IMLERAT KIRENJEW, denzelfden, die hem uit Ifchiga herwaarts had meegenomen, en van wien wij hadden flaat gemaakt, dat hij op onze aankomst wachten zoude. Eene vriendelijke verwelkoming en kleine gefchenken boezemden dezen gasten weldra vertrouwen en vriendschap in. Zij trokken hunne Baidaren naast ons fchip aan den wal, en rigten die omgekeerd op, om onder dezelve te wonen. Er ging geen dag voorbij, waarop zij ons niet kwamen bezoeken: vol nieuwsgierigheid liepen zij het geheele fchip door, gaapten alles aan, en verwonderden zich over alles: maar allermeeft verbaasde hen de werking onzer kanonnen, waaruit wij tot hun vermaak eenige kogels in zee fchoten. Ondertusfchen drevén zij zeer ijverig hunnen handel, en verruilden hunne vofen, walrustanden, wapenen en gereedschappen voor tabak, gebrandschilderd glas en koralen. De vrouwen en mannen zijn bij de Tschuktschen meesral slechts middelmatig van grootte: evenwel vindt men er ook enkele, die grooter zijn, onder hen; zij zijn alle vast, en zien er gezond uit; ook vindt men hier en daar geene zoo woeste blikken, als men bij de meeste wilde volken ontmoet; in hunne gelaats-trekken gelijken zij naar de Amerikanen van
kaap

kaap Rodney; ook snijden zij hun haar op dezelfde wijze, en dragen even zulke kleederen als die: doch de mannen schikken hun aangezicht niet, gelijk gene, op met beenderen door de lippen getrokken; integendeel prikken de vrouwen zich op verscheidene plaatsen van het ligchaam allerlei figuren, en voornamelijk meest al op beide wangen twee halve cirkels, welke zij door dwarslijnen met elkander vereenigen. Hare haren winden zij in twee bondels, even gelijk de Russische vrouwen: doch zij slingerden die niet om het hoofd in elkander; ook dekken zij zich niet, maar laten de haarvlechten bij den rug nederhangen. De kleeding der mannen en der vrouwen verschilt niet veel van elkander: zij bestaat uit Parken en uit lange beenkleederen van rendierenhuid: doch bij de vrouwen is de bovenste Parka een weinig korter, en de onderste aan het lange en wijdere beenbkleedsel vast. In den droogen zomertijd dragen zij Alatschken (*a*) van Rowdug (*b*): maar op vochtige en regenachtige dagen trekken zij lange Torbazen (*c*) van zeehondenhuid aan.

Hun-

(*a*) Korte stevels.(*b*) Gelooide rendierhuid.(*c*) Groote lange stevels zonder hielen.1791.
Aug.

1791.
Aug.

Hunne wapenrusting bestaat in eene lange spiets en eenen boog met pijlen.

Even gelijk de Tunguzen en Koreeken zijn ook de Tschuktschen in Rendier- en Standtschuktschen onderscheiden. De eerste zijn de talrijkste, en trekken met hunne kudden van plaats tot plaats; de laatste zijn slechts weinig in getal, en doorgaans arme menschen, die door het eene of andere ongeluk hunne rendieren, en derhalve den eenigen rijkdom van deze landstrecken, verloren hebben, en daardoor genoodzaakt zijn zich voor vast aan zee neder te zetten, ten einde uit dezelve hun onderhoud te zoeken. Zij wonen gedurende den winter in Aardjurten, en des zomers in hutten van planken, en de zee geeft hun een ruim bestaan: want zij bereiden, niet alléen voor zich zelve, maar ook voor de Rendiertschuktschen het vet van vischen en zeedieren, en naaijen van de gedarmten hemden en voetbekleedfels tot zomerdragt; waartegen zij van de andere bovenkleederen en voetbekleedfels voor den winter, rendier- en andere uit Ischiga gehaalde vellen, alsmede tabak en andere Russische waren ontvangen.

Deze Standtschuktschen, die geene rendieren hebben, gebruiken des winters honden om mede

de te rijden, welke zij voor kleine, lage, naar onze Tschunken (*d*) gelijkende sleden spannen, waarbij zij stuurboomen gebruiken van walrus-tanden gemaakt.

1791.
Aug.

De honden dezer landstreek gelijken naar die van Ochotsk, maar zijn niet zoo groot: men spant dezelve zes in eene rij naast elkander, en zoo kort aan de slede, dat men hen van dezelve met de zweep kan bereiken. Met deze zweep slaat en dwingt de rijder de honden van de overstaande zijde, wanneer zij zich regts of links moeten wenden.

Des zomers bevaren zij de zee met groote Huidbaidaren, die gemeenlijk van 20 tot 25 voet lang, 4 voet wijd en $2\frac{1}{2}$ voet hol zijn. Het geraamte derzelve wordt van hout, dat uit zee aangedreven en zeer sijn gespleten is, met draden van losgeplozen vischbeen zamengefeld, en met naar mate van zijne dikte twee of drie maal gespouwen walrushuid overtrokken. Eene geheele toegeruste Baidar is nog zoo ligt, dat twee menschen dezelve met gemak voortdragen:

(*d*) *Tschunki* noemt men in Rusland eene zeer eenvoudige soort van sleden zonder leuning in den rug of aan de zijden, die slechts uit de sledeboomen en eenige daarover genagelde dwarshouten bestaan. *De Hoogd. vert.*

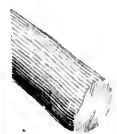
1791.
Aug.

gen: doch de Tschuktſchen varen met dezelve niet slechts langs de kust, maar steken daarmede dikwijls naar de naburige eilanden, en door de Behringsſtraat zelfs naar Amerika over. Dewijl zij zeer ligt over zijde helt, roeit men er meestal mede, en gebruikt zelden de zeilen; en als dat geschiedt, bindt men, tot meerdere veiligheid tegen het omvallen, langs de zijden uitgespannene blazen aan het vaartuig. De Baidaren, welke wij aan kaap Rodney in Amerika gezien hadden, waren aan deze volkomen gelijk.

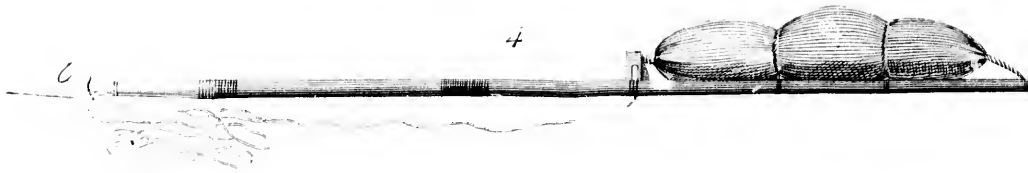
Zoo wel de Rendier- als Standtschuktſchen verdeelen zich in zeer kleine gezelschappen, die slechts uit familien bestaan, welke door verwant- of vriendschap vereenigd zijn. Aangestelde overheden of opperhoofden hebben zij niet: maar in elk zoodanig gezelschap is of de rijkste of de vader der talrijkste familie de meest geachte. Evenwel betoonen zij hem verder geene onderdanigheid, dan dat hij goeden raad mededeelen, of gewelddadigheden en andere kwade bedrijven door een wóord van waarschuwing kan doen eindigen; maar magt om te straffen bezit hij niet. Het is zeker te verwonderen, dat dit volk bij zulk eene regeringloosheid tot nog toe zijne vrijheid behouden, en de dikwerf in geen gering getal tegen hen uit-

zelve
rme-
door
De-
en er
ilen;
rdere
zijden
e Bai-
erika
gelijk.
schen
ppen,
door
Aan-
en zij
of de
meest
verder
n raad
andere
rschu-
om te
e ver-
gering-
ouden,
n hen
uit-

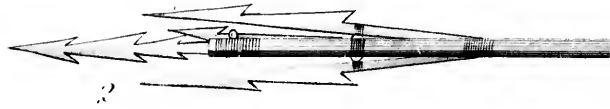
1791.
Aug.

van Jaspissteen.

Pyl om vogels te ſchielen.

Bond waarran de pylen afgeschoten.

5

Voerſte punt van den pyl.

Pyl de

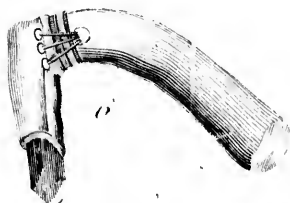
te schieten.

te afgeschoten worden.

5

Byl der Ijchaktschen van Jaspofften.

1791.
Aug.

1791.
Aug.

uitgezondene Rusfische krijgsbenden nadrukkelijken wederftand hebben kunnen bieden: maar wat vermag de wegflepene drift tot verdediging van onafhankelijkheid niet? — Deze leerde hun, dat zij zich in alle zulke gevallen getrouw moesten vereenigd houden, en blies hun zoo veel dapperheid in, dat van al de onderscheidene volksftammen, die het noordelijke gedeelte van Azie bewonen, zij nog de eenigfte zijn, die onoverwonnen gebleven is.

Tot deze veldtogten tegen de Tschuktſchen gaven de Koreeken de aanleidende oorzaak. Namelijk beide volksftammen leefden in onverzoenlijke vijandschap, en hadden altijd oorlog tegen elkander: maar de Koreeken, niet in ſtaat om alleen een' zoo magtigen en dapperen vijand te wederftaan, zagen zich genoodzaakt, om onder de beſcherming der Ruſfen veiligheid te zoeken, en zich dienvolgens tot een' altijddurenden Jaſſak te verbinden; waardoor onze regering dan ook verplicht was, om zich hunne belangen als die van Ruſfische onderdanen aan te trekken. Nu hadden zij de ſchoonſte gelegenheid om hunne wraakzucht te bevredigen, welke zij ook niet nalieten bij de geringſte voorvallen aan te grijpen: onophoudelijk klaagden zij over de Tſchuktſchen, en dikwijls

1791.
Aug.

wisten zij zelfs door opgeraapte lastertaal en zeer ongegronde beschuldigingen de Rusfen over te halen, om de wapenen tegen dezelve op te vatten. Nu en dan schenen eensgezindheid en wederzijdsch vertrouwen zich tusfchen de beide volken te willer vestigen: maar weldra werd de beuzelachtigste aanklagt van de zijde der Koreeken wederom de aanleiding tot eene nieuwe breuk. Vrede en oorlog hingen daar gemeenlijk van het betere of zwakkere oordeel der bevelhebbers van de vestingen Anadyr en Ischiga af: maar nadat men de vesting Anadyr geheel geslecht, en te Ischiga eene stadsregering aangesteld heeft, zijn ook de krijgstogten tegen de Tschuktischen achtergebleven; en wij hebben nu begonnen hen door eene vriendelijke behandeling tot ons te lokken, welk middel, hetweik veel staatkundiger is, zijne uitwerking niet mist. Zij komen thans jaarlijks te Ischiga en in de vesting Nishne-Kolymsk, om met de Rusfen te handelen, bij welke gelegenheid verlen hunner ook reeds Jaskak medebrengen.

Gewoonlijk geschiedt dit in de laatste helft van Februarij of in Maart; en wanneer zij hunnen handel gesloten hebben, vertrekken zij onverwijld naar de Ijszee, aan wier kusten zij den geheelen zomer met de vangst van zeedieren en

de

de vischerij doorbrengen, tot welke zij hunne Baidaren gebruiken, waarmede zij niet slechts langs de kust varen, maar ook, door de bij hen zoo geliefkoosde neiging tot rooven gedreven, over de Behringsstraat steken, en de woningen der wilde Amerikanen gewapenderhand overvallen, dezelve plunderen, ook wel eens eene menigte gevangenen maken, en met buit beladen naar huis keeren.

1791.
Aug.

Doch zoo zeer als de Tschuktschen al hunne onbeschaafde naburen in dapperheid overtreffen, even zoo zeer steken zij ook boven dezelve in barbaarsche wildheid van zeden uit: zij dooden niet slechts hunne kinderen, die met een gebrek of verminkt ter wereld komen: maar zelfs slaat de zoon zonder alle medelijden zijnen vader dood, zoo dra deze door ouderdom of zwakheid de familie van geen en dienst meer kan zijn; ja, het gebeurt zelfs dikwijls, dat een kranke zelf dat als eene gunst verzoekt, waartoe zulkeen dan door den wensch, om den dood van eenen held te sterven, verleid wordt; want de natuurlijke dood schijnt dezen menschen ontcerend toe, en voegt, gelijk zij zelve plegen te zeggen, alleen oude vrouwen. Wegens beleedigingen zijn zij zoo wraakzuchtig, en in hunne wraaknemingen zoo wreed, dat zij ver-

1791. wantſchap noch vriendschap ontzien; ja, zij
Aug. verhaalden zelve, dat een zoon zijnen vader enkel daarom had doodgeſlagen, dat deze hem van lafhartigheid en onbedrevenheid beſchuldigd had.

Bijgeloof en bijgeloovige gebruiken vindt men bij hen veel minder, dan bij al de andere wilde volkſtammen. Echter hebben zij ook eenige plegtigheden, en vooral verſcheidene gebruiken bij het verbranden van de lijken hunner overledenen: maar dewijl er in den korten tijd van ons verblijf alhier niets van dien aard voorviel, zal men geene breedvoeriger beſchrijving van mij verwachten. Even weinig kan ik van hunnen Godsdienst zeggen; want wij vernamen niets in het minſte, hetwelk er maar eenigzins als Godsdienst uitzag; het is waar, wij vonden eenige kleine houten en beenen poppen bij hen, welke zij ook gekleed hadden: maar deze ſtelden zij op geenen prijs, en verruilden dezelve aan ons voor eene beuzeling. Op BILLINGS verzoek vertoonden zij ons hunnen dans: dezelve had met dien van de Amerikanen op Rodney veel overeenkomſt; het eenige onderſcheid was, dat zij meer huppelden, en dikwijler van de eene plek op de andere ſprongen, dan deze. Nadat zij den dans geeindigd had-

hadden, zetten de mannen zich op den platten grond neder, en zoo deden ook de vrouwen, maar in zulk eene linie, dat zij eenen halven cirkel beschreven; daarop trokken zij de Parken van hunnen regter schouder af, en ontblootten dus den met verscheidene figuren beprikten arm. Daarop hieven zij een gezang aan, naar welks maat zij alle met hunne regter armen dezelfde bewegingen maakten: bij voorbeeld, nu eens deden zij, als of zij iets van den grond opraapten; dan wederom, als of zij het op hunne knie nederleiden; dan eindelijk bogen zij zich allen met het hoofd en geheele ligchaam naar eene zijde. De vooraan zittende vrouw deed al deze veranderende bewegingen voor; en al de andere zagen op haar, en zochten haar zoo naauwkeurig mogelijk na te apen.

Het hoofdoogmerk van onze komst aan deze kusten was, nog eens eenen doortogt naar de IJszee te zoeken: namelijk te beproeven, of men uit de Behringsstraat, om het Schalazkische voorgebergte heen, tot in dezelve zou kunnen doordringen. Wij hadden werkelijk reeds besloten, op deze onderneming uit te gaan: doch onze vrienden de Tschuktsehen, die bestendig met hunne kudden langs de kusten der IJszee zwerven, verzekerden ons, dat het

1791.
Aug.

1791.
Aug.

het volstrekt onmogelijk was daar met grootere vaartuigen door te komen; dat er te veel ijs was; dat zij zelve er slechts te naauwer nood met hunne Baidaren, digt bij den wal langs, doordrongen; en dat zelfs dit niet altijd gelukte. Wij geloofden deze verklaring des te eer, dewijl toch COOK, en na hem CLARKE, ook vergeefs getracht hadden in deze zee door het ijs naar het westen door te dringen; en derhalve zag kapitein BILLINGS zich genoodzaakt, zijn eerste plan op te geven. Dienvolgens besloot hij, aan het hoofd van een klein aantal mannen van ons Commando, met de Tschuktsehen bij de kust der IJszee om te reizen, en de Schalazkische landpunt op te nemen; te welken einde hij den Tojeen IMLERAT-KIRENJEW overhaalde, om hem met zijne rendieren naar de vesting Nishne-Kolymsk te brengen.

Het was op den 13den van Augustus, toen de kapitein het bevel over het schip aan mij overgaf, en zelf, in gezelschap van de Tschuktsehen, met 14 Baidaren naar de bogt Metschigmen vertrok, in welker nabijheid de vaste legerplaats van IMLERAT was. Van onze manschap nam hij mede den Doctor MERK, deszelfs medehelper MEIN, den stuurman BATAKOW, den stafs-

stafsheelmeester LEHMANN, den tolk DAURKIN en drie jagers. In mijne handen liet hij een voorschrift, behelzende, „ dat ik niet verder „ noordwaarts, maar naar de baai Anadyr moest „ gaan, deze opnemen, en dan de reis tot aan „ Unalashka voortzetten, om daar de voor het „ andere vaartuig achtergelatene levensmiddelen „ en manschap af te halen; en dewijl dit waar- „ schijnlijk niet voor het einde van September „ zou volbragt zijn, dat ik dan, uit hoofde van „ het vergevorderde jaargetijde, ook op Una- „ laschka overwinteren, in de lente des vol- „ genden jaars regelregt naar Kamschatka en „ Petropawlowsk terugkeeren, aldaar tot half „ Junij op hem wachten, en, wanneer hij niet „ kwam, de in het elfde artikel der Instructie „ bevolene vaart, tot onderzoek van de zee „ tusfchen de Kurilifche eilanden, Japan en het „ vaste land van China, moest ondernemen, en, „ nadat dit volbragt was, het fchip in de ha- „ ven van Petropawlowsk overgeven, en zelf, „ benevens het Commando, met Transportvaar- „ tuigen naar Ochotsk terugkeeren.”

Na BILLINGS vertrek had ik ook geene reden, om mij hier langer op te houden; derhalve lichtte ik den volgenden dag reeds, fchoon het doodftil weder was, het anker, en liet mij met lijnen

1791.
Aug.

1791.
Aug.

tusſchen de ſmalle landpunt en de buitenwaarts liggende zandbank doortrekken. De diepte bedroeg hier ter plaatſe $1\frac{1}{2}$ vadem. Toen wij de punt omgevaren waren, begon er een weſte-wind op te blazen, die ons in de gelegenheid ſtelde om onder zeil te gaan. De diepte nam van $2\frac{1}{2}$ weldra tot 5 vadem toe; de grond was zandig. Zoo dra wij het ruime ſop onder de kiel hadden, hielden wij het dragend, om de barkaſten, die nog uit waren tot het inhalen der lijnen, af te wachten.

Deze buitenhaven, waar wij ons met lijnen lieten doortrekken, kan ſlechts door kleine vaartuigen, met ſtil weder en eene vlakke zee, bevaren worden, mits men zich ſteeds nabij de ſmalle landpunt houdt. Bij dezelve is ſlechts eene diepte van 2 vadem. Een groot ſchip moet noodzakelijk aan de linkerzijde bij de buitenwaarts liggende zandbank omvaren, waar meer diepte is.

Ebbe en vloed beſpeurden wij niet, zoo lang wij hier ten anker lagen.

Zoo dra wij de zeilen weder hadden bijgezet, liepen wij regt door de St. Laurensbaai naar de regterzijde van derzelve mond. In het midden was eene diepte van 25 vadem, en de grond modderig. De wijdte van den mond be-
draagt,

1791.
Aug.

draagt, van het noordoostelijke tot aan het zuidwestelijke voorgebergte, 11 mijlen. Aan het strand van dit laatste ontdekten wij, aan den voet van het gebergte, en in de nabijheid van beken, die hier in zee loopen, op vier verscheidene plaatsen, woningen van Standtschuktſchen.

Twee mijlen verder voeren wij bij de steile rotſen om, welke de zuidoostelijke punt van het voorgebergte bij den mond der bogt heeft, kort onder den wal langs, en voeren toen eerst $8\frac{1}{2}$ mijl westwaarts, en daarna $4\frac{1}{2}$ mijl westzuidwest. De diepte was 15, 13 en 10 vadem; op den grond vonden wij overal zand en kleine steenen. Het gebergte werd lager, en verdeelde zich door klooven in enkele bergen. De kust werd, nabij de zee, volkomen vlak. Voor ons zagen wij in het noordwesten, 89° , $00'$, op eenen afstand van 5 mijlen, de uitstekende punten van land, en op dezelve een groot vlek der Tſchuktſchen. Daar begint ook de baai Metſchigmen (*e*). Verder, en achter dezelve, wendt

(*e*) Baai Metſchigmen. Op de kaart, die bij het eerste deel gevoegd is, moet men, in plaats van *Bergen*, *Baai van Graaf Tſcherniſchew*, of *Baai Metſchigmen*, lezen. De misflag van den anders bekwamen en zeer nauwkeurigen vertaler der kaart in dezen is des te verschoonlijker, dewijl

1791.
Aug.

wendt de kust zich naar het zuidzuidoosten, en loopt voort in gebergten, die echter aan den zee kant laag zijn, en op veel plaatsen geheel in vlakten eindigen.

Dewijl de wind naar het oostnoordoosten omleiep, en de lucht zeer dijzig werd, zoo dat de geheele kust welhaast onzichtbaar voor ons was, veranderden wij van koers, begonnen zuidoost ten zuiden $\frac{1}{2}$ coast aan te leggen, om daardoor het bij de overige meer uitschietende voorgebergte te boven te zeilen, terwijl hetzelfde, volgens de berekening, omrent 35 mijlen ten zuidzuidoosten van ons aflag. Omstreeks middernacht voeren wij hetzelfde voorbij, en toen hielden wij het dragend tot 'smorgens; want ik was voornemens de kust, die naar de Tschaktsche landpunt (*f*) gaat, te onderzoeken. Intus-

fchen

in het Rusfisch *Gora*, *Berg*, en *Guba*, *Baai*, beide met de letter G beginnen, en in het oorspronkelijke de naam ook een weinig te diep landwaarts gezet is. De oplettende onderzoeker der kaart zal voor het overige ligt ontdekken, dat de ten zuidwesten der baai St. Laurens geteekende holle kromte de baai Metfchigmen moet beteekenen. [Dezelfde fout is in de Hollandsche kaart ingeslopen, omdat dezelve vervaardigd is, voor dat men deze aanteekening had kunnen lezen; weshalve wij die, ten dienste der liefhebberen onder onze landgenooten, overnemen. *De Holl. vert.*]

(*f*) *Tschukotskoi Nos.*

fchen filde de wind, en liep des morgens om naar het zuidwesten. Een dikke mist maakte de geheele kust onzichtbaar.

1791.
Aug.

Den 15den berekenden wij, tegen den middag, de breedte op $64^{\circ}, 37'$ en de lengte op $188^{\circ}, 11'$; de diepte was 12 vadem, en de grond vol kleine steenen. Toen des namiddags de mist een weinig opgetrokken was, vertoonde er zich in het zuidwesten, op den afstand van 17 mijlen, eene bergachtige kust, in welke de twee bogten Gelfagin en Ketschekujun naar binnen schoten. In den mond der eerste moeten, volgens het berigt der Tschuktischen, drie eilanden zijn: wij ontdekten er echter maar een zeer klein; ondertusfchen kan het wel zijn, dat de andere te nabij den wal liggen, en wij dezelve daardoor niet konden onderscheiden, dewijl de mist niet volkomen was opgetrokken, en ons in het duidelijke gezigt van de kust belemmerde. De wind liep eindelijk geheel naar het noorden, en wij zeilden zuidzuidwest aan, in eene evenwijdige lijn met de kust, die zich van tijd tot tijd geheel in den mist verfehool. Des avonds te 7 uren ontackten wij in het noordwesten, $76^{\circ}, 00'$, een vrij aanmerklijk Tschuktisch vlek. Omstreeks middernacht waren wij vlak voor de zuidelijke punt

1791.
Aug.

van Tschukotskoi Nos, en hielden het tot het aanbreken van den morgen dragend, om dezelve bij den dag nader te onderzoeken, en vervolgens bij den wal van baai Anadyr langs te varen.

Den 16den stak er een hevige wind op, en noodzaakte de mist ons een' bijlegger te maken. Tegen den avond stilde de eerste wel, maar de andere bleef even zwaar. Derhalve liepen wij tot den 18den bij Tschukotskoi Nos langs, in de gedurige hoop, dat de mist optrekken, en het land zichtbaar worden zou: doch dewijl dit niet geschiedde, en de wind intuschen naar het zuidzuidwesten omliep, besloot ik, met goedvinden van alle *ambtenaren van officiersrang* (g), uit hooide van onzen mangel aan hout, want met de grootste spaarzaamheid hadden wij er nauwelijks voorraad van voor eene week, niet vruchteloos den tijd te verliezen, en, ten einde eenigen voorraad op te doen, naar het eiland St. Mattheus te zeilen, aan welks oostzijde wij, bij onze uitreis, veel drijf hout gezien hadden; want wij hadden geene hoop, in de baai Anadyr hout te zullen vinden, dewijl

(g) Dit is in het Russisch één woord, hetwelk moeilijk is met een woord te vertalen. *De Hoogd. vert.*

wijl zoo de Tschuktſchen dit verzekerden, als het uit het dagverhaal der reisgenooten van den majoor PAWLUTSKI bleek, dat aan deze kusten noch drijf- noch boschhout te vinden was. Na gehoudene raadpleging wendden wij derhalve met het schip om, en zetten regelregt koers naar het eiland St. Mattheus.

1791.
Aug.

Den 19den veranderde de wind, en werd eerst zuidelijk en daarna zuidoostelijk; de mist trok op, en men ontdekte in het oostnoordoosten het eiland Clarke of St. Laurens, of, gelijk de Tschuktſchen het noemen, Eumugjen. De Tschuktſchen steken met Baidaren naar hetzelfde over, om, voor allerhande van de Rusfen bekomene kleinigheden, Baidaren en grove vischbeenen van de eilanders in te ruilen. Des middags namen wij de breedte waar $60^{\circ}, 23'$, en de lengte $136^{\circ}, 39'$ te zijn. De zuidelijke punt van het eiland lag toen in het noordoosten, $6^{\circ}, 30'$, omtrent 24 mijlen van ons af.

Toen wij de eerste maal bij dit eiland voor anker lagen, meenden wij in den mist twee kleine eilanden te ontdekken: maar deze kunnen ook niet wel anders dan nevels geweest zijn; want nu begaf ik mij met opzet zeer nabij onze toenmalige ligplaats, en konde bij het helderste weder niets bespeuren. Naar het aan-

1791.
Aug.

tal eilanden te oordeelen, welke luitenant SINDE beweert hier ontdekt te hebben, moeten eenige derzelve dezulke als die van ons geweest zijn. En eveneens mag kapitein COOK zich almede vergist, en nevels voor eilanden aangezien hebben; want het op zijne kaart aangeeteekende eiland Anderfon en een ander, hetwelk ten noorden van Clarke zou moeten liggen, hebben wij niet gevonden, schoon wij op deze plaatsen volmaakt helder weder hadden.

Des namiddags kwamen wij nader bij het eiland St. Laurens, en ontdekten allereerst deszelfs noordwestelijk voorgebergte, dat ons in het begin toefcheen een afzonderlijk klein eiland te zijn: doch naderhand zagen wij, dat het door eene vlakte met hetzelfde vereenigd is. De Engelsche zeevaarders zijn van gevoelen, dat dit het voorgebergte is, waaraan Commodore BEHRING den naam St. Laurens heeft gegeven: maar mij komt het waarschijnlijker voor, dat BEHRING de bergen van het gróote eiland heeft gezien, die ongelijk hooger en veel verder te zien zijn dan dit voorgebergte; weshalve men dit eiland met veel meer gronds St. Laurens dan Clarke noemt. Door het Azimuth bevond ik, dat het kompas hier eene miswijzing had van $22^{\circ}, 46'$ oostelijk.

Den

1791.
Aug.

Den 20sten kwam er een gunstige ooste- en en naderhand noordoostewind op, waarmede wij tegen den middag van den volgenden dag nabij het eiland St. Mattheus kwamen, hetwelk de mist ons echter niet toeliet te zien. Tegen den avond stak de wind feller op; des middernachts werd hij zeer hevig; en den volgenden morgen was hij bijkans tot eenen storm aangegroeid; weshalve wij het onder het kleine- en bezaauzeil moesten laten drijven.

Den 21sten ging tegen den avond de wind wel liggen; maar de zee stond nog zeer hol, en wij waren intusfchen ver naar het zuidwesten-gedreven. Tot den 26sten wachtte ik naar verandering van weder, en hoopte dan nader bij het eiland te kunnen komen: maar de mist werd niet dunner, en het weder bleef over het geheel hetzelfde. Wij hadden nu reeds zoo groot gebrek aan hout, dat wij slechts om den anderen dag kookten; weshalve ik op den raad van alle officieren besloot, mij liever naar Unalashka te spoeden, dewijl wij, bij het reeds invallende herfstseizoen, toch maar weinig hoop op beter weder hebben konden: en derhalve begonnen wij den 26sten des morgens naar dit eiland koers te zetten.

Den 27sten kwamen wij aan de Pribylows-

1791.
Aug.

eilanden, en den volgenden morgen voeren wij het zuidelijkste derzelve, het eiland St. George, voorbij. Te 9 uren lag het in het noorden $\frac{1}{2}$ oost 21 mijlen van ons af; onze breedte namen wij waar $55^{\circ}, 57'$, en onze lengte $191^{\circ}, 06'$ te zijn. Des morgens van den 29sten ontdekten wij het eiland Unalashka; des middags lag het voorgebergte tusfchen het vlek Wefelowsk en den mond der Kapiteinshaven in het zuidoosten, $80^{\circ}, 00'$, omtrent 38 mijlen van ons af, waardoor wij bevonden, dat wij van de Laurensbaai af onze lengte gestadig 46 mijlen te oostelijk hadden gerekend.

Tegen den avond kwamen wij aan de oostzijde van het eiland Amaknak voor anker. Den volgenden dag gingen wij verder, en bleven bij het vlek Illuluk op dezelfde plaats liggen, waar wij voorheen gelegen hadden. Hier vernam ik, dat ook ons ander vaartuig onder bevel van kapitein HALL in deze haven was binnen geweest, en dat het zich van water voorzien, de achtergelatene benooidigheden ingenomen en na een verblijf van 13 dagen weder zee gekozen had.

Dewijl ik opmerkte, dat ons schip, eene halve mijl ten zuidwesten van onze ankerplaats af, nader aan het eiland Amaknak, nog stiller zou liggen, bragt ik het naar die plaats, en

flak

flak aan beide zijden zwaarden onder het
 fchip *

1791.
 183.

Onze eerste zorg was nu houts genoeg te vinden: wij hielden ons derhalve dagelijks bezig met het opzoeken van drijf hout aan de onderscheidene stranden, en bragten het in Baidaren en rocivaartuigen naar ons fchip.

Den 2den van September berigten eenige Aleuten mij, dat men aan de zijde van het westelijke voorland der Kapiteinshaven een eenmast vaartuig in zee ontdekte: maar dewijl zij niet in staat waren, om eenige verdere kenttekenen op te geven, beklom ik zelf den top des bergs van het eiland Amaknak, en zag, door een' verrekijker, duidelijk aan de uitrusting, dat het het nieuwe, onder het opzigt van kapitein HALL, te Kamschatka getimmerde vaartuig zijn moest;

Sept.

* [Dit is in het Hoogduitsch eene onverstaanbare plaats. Er staat: *Ich legte von beiden seiten unten Schwarten an; denn die Breite dieser kleinen Insel betrug nur 70 Faden: die Schwarte konnte also beide Ufer erreichen.* Al vertaalt men *Schwarte* door *Zwaard*, hetwelk ik denk dat bedoeld wordt, blijft de geheele volzin voor mij nog onverstaanbaar. De Hoogduitsche vertaler heeft misfehien, bij gebrek van zeevaartkunde, het oorspronkelijke niet verstaan, of in de overzetting eenen misflag begaan, welken ik buiten staat ben te verbeteren. *De Holl. vert.*]

1791.
Sept.

moest; weshalve ik terstond met eene sloep naar hem toevoer, en door de gheele manschap met ongemeene blijdschap verwelkomd werd. Zij hadden, naar hun zeggen, den ganschen zomer ons spoor gevolgd, maar ons nergens kunnen inhalen; want zij waren op den bepaalden tijd niet gereed geweest, en eerst na verloop van den tot de vereeniging met ons schip vastgestelden termijn, in zee gegaan. Dewijl het des namiddags stil was, ging dit nieuwe vaartuig, dat van zijnen bouwmeester den naam *Tschernoi Orel* (*zwarte adelaar*) gekregen had, bij voorraad aan het westelijke voorland der Kapiteinshaven, nabij het vlek Natylinsk, voor anker liggen, van waar wij het des avonds met roeivaartuigen in de haven boegseerden, en naast de *Slawa Rosfi* nederleiden.

Den derden van September spanden wij ambtenaren met officiersrang den raad, om eene bepaling wegens ons winterverblijf te maken. De groote afstand van hier tot Kamschatka, en het invallende herfstfaizoen, in hetwelk er gewoonlijk zware westewinden waaijen, gelijk wij verleden jaar zelve op onze terugreis van Amerika ondervonden hadden, waren de voorname redenen, waarom wij eenparig besloten op Unalaska te overwinteren.

Nu

Nu had kapitein BILLINGS ons wel het voorschrift gegeven, dat wij in dat geval onze manschap in de verscheidene vlekken moesten verdeelen: doch daarin vonden wij veel zwarigheden; want vooreerst gaven de hevige winden, die als orkanen tusfchen de bergen door op ons aanstormden, ons niet veel hoop op zulk eene veilige en geruste ankerplaats, alwaar wij slechts weinig manschap op de fchepen behoeften te laten, dewijl bij zulk een' hevigen wind de zwaarden * ligt kunnen breken. En ten tweede zou de verdeeling onzer manschap de eilanders te gelijk met de verpligting bezwaard hebben om dezelve den kost te geven, waaraan zij zelve dikwijls gebrek lijdten; en hun levensmiddelen van de fchepen toe te voeren, ware, bij de afgelegenheid der vlekken, eene onmogelijke zaak geweest. Derhalve hielden wij het voor best, aan boord der fchepen te blijven, en, ten einde onzen voorraad zoo veel mogelijk te fparen, slechts de helft van een dagelijksch zee-rantfoen uit te deelen, hetwelk wij ook tot vervulling der behoeften en bewaring der gezondheid voor toereikend hielden, terwijl men dit deel nog vermeederen kon deels met den

1791.
Sept.

ver-

* [Zie boven Aant. *.]

1791.
Sept.

verschen visch, welken men inmiddels van de Aleuten mogt verwachten, deels met de vischen en Saranenwortelen, welke zij op BILLINGS bevel gedroogd hadden. Deze bepaling werd den 11den van September door al de officieren goedgekeurd.

Om de schepen te ligten, en den mondkost en anderen voorraad te bewaren, liet ik van de raas en stengen aan den wal eene soort van pakhuizen opslaan, die met dik gras in de plaats van planken gedekt waren; en om beschuit te bakken, en voor de zieken, die er komen konden, eene afzonderlijke woning te hebben, liet ik van drijfhout, hetwelk men aan het strand verzameld had, eene Jurte bouwen.

Den 12den ontving ik van kapitein HALL in last, al de heeren van officiersrang in eene Commissie te vergaderen, tot volbrenging van het 17de punt van den lastbrief, welken de bevelhebber van den togt had ontvangen. Daar stond namelijk: „ Bij uw verblijf op plaatsén, die „ tot het Russische rijk behooren, hebt gij zoo „ naauwkeurig mogelijk naar het getal van der- „ zelve inwoneren van het mannelijke geslacht „ te vernemen, en de toekomstige heffing van „ eenen Jaskak, of van eene schatting, over de- „ zelve op eenen geregelden voet te bepalen.”

Dit

Dit zou het hoofdoogmerk van deze Commissie zijn: maar bovendien werd aan dezelve opgedragen, de eilanders door geschenken tot ons te lokken, alsmede naar de verdiensten en de getrouwheid der Tojenen onderzoek te doen, om hen uit naam der keizerin met gouden, zilveren en koperen eerpenningen te beloonen (*h*). Wij maakten ons terstond de gelegenheid van denzelfden dag te nutte; want er waren juist van de eilanden, en uit verscheidene vlekken, Aleuten bij ons gekomen, om de geschenken, hun door BILLINGS voor het gereedmaken en bewaren van gedroogden visch, bezien en Saranen (*i*) toegezegd, af te halen. Wij deelden der-

1791.
Sept.

(*h*) Deze eerpenningen dragen aan de eene zijde het borstbeeld der Monarchin, en aan de andere eene afbeelding van de *Slawa Rosfii*.

(*i*) *Soruna*, 1. (de roode), *Lilium mostagon*. Eene plant van de foort der lelien, met een' schubbigen wortel; de steel is regt en lang, en rondom denzelfden staan de bladen in de gedaante van een kruis. 2. (bleekrood), *Lilium pomponicum*. Deze heeft een dikker en digter blad, maar is rondom aan en langs den geheelen steel getakt. Van beide hangen de bloemen aan kleine steeltjes, en hare bladen zijn bovenaan als lokken gekruld. Zij zijn te huis in Siberie, waar beide wortels door de verscheidene volksstammen gegeten worden. *Woor-denb. der Rusf. akad.*

Dit

1791.
Sept.

derhalve terstond eenige belooningen, en nog meer beloften onder hen uit, en lieten hen naar hunne woningen terugkeeren. Tot het opbrengen van eenen Jasfak waren zij zeer gewillig, en beloofden denzelfven, zoo dra de winter zou invallen, zoo voor zich zelve als voor ailen die tot de jagt bekwaam waren, op te brengen; en ook voor het toekomende namen zij de opbrengst deszelfven op zich. Tot dien tijd toe was de Jasfak in ieder vlek slechts aan twee of drie personen opgelegd, welke onze jagers daartoe uitkozen, en die ook Jafaschnen (*k*) genoemd werden.

In het midden van September hadden wij onze pakhuizen gereed, en konden nu de levensmiddelen en den anderen voorraad uit de schepen daarin opleggen.

Bij stil weder bragten de Aleuten van tijd tot tijd visch aan, met name stokvisch en roggen. De inwoners van dit eiland vangen hunnen visch bij het westelijke voorland der Kapiteinshaven, met hengels van walvischzenuwen, of dunne zeekool, waaraan zij een' ijzeren of beenen haak binden, en aan dezen tot lokaas een stukje visch steken, of ook wel een

(*k*) *Jafaschniji*, de Jafak dragende.

een stukje van den wortel van het kruid *Angelica* of van een ander kruid van eene bijzondere soort, en eenen scherpen maar aangenaamen reuk, hetwelk zij van Alaksa halen.

1791.
Sept.

Voor dezen visch schonken wij den Aleuten verscheidene kleinigheden. Liefst namen zij tabak aan, of ook zeer sijne naanaalden en bokkenhaar, waarmede zij hunne Parken en hemden versieren, en dat hun bij het stikken in plaats van garen dienen moet, waartoe zij echter ook het witte haar uit paardenstaarten en van rendieren gebruiken. Van rood en wit gebrandschilderd glas, waarmede de vrouwen voornamelijk hare kleederen opschikken, zijn zij ook groote liefhebbers. Ook behaagde de Rusfische kleeding hun zeer, en in het bijzonder de met Nankin overgehaalde Kamlen, de hemden, de wijde fokken en de doeken.

Den 2den van October woei er zulk een hevige storm, dat het kabeltouw, hetwelk men in plaats van een dunner had uitgebragt, in stukken brak.

Oct.

Omtrent dezen tijd kwam ook de Oppertoejeen van het eiland Atcha, met name PANKOW, van het eiland Unimak, in eene groote Baidar van de Andrejanowseilanden naar ons toe. Hij had op Unimak zijne bloedverwanten bezocht,
en

1791.
Oct.

en tevens de verordeningen uitgedeeld, welke hij in het jaar 1789, toen hij met een koopvaardijschip in Kamschatka geweest was, van daar voor al de eilanders van deze zeeën had medegebragt.

Deze Tojeen droeg eene Parka van ligtrood doek met gouden franje, en eene sluweelen muts, welk alles Hare Keiz. Majesteit aan hem had ten geschenke gegeven. Hij sprak vrij zui-ver Russisch, en men kon aan zijne gesprekken terstond bemerken, dat hij boven de overige Tojenen alhier niet alleen in kundigheden, maar ook in natuurlijk oordeel, zeer uitmuntte. Van hem vernamen wij het getal der inwoneren op de Andrejanowseilanden, en wel afzonderlijk, hoe veel er in ieder vlek en hoe veel er van de mannelijke sekse waren. Hij had de Tojenen der gezegde eilanden bij zich, ging met dezelve te rade, en leide hun en zich zelven eenen Jassak op, waarvoor wij, uit naam der Monarchin, cerpenningen onder hen uitdeelden, aan PANKOW eenen gouden, en aan de anderen zilveren; ook ontvingen zij allen eenige geschenken.

PANKOW had in het geheel 25 Aleuten van de Andrejanowseilanden bij zich, 14 in eene groote, en de overige in kleine Baidaren met eene

eene zitplaats. Op hunne vaart over de zeer
breede straat tusfchen Siguan en Amnuchta wa-
ren zij, naar hun zeggen, dermate door eenen
ftorm geflingerd, dat zij, om hunne groote Bai-
daren te ligten, veel van hunne gereedschappen en
benoodigdheden moesten overboord fmijten, en
hadden twee maal vier en twintig uren op zee
omgedreven, bij welke gelegenheid een man in
eene kleine Baidar van hen afgeraakt was, van
wien zij nog geen berigt hadden.

Bij harden wind en eene holle zee zijn de
Aleuten genoodzaakt zich in zee zoo veel mo-
gelyk aan elkander vast te houden. Tot dat
einde binden zij dan al hunne Baidaren op eene
rij aan elkander; en opdat deze niet door den
aandrang der golven tegen elkander aan stukken
geflagen worden, binden zij in de tusfchen-
ruimte opgespannen blazen, en draaijen den
voorfteven der Baidaren tegen de golven in,
tot dat de wind verandert.

De Andrejanows-Aleuten zijn, zoo wel in
voorkomen als levenswijze, volkomen gelijk aan
die van dit eiland; en in derzelve spraak hoort
men ook geen aanmerkelijk onderscheid, be-
halve nu en dan in de plaatsing der woorden
en van den klemtoon. De kleeding der mannen
en vrouwen is ook bij beide gelijk. De vrou-
wen

1791.
U.

1791.
Oct.

wen dragen even hetzelfde sieraad in de ooren en den neus, met dat eenige onderscheid, dat bij de Andrejanows-Aleutinnen de beenen, welke zij in de onderlip steken, veel kleiner, en de gaten aan de zijde van den mond verder van elkander gestoken zijn. In het midden der wangen prikken zij een' kleinen zwarten dubbelen kring, dwars over het midden van het voorhoofd eene dubbele streep, en over den neus, tusschen de wenkbraauwen, twee kleine kromme lijnen.

In het begin van October werd de onderofficier der landverdeeling CHUDEEKOW in eene Baidar afgezonden, om de Aleutische eilanden op te nemen, en te gelijker tijd voeren ook de Aleuten van de Andrejanowseilanden naar Umnak, om daar te overwinteren.

Nov.

Tegen het einde dezer maand vingen de Aleuten de zeebeerenjagt aan, die tot November duurt. Namelijk, omtrent dezen tijd keeren die dieren uit de noordelijke naar zuidelijker streken terug, en loopen bij die gelegenheid in de bogten van dit eiland in: dan maken de Aleuten in hunne Baidaren jagt op hen, waarbij drie of vier man zich tegen eenen zeebeer vereenigen; zij berekenen vrij nauwkeurig, op welke plaats hij uit het water zal opkomen: daar

1791.
Nov.

daar roeijen zij zeer dicht naar toe, en zoo dra hij zich nu vertoont, werpen zij hunne pijlen op hem af. Op deze wijze kwellen zij hem, tot dat hij door het dikwerf herhaalde onderduiken en de wonden der pijlen geheel afgemat wordt: doch om te verhoeden, dat hij, na eene doodelijke wonde, terstond mogt zinken, maken zij aan hunne pijlen eene uitgespannene blaas vast. Alleen hij heeft regt op de huid van het dier, die het met den eersten pijl heeft getroffen.

De jagt op otters en andere zeedieren is aan dezelfde regelen onderworpen. De zeebeeren worden op de volgende wijze verdeeld. Die het dier het eerst met zijnen pijl getroffen heeft, verkrijgt de helft van de huid en de darmen, en heeft daarenboven het regt, om de andere helft aan een' der jagtgenooten naar zijn welgevallen toe te wijzen; degene, wiens pijl de tweede was, bekomt den hals en het overige ingewand; de derde neemt de blaas; aan den vierden en vijfden vallen de voorste, en aan den zesden en zevenden de achterste zwempooten ten deel. Maar het vleesch wordt onder allen, die deel in de jagt genomen hebben, gelijk verdeeld.

In het begin der jagt van ieder jaar verdeelt

II. DEEL.

Q

die

1791.
Nov.

diegene, wien de eerste gedooide zeeleeuw ten deel valt, het hem toegewezen aandeel van deszelfs vleesch onder al de Aleuten van zijn vlek: maar de beenen moeten zij hem alle terugbrengen, en als die alle verzameld zijn, worden zij aan de zee teruggegeven.

Met het begin dezer zeeleeuwenjagt houdt de visfcherij op, omdat het weder dan gewoonlijk te koud, en de winden te hevig worden. Het voornaamste en liefste eten der Aleuten is het vleesch dezer zeedieren: wanneer dat op is, nemen zij hunne toevlugt tot fchaaldieren, wortelen en zeekool; eenigen van hen verzamelen in den zomer wel eenigen voorraad van gedroogden visch, Saranenwortelen en vet: maar zij hebben daar altijd slechts weinig van, en sparen het tot den uitersten nood. Voor het overige verlaten zij zich op de zee, dat zij hen wel door de visfcherij onderhouden, of anders walvisfchen en ander voedsel op hunne kusten werpen zal, waarbij zij dan een onbezorgd leven leiden, en weinig aan de toekomst denken.

Dec.

Den eersten van December gaf ik het bevel over het fchip *Slawa Rosfi* aan kapitein HALL over, en nam daarentegen dat over den kotter *Tfchernoi Orel* op mij.

Den

1791.
Dec.

Den 5den ontstond er tegen den avond een hevige storm uit het westen, die het touw aan de regter zijde van de *Slawa Rosfi* aan stukken brak, en schoon men, met veel moeite, in deszelfs plaats een ander hulptrouw aanbond, werd ook dat welhaast weder aan stukken gescheurd. De storm hield drie maal vier en twintig uren aan, met zulke hevige valwinden uit de openingen tusschen de bergen, dat de barkassen, die omgekeerd naast eenige ledige vaten aan den wal lagen, met dezelve in het water rolden.

Tot nog toe hadden wij tot brandhout gebruik gemaakt van wilgenboomen, aan den oever eener beek staande, die zich in de bogt Natykinsk ontlastte: maar dewijl er thans veel sneeuw viel, en de beek bevrozen was, konden wij de wilgen niet meer met derzelver stroom laten afzakken. Welhaast vonden wij er echter andere, boven eene beek, die bij het vlek Illuluk in zee uitliep, en waar wij nu al ons volk te voet lieten heengaan. Deze beweging moest tevens dienen om de scheurbuik voor te komen, die zich reeds bij verscheidenen van onze gemeenen begon te openbaren.

Den 19den werd het stil weder: toen gingen de Aleuten der nabijgelegene plaatsen, op

1791.
Dec.

ons verzoek, op de visfcherij uit, doch konden den geheelen dag niet meer dan een paar stokvisfchen vangen.

Des morgens van den 21ften zonden wij vijf van onze jagers uit, om gevogelte te fchieten. Drie hunner wilden in eene Baidar met drie zitplaatfen de zeeëngte overfteken: maar zij waren naauwelijks van den wal, toen de Baidar door een' hevigen rukwind werd omgefmeten; twee hunner redden zich: maar de derde verdronk. Op de klagt onzer manfchap, dat het hun door den raad toegestane rantfoen niet genoegzaam was, werd hun, van den 23ften af, een vol rantfoen erwten, boter en vleefch toegedeeld, en ook het meel tot twee derden vermeerderd.

In het laatst van December was het getal onzer zieken aan de fcheurbuik tot 12 vermeerderd. Wij zochten hun alle hulp toe te brengen: zij kregen geftadig verfch wildbraad; want dagelijks werden er van vijf tot zeven fchutters op de vogeljagt uitgezonden, die op gelukkige dagen van drie tot zes vogels van verfcheidene foorten aan boord bragten, als zeeëenden, Urilen, Aren, meeuwen en trekganzen, maar van landgevogelte nu en dan flechts een' oorhaan. Somwijlen echter, en vooral op zeer vochtige da-

dagen, kwamen onze jagers ook wel geheel ledig.

1791.
Dec.

Den 2den en 3den van Januarij was het wel droevig, maar stiel weder. Toen gingen eenige Aleuten derhalve weder vischen, en bragten ons 12 stokvischen en twee roggen, waarvan de eene $2\frac{1}{2}$ Pud woog. In het midden van Januarij waren onze zieken aan de scheurbuik tot 23 man vermeerderd.

1792.
Jan.

Van den 19den tot den 25sten woei er een harde noordwestewind, die aan het westelijke voorland der Kapiteinshaven een' dooden walvisch tegen het land dreef, en hem aan het kleine eiland Uknadok op het land wierp. De eilanders gaven ons daarvan berigt, en vroegen, of wij geen walvischvet konden gebruiken. Wij bestelden 12 Pud, om het in onze nachtlampen te branden. De visch was slechts 3 vadem groot: intusfchen was hij voor de Aleuten toch van grooten dienst tegen het gebrek, dat zich reeds begon te doen gevoelen, en alle vlekken van het eiland deden er zich van te goed.

Bij het aanhoudende natte weder, en de menigvuldige sneeuw, moest het uitzenden van ons volk naar het wilgen houtgewas eindelijk geheel gestaakt worden. Tot nog toe hadden wij ons met eenige moeie, maar echter zoo tamelijk,

1792.
Jan.

tot dagelijksch gebruik daarmede beholpen. Nu waren wij dus weder genoodzaakt, onze roei-vaartuigen uit te zenden, om drijfhout langs de stranden op te zoeken.

Febr.

Den 8sten van Februarij hadden wij weder 23 zieken aan de scheurbuik, en waren er reeds 2 aan gestorven.

 ACHTSTE AFDEELING.

Mijn vertrek in eene kleine Baidar met drie zitplaatsen, om de noordelijke zijde van het eiland Unalascchka naar het westen toe op te nemen. Aankomst aan het vlek Makuschinsk. Spelen der eilanders. Beschrijving der bogten aan de westzijde van het eiland. Een Schaman geneest eene zieke vrouw. Terugreis. De Tojeen van het vlek Koschiga bezweert als Schaman eenen geest. Terugkomst aan het schip. — Algemeene beschrijving van Unalascchka.

Volgens het zeggen van eenige Aleuten moesten er, aan de westzijde van Unalascchka, verscheidene schoone bogten zijn. Deze had nog niemand beschreven: derhalve wilde ik dat werk ondernemen, en nam, den 13den van Februarij, verzeld van een paar eilanders in Baidaren met eene zitplaats, in eene met drie zitplaatsen, de reis aan. Ik nam slechts eenen matroos mede, en den Tojeen van Illuluk, die bij den Doop den naam ELISEI PUPYSCHEW had ontvangen, en vrij goed Russisch sprak, als tolk. Voor het

1792.
Febr.

. Nu
e roei-
angs de

weder
r reeds

ACHT-

1792.
Feb.

overige moest ik, even gelijk de eilanders, eene Kamlei van vischdarm aantrekken, een' houten hoed opzetten en op hunne manier den riem behandelen. Mijn kompas maakte ik voor mijne zitplaats in zulk eenen stand vast, dat ik in staat was om de kustverkenningen op te nemen en de streken te bepalen. De matroos, die in eene Baidar met eene zitplaats voer, had een dieplood bij zich, om, zoo dikwijls ik het hem beval, de diepte te peilen.

Zoo dra wij buiten het westelijke voorland der Kapiteinshaven waren, voeren wij naar het noordwesten, bij de steile rotsige kust der noordzijde van Unalashka langs, tot aan de opene bogt Wefelowsk, die $\frac{3}{4}$ mijl diep in het eiland indringt. In haar ontlast zich uit eene bergscheiding eene kleine beek, aan welker oever het vlek Wefelowsk gelegen is, dat slechts uit 2 Jurten bestaat, maar waarin zich 31 personen van de mannelijke sekse bevonden. Tegenover dit vlek verheft zich in de bogt een klein klippeneiland, hetwelk aan den zeekant zeer sterk in het oog valt, omdat het veel hooger is dan het binnenste strand aan de bogt.

Wij bragten in dit vlek den nacht door, en voeren den volgenden dag verder. De kust liep naar het zuidzuidwesten, tot aan de andere bogt, Sach-

Sachtusfik, met dezelfde steile rotfen voort. Deze bogt dringt eene halve mijl diep in het binnenste des eilands in. In haar ontlasten zich twee kleine beken van de gebergten, welker voet door het afhellende, uit kleine steenen bestaande, strand gevormd wordt.

1792.
Febr.

Acht mijlen aan gene zijde van het vlek Wefelowsk kwamen wij voorbij den vuurspuwenden Crater, door de Aleuten Aijeegin genaamd. Hij is hooger dan al de andere bergen van Unalashka: maar zijn top is eer stomp dan spits, en van de zuidzijde des eilands gezien schijnt hij bijna vlak. Reeds lang heeft hij opgehouden iets uit te werpen: echter stijgt er somwijlen rook uit hem op. Ook heeft men hier thans zelden aardbevingen, die voorheen menigvuldig en zoo sterk waren, dat zij Jurten en somwijlen zelfs geheele rotfen omver wierpen. Op den top van den Crater verzamelen de Aleuten zwavel en Lava, van welke laatste zij punten voor hunne pijlen maken.

Het weder was dezen morgen droevig; en daarbij woci er slechts eene labberkoelte uit het oosten, die des namiddags echter zeer toenam, en eene geweldige beweging in het water veroorzaakte. De Aleuten in de kleine Baidareti vervolgden hunnen weg geheel gerust en

1792.
Febr.

vreesd, terwijl ik integendeel geen geringen angst uitstond. Iedere golf, die op ons en de Baidar afkwam, scheen mij toe dezelve onvermijdelijk te zullen omver werpen; want zij was zeer smal, in het midden zelfs niet boven anderhalven voet breed. Maar mijne Aleuten waren in het besturen van dit kleine vaartuig ten uiterste handig: zij hielden bij elken aanslag eener golf de Baidar zeer kunstig met den riem stil, en wisten dezelve gedurig in evenwigt te houden. Met de geringste onvoorzigtigheid zou zij zeker terstond omgeslagen zijn.

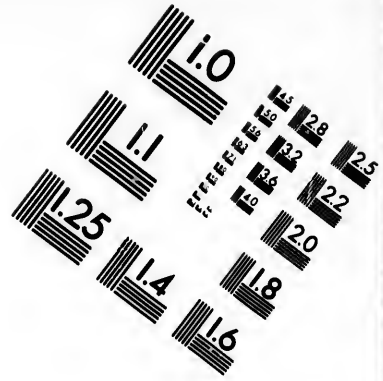
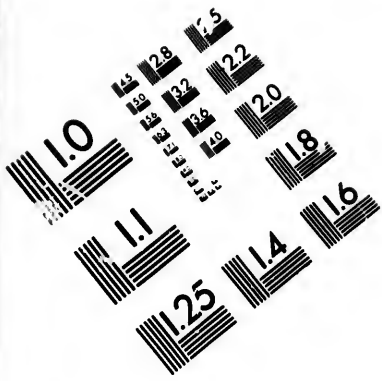
Vijftien mijlen van Wefelowsk af was het strand, twee mijlen lang, zeer zandig, en vormde door een' kleinen inham naar het binnenste van het eiland eene soort van bogt, waarin zich uit de nabijgelegene gebergten eene beek ontlast. Verderop draait de kust noordoostwaarts, en eindelijk naar het oosten naar het vlek Makuschinsk, dat nog $2\frac{1}{2}$ mijlen van dien hoek afligt, en waar wij des avonds bleven liggen. Hetzelve is gelegen aan den mond eener kleine rivier, die uit drie, in de streek van oost en west achter elkander liggende, en door onbeduidende watervallen onderling vereenigde, meren voortkomt. Naar deze meren zwemt door de rivier veel visch, als Narken, Lomken en bultzalm.

zalm. Deszelfs tijd is in het begin van Mei. Er zijn in dit vlek 45 Aleutische inwoners, die zich in twee groote Jurten verdeeld hebben. Een harde wind noodzaakte mij, hier drie dagen te vertoeven.

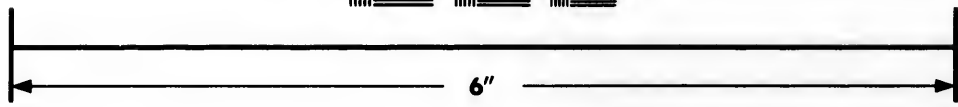
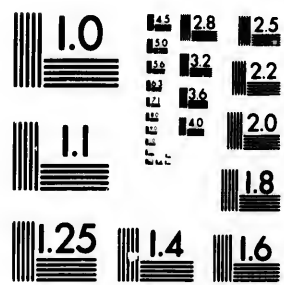
1792.
Febr.

Hier vond ik de spelen nog aan den gang, die bij de Aleuten doorgaans den geheelen winter, tot het begin der lente, of ten minste zoo lang duren, als het walvischvet het uithoudt. Men zegt, dat deze spelen hunnen oorsprong aan de Schamannen te danken hebben, welke verzekeren, dat de hen dienende geesten een welgevallen in deze vermaken vinden, en daarvoor braaf walvischen op het strand zullen brengen. Tot zulke spelen worden vooreerst vereischt twee houten momaangezigten, die naar het uitzigt der geesten, welke den Schaman verschijnen, gelijken moeten. Hoewel de Aleuten den Schaman tegenwoordig niet meer zoo onbepaald vertrouwen als voorheen, regten zij deze feesten toch altijd aan in het vlek, in welks nabijheid een walvisch is aan het strand geworpen. De eerste vinder van denzelven draagt tot onderscheiding een' smallen gestikten band om zijn hoofd; en hij heeft bovendien het regt, om zich de helft der opperhuid van de tong, de helft der ingewanden en de helft der pezen voor-

**IMAGE EVALUATION
TEST TARGET (MT-3)**

**Photographic
Sciences
Corporation**

21 WEST MAIN STREET
WEBSTER, N.Y. 14580
(716) 872-4503

1792.
Febr.

vooruit toe te eigenen: het overige verdeelt de Tojeen van het vlek onder al zijne Aleuten in gelijke deelen.

Op eenen der dagen, welke ik mij hier op-hield, hadden mijne gastheeren het spel juist in hunne Jurte. Het werd op de volgende wijze uitgevoerd: men had twee staken, in eene horizontale rigting, tusfchen twee riemen ingehangen, in dier voege, dat de eerste stak, juist onder de bovenste opening der Jurte, omtrent drie voet van dezelve afhing; de tweede stak hing lager, en ongeveer eenen vadem van den eerften af; en de derde anderhalven vadem van den tweeden, en vier voet boven den grond.

Bij deze staken moesten al de uit andere vlekken komende Aleuten, tot de bovenste opening toe, opklauteren, waarbij hen het slaan van den trommel en het gefchreeuw der gastheeren vergezelde, terwijl degene, die te kort schoot en van boven nederviel, met een algemeen gelach begroet werd. Zoo dra de gasten nu hiermede gedaan, en zich nedergezet hadden, begon de dans in behoorlijke orde. Eerst sprongen naakte jongens en volwasfene mannen met geftikte mutfen op het hoofd, eenen gordel om het lijf, banden om de armen en voeten, en trommels in de handen, na elkander rond; vervolgens

gens kwamen twee vrouwen te gelijk, met gestikte en met bokkenhaar opgeschikte banden om het hoofd, die een op den grond geworpen, opgeblazen robbenvel en blaas beurtelings op den arm namen, en met dezelve omsprongen, dan weder stilstonden, en op de maat van den trommelflag nu eens het hoofd schudden, dan knikten en het dan weder op zijde neigden. Op haar volgde een tweede paar vrouwen, die hetzelfde deden, maar elk eenen pijl in de hand hielden. Na deze vrouwen kwamen er weder mannen, de eene na den anderen, met verscheidene momaangezigten voor. De eerste van hen had een' opgesperden bek, en boven denzelfden kop van een' zeehond. Eenige der rondom zittende zongen hem een gezang toe, hetwelk de tolk wel voor mij vertaalde, maar dat ik toch niet verstond (*a*). Het waren de volgende woorden:

Wat moet ik doen?
 Zoo als ik 't inzie,
 Doe ik het ook.

Daar-

(*a*) Als of dat bij de nieuwste dichtkunde nog van nooden was? Evenwel vrees ik, door de vertaling van het volgende gelegenheid tot eene nog nieuwere te zullen geven; want indien SARYTSCHEW's tolk zoo getrouw vertaald heeft,

als

1792.
 Febr.

1792.
Febr.

Daarop kwam er een ander masker ten voorschijn, met een' scheef opgesperden bek, en eenen herdersstaf in de hand. Dit zong men toe:

Zie daar het bedrog,
Zie daar de schelmerij!
Gij *Ammech* hebt de wereld gemaakt.

Het derde masker had slechts het regter oog; hetzelfde zong men toe:

In het midden van Alakfa
Is de Jurte Agmagaluk;
Wij willen aan u gedenken.

Na deze gemaskerde mannen kwamen er twee vrouwen met masken voor, en plaatsten zich naast het masker met den zeehondenbek. Voor hen alle dansten toen nog eenige vrouwen; eene van welke de haren geheel liet loshangen. Zij alle hadden baardharen van zeeleeuwen in de hand, waarmede zij somwijlen op het in het midden zittende masker wezen; daarbij zongen de rondom zittenden:

Het

als ik verzekerd ben vertaald te hebben, ontvangen de liefhebbers van het natuurlijke hier eene echte proeve van de alleroorspronkelijkste dichtkunde. *De Hoogd. vert.* *

Het duivelsche eiland Sakchadok,
Daarin zijn geslagen drie pijlen;
Men moet hetzelfde gedenken.
Maar waartoe aan mij gedacht?
Wat voordeel geeft het u?

1792.
Echr.

Met dit laatste bedrijf eindigde het schouwspel (b).

Er waren hier ook eenige Aleuten van de Andrejanowseilanden te gast, die daarop hunnen dans ook vertoonden, welke van den hier gebruikelijken veel verschilde. De mannen trokken de Parka uit, en dansten, de eene na den anderen, in het hemd en in eene lange beenbekleding. Daarbij hadden zij op het hoofd eene gestikte muts, met eene lange smalle punt, die ver vooruit stak, naar boven een weinig krom liep en met bokkenhaar opgesierd was. Voor den danser waren eene zeehonden huid, twee zeeleeuwenblazen en een doek op den grond gesmeten. Zoo als de Aleuten het gezang aanhieven, nam de danser in elke hand eene blaas, welke hij in dier voege aan het eene

(b) Wonderfcheppers van den duivelsmolen, gevoelt gij u overtroffen? *De Hoogd. vert.**

* [Ik voor mij beken gaarne, dat ik zoo min de twee laatste aantekeningen van den Hoogduitschen vertaler, als de gezangen in den tekst, versta. *De Holl. vert.*]

1792.
Febr.

eene einde vasthield, dat zij van de hand tot den elleboog afhingen, en begon met dezelve te springen, terwijl hij onderdes de armen heen en weder slingerde, en het hoofd, naar den trommelslag, nu op deze dan op gene zijde wierp; daarop smeet hij de blazen weg, nam de opgeblazene zeehonden huid, en smeet die herhaalde keeren in de hoogte, als of hij dezelve allen wilde laten zien. Vervolgens smeet hij ook deze weg, en danste eveneens met den doek, wiens slippen hij in beide handen vasthield. Eindelijk nam hij den stok op, waarmede hij bewegingen maakte, als of hij met eene Baidar voortroeide. Zij zeggen zelve, dat deze dans voorbedachtelijk uitgevonden is, om dezulken hunner makkers te verbeelden en te plagen, welke zij wegens derzelve pralerij over eene gelukkige vangst van zeedieren belagchelijk willen maken; want de blazen, de opgeblazene zeehonden huid en de doek moeten de door hen gevangene dieren verbeelden, waarover de vanger zijn welgevallen laat blijken, en welke hij openlijk vertoont. Hunne wijven smukken zich tot den dans met eene mannelijke Parke van vogelenhuid op, welke zij in het midden opgorden; om het hoofd winden zij even zulk eenen band als de Aleuten van dit eiland, en

1792.
Febr.

en op den rug hebben zij éenen pijl met eene opgezette blaas hangen. In dezen opschik treedt de danferes in den halven kring voor de zittende mannen, knielt op het midden van eene gevlochtene grasmat voor hen, en zoo dra hare aanschouwers het gezang aanheffen, begint zij zich allengs, met de handen in den gordel gestoken, te bewegen en op te rigten. Daarop haalt zij den pijl van den rug ten voorschijn, heft zich op hare teenen op, en danst zoo op eene en dezelfde plaats, terwijl zij het hoofd, naar den slag der trommel, heen en weder schudt, en den pijl naar verscheidene kanten beweegt.

Den 17den was het weder helder en de zon zichtbaar; derhalve deed ik op het voorgebergte bij dit vlek mijne waarnemingen, en vond de breedte $53^{\circ}, 51'$. Niet ver van dit vlek ontspringt uit de zijde eener rots eene warme bron, die echter alleen ten tijde van de ebbe te zien, maar altijd onder den vloed is.

Den 18den vergunde de stilte mij mijne reis te vervolgen. Nu bezag ik allereerst de bogt Makuschinsk. De kust, die naar dezelve toeloopt, en in eene reeks van weinig beduidende steile rotfen bestaat, heeft eene strekking naar het zuidoosten, $60^{\circ}, 00'$. De bogt is aan den mond $2\frac{1}{2}$ mijl breed; de ingang tot dezelve ligt

II. DEEL.

R

noord-

1792.
Feb.

noordoost, $55^{\circ}, 00'$. Op den afstand van 220 vadem van de noordelijke zijde der bogt naar het zuidwesten verheffen zich twee afgezonderde hooge rotsen, bij welke ik, op eenen afstand van 10 vadem, slechts 7 vadem diepte vond: integendeel peilde in het midden der bogt het dieplood geenen grond; ook was de gansche bogt over het geheel zeer diep, en hare lengte bedroeg $9\frac{1}{2}$ mijl. Des middags was ik aan de linker oever, nabij de zijwaarts gelegene bogt Ikschaktach, waar ik hoogte nemende de breedte bevond $54^{\circ}, 46'$ te zijn: des namiddags liep ik deze bogt in, vond dezelve 5 mijlen van den mond [der groote bogt] aflaggen, en ver achterin bij haar binnenste strand door eene vooruitstekende landpunt wederom in twee bogten verdeeld, waarvan de eene Udamak, de andere Naganach heet. De eerste strekt zich $4\frac{1}{2}$ mijl zuidoostwaarts uit, en heeft in haar midden twee kleine eilanden, waarvan het eerste regt voor den ingang der beide achterbogten ligt, en denzelven verdeelt. Te linker zijde bedraagt de tuschenruimte tuschen hetzelfde en het strand het derde gedeelte eener Werst, in welker midden de diepte 32 vadem bedraagt, en eenen grond met keizelgruis heeft. De straat tuschen den linker oever is wel eene Werst breed, en

1792.
Febr.

zoo diep, dat wij met eene lijn van 50 vadem geen grond peilden. De andere helft, of de bogt Naganach, strekt zich $2\frac{1}{2}$ mijl zuidwaarts uit, en heeft in het begin eene groote diepte: maar deze vermindert $\frac{3}{4}$ mijl verder tot 50 vadem, en naderhand digter bij het achterste strand allengs meer en meer. $1\frac{1}{2}$ Mijl van het eiland af komen beide stranden nader bij elkander, en vormen zoo eene straat van de breedte eener halve Werst tot eenen eironden waterbak van eene mijl in de doorsnede. In dezen stort zich eene kleine beek van het gebergte af. In zijn midden is de diepte 7, en bij den mond 25 vadem; de grond is modderig. Ons nachtverblijf namen wij op het eerste eiland, alwaar wij eene van walvischbeenen zamengestelde hut vonden, waarin de Aleuten van Makuschinsk gewoonlijk in den herfst hun verblijf nemen, om zeebeeren te vangen, waarvan er om dien tijd eene groote menigte in de bogt komt.

Den volgenden dag voeren wij des morgens de bogt Makuschinsk uit, en leiden 4 mijlen van haren mond bij het vlek Akmagan aan. Hetzelve ligt aan het strand in de nabijheid eener beek, die zich uit een meer ontlast, en heeft slechts zeven inwoners van de mannelijke sekse. Hier overnachtten wij, en voeren toen

1792.
Feb.

verder, en voorbij den mond van twee vereenigde bogten, die drie mijlen ver zuidoostwaarts in het eiland indringen: zij waren beide open, en naar het aanzien weinig geschikt tot eene ankerplaats, weshalve ik het ook niet noodig achtte er binnen te loopen, om dezelve op te nemen. Van deze bogten af vertoont de kust, in de streek naar het zuidwesten, anderhalve mijl ver, een' hoogen muur van steile rotsen; daarop wendt zij zich naar het oosten, en zuidoosten ten zuiden, naar eene bogt, welke de Aleuten Alukfo, de Rusfen Makrowsk genoemd hebben, wier mond ongeveer anderhalve mijl breedte heeft, en die tuschen steile rotsige oevers $3\frac{1}{2}$ mijl ver naar het oosten in het eiland indringt, maar naderhand naar het zuiden draait, waar zij wel van den zee kant tegen alle winden gedekt is, maar wegens hare ruwe, rots- en klipachtige kust niet dan eene gevaarlijke standplaats voor schepen zou verstreken. Derdehalve mijl zuidwaarts voorbij het voorgebergte vindt men nog eene bogt, Kofchiga genaamd, die aan de westzijde open is, hare strekking naar het oosten ten zuiden $\frac{1}{2}$ oost heeft, $1\frac{1}{2}$ mijl lang en in haren mond $\frac{3}{4}$ mijl breed is. Voor haren mond ligt nabij den regter oever een onbeduidend eiland, en naar de
zij-

zijde der zee, eene mijl in het westen ten noorden, verheft zich eene hooge rotsige zuil, van eene menigte onder het water verborgene klippen omgeven. Tusschen deze en het eiland is eene diepte van 35 vadem, en de grond vol keizelzand. Bij den mond der bogt is de diepte 12 vadem; verder binnenwaarts vermindert dezelve tot zeven, en op den grond vindt men fijn zand: doch naar de kust te oordeelen, kan dit den steenachtigen bodem niet zeer hoog bedekken; en dit zal waarschijnlijk in het jaar 1790 aanleiding hebben gegeven tot het verbrijzelen van het schip van SCHEBCHOW, hetwelk op zijne reis van het eiland Kadjak in deze bogt voor anker lag om water in te nemen, maar door een' hevigen zuidwestenwind van zijn anker losgescheurd werd, en tegen den wal aan stukken slootte.

Aan het meest binnenwaarts gelegene strand der bogt ligt het vlek Koschiga, bestaande uit drie Jurten, waarin 32 Aleuten wonen. Thans onthielden zich bij hen ook twee Rusfische jagers van het Artell, hetwelk in het vorige jaar van het schip des koopmans SCHEBCHOW op het westelijke voorgebergte van het eiland Umnak was achtergelaten: het schip was zelf naar de door stuurman PRIBYLOW nieuw ont-

1792.
F. br.

1792.
Febr.

dekte eilanden verzeild, om daar te overwinteren.

Onder de Aleuten van het vlek Akmagan, die mij vergezelden, bevond zich ook een Schaman, die, op het verzoek der bloedverwanten eener kranke vrouw, aannam haar te genezen. Hij zette zich met eenige zijner landslieden rondom de zieke neder, en hief toen met hen een Schamansgezang aan, hetwelk hij met trommelflag vergezelde, en waarop eenigen tijd daarna een diep stilzwijgen volgde, waarvan, zoo als de tolk mij berigtte, de oorzaak was de verseljiuing van eenen geest aan den Schaman, die denzelven nu om verligting voor de zieke begon te bidden, hetwelk deze een' geruimen tijd lang niet scheen te willen toestaan; maar eindelijk nam hij, op de aanhoudende bede des Schamans, aan de zieke te genezen, verklarende, dat zij om haars vaders wil leed, die, eens op de jagt van zeehonden en walvischen zijnde, hersenmerg uit de hoofden van afgestorvenen genomen, en daarmede zijne pijlen bestreken had, tot straf waarvan, daar hij zelf nu reeds overleden was, een der booze geesten was losgelaten met last, om haar duchtig te pijnigen. Hierop begonnen de Aleuten op nieuws te zingen, en zwegen na vijf minuten weder. Nu
sprak

1792.
Febr.

afprak de Schaman voor de tweede maal niet den aan hem onderworpenen geest, en gaf toen voor, dat hij reeds in de ingewanden der zieke was gevaren, om de geheele krankheid te onderzoeken, en dan hulp te verschaffen; waardoor men hopen mogt, dat zij na drie dagen zou genezen zijn. De Schaman verzekerde, nog eenen tweeden geest bij de zaak te hebben ontboden, die de waarheid van het eerste gezegde bevestigde; waarmede de Schamannerij nu een einde nam. De Schamannen bepalen hier nooit zelve hun loon, maar zijn tevreden met hetgeen men hun geeft; ook laten zij nooit offeranden aan de geesten brengen.

Den 21sten voer ik verder. Des morgens scheen het weder schoon, en was de zee stil: maar tegen den middag stak er een hevige noordwestewind op, zoo dat ik slechts met moeite het eerste voorgebergte bereikte, hetwelk in het westen ten zuiden 4 mijlen van Keschiga afligt, en bij hetwelk ik nu aan een klein vlek aanleide, dat in het Aleutisch Umschaluk en in het Russisch Sedenka heet, en waar slechts 12 Aleuten wonen. Van dit voorgebergte af ziet men 1½ mijl in het westentenzuiden een klein klippig eiland, en eene mijl in het westen eene hooge, van veel verholene en

R +

an-

1792.
Febr.

andere zich verheffende klippen omringde, rots.

De hevige wind hield aan tot den derden dag, toen het eindelijk stil werd, en ik van dit vlek af, en regelreht naar het voor ons liggende, hooge, met een' steilen muur van rotsen ver in zee vooruitschietende voorgebergte Amnak toe, voer, hetwelk omtrent vijf mijlen in het zuidwesten, $51^{\circ}, 00'$, van Sedenka, afligt. Tusschen deze twee voorgebergten bevonden zich drie opene bogten: de eerste, Alim-Uda, begint onmiddellijk achter Sedenka, en dringt $2\frac{1}{2}$ mijl westwaarts in het binnenste van het eiland in; de tweede strekt zich 2 mijlen ver in het zuidwesten uit; de derde is van de tweede slechts door eene smalle strook lands afgezonderd, en loopt met eene strekking naar het zuidoosten $1\frac{1}{4}$ mijl diep in het land.

Toen wij vlak voor het voorgebergte Amnak kwamen, ontdekten wij, $2\frac{3}{4}$ mijl in het zuidwesten, $34^{\circ}, 30'$, achter hetzelfde, den mond der bogt Tschernowsk, die zich met spits vooruitschietende uit steile rotsen bestaande voorgebergten, en ettelijke van dezelve afgezonderde rotsen, aan het oog verthoont. De kust heeft tusschen Amnak en Tschernowsk eene onbeduidende kromte, is hier en daar vol ruwe klippen,

1792.
Febr.

pen, en elders bergachtig, doch aanmerkelijk veel lager dan Annak, dat zich ook aan den zee kant door zijne hoogte onderscheidt. Ik kwam eerst des avonds aan het vlek Tschernowsk, weshalve ik het opnemen van de bogt tot den volgenden dag uitstelde.

Den 20sten was het vochtig, met sneeuw en regen afwisselend weder: doch dat belette mij niet de geheele bogt om te varen en te meten; en ik vond dezelve beter dan al de andere, welke ik aan dit eiland nog gezien had. Zij ligt in de strekking van het westentenoorden naar het oostentenzuiden, en is $3\frac{3}{4}$ mijl lang. Haar ingang wordt bepaald door twee, met eenen steilen muur van rotsen, smalle vooruitstekende voorgebergten, die ettelijke boven de zee uitstekende klippen voor zich hebben, en eene halve mijl van elkander aflaggen. Eene halve mijl van den mond af heeft men eene diepte van 35, en in den mond zelve van 15 vadem; de bodem bestaat uit keizelzand. Eene mijl verder inwaarts vermeerderd de diepte tot 18 vadem: doch weldra neemt dezelve ook weder af; en men vindt hier overal eenen moddergrond. Twee en eene halve mijl van den mond af vindt men eene zijwaarts gelegene bogt, die $1\frac{1}{2}$ mijl naar het westen loopt, in

1792.
Febr.

het midden 14 vadem diepte en een' modderigen grond heeft. Zij zou eene ongemeen goede ankerplaats opleveren. Aan deze zelfde bogt ligt op de smalle en vlakke landtong, die haar van de zee afscheidt, het vlek Tschernowsk, hetwelk uit eene groote en eene kleine Jurte bestaat, waarin 39 Aleuten wonen.

De breedte dezer plaats bepaalde ik volgens mijne waarneming op 53°, 29'. Mijn voornemen was, tot aan het westelijke voorgebergte van Unalashka voort te varen, en dan bij den zuidwal om naar het schip terug te keeren: maar harde winden en nat weder hielden mij hier drie dagen op. Mijn mondkost liep op het laatst; derhalve moest ik tot de terugreis besluiten.

Maart.

Den eersten van Maart kwam ik aan het vlek Kofchiga, wier inwoners mij zeiden, dat er van den zuidkant des eilands tot niet ver van hier eene andere zeer groote bogt door het land liep, wier uitnemend goede gelegenheid hunnen hoogsten lof verdiende; weshalve ik terstond besloot, dezelve te gaan bezien. Doch het vochtige weder en de harde winden lieten mij daar niet aan toe komen voor den 6den, op welchen dag ik den Tojeen en zijne Aleuten overhaalde, om mijne Baidar met drie zitplaatsen

1792.
Maart.

fen over te dragen. Na vijf mijlen reizens loopt de weg naar die bogt over een meer, tusfchen het hangen van hooge bergen. De bogt heet Kullileek; groot is zij juist niet: maar aan alle kanten tegen de zee gedekt; hare lengte bedraagt, van het zuidwesten naar het noordoosten, anderhalve mijl; de ingang naar den mond loopt naar het noordwesten 65° , $00'$. De breedte, tusfchen twee van beide kanten uit de rotsen vooruitspringende klippen, bedraagt 100 vadem; de diepte is in het midden 11, maar nabij de klippen slechts 4 of 5 vadem. Verder binnenwaarts draait de bogt naar het noordoosten, en wordt zij wijder: maar daar vermindert de diepte, en blijft dezelve niet ver van een klein rotfig eiland, nabij den linkeroever gelegen, slechts $5\frac{1}{2}$ vadem, met een' zandigen grond. Aan den linkeroever is eene zandbank, en voor dezelve zijn zichtbare en blinde klippen; weshalve men nader bij den rechteroever moet blijven. Als men dit eiland voorbij is, wordt de grond modderig, en vermeerdert de diepte van 5 tot $7\frac{1}{2}$ vadem, die tot aan den binnenwaarts gelegenen wal blijft, alwaar zich twee beken, de eene uit een meer, de andere van eenen berg, in de bogt ontlasten. De kust is aan de bogt hier eens bergachtig, daar hoog en rotfig

en

1792.
Alaart.

en elders steil afhellend. Ik voer uit de bogt in zee, tot aan een, aan de regter zijde, anderhalve mijl vooruitstekend voorgebergte, om de zuidkust van het eiland Unalashka eenigermate in oogenschijn te nemen; waarbij ik opmerkte, dat dezelve naar het zuidwesten loopt, en het eiland aan deze zijde zeer smal is. Aan de andere zijde der bogt Kullileek, in het noordoosten, lag de kust achter het vooruitstekende steile voorgebergte Amtschik bijna geheel verborgen. Naar de gedachte der Aleuten zou men juist door dit, door zijne ongemeene hoogte uitstekende, voorgebergte de bogt Kullileek ook uit zee gemakkelijk kunnen vinden: doch men moet daarbij opmerken, dat, als men uit het oostzuidoosten op dit eiland afzeilt, hetzelfde zich, door dezen boezem, in de verte als twee door eene straat gescheidene eilanden vertoont.

Een aanhoudende harde wind en nat weder hielden mij nog zes dagen in het vlek Koschiga op, zoo dat mijn geringe voorraad van mondkost geheel te niet liep, en ik genoodzaakt was, mij met gedroogden visch, zeekool en mosfelen te behelpen. Eenige keeren bragten mijne gastheeren mij wel verschen visch van eene soort, welke zij Terpugen noemden: maar de-

dewijl ik geen zout of brood had, at ik ook dien zonder allen smaak.

1792.
Maart.

Eindelijk begon dit slechte weder ook de Aleuten te vervelen: toen verzamelden zij zich, op zekeren dag, zoo wel mannen als vrouwen en kinderen, alle bij elkander, en begaven zich in het opene veld, alwaar zij een vuur ontstaken, zich naar de windzijde toekeerden, met de handen in de lucht sloegen, en uit al hunne magt schreeuwden: en nu, meenden zij, zou het weder wel veranderen.

Tegen den avond van dezen dag hoorde ik onverwachts in eenen hoek der Jurte op eene trommel slaan. Op de vraag aan mijnen tolk, wat zulks te beduiden had, zeide hij mij, dat de Tojeen en Schaman de geesten bezwoer, om het goed weder te laten worden. Na verloop van een kwartier begon hij sterk te schreeuwen, maar zweeg spoedig weder, en viel toen zonder alle bewustheid op den grond. Nu verschrikten zij alle zeer hevig, schaarden zich rondom den Schaman, zongen een treurlied en smeekten de geesten zich zijner te erbarmen. Nog bleef hij een' geruimen tijd stil liggen, zonder zich te verroeren; eindelijk kwam hij weder bij zich zelve, en toen verhaalde hij op eenen overredend verzekerenden toon: „ dat „ hij

1792.
Blaart.

„ hij den aan hem onderworpenen geest voor
„ zich ontboden, en hem bevolen had, in
„ plaats van het slechte goed weder te brengen:
„ doch dat de geest van gevoelen was ge-
„ weest, dat daarvan niets kon gebeuren, wes-
„ halve hij hem over zijne ongehoorzaamheid
„ en eigenzinnigheid duchtig uitgescholden, en
„ hem gezegd had, dat, zoo hij zijnen wil
„ niet deed, hij allen menschen regt zou ge-
„ geven om te gelooven, dat hij niet in staat
„ was zoo iets te doen; hetwelk hem tot gee-
„ ne eer zou verstreken. Maar om dit ver-
„ wijt was de geest zeer boos geworden, en
„ op hem aangevallen, en had hem zoo lang
„ gepijnigd, tot dat hij zijne bewustheid had
„ verloren. Doch dat hem, gedurende dezen
„ tijd zijner zinneloosheid, was geopenbaard,
„ dat eene vrouw uit zijn vlek, wier naam hij
„ noemde, in dezen zomer sterven, en dat het
„ weder eerst over drie dagen veranderen zou.
„ Dan zouden wij kunnen varen, voegde hij
„ daarbij: maar niet verder dan tot Maku-
„ schinsk, waar wij wederom van slecht weder
„ zouden overvallen worden; en dat wij daar
„ zijnde ons derhalve toch niet moesten haas-
„ ten om verder te gaan, schoon de inwone-
„ ren van dat vlek ons zulks ook rieden. Mij
„ voor-

„ voorzeide hij, dat ik bij mijne terugkomst
 „ aan het schip mijne reisgenooten in geen
 „ goeden staat zoude vinden: doch dat, schoon
 „ wij ons ook beklagen mogten, dat wij aan
 „ dit eiland overwinterd hadden, wij toch met
 „ den aanvang van den zomer in zee gaan, en
 „ gelukkig daarheen zouden terugkeeren, van
 „ waar wij gekomen waren.”

1792.
 Maart.

Ik nam de breedte dezer plaats waar 53°, 31'
 te zijn.

Den 16den van Maart voer ik naar Makufschinsk terug. Dewijl ik nu door de hevige winden op zee niet verder kon reizen, besloot ik, te voet de bergen naar de Kapiteïnhaven over te klimmen, welken weg men, naar het zeggen der Aleuten, des zomers in eenen dag kon afleggen.

Ik voer derhalve met mijne Baidar tot aan den uitersten hoek der bogt Makufschinsk, en nam van daar, in gezelschap van drie Aleuten, die mij tot wegwijzers zouden dienen, de reis te voet aan. Meer dan de helft van den weg leide ik zonder allen hinder af: maar toen stuitte ik tegen eene reeks bergen, bij welke ik langs de kromten van den rotfigen oever eener rivier moest opklimmen. Hoe verder ik hiermede kwam, des te steiler werd mijn pad; en de-
 wijl

„ voor-

1792.
Maart.

wijl het nog met vrij harde sneeuw overdekt was, moest men daar bij elken tred met veel moeite eene soort van trappen met de voeten inslaan. Terwijl ik hiermede bezig was, had ik onder het opklimmen het gevaar, waarin ik zweefde, zoo niet bemerkt; maar toen ik zoo ver kwam, dat ik niet verder konde, zag ik eens rondom mij, en werd gewaar, dat ik boven eenen afgrond zweefde: het slingerende pad, waarbij ik opgeklommen was, eindigde bij eene hooge rotsige punt aan den oever eener beek; en nu overweldigde mij zulk eene belangstheid, dat ik, liever dan meer te wagen, verkoos langs mijn pad terug te keeren; en hier vreesde ik bij iederen tred te zullen uitglijden, bij het pad neder te tuimelen en eindelijk van de vervaarlijke hoogte af te vliegen. Echter kwam ik gelukkig beneden, en aan de woning terug, van waar ik was uitgegaan, en alwaar wind en weder mij op nieuws vijf dagen lang opgesloten hielden.

Den 20sten stak er te middernacht zulk een hevige wind uit het westen op, dat geen mensch zich op de been kon houden; den volgenden dag werd het wel stiller, maar de zee stond nog zeer hol. Op den middag nam ik waar, dat de plaats lag onder de breedte van $53^{\circ}, 50' 35''$.

De

1792.
Maart.

De Tojeen van Makuschinsk had eindelijk medelijden met mijne rusteloosheid en het gebrek, dat ik aan spijsze leed; en hij zeide mij, dat men bij ons schip kon komen, wanneer men de Baidaren uit de bogt Makuschinsk naar de Beverbaai overdroeg, van waar men zeer gemakkelijk naar het schip toe kon varen. Ik haalde dus door gebeden en geschenken eenige Aleuten over, om mijne en hunne Baidaren over de streck lands heen te dragen, die met eene breedte van ongeveer $3\frac{1}{2}$ mijl beide bogten van elkander scheidt.

Deze reis ondernam ik den 23sten, en kwam den 24sten behouden aan het schip. Gedurende mijn afwezen was de scheurbuik dermate toegenomen, dat bijna de helft der manschap daar schrikkelijk aan leed, en er op het groote schip reeds 11, en op het kleine 3 man gestorven waren. Dewijl ik nu bij ondervinding wist, dat verandering van lucht zeer veel toebrengt om deze kwaal tegen te gaan, bragten wij de zieken naar de bijgelegene vlekken, in Jurten, die opzettelijk voor hen gereinigd waren. Ook begon toen de sneeuw, ten minste hier en daar, te ontdoojen, en het frische kruid uit te spruiten, hetwelk de zieken gebruikten, en waardoor zij aanmerkelijke verlig-

De

II. DEEL.

S

ting

1792.
Maart.

ting bekwamen. De voorname oorzaak der kwaal was ongetwijfeld het natte en uit der mate ongunstige weder, hetwelk wij bijna onafgebroken, gedurende al den tijd van ons verblijf alhier, hadden gehad; zoo dat men met regt kon zeggen, dat er maar zeer weinig dagen geweest waren, op welke men zijne klederen eenigzins kon droogen. Maar ook bragten de reeds half bedorvene levensmiddelen het hunne tot vermeerdering van de scheurbuik toe, en bijzonderlijk het roggemeel, waarvan men wel brood bakte, maar hetwelk volstrekt smakeloos was, en zelfs reeds tot verrotting overging.

Het eiland Unalashka of, gelijk deszelfs bewoners het eigenlijk noemen, *Nagunalaska* is het grootste in de geheele keten der Vosse-eilanden, en ligt onder den 54sten graad noorderbreedte en den 194sten oosterlengte van den Meridiaan van Greenwich. Aan de westzijde ligt bij hetzelfde het eiland Umnak, en aan de oostzijde Spirkin, Kigalga en Unalga. Deszelfs lengte bedraagt van het zuidwesten naar het noordoosten 74, en deszelfs grootste breedte in het midden 20 mijlen, en het eindigt in het westen bij het eiland Umnak met een smal voorgebergte. Het heeft aan alle zijden eene
me-

1792.
Maart.

menigte boezems, waarvan eenige zoo diep in hetzelfde indringen, dat derzelver achtergrond zeer na aan dien der tegenoverliggende grenst. Onder deze zijn drie baaijen van eene zeer aanmerkelijke grootte: de eerste, Ugadjach of de Beverbaai, dringt van de oostzijde 16 mijlen ver landwaarts in, de tweede, Makuschinsk, van de westzijde 10, en de derde, die der Kapiteinshaven, van de noordzijde $7\frac{1}{2}$ mijlen; en deze alle bevatten zelve nog wederom bogten, die dieper indringen. Van al deze boezems is de diepte in het midden zeer groot, zoo dat men met eene lijn van 60 vadem genomen grond peilde, en in de zee zelve vindt men, aan de noord- en zuidzijde van het eiland, honderd vadem van den wal, eene diepte van meer dan honderd vadem, maar in de nauwe straten aan de oost- en westzijde eene diepte van 20 en 30 vadem. Geheel Unalashka bestaat uit hooge, aan hunne spitsen in kale rotsen eindigende bergen, onder welke een, aan de zuidzijde gelegen, vuurspuwend is. De geheele zuidzijde heeft een' hoogen muur van rotsen tot hare kust: maar de noordzijde is zoo steil niet, en op verscheidene plaatsen naar het strand toe afhellend. De toppen der bergen bestaan uit kale rotsen en zij zijn van den voet

1792.
Miaart.

af niet verder dan tot op de helft met gras en mos bedekt. In het hangen der bergen, en aan den oever der beken die van dezelve afvloeijen, wast kreupelhout van elzen en wilgen. De lage gronden zijn met hooge en dikke kruiden bedekt, waaronder men ook zoetkruid, Kiprei (*c*), Putagarnik (*d*) en Angelica vindt. In het hangen der bergen wasfen hier en daar blaauwe bezien, Shimolost (*e*), Schischka (*f*) en Tolokneenka (*g*), en frambozen van eene bui-

(*c*) *Kiprei. Epibolum angustifolium.* Eene foort van kruid, met eenen stengel van drie en meer voeten hoog, hetwelk alle jaren op nieuws uit den wortel opschiet, van een groot aantal scheuten voorzien is, en finale, langwerpige, ongeregeld uitspruitende bladen heeft: de bloem is niet groot, en bestaat uit vier kleine, geronde, buitenwaarts uitslaande blaadjes met eene kerf en acht steeltjes. De vrucht bestaat uit een veelkleurig zaad, dat, in vier celtjes afgedeeld, binnen een lang, final naar eenen dop gelijkend kamertje besloten is. Het kruid wast in het noorden van Europa op moeraslige gronden. *Woordenb. der Rusf. akad.*

(*d*) *Putagarnik* heb ik nergens kunnen vinden. Misschien volgens de afbeelding [welke?] de Weegbree. *De Hoogd. vert.*

(*e*) *Shimolost.* Zie *Eerste Deel, bladz. 74.*

(*f*) *Schischka* kan ik insgelijks niet vinden; het komt anders ook voor in zamenstelling met andere woorden, als: Den-, Ceder-, Pijn-, Appelschischka, enz. *De Hoogd. vert.*

(*g*) *Tolokneenka Arbutus, Uva Ursi.* Een niet groote, langs

buitengewone grootte, doch niet zoo aange-
naam en zoet van smaak als die in Europa,
maar waterig. Van eetbare wortelen zijn er
de Makarscha en Sarana, en nog eene bijzondere
foort van gele wortelen, welke de inwoners voor
eene voortreffelijke oogartsenij houden, en al-
leen 'savonds eten, bewerende, dat dan den
volgenden morgen hunne oogen helder en zu-
ver zouden zijn, zoo dat zij op den grootsten
afstand de kleinste voorwerpen konden onder-
scheiden, waarom ook degenen, die voornemens
zijn den volgenden dag op de jagt van zeedie-
ren uit te gaan, des avonds te voren eene aan-
merkelijke hoeveelheid daarvan gebruiken.

Van landdieren vindt men hier veel zwarte,
donkerbruine en vaalachtig graauwe vossen, maar
zeer

langs den grond kruipende struik, veel gelijkende naar de
wilde aardbezienplant. Zijne bladen zijn rond, met ingebo-
gene hoeken, vast en dik, met weinig sapp en altijd groen.
Tuschen dezelve vertoonen zich lichtroode kelkvormige
bloemen, die eene ronde, meitige, smaklooze bezie tot vrucht
hebben. Hij wast in de pijnboschen in de noordelijke ge-
matigde gewesten van Rusland, en wordt tot het looijen
van zachte huiden gebruikt. Aan zijne bladen schrijven de
artsen eene sterke pis- en zelfs steenslijvende kracht toe.
De bezien leveren eene bruikbare verworff op. *Woordenb.*
der Rusf. Akad.

1792.
Muurt.

zeer weinig roode. De Rusfische jagers van-
gen dezelve met jagtsprieten: doch zij zijn hier,
in deze streken, op ver na zoo goed niet als
in de boschrijke landen van Siberie. Hun haar
is grof en stijf, en trekt bij de zwarte naar het
roode, weshalve zij ook veel goedkooper ver-
kocht worden dan de Siberische; nogtans trek-
ken de hier handeldrijvende Rusfische kooplie-
den er een zeer aardig voordeel van.

Maar andere landdieren vindt men hier niet,
behalve nog eene menigte kleine kortstaartige
muizen, die, over het geheele eiland, onder
het gras wegen voor zich graven, om wortelen
onder den grond te zoeken, in welke holen
zij zoo wel des winters als des zomers werk-
zaam zijn. Zij hebben derhalve geene reden,
om, gelijk de Kamschatkasche muizen, voor-
raadkamers voor zich aan te leggen, waarom ook
de Aleuten zulke voordeelen, als de Kamscha-
dalen, niet van deze dieren kunnen trekken.

Ook ziet men hier slechts weinig landvogels:
wij hebben er ten minste geene andere waarge-
nomen, dan arenden met witte koppen en staar-
ten, havikken, oorhoenders en eenige foorten
van kleine vogels, onder welke zich toch ook
eenige lieve zangers hooren lieten.

Maar zeevogels zijn er in groote menigte:
als

als Urilen, alken, Toporken, welke de inwoners in derzelver nesten in het hangen der rotsen vangen, en van welker huiden de Mansparken gemaakt worden. De Urilen zijn ongeveer zoo groot als eene wilde gans; zij hebben een' langen hals, een' spitzen snavel en zwarte vederen, met eene fraaije groene streep om den hals; bij de mannetjes vindt men somwijlen den hals en de borst bont door ingemengde witte vederen. Hare pooten staan zoo dicht bij den staart, dat, wanneer zij op de rotsen zitten, het altijd is als of zij staan, dewijl zij het lijf en den hals bijkans loodrecht omhoog heffen. De alken zijn van de grootte der eenden, en hebben eene witte borst, maar voor het overige zwarte vederen. Van dezelfde grootte zijn de Toporken: zij hebben donkergrauwe vederen, een' korten hals, eenen ver vooruitstekenden, rooden, breedten en platten snavel, en eene soort van wenkbrauwen, bestaande in witte, smalle vederen boven de oogen, die als bosjes bij dezelve nederhangen. De vellen van deze soort van vogelen worden, om hunne vastheid, hooger dan die van alle andere geschat, en men vervaardigt meestal Parken voor de mannen van dezelve; de snavels dezer vogelen gebruikt men tot opschik van de vrouwelijke

1792.
Maart.

1792.
Maart.

kleeding. Geenen vogel vonden wij zoo moeilijk om te schieten als dezen; want zijne vederen liggen zoo dicht en glad op elkander, dat de hagel daar ligt op afglijdt; daarenboven duiken zij dikwijls en blijven lang onder het water, alwaar wij bemerkten, dat zij onder het zwemmen eveneens met de vleugelen slaan, als in de lucht onder het vliegen. Van ganzen ziet men hier op onderscheidene tijden twee soorten: de eerste komen, omtrent het midden van April, uit zuidelijke gewesten, en houden zich, gedurende den geheelen zomer, aan de meren op: deze zijn van middelbare grootte, en hebben graauwe vederen en een' zwarten kop en hals; in September en October trekken zij weder af, en in hare plaats verschijnen andere van dezelfde grootte, maar met aschgrauwe en voor de helft met wit doormengde vederen. Deze ganzen komen hier uit het noorden, wonen den geheelen winter op de dikwerf overstroomde klippen, en voeden zich met de zeekool, welke dezelve voortbrengen.

Bij het verschijnen der lente in April vliegen zij naar noordelijker streken, waar zij waarschijnlijk nestelen en broeijen. Echter hebben wij, gedurende ons verblijf in het land der Tschuktchen, deze dieren niet gezien, waar-
nit

zoo moeije-
 nt zijne ve-
 lkander, dat
 boven dui-
 der het wa-
 onder het
 n slaan, als
 ganzen ziet
 twee voor-
 midden van
 ouden zich,
 n de meren
 te, en heb-
 en kop en
 ken zij we-
 andere van
 we en voor
 en. Deze
 wonen den
 verfromde
 ool, welke

April vlie-
 ar zij waar-
 ter hebben
 e land der
 ien, waar-
 nit

ait ik mischien zou mogen besluiten, dat zij
 zich des zomers op de kusten van Noordame-
 rika onthouden. Waterdieren, die ook aan land
 komen, vindt men hier minder dan op de an-
 dere Aleutische eilanden. Otters waren er voor-
 heen in groote menigte, zoo dat de eilanders
 van derzelve vellen Parken droegen: doch se-
 dert den tijd, dat de Rusfen hier bekend ge-
 worden zijn, is het getal dezer dieren vermin-
 derd; en men ziet hen nu zeer zelden. Zee-
 beeren vertooncn zich hier in de lente en in
 den herfst, doch slechts voor een' korten tijd:
 in de lente trekken zij naar het noorden, en
 in den herfst naar het zuiden terug. Maar zee-
 leeuwen vindt men, zoo wel in den winter als
 den zomer, op de van de kust afgescheidene
 rotsen, hoewel juist in geen groote menigte.

Van vischen vindt men rondom het eiland
 rog, stokvisch en Terpugen, die eene foort van
 Zamb * schijnen, maar door eene menigte roo-
 de, groene en gele vlekken zeer bont zijn. In
 de rivieren komen in Junij, Julij en Augustus
 Keten en bultzalmen. Van schaaldieren heeft
 men aan de kusten dezcs eilands drie soorten van
 kreef-

* [In het Hoogduitsch *Sanbarte*, een mij onbekend
 woord. *De Holk. vert.*]

1792.
Maart.

kreeften: de eerste zijn groot en rond, met lange pooten, hetwelk hen naar de spinnen doet gelijken, en waarom zij ook zeefspinnen heeten; de tweede soort is kleiner, en insgelijks rond: maar de pooten zijn korter en de scharen langer; de derde soort is gelijk aan de kleine rivierkreeften, behalve dat haar staart met geene schaal bedekt is, waarom zij zich gaarne in slakkenhuizen verstoppen, en dezelve wel eens met zich voortslepen.

Naar de onvruchtbaarheid, de wildernis en het gebrek aan de gewone noodzakelijkheden des levens te oordeelen, zou het schijnen, dat dit eiland voor menschen volstrekt niet bewoonbaar was: maar met dat alles verzekeren de Aleuten, dat zij voor de aankomst der Russen zeer talrijk waren, maar dat na dien tijd verscheidene onheilen, als ziekte en hongersnood, de grootste helft der inwoneren hebben weggesleept, zoo dat er nauwelijks een derde gedeelte van dezelve is overgebleven. Al hunne woonplaatsen zijn aan de zeekusten gelegen, en wel aan de noord-, oost- en westzijde van het eiland, terwijl de zuidzijde onbewoond is; in het geheel telt men er 14 vlekken, en in dezelve 323 inwoners van de mannelijke sekse. Ieder vlek bestaat uit twee of drie aardhutten van

van verschillende grootte, onder welke de grootste 9 vadem lang en 3 breed zijn.

1792.
Maart.

De grond van zulk eene hut ligt eenigzins onder de aarde; bovenop is dezelve met een plat dak van drijfhout, en dit wederom met gras en zoden bedekt, waarop men aarde strooit. In dit dak zijn eenige vierkante openingen gelaten, waardoor de hut haar licht ontvangt, en door welke de inwoners ook met eene ladder in- en uitklimmen, die slechts uit een' ruwen balk met uitgehakte trappen bestaat. Op den afstand van ongeveer 7 voet van den buitensten wand zijn er rondom de hut palen in den grond geheid, die gedeeltelijk dienen om het dak te ondersteunen, gedeeltelijk om voor iedere familie de afdeeling aan te wijzen, in welke gevlochtene grasmatten in plaats van bedden gespreid zijn. Op deze matten zitten zij des daags met hunne handwerken, en des nachts slapen zij daarop, terwijl hunne Parken hun tot dekfel dienen. In het midden van deze gemeenschappelijke woning gieten zij hun waschwater en alle onreinheden uit, waardoor dezelve nat en vuil wordt; en waren er in het dak geene openingen, door welke de vochtigheid en stank eenigzins optrokken, zou men het zeker niet lang in dit verblijf kunnen uithouden. Iedere

fa-

1792.
Maart.

familie houdt voor hare afdeeling een afzonderlijk houten vat na, waarin zij hare pis opzamelt, welke zij gebruiken, zoo wel om het gras in dezelve te verwen, als om er hunne handen in te wasfchen; want zij neemt, zoo goed als de zeep, alle vuiligheid weg: evenwel spoelen zij na deze wasfching de handen in zuiver water af, en, om dezelve te droogen, gaan zij in de opene lucht en slingeren dezelve heen en weder.

Vuur leggen zij in de Jurte slechts zelden aan, en bijna alleen om visch en zeedieren-vleesch te koken; want raauw eten zij dat niet: maar den stokvisch (kabeljaauw) eten zij versch, doch snijden denzelven in kleine stukjes, omdat er, naar hun zeggen, in het vleesch van dezen visch kleine wormpjes zijn, die, zoo zij er niet werden uitgesneden, de gezondheid grootelijks zouden benadeelen. Zij verkrijgen vuur, door steenen tegen elkander te slaan boven met zwavel bestrooid vogelendons, hetwelk aan de afvallende vonken zeer ligt vuur vat.

Des avonds branden zij walvischtraan in steenen lampen, in welke droog mos hun tot lemmet dient. Met dit vuur verlichten zij de Jurte niet alleen, maar warmen er zich ook aan;

1792.
Maart.

aan; want zij nemen de lamp onder hun kleed, welks opening zij bedekken, zoo dat de warmte er niet uit kan, waardoor het binnen eenige minuten onder de Parka zoo heet wordt als in een zweetbad. De steen, waarvan zij het lichaam der lamp maken, is zeer zacht, en kan, met andere van eene hardere foort, niet slechts hiertoe, maar ook tot diepe braadpannen, om visch in te koken, worden uitgehold. Maar thans gebruiken zij hem daar weinig toe; want zij koken bijna altijd in de koperen en ijzeren ketels, die hun door de Rusfen worden toegevoerd.

Van houten vaarwerk hebben deze eilanders niets dan waterkuipen van gekloofd drijfhout. Het vet der walvischen en robben bewaren zij in blazen, en andere drooge levensmiddelen in korven of zakken van gevlochten gras.

Mesfen en ijzers tot bijlen, beitels enz. ontvangen zij almede van de Rusfen: doch de laatste weten zij zich niet regt te nut te maken: zij gebruiken dezelve enkel op hunne wijze, na er een houten handvatfel aan vastgemaakt te hebben, zoo dat zij er wel, als met eene bijl, mede hakken en houwen, maar niet schaven of beitelen kunnen: groote boomen kloven zij doorgaans met houten wiggen.

Niets

1792.
Maart.

Niets gaat langwijziger en vervelender voort; dan hunne timmeraadje of schrijnwerkersarbeid, die in het maken van korven, pijlen en geraamten van Baidars bestaat. Een geheel jaar, en nog meer tijds, wordt er vereischt, om slechts eene Baidar te maken, waarom zij dezelve ook liever duur koopen. Het is reeds een moeilijk werk, zoo veel bruikbaar hout aan het strand op te lezen, als er tot eene Baidar noodig is. Het voornaamste stuk van dezelve is eene kiel van 21 voet lengte, die altijd uit twee of drie stukken is zamengevoegd. Aan deze maken zij kromhouten en ribben van wilgen- en elzentakken vast, welke zij met garen van gekloofd vischbeen zamenvoegen: op de bovineinden van deze ribben leggen zij een raam met dwarsfeden, hetwelk in het midden anderhalven voet breed is, en de geheele Baidar zamenvoegt. Dan overtrekken zij het geraamte met de huid van zeeleeuwen of groote zeehonden, maar laten bovenop eene ronde en niet groote opening, waarin de Baidarenvaarder zit. Voor het overige is de Baidar in al hare deelen zoo ligt en dun, dat zij in het geheel niet boven een Pud weegt. De riemen, welke men in dezelve gebruikt, zijn zeer lang, en hebben bladen aan beide einden; ook vat de schipper die in het

mid-

1792.
Maart.

midden aan, zoo dat hij met het eene blad aan de eene, en met het andere aan de andere zijde kan roeijen.

De wapenrusting der eilanderen bestaat enkel in hunne pijlen en in kleine borden, waarmede zij dezelve affchieten. Van den pijl bedienen zij zich in verscheidene gevallen en noodwendigheden, en hebben zij derhalve ook verscheidene soorten van pijlen. Die van de eerste soort, welke zij tegen menschen en groote dieren gebruiken, zijn vier voet lang, en hebben tot punt een spits gemaakt stuk lava van $1\frac{1}{2}$ duim lang en $\frac{3}{4}$ duim breed. De tweede soort is kleiner dan de eerste, en wordt alleen tegen kleine dieren gebruikt; aan dezelve worden geene ijzeren, maar beenen punten, met draden van pezen, vastgebonden. De derde soort wordt op de vogelenjagt gebruikt, is van dezelfde grootte als de eerste, en aan het vooreinde met vier beenen weérhakige punten gewapend. De vierde soort wordt ook tegen groote dieren gebruikt, is 9 voet lang, en heeft aan het voorste einde eene ingestokene punt van been, waaraan een snoer van pezen vastgebonden is, welks ander einde in het midden van den pijl, op twee plaatsen, achter een' klamp is omgewonden. Aan het achtereinde is een bos van arendsvederen

mid-

1792.
Alaurt.

ren ingestoken. De vijfde foort heeft de lengte van 4 voet en 4 duim, eene punt van been, en in het midden eene opgespannen blaas, die belletten moet, dat het door den pijl doodelijk getroffen dier onderzinkt. De borden, waarmede men de pijlen affchiet, zijn ongeveer anderhalf voet lang, en twee duim breed; aan derzelve eene einde is eene plaats, waarin men gevoegelijk het bord kan vatten, en aan het andere einde is een been, even als een spijker, ingestoken, waaraan het einde van den pijl bij het affschieten vastkleeft.

De pijlen en borden bestrijken zij met eene roode verw, welke zij op de punten van rotsen opzamelen, en in het waterig afzetfel van bloed oplossen, waardoor dezelve zoo vast wordt, dat noch regen noch zoutwater dezelve uitwischt.

Het bloed, dat hiertoe noodig is, halen de Aleuten uit hunnen neus, welken zij zoo lang met een' grashalm prikkelen, tot dat er zich eene genoegzame hoeveelheid uit denzelven ontlast. Als de Aleut zich in zee begeeft, maakt hij zijne pijlen en zijn werpbord voor en achter zich vast aan riemen, waarmede de Baidar te dien einde voorzien is.

De pijlen, welke hij telkens weder poogt in
te

te zamelen, schiet hij met de regter hand af, ^{1792.} terwijl hij met de linker den riem gevat heeft, *Maart.* om de Baidar in evenwigt te houden.

Voor het overige weet hij met zijne Baidar zoo snel te varen, dat zelfs de lichtste sloep hem zeker niet zou inhalen; want wij hebben zelve eens de waarneming gedaan, dat ons schip, vier mijlen in een uur afleggende, echter nog door Baidaren achterhaald werd.

MEARS verhaalt in zijne reisbeschrijving, dat de Aleuten zich naar believen met hunne Baidaren kunnen omwerpen en weder oprigten: doch dit is niet waar. Heeft iemand hunner het ongeluk van met zijne Baidar om te vallen, zoo moet hij zonder genade verdrinken, indien men hem niet te hulp komt; weshalve zij ook uit voorzigtigheid doorgaans in gezelschap varen, en tot behoud van het evenwigt steenen aan boord nemen, wanneer zij anders geenen last inhebben. Als zij zich moeten stilsthouden, het zij om iets te herstellen, of anders om eenige reden van noodzakelijkheid, dan vereenigen al de Baidaren zich, en houden zich dicht bij elkander. Zullen zij met een' hevigen storm zonder gevaar aanlanden, zoo moet men hun van den wal te hulp komen, en de Baidaren op het land trekken.

1792.
Maart.

Hoe gezwind deze eilanders ook in hunne Baidaren varen, en met hoe veel behendigheid zij dezelve ook weten te besturen, kunnen zij echter in het geheel niet zwemmen, en ik heb nooit bemerkt, dat zij zich baadden; hetwelk misfehien daarvandaan komt, dat het hier nooit zeer heet, en het water altijd zeer koud is.

Van het voorkomen, de kleeding en de handwerken der Aleuten zal ik hier niet herhalen, hetgeen ik reeds in de vierde afdeeling van dit deel deswege gezegd heb: derhalve is er niets meer voor mij overig, dan de verscheidene gevoelens over hunnen oorsprong of afstamming, en iets van hun bijgeloof, hunne gebruiken en begrafenisplegtigheden te melden. Het moet noodwendig zeer moeilijk worden, den oorsprong of de afkomst eens volks te bepalen, dat zoo verafgelegen en zoo ruw is, en in het geheel geene schriftelijke oorkonden bezit, maar niets dan overleveringen, die, van mond tot mond gaande, door ongegronde vertelseltjes verward zijn. In zulk een geval zal er in der daad geen beter middel zijn, om eenige waarheid te vinden, dan dat men de zeden, de gebruiken en de taal van het eene volkje met die van het andere vergelijkt, en daaruit waarschijnlijke gevolgen afleidt. Doch onderdes heb ik mij ook her-

herinnerd, dat de zinnefloosste vertellingen toch fomwijken eenig licht kunnen geven, of ten minste aanleiding om iets te ontraadselen, en uit dien hoofde heb ik mij toegelegd, om door gesprekken met de oudste lieden onder de Alcuten het een of ander op te sporen.

1792.
Muurt.

Uit de geringe bevolking dezer eilanden meende ik reeds te mogen opmaken, dat zij nog geen zeer langen tijd konden bewoond zijn, en dat de inwoners er mischien door overlevering iets van weten zouden, van waar zij gekomen zijn: maar ik konde op mijne vragen deswege volstrekt niets voldoende tot antwoord bekomen; want een paar vertelteltjes, welke ik van twee grijsaards hoorde, stemden niet met elkander overeen, en gaven buitendien ook geen de minste opheldering. Het eene hield in: dat de God, na het scheppen der eilanden, ook menschen had geschapen, die in het begin onsterfelijk waren, en die, tot een' hoogen ouderdom geleefd hebbende, op eenen hoogen berg klonnen, en zich daar in een meer wierpen, waaruit zij verjaagd wederom ten voorschijn kwamen: doch dat de God intuschen op eene van hunne jonkvrouwen was verliefd geworden, en haar tot vrouw had genomen; en dat deze hem eens in een vertrouwelijk ge-

1792.
Maart.

sprek het verwijt gedaan had, dat hij toch, bij het scheppen der Aleutische eilanden, een' grooten misflag had begaan, door op dezelve zoo veel bergen en in het geheel geen bosch te maken: waarop de God, over zulk eene onbescbaamde vrijpostigheid verontwaardigd, haren broeder had gedood, hetwelk het geheele menschelijk geslacht sterfelijk had doen worden.

Het andere verdichtfel behelsde de volgende leer: dat al de Aleuten van eenen op het eiland Umnak uit den hemel gevallen hond afstammen, die twee jongen had geworpen, het eene van het mannelijke, het andere van het vrouwelijke geslacht; dat deze nog hondenpooten hadden gehad; maar dat van deze twee reeds volkomene menschen waren voortgekomen. Dat, toen het getal van deze aangroei-
de, en het hun op een eiland te eng werd, zoo dat daar velerlei oneenigheden en twisten uit ontfonden, velen hunner genoodzaakt waren geworden, om andere woonplaatsen te zoeken, en dat alzoo eenigen oostwaarts naar het voorgebergte Alakfa, en anderen westwaarts naar de eilanden der keten in die streek gelegen, getrokken waren, en daarop onderscheidene namen bekomen hadden. Dat de inwoners van *Atta Sagignanen* heeten, die der Andrejanows-

nowseilanden *Negochen*, die der Ratteneilanden *Kagschen*, van de vier vuurspuwende *Akoganen*, van Umnak en Unalaska *Kagulangen*, van Akunsk en de daar rondom gelegene eilanden *Kigenonen*, van Unimak, Sannach en Uega *Kagantagumen*, van Kadjak *Kaneegen*, van de Cooksrivier *Kenaizen* en van Prins Williams bogt *Schugatfchen*. Van waar al deze namen hunnen oorsprong hebben, weet geen Aleut op te geven: doch al deze volksstammen, behalve de Kenaizen, Kaneegen en Schugatfchen, hebben dezelfde gebruiken en kleeding, en bijna dezelfde taal, die slechts door eenige afwijkingen in ettelijke woorden en door den toon eenigzins verscheiden is, zoo dat zij elkander in dezelve zeer goed kunnen verstaan.

Op de eilanden, waar de Russische koopvaardijfchepen, die deze zeeën bevaren, doorgaans aanlanden, zoo als Unalaska, Umnak en de Andrejanowseilanden, zijn de Aleuten reeds eenigzins beschaafder. Eenigen hunner spreken zeer goed Russisch, en velen zijn door den Doop in het Christendom ingelijfd. Doch op de andere eilanden zijn zij nog even zoo wild en ruw, als zij ooit kunnen geweest zijn. Zij belijden wel eenen God als het almachtige en algemeen weldadige wezen, doch houden geene

1792.
Maart.

cerbetooningen, geene offers of gebeden voor noodzakelijk, maar zeggen: dat God, veel beter dan zij, weet wat voor hen noodig, en dat hij hun, zonder hun bidden, geeft, hetgeen voor hen nuttig is.

Ongelukkige toevallen en ziekten, die hun overkomen, houden zij voor werkingen van booze geesten, en in dezelve nemen zij hunne toevlugt tot den Schaman. Wat de Schamanen op deze eilanden aangaat, zij dragen geene onderscheidende kleeding, en maken, bij hunne geestbezwingingen, ook geene buitensporige bewegingen, maar blijven rustig met de andere Aleuten op eene en dezelfde plaats zitten, terwijl zij een' enkelen keer op de trommel slaan. Hunne trommels zijn niet groot, en dezelfde, die bij allen anderen zang en dans gebruikt worden. Vrouwen heeft de Aleut of eene, of wel eens twee of drie, indien hij vermogen genoeg heeft, om er zoo veel te onderhouden. Bij hunne huwelijken hebben er geen builofstplegtigheden plaats. Doorgaans handelt de bruidegom met de ouders der bruid, en belooft, hetgeen hij acht te kunnen missen: als Kalgen (*h*), Par-

(*h*) *Kalgen* heeten de van andere eilanden gemaakte gevangenen, of vader- en moederlooze weezen, die zich voor den

1792.
Maart.

Parken en Baidaren. Wanneer zij het te zamen eens zijn, begint de bruidegom, opdat de bruid allengs aan hem gewenne, langzamerhand meermalen bij haar te komen, en woont somtijds ook wel eens eenige dagen bij haar. Als zij elkander dan beminnen, neemt de bruidegom haar bij zich, of hij trekt zelf naar haar toe. Wanneer zij nu in eendragt zamenleven, geeft de vader van zijnen kant ook eenige geschenken aan den schoonzoon; maar wanneer de man met zijne vrouw niet tevreden is, kan hij haar wegzenden, doch heeft geen regt, om zijne geschenken terug te eischen: maar als de vrouw niet met den man leven wil, staat het hem vrij, den schoonvader alles weder af te nemen.

Verkoopen mag een man zijne vrouw niet: doch hij kan haar, met hare toestemming, aan eenen ander afstaan, het zij voor altijd of voor eenen tijdlang, hetwelk ook niet zelden gebeurt. In het bijzonder maken de Russische jagers zich dit voorregt te nut, en nemen voor eenen Aleutische vrouwen of meisjes bij zich, waar-

den kost vrijwillig aan eenen rijken Aleut als knechten overgeven, en welke deze, onder dezelfde voorwaarde, wederom aan eenen ander mag verkoopen.

1792.
Maart.

waarvoor zij de eene óf andere kleinigheid betalen. Maar nooit gebeurt het, dat eene vrouw zich zonder de toestemming haars mans aan enen ander overgeeft; want het is niet uit minnedrift, dat zij hierin bewilligt, maar uit winzucht. Ook is deze onbetamelijkheid voor de komst der Russen zeker zoo gemeen niet geweest onder de eilanders; want zelfs nu trokken zij hun voordeel van zulk eenen walgelijken handel nog niet zonder zich te schamen, en eenige mannen zouden zich voor geen en prijs ter wereld daartoe laten overha. Men heeft mij verhaald, dat het voorheen wel het gebruik was geweest, niet tegen betaling, maar uit eene soort van medelijden, en uit hartelijke toegenegenheid, eenen Aleut, die na eene langdurige afwezendheid terugkwam, met al de vrouwen en meisjes der Jurte te verwelkomen, zoo dat iedere derzelve op hare beurt enen nacht met hem moest doorbrengen. En van daar komt het, dat geen man de kinderen, welke eene zijner vrouwen baart, met volkomene zekerheid voor de zijne mag houden, en dat de moeder alleen een volstrekt gezag over dezelve heeft; ja, dat zelfs de oom van moederszijde meer bij dezelve geldt dan de vader.

De kinderen van enen vader, maar van verschei-

1792.
Maart.

scheidene moeders, worden niet voor broeders en zusters gehouden, en het staat hun zelfs vrij met elkander te trouwen; terwijl dit aan kinderen van dezelfde moeder, maar onderscheidene vaders, verboden is. Hoe het, na des vaders dood, met de erfenis zal gaan, beslissen de bloedverwanten, die gewoonlijk het grootste deel voor de weduwen en kinderen overlaten, en het overige naar zich halen.

Ik vond geene gelegenheid om eene begrafenis op dit eiland te zien: maar de inwoners verzekerden mij, dat het voorheen de gewoonte was geweest, met een' overledenen Tojeen of anderen rijken man eenen van deszelfs dienaars te begraven. Van dit barbaarsche gebruik is men thans geheel afgegaan, en men legt bij den overledenen nu niets anders dan deszelfs Baidaren, pijlen en andere gereedschappen. De ingewanden haalt men uit het ligchaam, dat in plaats daarvan met hooi gevuld wordt. Onvermogene lieden worden slechts zonder omflag in de aarde, of ook wel in de spleten van rotten gelegd: maar de rijken worden in opzettelijk daartoe van drijfhouw opgezette graven befeld, in welke eerst eenige aarde wordt gestrooid, waarop men graszoden en leder van Baidaren overtrekfels spreidt, en daarop wordt dan

1792.
Msart.

het ligchaam geplaatst, hetwelk men met riemen derwijze heeft gebonden, dat het in de houding, die daar de gewone is, zit, namelijk met de voeten naar de borst opgetrokken, en de handen om dezelve heengeflagen. Men dekt hetzelfde van boven met eene mat, en daarop wordt een weinig aarde geschud. Hierop slaat men het geraamte van eene Baidar aan stukken, en rigt de stukken op den grafheuvel op. Wanneer de vrouw van den overledenen hem heeft lief gehad, snijdt zij, om dat te kennen te geven, zich het hoofdhaar af, en beweent hem eenige dagen lang; ja verscheidene drijven het zoo ver, dat zij het ligchaam weken lang in de Jurte houden, waartoe er, naar deszelfs grootte, ramen, in de gedaante van een driehoekig Prisma, worden zamengesteld, welke men met huiden overtrekt. Hier steekt men het ligchaam derwijze in, dat het eene zittende houding heeft; en zoo wordt het in een' afzonderlijken hoek der Jurte zoo lang bewaard, tot dat de reuk al te sterk wordt, en men het wel begraven moet. Doch kleine kinderen, voor welk men zulk eene kist veel beter van pas en vaster maken kan, houdt men wel een jaar en langer bij zich, of wel zoo lang, tōt dat er in plaats van het bewaarde kind een
nieuw

1792.
Maart.

nieuw ter wereld komt. Zulk eene doodkist wordt door de moeder met gebrandschilderd glas, koralen, riemen en Toparkenfnavels opgeschikt, en boven haar bed opgehangen.

Laat eenige algemeene aanmerkingen over de bekwaamheden, zeden en neigingen dezer eilanderen nu mijne beschrijving besluiten. De Aleuten hebben een goed natuurlijk verstand, zeer veel natuurlijke vatbaarheid en een snel begrip: ik heb eenige hunner zien met de kaarten (*i*), op het dambord, ja zelfs schaak spelen, en dit laatste zoo goed, dat geen onzer reisgenooten het van hen konde winnen.

Onder elkander zijn zij zeer stil en vreedzaam: gedurende al den tijd van ons verblijf heb-

(*i*) Deze kunst hebben zij aan de Rusfische jagers te danken, die hunnen ledigen tijd hier daarmede slechts aanvullen, zonder er ooit een' oogenblik op bedacht te zijn, om den eilanderen iets nuttigs te leeren. Dewijl zij hier altijd eenige jaren lang, zonder alle bezigheid, op eene en dezelfde plaats leven, hadden zij van het invoeren van den akkerbouw, het planten van vruchtboomen, de veeteelt en het onderwijs in de noodigste handwerken reeds lang eene proef kunnen nemen. Wanneer de Aleuten maar eerst iets van het voordeel, hetwelk al deze dingen schenken, hadden leeren kennen, zouden zij het goede voorbeeld met blijdschap gevolgd hebben.

1792.
Blasart.

hebben wij nooit misnoegen of geschillen onder hen opgemerkt.

Op mijne reis het eiland rond ontving men mij overal met veel hulpvaardigheid, en werd ik allerzorgvuldigst onthaald, zoo dat ik zoude mogen zeggen: gastvrijheid is onder deze wilden de eerste deugd, welke zij niet alleen jegens hunne vrienden en bekenden beoefenen, maar jegens allen, die door hunne vlekken reizen. Ik ben zelf getuige geweest, dat zij aan geheel onbekende bewoners van andere eilanden de helft van hunnen laatsten voorraad gaven, zonder daarvoor betaling te verlangen. Daarenboven hebben zij nog een loffelijk gebruik: om de schande niet te dragen, van uitdrukkelijk om eenig eten te moeten vragen, heeft de behoefte slechts een reisopperkleed en eene Kamlja aan te trekken, zich met eenen hoed te dekken, en zoo in eene Jurte in te treden en zich in derzelver midden neder te zetten: dan weet een ieder reeds wat hij wil, en geeft hem, hetgeen hij heeft. Nog moet ik tot lof der Aleuten hierbij voegen, dat zij geene dieven zijn, en derhalve deze allen wilden, welke de kusten van den Ooster- en Zuideroceaan bewonen, algemeen eigene ondeugd niet hebben. Andere slechte neigingen heb ik

ook

ook niet in hen opgemerkt, behalve dat ik hen lui en ondankbaar moet noemen. Sterke hartsrogten laten zij nooit blijken; en in buitengewone gevallen ziet men zelfs op hun gelaat verdriet, noch treurigheid, noch blijdschap uitgedrukt. Komt er een nabestaande bloedverwant uit verre gewesten terug, men ontvangt hem zoo bedaard, dat men niet eens opstaat, en hem geen de minste betuiging van genoegen doet, even als of de aangekomene nooit afwezig ware geweest. Ook hij gaat in de Jurte, zonder iemand te groeten, en zonder een woord te spreken; zet zich in zijne afdeeling bij zijne vrouwen of zijne aanhoorigen neder, en trekt zijne reiskleeding uit. Wanneer hij er dan om vraagt, geeft men hem te eten; en als hij verkleumd is, steekt men eene lamp aan; en als dat alles gedaan is, vertelt hij eindelijk wel eens een weinig van zijne reis, en zij van hetgeen ondertusfchen te huis is voorgevallen, maar zonder dat men van beide kanten veel nieuwsgierigheid of deelneming laat blijken.

1792.
Maart.

NE-

 NEGENDE AFDEELING.

Toerusting tot de reis. Raadpleging over het befedden van den zomer. Vaart van Unaluschika naar de haven Petropawlowsk, en van daar naar Ochotsk. Einde van den togt.

1792.
April.

In het begin van April kwamen er van DELAROW's opvolger, den tegenwoordigen opziener BARANOW te Kadjak, twee jagers in kleine Baidaren, die ons uit zijnen naam verzochten hem van eenige noodwendigheden te voorzien, waarop wij van onzen voorraad, zoo veel wij konden missen, aan hem afstonden.

Den vorigen zomer had men aan den kotter *Tschernoi Orel* een lek bespeurd: derhalve ontlaadden wij hem, en bragten zijne lading en ballast aan den wal, om hem geheel tot beneden toe te kunnen nazien; daarop bragten wij hem met hoog water op eene ondiepe plaats, kalfaterden alle twijfelachtige plaatsen ter dege, bragten hem weder in diep water, en gaven hem zijne lading terug.

Den 10den werd ons door Aleuten van Akun
ver-

1792.
April.

versehe visch gebragt, waarover wij ons des te meer verblijdden, daar wij er hier maar weinig hadden kunnen vangen. Met deze eilanders kwam ook de Tojeen van Atcha, PANKOW, van het eiland Unimak bij ons, die ons verhaalde, dat gedurende zijn winterverblijf aldaar al zijne gezellen, en hij zelf, ziek geweest, en er twee derzelve gestorven waren.

Den 15den hielden wij raad, hoe wij dezen zomer onze vaart zouden inrigten, waarop door de kapiteinen HALL, BEHRING en mij werd vastgesteld, onze voorgenomene terugreis naar Kamtschatka zoo nuttig te maken, als maar immer mogelijk was. Namelijk, wij wilden eerst, bij de noordzijde der Vosseneilanden langs, naar het eiland Atcha koers zetten; de in dezen koers gelegene eilanden zoo naauwkeurig mogelijk ondersoeken; en, dewijl bekend was, dat er op Atcha boezems gevonden worden, die ook wel eens door Russische koopvaardijfchepen zijn aangedaan, ingevalle de winden het maar eenigzins toelieten, in eenen dezer boezems inloopen, om het eiland op te nemen. Tot dit einde werden er, met bewilliging van PANKOW, als Oppertojeen dier eilanden, op ieder vaartuig twee zijner Aleuten aan boord genomen, welke die oorden kenden. Van Atcha af wilden wij,
nog

LING.

ging over het
t van Una-
awlow'sk, en
nde van den

er van De-
rdigen opzie-
gers in kleine
m verzochten
te voorzien,
zoo veel wij
en.

aan den kotte-
derhalve ont-
lading en bal-
el tot beneden
agten wij hem
e plaats, kale-
fen ter dege,
ater, en gaven

uten van Akun
ver-

1792.
April.

nog steeds benoorden de eilanden, tot aan het eiland Semifoposchnoi (*der zeyen Craters*) voortvaren, en op die reis ons uiterste best doen, om den afstand tusſchen de eilanden Atcha, Jegitka, Sitchin en Adach naauwkeurig te bepalen. Zoo dra wij Semifoposchnoi zouden onderzocht hebben, wilden wij de ſtraat bezuiden het eiland doorzeilen, en bij Antſchitka en Kiska langs gaan, daarna de ſtraat tusſchen deze en Buldyr naar het noordoosten inloopen, en vervolgens in het voorbijgaan der noordzijde van Samitsch en Atta, zoo dra de winden maar eenigzins gunſtig waren, in de bogt aan de noordzijde van het laatſtgenoemde eiland binnenloopen, in welke ook reeds koopvaardiſſchepen hadden voor anker gelegen. Maar geval tegenwinden zulks beletten, zouden wij zonder tijdverzuim het voorschrift van kapitein BILLINGS volgen, en ons naar Petropawlowſk terugspoeden.

Omtrent het midden dezer maand vertoonden zich weder Canadaſche trekganzen.

Den 17den ſcheen het beſtendig goed weder geworden te zijn: derhalve ondernamen kapitein HALL en ik, in Baidaren met drie zitplaatſen, een klein reiſje naar het oostelijke voorgebergte van Unlaſchka, om daar de mid-

dags-

dagshoogte der zon op te nemen: maar wij waren nog niet tot de bogt Samganuda gevorderd, toen er een harde zuidoostewind met regen en sneeuw opstak, zoo dat wij ons genoodzaakt vonden land te kiezen, en te voet over eenen berg heen naar het vlek Bobrowo te gaan, hetwelk wij geheel afgemat en doornat, maar voor het overige toch gelukkig, bereikten. Den volgenden dag werd het wederom helder weder; en tegen gelukte het ons, door het waarnemen van de middagshoogte der zon, op het anderhalve mijl van het vlek afgelegene voorgebergte, de breedte van de ligging der plaats op $53^{\circ}, 58'$ te bepalen. Tegen den avond voeren wij door de Beverbaai naar het eiland Spirkin, en overnachten in het vlek van denzelfden naam. Den 19den keerden wij naar ons vaartuig terug.

Den 21sten kwam de serjant der landverdeeling CHOBEEKOW, die tot opneming der eilanden Unimak en Sannach en van het voorgebergte Alaksa was afgezonden, in gezelschap van 55 Aleuten terug. Deze namen gewillig eenen Jassak op zich, en ieder hunner beloofde, naar zijn vermogen jaarlijks een otters- en vosfenvel op te brengen (a).

Wij

(a) Achter dit werk wordt eene tafel gevoegd, waarop

1792.
April.

1792.
April.

Wij stelden den Tojenen eerepenningen ter hand, en aan de overigen gaven wij tabak, gebrand-schilderd glas en messen ten geschenke. Ook verklaarden wij den Tojenen, terwijl wij hun de eerepenningen uit naam van Hare Keizerlijke Majesteit omhingen, hoe zij dit teeken van de gunst der Monarchin behoorden te schatten en in acht te nemen, terwijl degene, die hetzelfde droeg, zonder alle gevaar, bij alle schepen, die aan hunne eilanden kwamen, van welke natie dezelve ook zijn mogten, konde aan boord varen; want dat men aan dit teeken terstond zou zien, dat zij onder de bescherming van Rusland stonden, en dat niemand het derhalve wagen zou zoodanig iemand te beleedigen. De eilanders hoorden dit met de uiterste oplettendheid aan, en schenen allervergenoegdst. Aan ieder, die eenen eerepenning ontving, werd tevens ter hand gesteld een Patent, door het zegel en de onderteekening van den bevelhebber van den togt bekrachtigd.

In de laatste dagen van April werd er meer rog en stokvisen dan te voren gevangen, en den 26sten

het aantal der inwoneren op ieder eiland, en derzelve onderscheidene vlekken, alsmede de Jaskak zijn opgegeven, tot welken zij zich verbonden hebben.

26sten vertoonden er zich voor het eerst in de beek bij het vlek Wefelowsk eenige roodgevindene visfchen.

1792.
April.

Den 27sten maakten wij ons geheel zeilvaardig, haalden beide fchepen achter het eiland van daan, en gingen voor het vlek Illuluk ten anker liggen. Onze zieken waren door het gebruik van verfchen visch en jonge groente aanmerkelijk gebeterd: echter hadden wij met dat alles nog 30 werkelijke zieken en verfcheidene zwakken, hetwelk ons derhalve bewoog ons vertrek nog eenige weken uit te ftellen.

Gedurende ons negenmaandsch verblijf hadden wij geftadig vochtig weder; de hemel was altijd met wolken bedekt; en zelden ging er een dag voorbij, op welken wij niet bij afwifeling door regen, fneeuw en natten mist geplaaagd werden. De zon vertoonde zich zoo zelden, dat wij van al den tijd van ons verblijf flechts negentien dagen konden tellen, op welke wij haar gezien hadden.

Den 16den van Mei liepen wij met een' zuidoostenwind uit de haven in zee, en voeren des avonds het voorgebergte Wefelowsk voorbij. Den geheelten nacht, alsmede den volgenden dag, bleef het ftil, zoo dat wij zeer weinig vorderden. Des middags namen wij de breedte

Mei.

1792.
Alci.

waar $54^{\circ}, 05'$ en de lengte $192^{\circ}, 39'$ te zijn, en bevonden, dat het kompas $20^{\circ}, 24'$ oostelijk miswees.

Tegen den avond stak er een zachte gunstige oostewind op, met welken wij verder westwaarts voeren. Den volgenden morgen te 8 uren zagen wij de hooge rotsige zuil, die van verre naar een groot schip in volle zeilen gelijkte. Zij lag omtrent den middag, volgens het kompas, in het zuidwesten, $10^{\circ}, 00'$, ongeveer 5 mijlen van ons af. Wij bevonden ons toen onder de breedte van $54^{\circ}, 01'$ en de lengte van $191^{\circ}, 54'$; waaruit blijkt, dat deze klip op de kaart van kapitein Cook, 48 minuten te westelijk is opgegeven; want ik kan niet denken, dat wij ons zouden vergist hebben, dewijl wij te 10 uren des voormiddags nog een aantal welbekende voorwerpen van Unalaskka in het gezigt hadden, naar welker gelegenheid ik de breedte en lengte onzer standplaats nam.

De twee volgende dagen konden wij niets doen dan laveren, dewijl wij den wind uit het zuidoosten van voren kregen, en daarenboven droevig weder hadden.

Den 20sten bevonden wij des middags de breedte $54^{\circ}, 00'$ en de lengte $190^{\circ}, 26'$ te zijn. Kort na den middag stilde de wind, waarop wij
door

door den mist heen Umnak en Unalashka nog zagen. Ook bleek ons, uit het opnemen onzer kustverkenningen, dat wij ons 29 mijlen noordoostelijker bevonden, dan wij berekend hadden, welke mislag wij geloofden dat door den stroom was veroorzaakt.

1792.
Mei.

Tegen den avond werd de wind zuidoostelijk, weshalve wij in eene evenwijdige lijn langs Unalashka voortliepen. Den volgenden morgen was de kust van dit eiland wel grootstendeels door den mist volstrekt onzichtbaar, doch nu en dan flikkerden de toppen der bergen daardoor heen. Te 9 uren vertoonden zich ons in het zuidzuidoosten twee van de vier vuurspuwende Cratereilanden; en juist op dien tijd hadden wij den hoogen vuurspuwendenden bergtop van Unalashka in het noordoosten $88^{\circ}, 00'$. Des middags bevonden wij onze breedte $53^{\circ}, 11'$ en onze lengte $190^{\circ}, 00'$ te zijn; het naaste der vier Cratereilanden lag om dezen tijd, in het zuidoosten, $80^{\circ}, 00'$, omtrent acht mijlen van ons af; het tweede in het zuidoosten, $64^{\circ}, 00'$, omtrent twaalf mijlen; het eene is ongeveer 2, en het andere bijkans 13 mijlen in den omtrek groot. Beide zijn bergachtig. Dit laatste, Tschuginok geheeten, moet van de vier eilanden het eenige zijn, hetwelk wij ook in het jaar

1792.
Mi.

1790 gezien hebben: de overige zijn toen in den mist voor ons bedekt gebleven.

Den 23sten des morgens, toen de mist een weinig was opgetrokken, ontdekten wij land in het zuidoosten. Onze Aleuten hielden dit voor het noordoostelijkste voorgebergte van het eiland Atcha: maar weldra zagen wij, toen de lucht opklaarde, dat het het eiland Siguam was; en terstond daarop vertoonde Amlja zich ook. Des middags werd de breedte $52^{\circ}, 27'$, en de lengte $187^{\circ}, 09'$ bevonden. Siguam lag toen acht mijlen in het oostzuidoosten van ons af; en wij hadden het oostelijke voorgebergte des eilands Atcha in het zuidwesten, $18^{\circ}, 00'$, 27 mijlen van ons. Nu bepaalde ik op de kaart, welke ik bij gelegenheid onzer vaart in 1790 had opgenomen, volgens de breedte en de opgegevene kustverkenningen, ons tegenwoordig standpunt, waarbij bevonden werd, dat wij ons in het berekenen der lengte slechts 27 minuten hadden vergist.

Des middags van den 24sten was onze breedte $52^{\circ}, 37'$, en onze lengte $187^{\circ}, 08'$; en bevonden wij, dat het kompas $14^{\circ}, 44'$ oostelijk miswees. In den vorigen nacht hadden wij bemerkte, dat de stroom ons 10 mijlen naar het noordentenoosten had gedreven. Des voormiddags

1792.
Mei.

dags was de wind noordwestelijk; tegen den avond stak hij heviger op, liep geheel westelijk, en pakte in onzen gezigtsskring een' dikken mist te zamen.

Des morgens van den 25sten vernamen wij de *Slawa Rosfi* niet, schoon de mist geheel was opgetrokken; de wind liep eerst om naar het zuiden, en toen naar het zuidoosten. Ik gaf bevel, den geheelen nacht door zuidzuidwest $\frac{1}{2}$ west regt op het noordoostelijke voorgebergte van het eiland Atcha aan te houden, dewijl ik mij verzekerd hield, dat de *Slawa Rosfi* ook daar naar toe zou zeilen, en wij ons daar weder vereenigen zouden: doch den 27sten zagen wij haar achter ons aankomen, weshalve wij zeil minderden, om haar in te wachten. Ondertusschen verminderde de wind, en liep door het noorden heen naar het westen.

Den 28sten zagen wij des morgens door den mist heen het noordoostelijke voorgebergte van het eiland Atcha, hetwelk een' uitstekend hoog berg heeft met eenen Crater, die voorheen vuurpuwend was.

De twee volgende dagen laveerden wij met veranderlijke winden, maar die uit het zuidwesten en zuiden ons altijd tegen waren, in het

1792.
Mci.

gezig der kust van Atcha, en bemerkten onderdes, dat de stroom ons in 24 uren 11 mijlen noordoostwaarts had gedreven.

Des middags van den 29sten was onze breedte, volgens de waarnemingen, $52^{\circ}, 40'$, en onze lengte $185^{\circ}, 49'$. De noordoostelijke punt van het eiland Atcha lag in het zuidoosten, $61^{\circ}, 00'$, omtrent 22 mijlen van ons af, en het voorgebergte der Korozinsche bogt in het zuidoosten, $10^{\circ}, 00'$, omtrent 20 mijlen. Door het Azimuth namen wij waar, dat het kompas eene miswijzing had van $13^{\circ}, 42'$ oostelijk.

Den 30sten liep de wind naar het oostnoordoosten, en bragt zeer droevig weder aan. Dewijl dit het voor ons onmogelijk maakte, in eene bogt van het eiland Atcha in te loopen, wilden wij onzen tijd niet vruchteloos verliezen, maar zetten koers naar het eiland Sitchin, waarop wij weldra de twee kleine eilanden Kanushai en Kosfalotschei ontdekten, welke wij in het jaar 1790 gezien hadden. Des nachts ging de wind liggen, en den volgenden morgen trok de mist geheel op, waarop ook de eilanden Adach, Kanacha en Sitchin voor ons opdaagden, welk laatste uit een' vuurspuwenden berg bestaat, die zoo hoog is, dat zijne bovenste helft boven de hoogste wolken uitsteekt. Den

31sten

31sten bevonden wij onze breedte $52^{\circ}, 13'$, en onze lengte $183^{\circ}, 27'$ te zijn. Toen lag Sitchin in het oosten dertien, het noordoostelijke voorgebergte van Adach in het zuidoosten, $40^{\circ}, 00'$, twaalf, en het noordoostelijke voorgebergte van Kanaga in het zuidwesten, $35^{\circ}, 00'$, een en twintig mijlen van ons af.

1792.
Met.

Hier lieten wij de Aleuten van deze eilanden, welke wij van Unalashka hadden medegenomen, op hun verzoek, naar huis gaan, werwaarts zij, met het stille weder en op zulk een' korten afstand van den wal, zeer gemakkelijk in hunne Baidaren overroeden.

Den eersten van Junij voeren wij omstreeks den middag het eiland Tanaga voorbij. Des namiddags maakte de mist alle eilanden onzichtbaar voor ons: echter hielden wij, met den noordoostenwind, vlak op Semifoposchnoi aan; en toen wij dit den volgenden morgen ontdekten, wendden wij het naar het zuiden, de straat in, die naar het eiland Amtschicka loopt. Op den middag was onze breedte $52^{\circ}, 05'$, en onze lengte $180^{\circ}, 24'$; het oostelijke voorgebergte van het eiland Semifoposchnoi lag, in het zuidwesten, $11^{\circ}, 00'$, omtrent 6 mijlen van ons af. Dit eiland is bewoond, bestaat omtrent dertig mijlen in den omtrek, en bestaat uit onbedui-

Junij.

1792.
Juniij.

dende bergen, uit eenen van welke, aan deszelfs oostzijde gelegen, wij een' dikken damp zagen opstijgen.

Het is opmerkenswaardig, dat er langs de geheele keten der Aleutische eilanden, van Amerika af, vuurspuwende bergen zijn, waaronder eenige in het geheel niets meer, en andere slechts rook uitwerpen. Voorheen moeten er, volgens de verhalen, hevige uitbarstingen, van verschrikkelijke aardbevingen vergezeld, waardoor zelfs bergen en rotsen omver gestort werden, hebben plaats gehad; gelijk het ook aan de kusten der eilanden wel te bespeuren is, dat een onderaardsch vuur geweldige veranderingen moet hebben te weeg gebracht; want op veel plaatsen vindt men lagen van rotsstukken in de wildste onorde door elkander gesmeten: eenige zijn met een' puntigen hoek in zee gezonken, waaruit zij zich somwijlen, het zij in eene schuinste of loodrechte rigting, wederom opheffen; andere zijn geheel omgestort. Dit alles doet vermoeden, dat de geheele keten eilanden, zoo als zij van het voorgebergte Aleeksa af tot Kamtschatka toe achter elkander volgen, eens een zamenhangend gebergte van het vaste land is geweest, hetwelk door hevige aardbevingen in eilanden, van zeeëngten doorsneden, gescheiden is.

Des

1792.
Juniij.

Des namiddags stak de wind sterker op, en werd hij tegen den avond zeer hevig, met eene holle zee. Tot 6 uren toe hielden wij regt op het eiland Antschik aan, in de hoop van hetzelfde nog bij den dag te zullen ontdekken: maar de donkere lucht en de invallende avond hielden het voor ons onzichtbaar; weshalve wij van hetzelfde afwendden. Den geheelen nacht stuurden wij onder klein zeil zuidwaarts, de *Slawa Rosfi* achterna. Maar nog voor het aanbreken van den dag werd zij door een' dicken mist aan ons gezigt onttrokken, en dewijl wij haar, bij het opklaren van de lucht; ook niet ontdekten, veranderde ik van koers, en liet westtenzuiden aanhouden.

Des middags was onze breedte, volgens de waarnemingen, $50^{\circ}, 34'$, en onze lengte $179^{\circ}, 30'$. De wind stilde en liep om naar het noordwesten.

Den 6den namen wij op den middag waar, dat wij ons onder de breedte van $50^{\circ}, 23'$, en de lengte van $175^{\circ}, 41'$ bevonden, en dat het kompas volgens het Azimuth $11^{\circ}, 04'$ oostelijk miswees.

Met oogmerk om het eiland Atcha naauwkeuriger te leeren kennen, poogde ik nader bij hetzelfde te komen; en den 8sten moeten wij
in

Des

1792.
Junij.

in der daad ook nabij hetzelfde geweest zijn: maar de dikke, dijzige lucht hield het toen geheel voor ons bedekt. De mist hield ook de volgende dagen aan, en onderdes blies de wind uit het zuiden op, weshalve wij geenen tijd meer verliezen wilden, en ik besluiten moest, regelregt naar de Awatschabaal te sturen.

Den 16den verdunde de mist een weinig, waardoor het voorgebergte Schipun, op eenen afstand van 46 mijlen, in het noordwesten zichtbaar voor ons werd. Hier bemerkten wij, dat, volgens onze gehoudene rekening van Unalaska af, ons tegenwoordige standpunt $3^{\circ}, 29'$ meer achteruit bepaald werd: deze dwaling schrijf ik toe aan den stroom, die, in het begin onzer vaart, aan de zuidzijde der eilanden gunstig, maar naderhand, toen wij ons naar de noordzijde hadden begeven, ongunstig voor ons was, en zoo wij toen, bij het berekenen van onzen voortgang, niet terstond voor deze waargenomen verandering van den stroom iets hadden afgetrokken, zou het door ons uitgerekende punt nog veel verder vooruit gevallen zijn. Ondertuschen duurt deze rigting van den stroom, volgens het zeggen der Aleuten van de Andrejanowseilanden, slechts tot den herfst, waarna dezelve verandert, zoo dat hij aan de noordzij-

eweest zijn: het toen genield ook de olijven de wind geenen tijd buiten moest, sturen.

een weinig, n, op eenen dwesten zigten wij, dat, van Unalaska 3°, 29' meer valing schrijf

begin onzer den gunstig, ar de noord-

oor ons was, l van onzen ze waargeno- a iets hadden uitgerekende en zijn. On-

den stroom, n de Andre- erfst, waarna n de noord- zij-

zijde westwaarts en aan de zuidzijde oostwaarts trekt. Als men de dagverhalen van vroegere vaarten hierbij nu vergelijkt, zal men zien, dat de zeevaarders, die in den zomer van Kamfchatka gingen, en langs de noordzijde der eilanden oostwaarts stevenden, altijd bevonden hebben, dat hunne berekening te kort schoot, en, wanneer zij in den herfst langs de zuidzijde der eilanden westwaarts voeren, dat dezelve dan was vooruit geraakt. Zoo had kapitein HALL in het vorige jaar, in denzelfden koers naar Unalaska, de lengte insgelijks 3°, 25' te achterlijk gerekend; en in het jaar 1790 hadden wij, op onze terugreis van Amerika, volgens onze berekening reeds lang aan de kust van Kamfchatka moeten zijn, toen wij nog geen land konden zien.

Den 17den liepen wij tegen den avond de baai van Awatscha binnen, en gingen, uit hoofde van stilte, in eene diepte van 9 vadem, op eenen zandgrond voor anker liggen, toen wij de drie hooge rotsen, de drie Broeders genaamd, nog niet ver waren voorbijgevaren.

Den 19den liepen wij met een' gunstigen wind de baai Awatscha verder binnen, en kwamen niet ver van de haven Petropawlowsk voor anker, waar wij de *Slawa Rosfii*, die hier drie da-

1792.
Junij.

1792.
Junij.

dagen voor ons was aangekomen, en een tweemast koopvaardijfchip met eene Engelfche vlag vonden liggen.

Terwijl wij in den mond der baai Awatfcha voor anker lagen, hadden wij bij het begin van den vloed en de ebbe twee verfchillende froomen waargenomen: namelijk eenen bovenften, op eenen vadem of iets meer diepte van de oppervlakte der zee, welke froom dezelfde rigting had als de algemeene vloed en ebbe, en eenen onderften, die beneden de gezegde opperfte water aag vlak tegen de eerfte rigting (*b*) inliep.

Zulk

(*b*) De beroemde natuuronderzoeker BUFFON zegt in het elfde artikel van zijn *Bewijs van de Theoric der aarde*, bladz. 64, dat de bovenfroomen, welke eenige natuuronderzoekers in den Bosphorus en in de ftraat van Gibraltar hebben waargenomen, niet zoo gelegen zijn, en over het geheel met de wetten der Waterweegkunde ftrijden. Maar naderhand heeft hij in eene aanmerking op dit artikel zijne verkeerde gevolgtrekking erkend, dewijl hij verfehiedene overtuigende proefondervindelijke bewijzen, voor de wezenlijkheid van eenen boven- en benedenfroom, van den heer DE LA LANDE had ontvangen. DE LA LANDE fchrijft dit verfehinfel aan den druk van het water en den invloed der winden toe: maar de door ons waargenomene froom moet aan het toen afvloeijen van den ocean worden toegefchreven; want ik merkte op, dat tegen het afloopen der ebbe het water, in zijne geheele diepte, in eene en dezelfde rigting froomde,

1792.
Junij.

Zulk eenen dubbelen stroom hadden wij te voren ook reeds, bij stil weder, digt bij de kust van Amerika, bij het eiland Zukli, in eene diepte van 60 vadem waargenomen. Onze loodlijn kreeg, in het dalen naar den grond, eene bogt, volgens de rigting van den stroom, naar verschillende kanten, en van de merkteekenen van flanel, welke van vadem tot vadem aan deze lijn waren gebonden, neigden de bovenste zich naar den bovensten stroom, en de onderste naar de tegenovergestelde rigting, welke de stroom in de diepte had.

Nu hadden wij, volgens het voorschrift van kapitein BILLINGS, de opneming van de Koreeische zee nog te volbrengen. Met twee vaartuigen konden wij dit werk niet ondernemen,

om-

de, en dat, bij het invallen van den vloed, wanneer het water, ingeolge van den invloed der maan, moest terugkeeren, de oppervlakte der zee, als aan dezen invloed meest blootgesteld, het eerst haren stroom veranderde, en tot den vloed overging, terwijl het water in de diepte nog eenen tijdlang den vorigen loop volgde, van waar dan de tweederlei stroomen, de boven- en benedenstroom, ontstonden. *De Schrijver*. [Naar mijn inzien heldert dit het verschijnsel niet op, dewijl het nu eene moeilijke vraag zoude blijven, waarom hetzelfde dan slechts op weinig plaatsen, en niet in alle zeeën wordt waargenomen. *De Holl. vert.*]

1792.
Juniij.

omdat wij nog maar weinig scheepskost in vóórraad hadden, en onze zeilen en takellaadje in een' slechten staat waren: weshalve er in eene raadsvergadering van al de officieren besloten werd, het grootere vaartuig in de haven Petropawlowsk achter te laten, maar den kotter op te timmeren en van al het noodige te voorzien, om deze tot de vaart in de Koreeische zee te gebruiken. Te dien einde bragten wij beide vaartuigen in de haven, en verbeterden den kotter, waaraan wij op de vorige vaart hadden opgemerkt, dat zijn mast en top veel te kort en veel zeilen geheel bedorven waren; weshalve men den mast vergrootte, en de slechte takellaadje tegen betere van de *Slawa Rosfi* vervuilde.

Julij.

Den 7den van Julij stak het Engelsche koopvaardijfchip, na zich van water en hout voorzien te hebben, weder in zee. Het werd door zijnen eigenaar, den Engelschman BARKLEY gevoerd, en was uit Bengalen hier gekomen: zijne lading bestond in ijzer, koperen bladen tot het beslaan van schepen, grove katoenen stoffen en verscheidene kleinigheden. Maar tot zijn ongeluk waren er toen geene Rusische koopvaardijfchepen in Kamschatka, en hij verkocht, behalve eenige kleinigheden aan bijzon-
de-

dere personen, dus bijna niets: aan ons ver-
ruilde hij ondertuschen een gedeelte van zijne
scheepsbehoeften voor zachte huiden en wal-
rustanden.

1792.
Julij.

Vreemde kooplieden, die hier waren willen
brengen, moeten het noodzakelijk vooraf met
Rusfische kooplieden te St. Petersburg, die op
Siberie handelen, zoo wel wegens de goederen
als den prijs eens geworden zijn: wanneer zij
deze voorzigtigheid niet gebruiken, kunnen zij
hier hunne goederen nooit verkoopen; want de
heeren handelaars reizen hier zelve niet naar
toe, maar zenden slechts hunne zaakbezorgers,
die door hen met geen gelds of Crediets ge-
noeg worden voorzien, om een' grooten voor-
raad van goederen te kunnen aankopen.

Den 15den hadden wij den kotter *Tschernoi-
Orel* zeilvaardig gemaakt, en haalden hem bui-
ten de haven, waar wij, eenen gunstigen wind
afwachtende, in de baai Awatscha gingen voor
anker liggen. Kapitein HALL kwam bij mij op
het schip; ook namen wij nog eenige gemeen-
nen van de *Slawa Rosfi* bij ons, zoo dat wij
in het geheel 40 man uitmaakten. Kapitein
BEHRING bleef met de rest der manschap in de
haven van Petropawlowsk, en had van kapitein
HALL in last, om het opzigt over de *Slawa*

II. DEEL.

X

Ros-

1790. *Rosfi* aan den bevelhebber dezer haven op te dragen, en, zoo dra het Transportschip van Ochotsk aankwam, op hetzelfde met zijn Commando derwaarts over te steken.

Aug. Tegenwind en flitse hielden ons tot den 6den van Augustus in de baai op. Eindelijk liepen wij toen met een' gunstigen wind in zee, en rigtten terstond onzen koers, bij de kust van Kamshatka en de Kurilische eilanden langs, naar het zuidwesten.

Tot den 21sten van Augustus viel er niets aanmerkelijks voe. : een dikke mist en eene dijzige lucht hielden het land gestadig verscho- len. Maar des morgens van dezen dag zagen wij, door den mist heen, land in het westzuid- westen; en, toen wij nader kwamen, vertoonde er zich aan ons een klein bergachtig eiland, hetwelk op den middag omtrent $7\frac{1}{2}$ mijl in het noordwesten, $30^{\circ}, 00'$, van ons aflag. Toen waren er ook in het westtenzuiden bergtoppen, op eenen afstand van ongeveer 20 mijlen, zicht- baar. Onze breedte was toen, volgens de waar- nemingen, $47^{\circ}, 28'$, en onze lengte $154^{\circ}, 04'$. Volgens de opgaaf onzer breedte op de Engel- sche kaart scheen het, dat de door ons geziene kust het eiland Mariakan moest zijn: maar vol- gens onze Rusfische moesten wij het daarvoor hou-

er haven op te
sportschip van
met zijn Com-

as tot den 6den
Eindelijk liepen
nd in zee, en
bij de kust van
eilanden langs,

s viel er niets
e mist en eene
estadig verscho-
ezen dag zagen
in het westzuid-
men, vertoonde
egachtig eiland,
t $7\frac{1}{2}$ mijl in het
s aflag. Toen
den bergtoppen,
20 mijlen, zigt-
volgens de waar-
engte $154^{\circ}, 04'$.
e op de Engel-
oor ons geziene
zijn: maar vol-
vij het daarvoor
hou-

houden, dat wij het 14de en 15de Kurilische
eiland zagen, hoewel men hierover, ten aanzien
daarvan, dat deze eilanden niet volgens de ware
breedte zijn opgegeven, niets met naauwkeurig-
heid kan bepalen.

Wij wilden deze eilanden een weinig nader
leeren kennen: maar des namiddags vercholen
zij zich voor ons in een' dikken mist, die ons
den geheelen volgenden dag bijbleef. Daaren-
boven beletten tegenwinden uit het zuiden, zuid-
westen en zuidoosten ons volstrekt, verder te
komen; en dit noodzaakte ons eindelijk, onze
vaart naar de Korceische zee op te geven, de-
wijl wij, om daar te komen, nog een' tamelijk
langen weg hadden moeten afleggen, en intus-
schen de maand September, en met haar de tijd
der stormen, reeds naderden, welke stormen
hier den ganschen herfst woeden, zoo dat het
dan zelfs gevaarlijk is in volle zee te varen,
en zoo veel te meer dan onbekende kusten op
te nemen; en derhalve besloten wij eenparig,
naar de haven van Ochotsk te gaan.

Den 25sten bevonden wij onze breedte 48° ,
 $10'$, en onze lengte $155^{\circ}, 41'$ te zijn, en des
namiddags te 4 uren lag het 7de Kurilische ei-
land in het noordwesten, $43^{\circ}, 00'$, omtrent 48
mijlen van ons af; en in de verte zagen wij

1792.
Aug.

den hoogen spitfen berg van het twaalfde eiland, in het zuidwesten, $80^{\circ}, 00'$, omtrent 70 mijlen van ons af.

Des namiddags benam een dikke mist ons deze gezigten; de zuidoostewind begon aan te wakkeren, en stak tegen den 26sten zoo ongemeen hevige op, dat wij het in eene linie met de derde straat moesten dragend houden.

Den 28sten stilde de wind, en trok de mist op, waarop wij het zuidwestelijke gedeelte van het tweede eiland zagen, en drie hooge bergtoppen van het vijfde.

Den 30sten waren wij, op den middag, volgens onze waarneming, onder de breedte van $49^{\circ}, 55'$, en de lengte van $156^{\circ}, 29'$; en tegen den avond namen wij waar, dat het kompas eene miswijzing had van $5^{\circ}, 30'$, oostelijk.

Tot den 31sten toe moesten wij, tusfchen het tweede en vijfde eiland, tegen den noordwestenwind laveren. Des middags was onze breedte, volgens de waarnemingen, $50^{\circ}, 05'$, en de lengte $156^{\circ}, 15'$; de zuidwestkust van het tweede eiland lag toen omtrent 14 mijlen, in het zuidoosten 72° , van ons af, en de noordelijke punt van het vijfde eiland omtrent 25 mijlen, in het zuidwesten 12° . Tegen den avond werd de wind zuidoostelijk en den vol-

gen-

genden morgen vroeg hadden wij de eilanden tamelijk ver achter ons gelaten. 1792.
Sept.

Den 10den van September bevonden wij ons onder de breedte van $55^{\circ}, 57'$, en de lengte van $149^{\circ}, 22'$; hier had het kompas eene miswijzing van $2^{\circ}, 49'$, oostelijk.

Den 13den zagen wij bij het aanbreken van den dag land: het was de klippige kust, ten zuiden van den mond der rivier de Ulja. Toen hadden wij eene diepte van 36 vadem, en vonden kleine steenen op den grond. Dewijl de wind noordwest was, moesten wij den geheelen dag laveren.

Den 15den liep de wind tot ons voordeel om naar het zuidoosten, en met denzelfden kwamen wij aan den mond der rivier de Ochota. Maar dewijl het reeds avond was, lieten wij bij de zoutziederijen, op eene diepte van 10 vadem en eenen zandgrond, het anker vallen.

Ook moesten wij hier den 16den, uit hoofde van een' harden westenwind, nog blijven liggen: deze liep eerst den 17den om naar het zuidoosten, waarop wij de reede van Ochotsk naderden, en op eene diepte van 7 vadem en eenen zandgrond, in afwachting van den vloed, voor anker kwamen.

Daarop liepen wij den 18den met hoog wa-

1792. ter de Ochota in, en ginger digt voor de stad
Sept. liggen.

Den volgenden morgen kwam er eene menigte menschen op ons schip, om het van wapenen, levensmiddelen en bouwstoffen te ontlasten. Nadat dit gedaan was, haalden wij het schip zeer nabij den wal, trokken het toen eenigzins daar op het drooge, leiden het blokken onder de kiel, en zetten er, om het gedurende den winter volkomen te beveiligen, ook sluiten onder.

Hier hoorden wij, dat kapitein BILLINGS zijne reis door het land der Tschuktsehen gelukkig had volbragt, en te Jakutsk was aangekomen. Kapitein HALL zond hem derhalve bericht van onze aankomst te Ochotsk, alwaar wij meenden te overwinteren, verzoekende om nadere bevelen.

Oct. In het begin van October kregen wij vorst en sneeuw, en den 24sten werd de Ochota met ijs bedekt.

Van onze aankomst af hadden wij, den ganschen winter door, noordelijke winden, bij afwisseling uit het noordoosten en noordwesten. Oostewinden had men zelden eens: deze wind is hier over het geheel in den herfst en winter niet aanhoudend, maar als hij komt, zeer hevig,

vig, en de aanbrengrer van nat weder en sneeuw.

1792.
Oct.

In het begin van Februarij 1793 ontving kapitein HALL, van kapitein BILLINGS te Jakutsk, bevel, aan den togt een einde te maken, het vaartuig *Tschernoi-Orel* met al deszelfs toebehooren in de haven van Ochotsk af te leveren, en het Commando met de eerste gunstige gelegenheid naar Jakutsk te zenden.

1793.
Febr.

Dewijl er te Ochotsk geene paarden waren, konden wij niet zoo spoedig vertrekken, als wij wel wensehten, maar moesten de aankomst der Conwoojen uit Jakutsk afwachten, om ons van derzelve paarden te bedienen. Van deze kwamen de eerste nu wel in het begin van Julij aan: maar toen hielden nat weder en een gestadige regen ons nog een paar dagen op, zoo dat wij den 14den van October eerst van Ochotsk konden opbreken. In het eerste begin onzer reis hield de, door den menigvuldigen regen, buiten hare oevers getredene Ochota ons zoo zeer op, dat wij eerst den derden dag te Medweshja Golowa, de eerste pleisterplaats, dertig Wersten aan deze zijde van Ochotsk gelegen, aankwamen; en hier moesten wij tot den 20sten wachten, tot dat de rivier weder binnen hare oevers was teruggekeerd.

Julij.

Den 24sten kwamen wij te Judomskoi-Krest,

Augustus
1793
tot
April
1794.

waar kapitein HALL eene kaan voor ons besteld had, met welke wij de rivier de Judoma afvoeren, vier dagen later den Aldan inliepen, en bij den mond der Maja of te Ustmaisk bleven liggen. Hier zetten wij ons te paard, en kwamen den 6den van Augustus te Jakutsk, waar wij kapitein BILLINGS en zijne reisgenooten door het land der Tschuktschen aantroffen.

Dewijl er tusfchen Jakutsk en Irkutsk geene rijwegen zijn, moeten alle reizigers, zoo lang de Lena zonder ijs is, zich op groote vaartuigen inschepen, waarin zij met lijnen de rivier op, tot aan den Katschugifchen aanleg, voortgetrokken worden, en van daar de reis in Teleggen voortzetten. Wij waren verpligt, langer dan drie weken naar het vertrek van zulk een vaartuig te wachten, met hetwelk wij vervolgens voorspoedig te Keringa kwamen, waar wij tot den winter bleven, en van waar wij toen over de ftedebaan naar Irkutsk gingen.

Hier hielden wij ons drie maanden op, en zonden, gedurende dien tijd, alle manschappen, welke wij uit onderscheidene fteden van Siberie voor den togt hadden medegenomen, naar derzelver Commando's terug: en daarop spoedden zich allen, die van Petersburg waren, naar deze hoofdfad, waar wij in April des jaars 1794 behouden aankwamen.

NA-

AND.

er ons besteld
e Judoma af-
dan inliepen,
Ustmaisk ble-
te paard, en
s te Jakutsk,
ne reisgenoo-
en aantreffen.
Irkutsk geene
ers, zoo lang
roote vaartui-
jnen de rivier
aanleg, voort-
e reis in Tele-
erpligt, langer
van zulk een
k wij vervol-
nen, waar wij
waar wij toen
ingen.
anden op, en
lle manschap-
ne steden van
nedegenomen,
: en daarop
ersburg waren,
in April des

NA-

N A S C H R I F T

V A N D E N

HOOGDUITSCHEN VERTALER.

Toen ik nog romans las, had ik het gaarne, dat er, gelijk in den SEBALDUS NOTHANKER, aan het einde, van de latere lotgevallen der personen, welke de dichter niet gedurende het bedrijf had laten sterven, eenig bericht gegeven werd: mag ik mij ook vleijen, dat diegenen onder mijne lezers, welke mijne reizigers tot in hunne woonplaats terug vergezeld hebben, ook deel genoeg in dezelve nemen, om nog gaarne te willen weten, wat er nu na twaalf jaren van hen geworden is, en of zij reeds in den hemel zijn, of zich nog op aarde hunne doorgeftane moeilijkheden herinneren? — Ik vermeet mij bevestigend op die vraag te antwoorden, en deel dienvolgens mede, hetgeen de heer Collegieraad ROHBECK mij van zijne reisgenooten heeft kunnen berigten, terwijl ik de personen in dezelfde orde aanvoer, als zij in het begin des eersten deels zijn opgenoemd.

X 5

De

De bevelhebber van den togt, kapitein JOZEF BILLINGS, nam in het jaar 1797 als kapitein Commodore zijn afscheid, en woont thans te Moskow.

Kapitein ROBERT HALL is thans Contraadmiraal en ridder.

Kapitein GAWRILA ANDREJEWITSCH SARYTSCHIEW is thans Contraadmiraal en lid van het Admiraliteitscollegie, en ridder der orden van St. George en van St. Wladimir van de vierde klasfe *.

Kapitein CHRISTIAAN BEHRING, een kleinzoon van den beroemden zeevaarder, naar wien de Behringstraaf genoemd is, overleed in Augustus 1803 aan de tering, in het 43ste jaar zijns levens, als gepensioneerde Generaalmajoor ter zee.

De stuurlieden ANTOON BATAKOW en SERGEI BRAMIKOW zijn beide dood: doch van den eersten is dit slechts een zeer waarschijnlijk vermoeden.

Van den onderstuur KONDRATOW is het geheel onbekend, want hij gebleven is.

De schipper APHANISSII BAROW is nog thans, als

* [Zeer onlangs, Julij 1808, hebben de nieuwspapieren gemeld, dat hij als Viceadmiraal het bevel voert over de Russische zeemagt in de Finche golf. *De Holl. vert.*]

als schipper, met den rang van kapiteinluitenant, in dienst bij de vloot te Kroonstad, en heeft de orde van Wladimir van de vierde klasfe.

De onderschipper MARAKOW is thans op de bijzondere werf te St. Petersburg in dienst.

De stafsheelmeester MICHEL ROHBECK is thans Collegieraad en eerste arts van het door Hare Majesteit de Keizerin-moeder nieuweling: gestichte gasthuis te St. Petersburg.

De heelmeester ALLEGRETTI, dezelfde man, van wien de heer LESSEPS in zijne *Reis door Siberie* zulk eene eervolle melding maakt, bevond zich eenige jaren als stafsheelmeester, in dienst van Hare Majesteit de Keizerin-moeder, te Sarskoe-Selo, en had eene kleindochter van den beroemden EULER tot vrouw: maar hij is reeds in het jaar 1799, aan de gevolgen van eenen dollehondsbeet, op eene allertreurigste wijze gestorven.

De onderheelmeester LEHMANN leeft nog als stafsheelmeester bij de galeivloot.

De onderheelmeester WASSILEI WOLOSCHENOW heeft eenen post in het Gouvernement Woronesch gekregen.

De geheimschrijver MAARTEN SAUER, bekend door eene in zijne moedertaal, het Engelsch, door hem uitgegevene beschrijving dezer

zer reis, is thans aan de beurs alhier [te Petersburg].

De werktuigkundige, JOZEF EDWARDS, is bij de groote zijden en katoenen stoffen fabriek, door Hare Majesteit de Keizerin-moeder te Alexandrowsk, niet ver van Petersburg gesticht, in dezelfde hoedanigheid aangesteld.

De teekenmeester WORONIN is als zoodanige in dienst van de Admiraliteit.

De serjant BAKULIN is als luitenant te Ochotsk gestorven.

Doctor MERK, een man, die met zeldzame kundigheden eene bijkans in blooheid ontaardende bescheidenheid vereenigde, is, zoo ik mij wel herinner, reeds in het jaar 1797 overleden. Volgens de verzekering van den heer Collegie-raad ROHBECK verstond hij onder andere ook het Jakutisch zeer goed, hetwelk hij des te beter had kunnen leeren, dewijl het, om zoo te spreken, de moedertaal zijner nog levende echtgenoot, eene van Jakutsk geboortige Russische vrouw, is. Zijne aantekeningen aangaande deze reis, zijn met die van andere reisgenooten, en onder andere ook die van den heer ROHBECK, aan den beroemden PALLAS ter hand gesteld.

De mijnopziener DANIEL HAUSZ, is reeds gedurende den togt te Ochotsk overleden.

JAN MEIN had eenige jaren geleden eenen post in de ijzerfabriek van den staatsraad GASCOYNE te Petrofawodok.

KAREL KREBS is reeds voor ettelijke jaren als boekbinder der Admiraliteit overleden.

De priester WASSILEI SIWSOW, die van Jakutsk was medegenomen, is na het eindigen van den togt aldaar wederom aangesteld, en zal nog leven.

Kapitein TIMOPHEI SCHMALEW is gedurende den togt te Ochotsk overleden.

De Collegiesecretaris JERLIN is in Siberie gebleven, en leeft nog.

De Provinciesecretaris KARPOW is te Irkutsk gestorven.

De stuurman GAWRILA PRIBYLOW, de ontdekker der naar zijnen naam genoemde eilanden, is insgelijks in Siberie gebleven, maar moet, zoo hij nog in leven is, nu reeds een man van zeer hooge jaren zijn.

„Wij gevoelden,” zeide de Heer ROHBECK mij gisteren nog, in het midden van zijne ten uiterste belangrijke verhalen, „weinig tijdverveling, zoo te Petropawlowsk, als zelfs op Unalashka; wij leefden in voorbeeldelijke een-

dragt,

dragt, en vermaakten ons met spel, gezang, muziek, dans en lezen: ook waren wij al te maal jonge lieden." — Nu, na verloop van nauwelijks vijftien jaren, 'e lezer telle het over, en vergeve mij, dat ik hem de ernstige luim zoek mede te deelen, waarin deze overrekening mij gebragt heeft, — nu is bijna de helft van hen weg.

Geschreven den 30sten van Januarij, oude stijl, 1806.

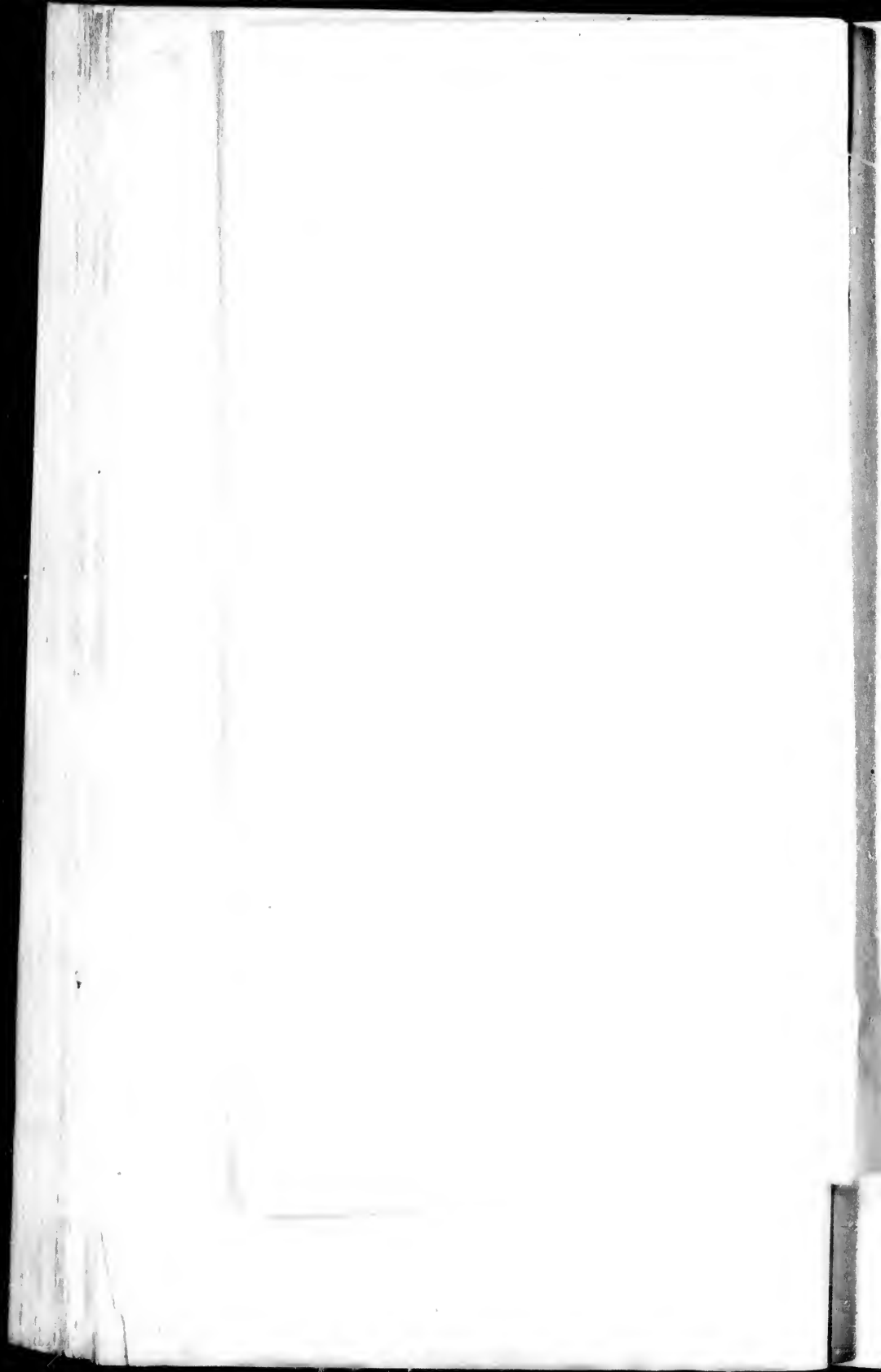
*

VERT.

el, gezang,
en wij al te
verloop van
er telle het
de ernstige
n deze over-
is bijna de

de stijl, 1906.

Stenellanden

REIZE
NAAR
RUSLAND.
II.

